

A KRE Pszichológiai Doktori Iskola képzési terve (hatályos 2024. április)

Tartalomjegyzék

A KRE Pszichológiai Doktori Iskola célja és fő kutatási területei	2
A Doktori Iskola szervezeti és személyi háttere	2
A Doktori Iskola oktatási programjának szerkezete és tanterve	3
A képzés tantervi hálója	3
Irányított kutatómunka	4
A modulok tartalma	4
Az egyes modulokhoz tartozó tantárgyak	7
Témakiírók és a meghirdetett témák	11
Tantárgyleírások	15
Kutatómódszertan, tudományos kommunikáció modul tantárgyai	15
Interocepció - A testi érzetek pszichofiziológiája modul tantárgyai	40
Kísérleti pszichológia, pszichofiziológia modul tantárgyai	56
Mentális egészség modul tantárgyai	76
Társadalomlélektan, kulturális pszichológia modul tantárgyai	110
Közösségi pszichológia modul tantárgyai	136
Fejldépszichológia modul tantárgyai	158

A KRE Pszichológiai Doktori Iskola célja és fő kutatási területei

A KRE Pszichológiai Doktori Iskola (továbbiakban: PDI) doktori képzésének célja a modern módszertani és statisztikai szempontokat ismerő és alkalmazni tudó, önálló kutatásra, valamint az eredményeket megfelelő szakmai és nem szakmai fórumokon ismertetni képes pszichológus szakemberek képzése. A PDI kutatási területei, témakiírásai lefedik a pszichológiai tudományok jelentős részét (általános vagy kísérleti pszichológia, szociálpszichológia, személyiségpszichológia, fejlődéslélektan, egészségpszichológia). Ezen belül – a törzstagok kutatási érdeklődése alapján – négy kutatási súlypontot lehet elkülöníteni.

Az első kutatási súlypont a humán kogníció (percepció, figyelem, emlékezet) és viselkedés alapjelenségeit kognitív idegtudományi nézőpontból megközelítő kísérletes pszichológia. E megközelítés elsődlegesen alapkutatási irányultságú, de hangsúlyt fektet a gyakran használt mérési módszerek (elektroencefalográfia, eseményhez kötött potenciálok) háttérének és gyakorlati alkalmazásának megismertetésére is.

A második súlypont az interocepció, azaz a testbelsőből érkező jelek nem-tudatos és tudatos feldolgozásának, affektív és viselkedéses korrelátumainak és hatásainak kutatása. E kutatási terület tipikusan a perifériás fiziológiai változások (szívfrekvencia, bőrellenállás, légzés stb.) és a viselkedés mérésével foglalkozik, szintén alapkutatási megközelítéssel, ám súlyt helyezve a potenciális gyakorlati implikációkra is.

A harmadik kutatási súlypont a mentális egészség prevenció és terápiás irányú megközelítése a pozitív pszichológia (reziliencia, a személyiség erőforrásai), a harmadik generációs pszichoterápiák, és a közösségi pszichológia irányából. Itt az alapkutatások kiegészülnek az eredmények közvetlen gyakorlati alkalmazási lehetőségeinek kutatásával is..

A negyedik kutatási súlypontot a társadalomlélektani, kulturális és közösségi pszichológia jelenti, ami a társadalmat mint dinamikusan változó rendszert ragadja meg, az interperszonális kapcsolatok dinamikájától (versengés és együttműködés) a különböző társadalmi csoportok közötti dinamikus kapcsolatokig (társadalmi rétegek, csoportok egymáshoz fűződő kapcsolatai) és a közösségi folyamatok rendszerszemléletű elemzéséig.

A Doktori Iskola szervezeti és személyi háttere

A PDI képzési programja a Károli Gáspár Református Egyetem Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar pszichológia mesterképzési szakjára épül (Fejlődés- és Klinikai gyermekpszichológia specializáció, Interperszonális és Interkulturális pszichológia specializáció, Klinikai és egészségpszichológiai specializáció).

A DI kutatási és oktatási tevékenysége tíz törzstagra épül, akik

- mindannyian a Károli Gáspár Református Egyetemnek adták oktatói nyilatkozatukat;
- témavezetési tevékenységével legalább egy-egy doktorandusz doktori fokozatot szerzett;

- közül kilenc fő a Károli Gáspár Református Egyetem teljes munkaidőben, munkaviszonyban foglalkoztatott oktatója, közülük hat fő egyetemi tanár és két fő habilitált egyetemi docens;
- közül egy fő professzor emeritus, aki a KRE-n emeritált;
- közül négyen DSc fokozattal, öten PhD fokozattal rendelkeznek.

A Doktori Iskola oktatási programjának szerkezete és tanterve

A fentiekben megfogalmazott céloknak és adottságoknak, valamint a konkrét személyes kompetenciáknak, lehetőségeknek a figyelembevételével a Doktori Iskola egy képzési programot valósít meg, amely modulokból építkezik (részletesen l. alább).

A doktori képzés 8 félévből áll. A 8 félév alatt az abszolutórium megszerzéséhez a hallgatónak 240 kreditet kell teljesítenie a következők szerint. A kötelezően választható tantárgyak 7 kreditet érnek; a tantárgyak (összesen 9) elvégzésével megszerezhető kreditek száma 63, az irányított kutatómunka révén szerezhető kreditek száma legalább 124.

A kutatási és képzési szakaszban legalább két modult kell a hallgatóknak elvégezni. A mindenki számára kötelező 21 kredit *Kutatásmódszertan, tudományos kommunikáció* modulban 3 kurzust végeznek el a felkínáltak közül. A választható 21 kredites szakterületi modul (ezt a kutatási téma szem előtt tartásával a felvételi bizottság jelöli ki) szintén három kurzus elvégzésével teljesíthető. A két modul elvégzése mellett további 21 kredit értékben a hallgató szabadon választhat a meghirdetett összes többi kurzus közül. A fenti két modulon túli kreditek más doktori iskolák kutatási témához illeszkedő kurzusaival is teljesíthetők (a témavezetővel egyeztetve). A képzés kutatási és disszertációs szakaszában erősen ajánlott a mintatantervben is megtalálható, egy vagy több folyóirat-publikációhoz tartozó kreditek (összesen 15) megszerzése, mert az abszolutórium megszerzését követően már csak egy év áll rendelkezésre a doktori dolgozat benyújtására, aminek publikációs előfeltételei is vannak. Indokolt esetben, a témavezető beleegyezésével és a Doktori Iskola Tanácsa jóváhagyásával a folyóirat-publikációhoz tartozó kreditek az irányított kutatómunka kreditjeivel helyettesíthetők.

A kötelezően választott és az irányított kutatómunka tantárgyakkal, valamint a tudományos publikációval szerezhetőeken felüli krediteket oktatási és /vagy kutatósszervezési tevékenységgel szerezheti meg a doktorandusz (28 kredit), emellett *A tudományos eredmények disszeminációja, társadalmi hasznosítása* elnevezésű követelmény két beadandó gyakorlati projektet tartalmaz (10 kredit). Ezek a kreditek más módon (pl. irányított kutatómunkával) nem szerezhetők meg.

A képzés tantervi hálójája

Követelménytípus	<i>I. Képzési és kutatási szakasz (félév)</i>	<i>II. Kutatási és disszertációs szakasz (félév)</i>
------------------	---	--

Megnevezés	Kredit/egység	1.	2.	3.	4.	Komplex vizsga	5.	6.	7.	8.
Tantárgyi követelmények/kötelezően választható tantárgyak	7 kredit/kurzus	3*7	2*7	2*7	2*7		-	-	-	-
Irányított kutatómunka		9	12	12	12		26	26	11	16
Tudományos folyóirat-publikáció		-	-	-	-				15	
Tudományos eredmények disszeminációja, társadalmi hasznosítása	5 kredit/projekt	-	-	-	-		-	-	-	10
Oktatás/kutatásszervezés	min. 12 kredit oktatás	-	4	4	4		4	4	4	4
Összes kredit/félév		30	30	30	30		30	30	30	30

Irányított kutatómunka

Az irányított kutatómunkáért egy-egy félévben kapott krediteket a témavezető (kettős vezetés esetén témavezetők) határozza (határozzák) meg, a következő irányelvek figyelembevételével:

1) Első szerzős publikációk a doktori munka témájában:

- magyar nyelvű poszter (konferencián, valamint az éves doktori beszámolón): 2 kredit,
- angol nyelvű konferencia poszter: 4 kredit,
- magyar nyelvű konferencia-előadás: 3 kredit,
- angol nyelvű konferencia előadás: 5 kredit,
- magyar nyelvű folyóiratcikk lektorált, de Q-besorolással nem rendelkező folyóiratban vagy könyvfejezet szerkesztett tudományos kötetben: 5 kredit,
- angol nyelvű cikk folyóirat lektorált, minimum Q4-es folyóiratban vagy angol nyelvű könyvfejezet szerkesztett tudományos kötetben: 10 kredit,
- angol nyelvű folyóiratcikk minimum Q2-es folyóiratban: 15 kredit.

2) Nem első szerzős publikációk esetében a fenti kreditek fele (szükség esetén felfelé történő kerekítéssel) adható meg.

3) Irányított kutatómunka kapcsán kredit kapható még kutatásszervezési, kutatásvezetési aktivitásért és más, a kutatáshoz kapcsolódó tevékenységért. A pontos kreditértékeket a befektetett idő és munka figyelembevételével a témavezető(k) állapítja (állapítják) meg.

A modulok tartalma

1. *Kutatásmódszertan, tudományos kommunikáció* (modulvezető: Prof. Dr. Vargha András, DSc, professor emeritus)

A modul témája: A modul tárgyai széles spektrumban fedik le azokat a nem konkrét témákhoz illeszkedő általános módszertani ismereteket, amelyek a pszichológiai kutatások során sokszor hasznosak, olykor nélkülözhetetlenek. Tartalmaznak olyan gyakorlati ismereteket, mint a

tudományos eredmények publikálásának folyamata és módja, de érintenek olyan elméleti témát is, mint a pszichológia filozófiai háttérét képező ismeretelméleti-tudományelméleti fogalmak rendszere. Ezek a tárgyak megismertetnek az empirikus pszichológiai kutatásokban alkalmazott, egyrészt a változók közötti kapcsolatokra fókuszáló változó-orientált, másrészt a személyeket egyedien leírni képes legfontosabb személyorientált többváltozós statisztikai eljárásokkal, továbbá az idősorelemzéssel, a bayesi statisztika alapjaival, valamint a pszichológiai kutatásokban alkalmazott oksági viszonyok és komplex kapcsolatrendszerek vizsgálatára alkalmas, strukturális egyenleteken alapuló modellezés elméleti háttérével és gyakorlati alkalmazásaival.

A modul oktatói: Prof. Dr. Vargha András, DSc, professor emeritus, Prof. Dr. Köteles Ferenc Gábor, DSc, egyetemi tanár, Dr. Rózsa Sándor, PhD, egyetemi adjunktus, Dr. Takács Szabolcs, PhD, egyetemi docens, Dr. habil. Szemerszky Renáta, PhD, egyetemi docens, Prof. Dr. habil. Szummer Csaba, PhD, egyetemi tanár, Prof. Dr. Fülöp Márta Ilona, DSc, egyetemi tanár, Dr. habil. Pólya Tibor, egyetemi docens.

2. *Interocepció - A testi érzetek pszichofiziológiája* (modulvezető: Prof. Dr. Köteles Ferenc Gábor, DSc, egyetemi tanár)

A modul témája: A modul a testi érzetek kialakulása mögött meghúzódó *bottom-up* (tipikusan a periférián elhelyezkedő receptorokból származó) és *top-down* (elvárások, korábbi tapasztalatok, stb.) tényezőkkel, valamint a testi érzetek hétköznapi és patológiás pszichológiai működésre (viselkedés, affektus, érzelmek, stb.) gyakorolt hatásaival kapcsolatos ismereteket foglalja össze. Az egyes tárgyak a friss irodalmi adatok és a saját kutatások alapján kiemelten foglalkoznak az egyes testi érzetek élettani háttérével, mérésének sajátosságaival, valamint gyakorlati jelentőségével.

A modul oktatói: Prof. Dr. Köteles Ferenc Gábor, DSc, egyetemi tanár, Dr. habil. Szemerszky Renáta, PhD, egyetemi docens, Dr. Ferentzi Eszter, PhD, egyetemi adjunktus (ELTE)

3. *Kísérleti pszichológia, pszichofiziológia* (modulvezető: Prof. Dr. Horváth János György, DSc, egyetemi tanár)

A modul témája: A modul az emberi viselkedés pszichológiai és biológiai alapjainak kísérleti kutatásával foglalkozik, elsősorban az agyi rendszerek, a kogníció és a társas jelenségek szintjére fókuszálva. A témák között az észlelés, figyelem, emlékezet, és cselekvésszervezés hangsúlyos. A klasszikus viselkedéses kísérleti mutatók alkalmazása mellett, a pszichofiziológiai módszerek közül az elektroencefalográfiára és az eseményhez kötött potenciálok módszerének részletes, alkalmazható tudást nyújtó bemutatására fektetünk hangsúlyt. A modul a kísérletek implementációját támogató, illetve az adatfeldolgozásban és statisztikai elemzésben használt modern szoftvereszközök használatának elsajátítására is.

A modul oktatói: Prof. Dr. Horváth János György, DSc, egyetemi tanár, Gaál Zsófia Anna, PhD, külső oktató (tudományos főmunkatárs TTK), Prof. Dr. Köteles Ferenc Gábor, DSc, egyetemi tanár

4. *Mentális egészség* (modulvezető: Prof. Dr. habil. Kiss Enikő Csilla, PhD, egyetemi tanár)

A modul témája: A modul a mentális egészség megőrzésének, illetve visszaszerzésének tényezőivel foglalkozik egészséges személyek, illetve szomatikus betegek esetében. A személyiség pozitív erőforrásai számos tényezőt magukban foglalnak, így a jóllét különböző vetületeit, a rezilienciára való képességet, a sport és a fizikai aktivitás szerepét, a természethez való kapcsolódás pozitív erejét. A modul tartalmazza a harmadik generációs pszichoterápiák és a hozzájuk kapcsolódó korszerű empirikus vizsgálatok bemutatását, az egyes terápiák hatékonyságvizsgálatának módszertani lehetőségeit.

A modul oktatói: Prof. Dr. habil. Kiss Enikő Csilla, PhD, egyetemi tanár, Kosztyuné Dr. Nyitrai Erika PhD, egyetemi docens, Dr. Mirnics Zsuzsanna, PhD, egyetemi docens, Dr. habil. Szemerszky Renáta, PhD, egyetemi docens, Dr. Kövi Zsuzsanna, PhD, egyetemi docens, Dr. Smohai Máté, PhD, egyetemi adjunktus, Dr. Ferenczi Andrea, PhD, egyetemi adjunktus

5. *Társadalomlélektan, kulturális pszichológia* (modulvezető: Prof. Dr. Fülöp Márta Ilona, DSc, egyetemi tanár)

A modul témája: A modul tárgyai a társadalmi jelenségek különböző szintű komplex megértését segítik elő, a biológiai (evolúciós) eredettől a történelmi és kulturális meghatározottságig. A társadalmat mint dinamikusán változó entitást vizsgálják, az interperszonális kapcsolatok dinamikájától (versengés és együttműködés) a különböző társadalmi csoportok közötti dinamikus kapcsolatokig (társadalmi rétegek, csoportok egymáshoz fűződő kapcsolatai). A társadalmi változásokat az értékek, a motiváció és a társas érzelmek tükrében is meg kívánják ragadni. Az egyes kurzusok nemcsak a legújabb elméletekkel, hanem a legújabb kutatási gyakorlatokkal is megismertetnek az adott tárgyalt területen.

A modul oktatói: Prof. Dr. Fülöp Márta Ilona, DSc, egyetemi tanár, Dr. habil Kiss Elemér Paskál, PhD, egyetemi docens, Dr. Csikós Gábor, PhD, egyetemi adjunktus, Dr. habil Pólya Tibor, PhD, egyetemi docens, Dr. Berkics Mihály, PhD, egyetemi adjunktus (ELTE)

6. *Közösségi pszichológia* (modulvezető: Dr. habil Kiss Elemér Paskál, PhD, egyetemi docens)

A modul témája: Meghatározó közösségeinek tagjaként tekintünk a személyre. A csoportokat, szervezeteket, a tágabb társadalmi kontextust, és bennük az egyént is formáló társas-társadalmi tényezőket rendszerszemlélettel vizsgáljuk, ahogyan előmozdíthatják a mentális egészséget, segítik a stresszkeltő életeseményekkel, traumával való megküzdést, megteremtik a jó egyéni

és közösségi teljesítmény feltételeit. A személyes és a közösségi jóllét, egészséges pszichológiai működés, a növekedésre való képesség feltételeit tárjuk fel. Prevenció hangsúlyú, másodlagos és harmadlagos intervenciók hatását követjük nyomon a család, munkahelyi, vallási közösség, iskola, sportközösségek, a speciális segítő csoportok működésében is. Pozitív pszichológiai megközelítésünk ötvözi a szociálpszichológiai és az egészségpszichológiai szemléletet, nyitott az interdiszciplináris együttműködésre a társadalomtudományokkal, közösségi pszichiátriával, szociális munkával, pasztorálpszichológiával.

A modul oktatói: Dr. habil Kiss Elemér Paskál, egyetemi docens, Prof. Dr. Siba Balázs, egyetemi tanár, Prof. Dr. Csabai Márta, PhD, egyetemi tanár, Dr. Szabó-Bartha Anett, PhD, egyetemi adjunktus, Dr. Koltói Lilla, PhD, egyetemi adjunktus

7. Fejlődépszichológia (modulvezető: Dr. habil Hámori Eszter, PhD, egyetemi docens)

A modul témája: A modul a tipikus és az attól eltérő fejlődési és fejlődési pszichopatológiai folyamatok komplex összetevőivel foglalkozik a pszichés fejlődés pre- és perinatális szakaszától a csecsemő- és a kisgyermek-, valamint a serdülőkoron át a felnőttkor végéig. Az egyes kurzusok egy-egy kiemelt fejlődési területet emelnek a fókuszba a fenti modell szellemében. A témákban kiemelt hangsúlyt kapnak azok a legfrissebb alap- és klinikai kutatások, amelyek a fejlődési folyamatokban szerepet játszó biológiai, pszichés és társas tényezők összefonódására, az egészséges és az attól eltérő fejlődésmentet alakító protektív- és rizikófaktorokra, illetve reziliencia tényezőkre, valamint az adaptív és maladaptív fejlődési útvonalakra vonatkoznak. A modul tárgyai emellett megismertetnek az adott témakör vizsgáló módszereivel, valamint ezek alkalmazási lehetőségeivel a fejlődési pszichopatológiai kutatásokban, illetve a prevencióban és intervencióban.

A modul oktatói: Dr. habil Hámori Eszter, PhD, egyetemi docens, Dr. Kövesdi Andrea, PhD, egyetemi docens, Dr. Hadházi Éva, PhD, egyetemi docens.

Az egyes modulokhoz tartozó tantárgyak

(KV: kötelezően választható; a tantárgyleírások a dokumentum végén található)

Tantárgy neve	tantárgy típusa	felvételtípusa	kredit	óraszám	tantárgyfelelős
Kutatásmódszertan, tudományos kommunikáció (közös modul minden hallgatónak, 3 tantárgy/21 kredit teljesítése kötelező)					
A tudományos eredmények publikálása	gyakorlat	KV	7	24	Prof. Dr. Köteles Ferenc Gábor
Fenomenológiai módszer a filozófiában és a pszichológiában	gyakorlat	KV	7	24	Prof. Dr. Szummer Csaba
Kutatásmódszertan	gyakorlat	KV	7	24	Dr. habil. Szemerszky Renáta
Kvalitatív kutatási módszerek	gyakorlat	KV	7	24	Prof. Dr. Fülöp Márta Ilona
Személyorientált statisztikai módszerek	gyakorlat	KV	7	24	Prof. Dr. Vargha András
Statisztikai modellépítés a	gyakorlat	KV	7	24	Dr. Rózsa Sándor

pszichológiai kutatásokban					
Változó-orientált többváltozós statisztikai módszerek	gyakorlat	KV	7	24	Prof. Dr. Vargha András
Idősoros/többszintű elemzések	gyakorlat	KV	7	24	Dr. Takács Szabolcs
Interocepció - A testi érzetek pszichofiziológiája (Kutatási témához illesztett modul, 3 tantárgy/21 kredit teljesítésével abszolválható)					
A testérzetek pozitív aspektusai	gyakorlat	KV	7	24	Dr. habil. Szemerszky Renáta
A testérzetek negatív aspektusai	gyakorlat	KV	7	24	Prof. Dr. Köteles Ferenc Gábor
A propiocepció pszichológiai vonatkozásai	gyakorlat	KV	7	24	Prof. Dr. Köteles Ferenc Gábor
Top-down tényezők a testi érzetek kialakulásában	gyakorlat	KV	7	24	Prof. Dr. Köteles Ferenc Gábor
Testi érzetek és pszichológiai működés	gyakorlat	KV	7	24	Dr. Ferentzi Eszter
Kísérleti pszichológia, pszichofiziológia (Kutatási témához illesztett modul, 3 tantárgy/21 kredit teljesítésével abszolválható)					
Észlelés és figyelem kísérleti pszichológiai és kognitív idegtudományi megközelítésben	gyakorlat	KV	7	24	Prof. Dr. Horváth János György
Cselekvés kísérleti pszichológiai és kognitív idegtudományi megközelítésben	gyakorlat	KV	7	24	Prof. Dr. Horváth János György
Pszichofiziológiai mérések	gyakorlat	KV	7	24	Prof. Dr. Köteles Ferenc Gábor
Kísérlettervezés, adatfeldolgozás és statisztikai szoftverek alkalmazása a kísérleti pszichológiában	gyakorlat	KV	7	24	Prof. Dr. Horváth János György
Bevezetés az eseményhez kötött potenciálok módszerébe	gyakorlat	KV	7	24	Prof. Dr. Horváth János György
Mentális egészség (Kutatási témához illesztett modul, 3 tantárgy/21 kredit teljesítésével abszolválható)					
A személyiség pozitív erőforrásai	gyakorlat	KV	7	24	Prof. Dr. Kiss Enikő Csilla
Az érintés egészségpszichológiai vonatkozásai	gyakorlat	KV	7	24	Kosztuné Dr. Nyitrai Erika
Egészségkommunikáció	gyakorlat	KV	7	24	Dr. Ferenczi Andrea
Pszichoterápiás elméletek és gyakorlatuk	gyakorlat	KV	7	24	Dr. Mirnics Zsuzsanna
Fizikai aktivitás kapcsolata a mentális egészséggel: a futástól a keleti mozgásformákig	gyakorlat	KV	7	24	Dr. habil. Szemerszky Renáta
Természettel való kapcsolat, mentális és spirituális egészség	gyakorlat	KV	7	24	Dr. Kövi Zsuzsanna
Mentális egészség támogatása a sportpszichológiában	gyakorlat	KV	7	24	Dr. Smohai Máté

A képi kifejezéspszichológia kurrens kutatási kérdései	gyakorlat	KV	7	24	Prof. Dr. Vass Zoltán
Társadalomlélektan, kulturális pszichológia (Kutatási témához illesztett modul, 3 tantárgy/21 kredit teljesítésével abszolválhatók)					
Társas dinamikák: versengés, együttműködés, konfliktus és kulturális különbségeik	gyakorlat	KV	7	24	Prof. Dr. Fülöp Márta Ilona
Evolúció és társadalom	gyakorlat	KV	7	24	Dr. Berkics Mihály
Motivált társadalom	gyakorlat	KV	7	24	Prof. Dr. Fülöp Márta Ilona, Prof. Dr. Hunyady György
A kulturális és kulturális összehasonlító pszichológia legújabb irányai és kutatási módszerei	gyakorlat	KV	7	24	Prof. Dr. Fülöp Márta Ilona
Értékek, identitás és boldogság változó társadalmi-kulturális kontextusban	gyakorlat	KV	7	24	Dr. habil. Kiss Elemér Paskál
Pszichológia és társadalom(történet)	gyakorlat	KV	7	24	Dr. Csikós Gábor
Narratív megközelítés a szociálpszichológiában	gyakorlat	KV	7	24	Dr. habil Pólya Tibor
Közösségi pszichológia (Kutatási témához illesztett modul, 3 tantárgy/21 kredit teljesítésével abszolválható)					
Szociális identitás, közösség és mentális egészség	gyakorlat	KV	7	24	Dr. habil. Kiss Elemér Paskál
Új kihívások a pár- és családterápiában	gyakorlat	KV	7	24	Dr. Szabó-Bartha Anett
Keresztyén spiritualitás, személyiség és közösség	gyakorlat	KV	7	24	Prof. Dr. Siba Balázs
Segítő csoportok szerepe a tanácsadásban	gyakorlat	KV	7	24	Dr. Koltói Lilla
Egészségpszichológia közösségi és társadalmi színtereken	gyakorlat	KV	7	24	Prof. Dr. Csabai Márta
Közeli kapcsolatok és testi-lelki egészség	gyakorlat	KV	7	24	Prof. Dr. Martos Tamás
Fejlődéspszichológia (Kutatási témához illesztett modul, 3 tantárgy/21 kredit teljesítésével abszolválható)					
A pre és perinatális életidő jelentősége a személyiségfejlődésben	gyakorlat	KV	7	24	Dr. Hadházi Éva
A reziliencia potenciál összefüggései normatív és patológiás fejlődési folyamatokban	gyakorlat	KV	7	24	Dr. Kövesdi Andrea
Érzelem- és viselkedés szabályozás csecsemő- és kisgyermekkorban	gyakorlat	KV	7	24	Dr. habil Hámori Eszter
A kötődésmélet klasszikus és modern kutatásai és alkalmazási területei	gyakorlat	KV	7	24	Dr. habil Hámori Eszter
Protektív tényezők és a komplex személyiségfejlődés gyermek- és serdülőkorban	gyakorlat	KV	7	24	Dr. Kövesdi Andrea

Témakiírók és a meghirdetett témák

A témavezetők és az aktuálisan meghirdetett témák listája a PDI ODT-oldaláról tölthető le.

Témák: <https://doktori.hu/index.php?menuid=116&lang=HU&num=256>

Témavezetők: <https://doktori.hu/index.php?menuid=140&lang=HU&diID=238>

Tantárgyleírások

A tantárgyleírások magyar és angol nyelven is megtalálhatók. Az angol nyelvű verziók az elvégzett tanulmányok nemzetközi elismerésének érdekében kiadott hitelesített tantárgyleírások alapjául szolgálnak.

Kutatásmódszertan, tudományos kommunikáció modul tantárgyai

Tantárgy neve: A tudományos eredmények publikálása	kreditszám: 7 kredit
Tanóra típusa: ea. / szem. / gyak. / konz. és száma: gyakorlat (24 óra)	
Számokérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyakorlati jegy	
Tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1-4. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): nincsenek	
Tantárgyleírás (az elsajátítandó ismeretanyag és a kialakítandó kompetenciák tömör, ugyanakkor informáló leírása, a tantárgy célja) A tantárgy áttekinti a tudományos eredmények publikálásának háttérét, legfontosabb lépéseit, valamint a legfontosabb publikálási formákat.	
Tanulási eredmények, kompetenciák Tudás: • A hallgatók megismerik a tudományos publikálás főbb lépéseit; • Elsajátítják a releváns angol szaknyelvet Képesség: • Képesek lesznek a kutatási szakirodalom kritikus olvasására; • Képesek lesznek tudományos kéziratok elkészítésére és publikálására; • Képesek lesznek tudományos előadások és poszter-prezentációk megtartására Attitűd: • A tudományos publikációk kritikus gondolkodás által vezérelt megközelítése Autonómia, felelősség: • Felelősen képviseli azokat a módszereket, amelyekkel szakterületén dolgozik, és elfogadja más tudományágak autonómiáját, módszertani sajátosságait. • Kritikus tudatosság jellemzi szakmájához kapcsolódó kérdésekben.	
A tantárgy tartalma: 1. A tudományos megismerés 2. Empirikus és elméleti kutatás 3. A tudományos cikk felépítése és megírása, a publikáció legfontosabb lépései 4. Publikáció a szerkesztő szemszögéből; a <i>peer-review</i> folyamat 5. A nyílt tudomány (<i>open science</i>) alapelvei 6. Könyvfejezet, szerkesztett kötet 7. A tudományos előadás 8. A poszter prezentáció 9. Tudományos ismeretterjesztés	
A 3-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal:	
Kötelező: • Babbie, E. R. (2009). <i>The Practice of Social Research Twelfth (12th) Edition</i> (12th edition). Wadsworth. ISBN: 978-0-495-59841-1 • Miedema, F. (2021). <i>Open Science: The Very Idea</i> (1st ed. 2022 edition). Springer. ISBN: 978-94-024-2114-9	

Szokolszky, Á. (2020). <i>A pszichológiai kutatás módszertana</i>. Osiris. ISBN: 978-963-276-385-9	
Ajánlott irodalom: Hoogenboom, B. J., & Manske, R. C. (2012). How to write a scientific article. <i>International Journal of Sports Physical Therapy</i> , 7(5), 512–517. Shaikh, A. (2021). <i>7 steps to publishing in a scientific journal</i> . Elsevier Connect. https://www.elsevier.com/connect/7-steps-to-publishing-in-a-scientific-journal	
Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Köteles Ferenc, egyetemi tanár, DSc	
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat): Horváth János, egyetemi tanár, DSc	
Title of subject: Scientific publication	Number of credits: 7
Type of course (lecture / practice / consultation) and number of classes per semester: practice (24 seminars)	
Method of evaluation (exam / term mark / other): term mark	
Place in curriculum (semester): 1-4. semester	
Prerequisites (if there are): None	
Aims and objectives of the course and skills, competences to be developed and acquired The course summarizes the background and major steps of the publication of scientific findings. Also, it provides an overview on the most important forms of publication.	
Learning outcomes and acquired competencies: <i>Knowledge:</i> - Students learn the major steps of scientific publication process; - They acquire the relevant English terminology. <i>Capability:</i> - Students will be able to critical reading of scientific literature; - Students will be able to to prepare and publish scientific manuscripts; - Students will be able to deliver scientific talks and poster presentations. <i>Attitude:</i> - A critical approach to scientific publications. <i>Autonomy and responsibility:</i> - The student takes a responsible stand on the research methods she applies, and accepts the autonomy and methodological specialities of other areas of research; - The student is characterized by a critical consciousness with respect to issues associated with her profession.	
Summary of course: - The scientific approach - Empirical and theoretical research - Structure and preparation of scientific papers, major steps of publication - Publication from the viewpoint of the editor; the peer-review process - Open science - Book chapter, edited book - Scientific lecture - Poster presentation - Scientific education	
Required and recommended readings (3-5 key readings): Required reading: - Babbie, E. R. (2009). <i>The Practice of Social Research Twelfth (12th) Edition</i> (12th edition). Wadsworth. ISBN: 978-0-495-59841-1 - Miedema, F. (2021). <i>Open Science: The Very Idea</i> (1st ed. 2022 edition). Springer. ISBN: 978-94-024-2114-9	

• Szokolszky, Á. (2020). <i>A pszichológiai kutatás módszertana</i>. Osiris. ISBN: 978-963-276-385-9
Recommended reading:
• Hoogenboom, B. J., & Manske, R. C. (2012). How to write a scientific article. <i>International Journal of Sports Physical Therapy</i>, 7(5), 512–517. • Shaikh, A. (2021). <i>7 steps to publishing in a scientific journal</i>. Elsevier Connect. https://www.elsevier.com/connect/7-steps-to-publishing-in-a-scientific-journal
Instructor in charge of the subject: Ferenc Köteles, full professor, DSc
Instructor(s): János Horváth, full professor, DSc

Tantárgy neve: Fenomenológiai módszer a filozófiában és a pszichológiában	kreditszám: 7
Tanóra típusa (ea. / gyak. / konz.) és száma: gyakorlat (24 óra)	
Számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyakorlati jegy	
Tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1-4 félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): nincsenek	
Tantárgyleírás (az elsajátítandó ismeretanyag és a kialakítandó kompetenciák tömör, ugyanakkor informáló leírása):	
A tantárgy a pszichológia és a filozófia ismeretelméleti-tudományelméleti problémáival ismerteti meg a hallgatót, bemutatva a naturalista és a fenomenológiai-hermeneutikai módszert. A hallgató megismerkedik a klasszikus és a kortárs fenomenológiai irányzatokkal, valamint a fenomenológiai tudattalan kortárs megközelítéseivel. Tanulási eredmények, kompetenciák <i>Tudás:</i> • A hallgató megérti a fenomenológiai és a naturalista megközelítés lényegét • Általános ismeretei lesznek a tudattalan folyamatok és a spontán értelemképződés kapcsolatáról, továbbá az éber normál tudatállapotoktól eltérő tudatállapotok (fantázia, álom, pszichózis, a csecsemő élményvilága) és a tudattalan lelkifolyamatok kapcsolatáról. • Elsajátítja a fenomenológia angol terminológiáját. <i>Attitűd:</i> • A naturalista és a fenomenológiai metodológia előnyeinek és korlátainak felismerése <i>Képesség:</i> a hallgató képes lesz • Az angol nyelvű szakirodalom olvasására • A tudattalanról folytatott kortárs fenomenológiai diskurzus eredményeinek befogadására • A fenomenológiai tudattalanról szóló elméletek alkalmazására a következő területeken: álom, fantázia, a csecsemő élményvilága, skizofrén tudatállapot, hallucinogén szerekkel felfokozott fantáziaműködés. <i>Autonómia:</i> • A hallgató metodológiai szempontból dualista módon értelmezi a pszichológiát • Intellektuális bátorsággal és kíváncsisággal közelít a lelki folyamatokhoz	
A tantárgy tartalma:	
• A naturalista és fenomenológiai módszer története a filozófiában és a pszichológiában • Klasszikus és kortárs fenomenológiai irányzatok a filozófiában • Hermeneutikai és fenomenológiai iskolák a pszichológiában • A tudattalan pszichoanalitikus és fenomenológiai megközelítései • A tudattalan folyamatok kapcsolata a módosult tudatállapotokkal	
A 3-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott szakirodalom felsorolása bibliográfiai adatokkal:	

• Pléh Csaba (2010). <i>A lélektan története</i>. Bp., Osiris • Szummer Csaba (2023). <i>Trauma, álom, vizionárius képzelet – spontán értelemképződés módosult tudatállapotokban</i>. Bp., L'Harmattan, in press • Olay Csaba – Ullmann Tamás. (szerk.) (2011). <i>Kontinentális filozófia a huszadik században</i>. Bp., L'Harmattan, in press
Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Szummer Csaba, egyetemi tanár, PhD
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k) , ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat): -

Title of subject: Phenomenological Method in Philosophy and Psychology	Credit: 7
Type of course (lecture / practice / consultation) and number of classes per semester: practice (24 seminars)	
Method of evaluation (exam / term mark / other): term mark	
Place in curriculum (semester): 1-4. semester	
Prerequisites (if there are): None	
Aims and objectives of the course and skills, competences to be developed and acquired:	
The subject introduces the student to the epistemological-theoretical problems of psychology and philosophy, presenting the naturalistic and phenomenological-hermeneutical method. The student will be introduced to classical and contemporary phenomenological trends, as well as contemporary approaches to the phenomenological unconscious. Learning outcomes and competences <i>Knowledge:</i> • The student will understand the essence of the phenomenological and naturalistic approaches • They will have a general knowledge of the relationship between unconscious processes and spontaneous sense formation, and the relationship between states of consciousness other than waking normal states of consciousness (fantasy, dreaming, psychosis, infant's world of experience) and unconscious mental processes. • They will learn the English terminology of phenomenology. A critical approach to empirical findings including psychophysiological measurements. <i>Attitude:</i> • Recognition of the advantages and limitations of naturalistic and phenomenological methodologies <i>Ability:</i> the student will be able to • Read the literature in English • Assimilate the results of contemporary phenomenological discourse on the unconscious • Apply phenomenological theories of the unconscious to the following areas: dreaming, fantasy, the infant's experiential world, schizophrenic state of consciousness, hallucinogenic drug-induced fantasy. <i>Autonomy:</i> • The student interprets psychology in a methodologically dualistic way • Approaches psychological phenomena with intellectual courage and curiosity	
Content of the subject:	
1. History of the naturalistic and phenomenological method in philosophy and psychology 2. Classical and contemporary phenomenological trends in philosophy 3. Hermeneutic and phenomenological schools in psychology 4. Psychoanalytic and phenomenological approaches to the unconscious 5. The relation of unconscious processes to altered states of consciousness	
Required and recommended readings (3-5 key readings):	
Required readings: • Csaba Pléh (2010). Bp., A lélektan története. Osiris. • Csaba Szummer (2023). Trauma, álom, vizionárius képzelet. Bp., L'Harmattan, in press Recommended reading: • Csaba Olay - Tamás Ullmann (eds.) (2011) Continental philosophy in the twentieth century. Bp., L'Harmattan	
Instructor in charge of the subject: Csaba Szummer professor, PhD	
Lecturer(s) involved in the teaching of the subject, if any (name, position, degree): -	

Tantárgy neve: Kutatásmódszertan	kreditszám: 7 kredit
Tanóra típusa: ea. / szem. / gyak. / konz. és száma: szeminárium (24 óra)	
Számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyakorlati jegy	
Tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1-4. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): nincsenek	
Tantárgyleírás (az elsajátítandó ismeretanyag és a kialakítandó kompetenciák tömör, ugyanakkor informáló leírása, a tantárgy célja)	
A tárgy célja az empirikus pszichológiai kutatások felépítésével és tervezésével kapcsolatos ismeretek összefoglalása.	
Tanulási eredmények, kompetenciák Tudás: • A hallgatók megismerik a tudományos kutatások elméleti hátterét; • Elsajátítják a releváns angol szaknyelvet. Képesség: • Képesek lesznek a kutatási szakirodalom kritikus olvasására; • Képesek lesznek tudományos kutatások megtervezésére és lebonyolítására. Attitűd: • Az empirikus tudományos eredmények kritikus gondolkodás által vezérelt megközelítése. Autonómia, felelősség: • Felelősen képviseli azokat a módszereket, amelyekkel szakterületén dolgozik, és elfogadja más tudományágak autonómiáját, módszertani sajátosságait. • Kritikus tudatosság jellemzi szakmájához kapcsolódó kérdésekben.	
A tantárgy tartalma:	
1. A tudományos megismerés; dedukció és indukcio 2. Etikai megfontolások 3. Módszertani paradigmák és kutatási dizájnok 4. Mérés és mintavétel 5. Kutatástervezés, konceptualizáció, operacionalizáció 6. A kísérletes megközelítés 7. A kérdőíves megközelítés 8. A kvalitatív megközelítés 9. Ecological momentary assessment	
A 3-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, oldalak, ISBN):	
Kötelező irodalom: • Babbie, E. R. (2009). <i>The Practice of Social Research Twelfth (12th) Edition</i> (12th edition). Wadsworth. ISBN: 978-0-495-59841-1 • Szokolszky, Á. (2020). <i>A pszichológiai kutatás módszertana</i>. Osiris. ISBN: 978-963-276-385-9 • Tenenbaum, G., Driscoll, M. P. (2005). <i>Methods of Research in Sport Sciences</i>. Meyer & MeyervSport. ISBN: 978-1-84126-133-1 Ajánlott irodalom: • Kline, R. B. (2013). <i>Beyond significance testing. Statistics reform in the behavioral sciences</i> (2th edition). American Psychological Association. ISBN: 978-1-4338-1278-1 • Smith, J. C. (2010). <i>Pseudoscience and Extraordinary Claims of the Paranormal. A Critical Thinker's Toolkit</i>. Wiley-Blackwell. ISBN: 9781403181235	
Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. habil. Szemerszky Renáta, egyetemi docens	
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k) , ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat): Köteles Ferenc,	

egyetemi tanár, DSc	
Title of subject: Methods of research	Number of credits: 7
Type of course (lecture / practice / consultation) and number of classes per semester: practice (24 seminars)	
Method of evaluation (exam / term mark / other): term mark	
Place in curriculum (semester): 1-4. semester	
Prerequisites (if there are): None	
Aims and objectives of the course and skills, competences to be developed and acquired	
The course summarizes the knowledge on the background and planning of empirical psychological research.	
Learning outcomes and acquired competencies: <i>Knowledge:</i> • Students acquire the foundations of scientific research; • They acquire the relevant English terminology. <i>Capability:</i> • Students will be able to critical reading of English literature; • They will be able to design and conduct scientific research. <i>Attitude:</i> • A critical approach to empirical scientific findings. <i>Autonomy and responsibility:</i> • The student takes a responsible stand on the research methods she applies, and accepts the autonomy and methodological specialities of other areas of research; • The student is characterized by a critical consciousness with respect to issues associated with her profession.	
Summary of course:	
1. The scientific approach; deduction and induction 2. Ethical considerations 3. Methodological paradigms and research designs 4. Measurement and sampling 5. Planning, conceptualization and operationalization 6. The experimental approach 7. The survey approach 8. The qualitative approach 9. Ecological momentary assessment	
Required and recommended readings (3-5 key readings):	
Required reading: 7. Babbie, E. R. (2009). <i>The Practice of Social Research Twelfth (12th) Edition</i> (12th edition). Wadsworth. ISBN: 978-0-495-59841-1 8. Szokolszky, Á. (2020). <i>A pszichológiai kutatás módszertana</i>. Osiris. ISBN: 978-963-276-385-9 9. Tenenbaum, G., Driscoll, M. P. (2005). <i>Methods of Research in Sport Sciences</i>. Meyer & MeyervSport. ISBN: 978-1-84126-133-1 Recommended reading: 1. Kline, R. B. (2013). <i>Beyond significance testing. Statistics reform in the behavioral sciences</i> (2th edition). American Psychological Association. ISBN: 978-1-4338-1278-1 2. Smith, J. C. (2010). <i>Pseudoscience and Extraordinary Claims of the Paranormal. A Critical Thinker's Toolkit</i>. Wiley-Blackwell. ISBN: 9781403181235	
Instructor in charge of the subject: Szemerszky Renáta, associate professor, PhD	
Instructor(s): Ferenc Köteles, full professor, DSc	

Tantárgy neve: Kvalitatív kutatási módszerek	kreditszám: 7
Tanóra típusa: ea. / szem. / gyak. / konz. és száma: gyakorlat (24 óra)	
Számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyakorlati jegy	
Tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1-4 félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): nincs	
Tantárgyleírás (az elsajátítandó ismeretanyag és a kialakítandó kompetenciák tömör, ugyanakkor informáló leírása): A kurzus bemutatja a kvalitatív kutatási módszerek elméleti/filozófiai háttérét és a kvantitatív módszerekkel összehasonlítva annak előnyeit és lehetséges kihívásait. Bemutatja a pszichológiai kutatásokban leggyakrabban használt kvalitatív módszereket és az adatelemzés lehetséges módszereit: pl. félig-strukturált interjú, fókuszcsoporthoz, esettanulmány, narratív interjú és tartalomelemzés, valamint kitér a gyerekekkel végzett kvalitatív kutatások módszertani kihívásaira is. Kiemelt helyen tárgyalja a kvalitatív kutatások etikai vonatkozásait. A kurzus célja, hogy a hallgatókat részletesebben megismertesse néhány kvalitatív kutatási módszer alkalmazásával, az adatok feldolgozásának leggyakrabban használt eljárásaival és világossá tegye, hogy a kvalitatív kutatások miként járulnak hozzá a pszichológiai jelenségek mélyebb megértéséhez. Tanulási eredmények, kompetenciák <i>Tudás:</i> - Elméleti ismeretek a kvalitatív kutatásról, annak episztemológiájáról - Ismeretek a különböző, tárgyalt kutatási módszerek céljáról, lehetőségeiről és alapvető technikájáról - Kvalitatív adatok elemzésének alapjait megismerik <i>Képesség:</i> - A leggyakrabban használt kvalitatív módszerek alkalmazásának alapvető készségeinek az elsajátítása. - Interjúzási technika alapjai - Fókusz-csoport vezetés alapjai - Résztvevő megfigyelés alapjai - Esettanulmány készítésének alapjai - Etikus kutatás <i>Attitűd:</i> - Felfedező, nyitott, a pszichológiai jelenségek mélyebb és dinamikai megértésének az igénye. <i>Autonómia, felelősség:</i> - A kvalitatív kutatás/módszerek gyakran személyes kapcsolatot kívánnak meg a kutatásban résztvevőkkel, gyakran közel mennek a résztvevők személyes életéhez. Ezért nagyon lényeges, hogy a hallgatók megértsék a saját szakmai/professzionális felelősségüket és betartsák annak határait. A tantárgy tartalma: - Bevezetés a kvalitatív kutatás módszertanába - Félig-strukturált interjúzás - Narratív interjú - Fókusz csoportok - Grounded-theory (megalapozott elmélet) módszere - Esettanulmány	

- Résztevő megfigyelés - Kvalitatív kutatási módszerek gyerekek estében - Szövegelemző eljárások, különös tekintettel a narratív elemzésre - A kvalitatív kutatások etikai vonatkozásai
A 3-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott szakirodalom felsorolása bibliográfiai adatokkal: Kötelező irodalom: - DeWalt, K. M., & DeWalt, B. R. (2002). <i>Participant observation: A guide for fieldworkers</i>. Walnut Creek, CA: AltaMira Press. - Greene S & Hogan D (2005): <i>Researching children's experience. Approaches and Methods</i>. London: Sage. - Puchta, C., Potter, J. (2004) <i>Focus Group Practice</i>. London: Sage Publications - Seidman, I. (2006). <i>Interviewing as Qualitative Research</i>. New York: Teacher's College. Columbia University - Szokolszky, Á. (2020). <i>A pszichológiai kutatás módszertana</i> (vonatkozó fejezetek). Budapest: Osiris Kiadó - Vassilieva, J. (2016). <i>Narrative psychology</i>. London, Macmillan. - Willig, C., Stainton-Rogers, W. (2013). <i>Sage Handbook of Qualitative Research in Psychology</i>. London: Sage Ajánlott irodalom: - Todd, Z. et al (2004). <i>Mixing methods in psychology. The integration of qualitative and quantitative methods in theory and practice</i>. London: Psychology Press.
Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Fülöp Márta, MTA doktora, egyetemi tanár
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Pólya Tibor, PhD, egyetemi docens

Title of subject: Qualitative research methods	Number of credits: 7
Type of course (lecture / practice / consultation) and number of classes per semester: practice (24 seminars)	
Method of evaluation (exam / term mark / other): term mark	
Place in curriculum (semester): 1-4. semester	
Prerequisites (if there are): None.	
Course description: the course presents the theoretical/philosophical background of qualitative research methods and their advantages and potential challenges in comparison with quantitative methods. It introduces the qualitative methods most used in psychological research and possible methods of data analysis, such as semi-structured interviews, focus groups, case studies, narrative interviews, and content analysis; it also discusses the methodological challenges of qualitative research with children. The ethical aspects of qualitative research are also highlighted.	
Aims and objectives of the course and skills, competences to be developed and acquired <i>Knowledge:</i> - Theoretical knowledge of qualitative research, its epistemology - Knowledge of the purpose, potential and basic techniques of the different research methods - Understanding the basic principles of qualitative data analysis <i>Capability:</i> - To acquire basic skills in the application of the most commonly used qualitative methods. - Basics of interviewing techniques - Basics of focus group management - Basics of participant observation - Basics of case study design - Ethical research <i>Attitude:</i> - Exploratory, open-minded, a desire for a deeper and dynamical understanding of psychological phenomena. <i>Autonomy, responsibility:</i> - Qualitative research/methods often require personal contact with research participants, often going close to the personal lives of the participants. It is therefore essential that students understand and respect the limits of their own professional responsibility.	
Summary of course: - Introduction to qualitative research methodology - Semi-structured interview - Narrative interview - Focus groups - Grounded-theory method - Case study - Participant observation - Qualitative research methods involving children - Text analysis methods, with a special focus on narrative analysis - Ethical aspects of qualitative research	
Required and recommended readings (3-5 key readings): Required reading: - DeWalt, K. M., & DeWalt, B. R. (2002). <i>Participant observation: A guide for fieldworkers</i>. Walnut Creek, CA: AltaMira Press. - Greene S & Hogan D (2005): <i>Researching children's experience. Approaches and</i>	

<i>Methods</i>. London: Sage. - Puchta, C., Potter, J. (2004) <i>Focus Group Practice</i>. London: Sage Publications - Seidman, I. (2006). <i>Interviewing as Qualitative Research</i>. New York: Teacher's College. Columbia University - Szokolszky, Á. (2020). <i>A pszichológiai kutatás módszertana</i> (vonatkozó fejezetek). Budapest: Osiris Kiadó - Vassilieva, J. (2016). <i>Narrative psychology</i>. London, Macmillan. - Willig, C., Stainton-Rogers, W. (2013). <i>Sage Handbook of Qualitative Research in Psychology</i>. London: Sage Recommended reading: 1. Todd, Z. et al (2004). <i>Mixing methods in psychology. The integration of qualitative and quantitative methods in theory and practice</i>. London: Psychology Press.
Instructor in charge of the subject: Prof. Márta Fülöp, DSc
Instructor(s): Tibor Pólya, associate professor, PhD

Kurzus címe: Személyorientált statisztikai módszerek	kreditszám: 7
Tanóra típusa (ea. / gyak. / konz.) és száma: szeminárium (24 óra)	
Számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyakorlati jegy	
Tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1-4. félév (javasolt félév: 1. vagy 2.)	
Előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>): nincsenek	
Tantárgyleírás (az elsajátítandó ismeretanyag és a kialakítandó kompetenciák tömör, ugyanakkor informáló leírása, a tantárgy célja):	
A kurzus célja, hogy a hallgató megismerje az empirikus pszichológiai kutatásokban alkalmazott, a személyeket egyénként leírni képes legfontosabb személyorientált többváltozós statisztikai eljárásokat, elméleti modelljeiket, terminusaik jelentését és értelmezését a ROPstat, a ROP-R és a jamovi programcsomag használatával. Tanulási eredmények, kompetenciák: <i>Tudás:</i> 1. Elmélyült ismeretekkel rendelkezik a többváltozós statisztikai eljárások témájában, ezeket megfelelően alkalmazni tudja. 2. Ismeri és érti a tudományos kutatás módszereit. <i>Képesség:</i> 3. Képes a pszichológiai jelenségek vizsgálatához szükséges és releváns kérdések megfogalmazására, adatok felvételére és feldolgozására a pszichológia tudományos módszereivel. 4. Képes adatok önálló elemzésére és új összefüggések feltárására. 5. Képes véleményét önállóan megfogalmazni a szakmai-tudományos elvárásoknak megfelelően (akár idegen nyelven is) és szakmai fórumokon megvédeni. <i>Attitűd:</i> 6. Törekszik arra, hogy speciális szakmai érdeklődését elmélyítse és megszilárdítsa a statisztika területén. <i>Autonómia, felelősség:</i> 7. Képviseli saját tudományos felismeréseit, eredményeit.	
A tantárgy tartalma:	
1. ROPstat, jamovi és Excel adatfájl konverziók, itemanalízis, skálakonstrukciók 2. Hiányzó adatok struktúrájának elemzése, hiányzó adatok pótlása (ROPstat) 3. Reziduálanalízis, konfigurációelemzés (ROPstat) 4. Sűrűsödéspont-elemzés (ROPstat) 5. Hierarchikus klaszteranalízis (ROPstat, ROP-R, jamovi) 6. Nemhierarchikus (relokációs vagy k-középpontú) klaszteranalízis (ROPstat, ROP-R, jamovi) 7. Különböző klasszifikációk összehasonlítása, centroid és exaon módszer (ROPstat) 8. Modell-alapú klaszteranalízis (ROP-R)	
A 3-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom:	
Kötelező irodalom: - Vargha, A. (2022). <i>Személy-orientált többváltozós statisztika: klasszifikációs módszerek</i>. Budapest: Pólya Kiadó. Ajánlott irodalom: - Vargha, A. (2007) <i>Matematikai statisztika. Pszichológiai, nyelvészeti és biológiai alkalmazásokkal</i>. Budapest: Pólya Kiadó. (ISBN: 9789638580955)	

Tantárgyfelelős: Prof. Dr. habil. Vargha András professor emeritus, DSc, MTA doktora
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Kövi Zsuzsanna, egyetemi docens, PhD; Dr. Takács Szabolcs, egyetemi docens, PhD

Title of subject: Person-oriented statistical methods	Number of credits: 7
Type of course (lecture / practice / consultation) and number of classes per semester: practice (24 seminars)	
Method of evaluation (exam / term mark / other): term mark (regular home works and final assignment)	
Place in curriculum (semester): 1-4. semester	
Prerequisites (if there are): None	
Aims and objectives of the course and skills, competences to be developed and acquired	
The course summarizes the knowledge on person-oriented multivariate statistical methods used in empirical psychological research capable to describe persons individually, their theoretical models, the meaning and interpretation of their main concepts and terms, with the application of statistical softwares ROPstat, ROP-R, and jamovi.	
Learning outcomes and acquired competencies:	
<i>Knowledge:</i> - Possesses thorough knowledge in the area of multivariate statistical methods, and their applications. - Apprehension of the methods of scientific research. <i>Capability:</i> - Knows and understands the methods of scientific research capability. - Able to formulate questions necessary and relevant to the investigation of psychological phenomena, collect and process data using the scientific methods of psychology. - Able to analyze data autonomously and discover new relationships. - Able to formulate opinions independently in accordance with professional and scientific expectations (even in a foreign language) and defend it in professional forums. <i>Attitude:</i> - Endeavors to deepen and consolidate special knowledge and interest in the area of statistics. <i>Autonomy and responsibility:</i> - Represents own scientific findings and results.	
Summary of course:	
• Data file conversions in ROPstat, jamovi, and Excel, itemanalízis, scale constructions • Analysis and imputation of missing data (ROPstat) • Residual analysis, configural frequency analysis (ROPstat) • Dense point analysis (ROPstat) • Hierarchical cluster analysis (ROPstat, ROP-R, jamovi) • Nonhierarchical cluster analysis (relocation, k-center analyses) (ROPstat, ROP-R, jamovi) • Comparison of different cluster solutions via centroid and exacon analyses (ROPstat) • Model-based cluster analysis (ROP-R)	
Required and recommended readings (3-5 key readings):	
Required reading: - Vargha, A. (2022). <i>Személy-orientált többváltozós statisztika: klasszifikációs módszerek</i>. Budapest: Pólya Kiadó. Recommended reading:	

- Vargha, A. (2007) <i>Matematikai statisztika. Pszichológiai, nyelvészeti és biológiai alkalmazásokkal</i> . Budapest: Pólya Kiadó. (ISBN: 9789638580955)
Instructor in charge of the subject: Prof. András Vargha professor emeritus, DSc,
Instructor(s): Zsuzsanna Kövi, associate Professor, PhD; Szabolcs Takács, associate Professor, PhD

Kurzus címe: Statisztikai modellépítés a pszichológiai kutatásokban	kreditszám: 7
Tanóra típusa (ea. / gyak. / konz.) és száma: gyakorlat (24 óra)	
Számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyakorlati jegy	
Tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1-4 félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): nincsenek	
Tantárgyleírás (az elsajátítandó ismeretanyag és a kialakítandó kompetenciák tömör, ugyanakkor informáló leírása):	
A kurzus elsődleges célja, hogy a hallgató megismerkedjen az empirikus pszichológiai kutatásokban alkalmazott, oksági viszonyok és komplex kapcsolatrendszerek vizsgálatára alkalmas strukturális egyenleteken alapuló modellezés (Structural Equation Modeling, SEM) elméleti háttérrel és gyakorlati alkalmazásaival. A kurzus keretében számos gyakorlati példán keresztül ismerkedhetnek meg a hallgatók a megközelítés hasznosságával, illetve elsajátíthatják a különböző SEM szoftverekkel (pl. Mplus, AMOS, R, JASP, ROP-R) történő elemzés alapjait. A kurzuson szerzett ismeretek és tapasztalatok segítségével a hallgatók képessé válnak önálló adatelemzésre, tudományos publikációk értő olvasására és kritikai értékelésére, valamint a kapott SEM elemzések eredményének összegzésére, értelmezésére. Tanulási eredmények, kompetenciák <i>Tudás:</i> – Elmélyült többváltozós statisztikai ismeretekkel rendelkezik, melyeket a gyakorlatban is tud alkalmazni; – Ismeri és érti a tudományos kutatás módszereit. <i>Attitűd:</i> – Törekszik arra, hogy speciális szakmai érdeklődését elmélyítse és megszilárdítsa a statisztika területén. <i>Képesség:</i> – Képes a pszichológiai jelenségek vizsgálatához szükséges és releváns kérdések megfogalmazására, adatok felvételére és feldolgozására a pszichológia tudományos módszereivel. – Képes adatok önálló elemzésére és új összefüggések feltárására. – Képes véleményét önállóan megfogalmazni a szakmai-tudományos elvárásoknak megfelelően (akár idegen nyelven is) és szakmai fórumokon megvédeni. <i>Autonómia:</i> – Képviseli saját tudományos felismeréseit, eredményeit.	
A tantárgy tartalma:	
• A SEM modellezés alapjai: konceptualizáció, specifikáció, paraméterbecslés, tesztelés és respecifikáció, illeszkedési mutatók, keresztvalidálás • Regresszió, mediáció és moderáció elemzés, útmodell készítés a SEM keretben • Feltáró és megerősítő faktorelemzés (EFA, CFA): Mérési modell és teszt konstrukció	

• Pszichológiai skálák vizsgálata SEM és valószínűségi tesztelméleti (IRT) keretben • Csoportok közötti mérési invariancia • Nem-lineáris modellezés • A longitudinális elemzések látens növekedési modellje • Többszintű (multilevel) modellezés • Mérési és strukturális modellek vizualizációja (R package semPlot) • Pszichológiai attribútumok modellezése: Látens változók vs. Network elemzés
A 3-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott szakirodalom felsorolása bibliográfiai adatokkal:
Kötelező irodalom: • Collier, J.E. (2020). Applied Structural Equation Modeling Using AMOS: Basic to Advanced Techniques; Routledge: London, UK. https://doi.org/10.4324/9781003018414. • Kelloway, E. K. (2014). Using Mplus for structural equation modeling: A researcher's guide. Sage Publications. Ajánlott irodalom: • Kline, Rex B. (2016). Principles and Practice of Structural Equation Modeling (4th Ed.). New York: Guilford Press. • Muthén, L.K. and Muthén, B.O. (1998-2017). Mplus User's Guide. Eighth Edition. Los Angeles, CA: Muthén & Muthén. • Wang, J., & Wang, X. (2019). Structural equation modeling: Applications using Mplus. John Wiley & Sons.
Tantárgyfelelős: Dr. Rózsa Sándor, PhD, egyetemi docens
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat):

Title of subject: Statistical model building in psychological research	Number of credits: 7
Type of course (lecture / practice / consultation) and number of classes per semester: practice (24 seminars)	
Method of evaluation (exam / term mark / other): term mark	
Place in curriculum (semester): 1-4. semester	
Prerequisites (if there are): None	
Aims and objectives of the course and skills, competences to be developed and acquired	
The main objective of the course is to familiarize the student with the theoretical foundation and practical applications of Structural Equation Modeling (SEM), which is useful for analyzing complex and causal relationships in empirical psychological research. Students can learn about the approach's usefulness through numerous real-world examples provided in the course, as well as the fundamentals of analysis using various SEM software (e.g., Mplus, AMOS, R, JASP, and ROP-R). The knowledge and skills they acquire in the course enable the students to independently analyze data, read and critically evaluate scientific literature, and summarize and interpret the findings of SEM analyses.	
Learning outcomes and acquired competencies:	
<i>Knowledge:</i> – Student has extensive multivariate statistical knowledge that he/she can put to practical use; – Knows and understands the methods of scientific research. <i>Attitude:</i> – Student works to develop and strengthen his specialized professional interest in statistics. <i>Capability:</i> – Capable of developing pertinent and necessary research questions, gathering and processing data using the scientific methods of psychology; – Conducting independent analyses of the data to discover important relationships; – Capable of independently forming an opinion in accordance with professional and scientific standards (even in a foreign language) and defending it in forums for professionals. <i>Autonomy and responsibility:</i> – Represents his/her own scientific findings and results.	
Summary of course:	
• Basic Principles of Structural Equation Modeling: conceptualization, specification, parameter estimation, testing and respecification, fit indices, cross-validation; • Regression, mediation, and moderation analysis, developing a path model in the SEM framework • Exploratory and confirmatory factor analysis (EFA, CFA): measurement model and test construction; • Application of item response theory (IRT) and SEM to psychological test development; • Measurement invariance between groups; • Non-linear modeling; • Latent growth modeling (LGM) for longitudinal data analysis; • Multilevel modeling; • Visualization of measurement and structural models (R package semPlot) • Modeling psychological attributes: Latent variables vs. Network analysis.	
Required and recommended readings (3-5 key readings):	
Required readings • Collier, J.E. (2020). Applied Structural Equation Modeling Using AMOS: Basic to Advanced Techniques; Routledge: London, UK. https://doi.org/10.4324/9781003018414. • Kelloway, E. K. (2014). Using Mplus for structural equation modeling: A researcher's guide.	

Sage Publications. Recommended readings • Kline, Rex B. (2016). Principles and Practice of Structural Equation Modeling (4th Ed.). New York: Guilford Press. • Muthén, L.K. and Muthén, B.O. (1998-2017). Mplus User's Guide. Eighth Edition. Los Angeles, CA: Muthén & Muthén. • Wang, J., & Wang, X. (2019). Structural equation modeling: Applications using Mplus. John Wiley & Sons.
Instructor in charge of the subject: Sándor Rózsa, associate professor, PhD
Instructor(s): -

Tantárgy neve: Változó-orientált többváltozós statisztikai módszerek	kreditszám: 7
Tanóra típusa (ea. / gyak. / konz.) és száma: gyakorlat (24 óra)	
Számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyakorlati jegy	
Tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1-4 félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): nincsenek	
Tantárgyleírás (az elsajátítandó ismeretanyag és a kialakítandó kompetenciák tömör, ugyanakkor informáló leírása):	
A tárgy képzési célja A kurzus célja, hogy a hallgató megismerje az empirikus pszichológiai kutatásokban alkalmazott, a változók közötti kapcsolatokra fókuszáló többváltozós statisztikai eljárásokat, elméleti modelljeiket, terminusaik jelentését és értelmezését az SPSS és JASP programcsomag használatával (illetve ahol lehetséges, ott ROP-R programmal). Azért e két, illetve három programot ajánljuk, mert ezzel párhuzamosan a személyorientált módszerek tantárgy keretein belül a ROPstat, ROP-R és Jamovi programok használatát ismerik meg a hallgatók. Így a programok közötti átjárhatóságot is megtanulják a hallgatók. Tanulási eredmények, kompetenciák <i>Tudás:</i> • Elmélyült ismeretekkel rendelkezik a többváltozós statisztikai eljárások témájában, ezeket megfelelően alkalmazni tudja. • Ismeri és érti a tudományos kutatás módszereit. <i>Képesség:</i> • Képes a pszichológiai jelenségek vizsgálatához szükséges és releváns kérdések megfogalmazására, adatok felvételére és feldolgozására a pszichológia tudományos módszereivel. • Képes adatok önálló elemzésére és új összefüggések feltárására. • Képes véleményét önállóan megfogalmazni a szakmai-tudományos elvárásoknak megfelelően (akár idegen nyelven is) és szakmai fórumokon megvédeni. <i>Attitűd:</i> • Törekszik arra, hogy speciális szakmai érdeklődését elmélyítse és megszilárdítsa a statisztika területén. <i>Autonómia, felelősség:</i> • Képvisei saját tudományos felismeréseit, eredményeit.	
A tantárgy tartalma:	
• SPSS, JASP és Excel adatfájl konverziók, adatmanipulációk (SPSS, EXCEL, ROP-R) • Regressziós módszerek – hierarchikus módszerek (SPSS, ROP-R) • Strukturális modellek – mediálás, moderálás, CFA és SEM modellek (JASP) • Predikciós modellek – gépi tanulás (JASP) • Bayes-féle megközelítés (SPSS, JASP)	
A 3-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott szakirodalom felsorolása bibliográfiai adatokkal:	
Kötelező irodalom: • Vargha, A. (2019). <i>Többváltozós statisztika dióhéjban: változó-orientált módszerek</i>. Budapest: Pólya Kiadó. (ISBN 978-615-81228-1-8) • Vargha, A. (2022). <i>Személy-orientált többváltozós statisztika: klasszifikációs módszerek</i>. Budapest: Pólya Kiadó. (ISBN 978-615-81228-4-9) Ajánlott irodalom: • Vargha A. (2007) <i>Matematikai statisztika. Pszichológiai, nyelvészeti és biológiai alkalmazásokkal</i>. Budapest: Pólya Kiadó. (ISBN: 9789638580955) • Vargha, A. (2020). <i>Normális vagy? És ha nem? Statisztikai módszerek nem normális eloszlású változókkal pszichológiai kutatásokban</i>. Budapest: Pólya Kiadó. (ISBN 978-615-81228-3-2)	

• Takács, Sz. (2022). Bevezetés a matematikai statisztikába, elmélet és gyakorlat, 3. kötet, Budapest, Antarész Kiadó (ebook, kereskedelmi forgalomban nem kapható) • Takács, Sz. (2022). Bevezetés a matematikai statisztikába, elmélet és gyakorlat, 4. kötet, Budapest, Antarész Kiadó (ebook, kereskedelmi forgalomban nem kapható)
Tantárgyfelelős (<i>név, beosztás, tud. fokozat</i>): Prof. Dr. habil. Vargha András professor emeritus, DSc, MTA doktora
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k) , ha vannak (<i>név, beosztás, tud. fokozat</i>): Dr. Kövi Zsuzsanna, egyetemi docens, PhD; Dr. Takács Szabolcs, egyetemi docens, PhD

Title of subject: Variable-oriented multivariate statistical methods	Number of credits: 7
Type of course (lecture / <u>practice</u> / consultation) and number of classes per semester: practice (24 seminars)	
Method of evaluation (exam / term mark / other): term mark	
Place in curriculum (semester): 1-4. semester (recommended: 2. semester)	
Prerequisites (if there are): None.	
Aims and objectives of the course and skills, competences to be developed and acquired	
The course aims The aim of the course is to make the student become familiar with multivariate statistical methods used in empirical psychological research, focusing on the relationships between variables, their theoretical models, the meaning and interpretation of their terms, using the SPSS and JASP program packages (or, where possible, with the ROP-R program). We recommend these two or three programs because, in parallel, the students will learn how to use the ROPstat, ROP-R and Jamovi programs within the framework of <i>person-oriented methods</i>. In this way, students will also learn the interoperability between the programs. Learning outcomes and acquired competencies: <i>Knowledge:</i> • Students learn the assessment of the included sensations. • Has in-depth knowledge of multivariate statistical methods and can apply them properly. • Knows and understands the methods of scientific research capability. <i>Skills:</i> • Knows and understands the methods of scientific research capability. • Able to formulate questions necessary and relevant to the investigation of psychological phenomena, collect and process data using the scientific methods of psychology. • Able to analyze data autonomously and discover new relationships. • Able to formulate opinions independently in accordance with professional and scientific expectations (even in a foreign language) and defend it in professional forums. <i>Attitude:</i> • Knows and understands the methods of scientific research capability. • The students will deepen and consolidate their special professional interest in the field of statistics. <i>Autonomy and responsibility:</i> • Represents own scientific findings and results.	
Summary of course:	
• SPSS, JASP and Excel data file conversions, data manipulations (SPSS, EXCEL, ROP-R) • Regression methods - hierarchical methods (SPSS, ROP-R) • Structural models – mediation, moderation, CFA and SEM models (JASP) • Prediction models - machine learning (JASP) • BAYES approach (SPSS, JASP)	
Required and recommended readings (3-5 key readings):	
Required reading: Vargha, A. (2019). <i>Többváltozós statisztika dióhéjban: változó-orientált módszerek</i>. Budapest: Pólya Kiadó. (ISBN 978-615-81228-1-8) Vargha, A. (2022). <i>Személy-orientált többváltozós statisztika: klasszifikációs módszerek</i>. Budapest: Pólya Kiadó. (ISBN 978-615-81228-4-9) Recommended reading: Vargha A. (2007) <i>Matematikai statisztika. Pszichológiai, nyelvészeti és biológiai alkalmazásokkal</i>.	

Budapest: Pólya Kiadó. (ISBN: 9789638580955) Vargha, A. (2020). <i>Normális vagy? És ha nem? Statisztikai módszerek nem normális eloszlású változókkal pszichológiai kutatásokban</i>. Budapest: Pólya Kiadó. (ISBN 978-615-81228-3-2) Takács, Sz. (2022). Bevezetés a matematikai statisztikába, elmélet és gyakorlat, 3. kötet, Budapest, Antársz Kiadó (ebook, kereskedelmi forgalomban nem kapható) Takács, Sz. (2022). Bevezetés a matematikai statisztikába, elmélet és gyakorlat, 4. kötet, Budapest, Antársz Kiadó (ebook, kereskedelmi forgalomban nem kapható)
Instructor in charge of the subject: Prof. Dr. habil. Vargha András professor emeritus, DSc
Instructor(s): Prof. András Vargha, professor emeritus, DSc; Zsuzsanna Kövi, associate professor, PhD; Szabolcs Takács, associate professor, PhD

Tantárgy neve: Idősoros/többszintű elemzések	kreditszám: 7
Tanóra típusa (ea. / <u>gyak.</u> / konz.) és száma: gyakorlat (24 óra)	
Számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyakorlati jegy	
Tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1-4 félév	
Előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>): nincsenek	
Tantárgyleírás (az elsajátítandó ismeretanyag és a kialakítandó kompetenciák tömör, ugyanakkor informáló leírása):	
A tárgy képzési célja: Az idősorok analízise, valamint a többszintű elemzések során a hallgatók részben megtanulják az adatok longitudinális, sűrű mérési helyzetekben történő elemzését. Ennek keretében a trendek, volatilitások modellezését kell elsajátítani. A modellezést ezek után kiterjesztjük a különböző simítási eljárásokra is. A többszintű elemzések során hierarchikus modelleket tanulnak meg a hallgatók (például hierarchikus regressziós eljárásokat). Ezen eljárások mentén, összekapcsolva a két területet modell alapú, szimulációs eljárásokat, szimulációs módszereket vezetünk be (valamint Bayes-iánus megközelítéseket), illetve alkalmazzuk őket. Tanulási eredmények, kompetenciák <i>Tudás:</i> - Elmélyült ismeretekkel rendelkezik az idősoros, illetve többszintű elemzések témájában, ezeket megfelelően alkalmazni tudja. - Ismeri és érti a tudományos kutatás módszereit. <i>Képesség:</i> - Képes a pszichológiai jelenségek vizsgálatához szükséges és releváns kérdések megfogalmazására, adatok felvételére és feldolgozására a pszichológia tudományos módszereivel. - Képes adatokat önállóan elemezni és új összefüggéseket feltárni. - Képes véleményét önállóan megfogalmazni a szakmai-tudományos elvárásoknak megfelelően – akár idegen nyelven is, szakmai fórumokon képes azt megvédeni. <i>Attitűd:</i> - Törekszik arra, hogy speciális szakmai érdeklődését elmélyítse és megszilárdítsa a statisztika területén. <i>Autonómia, felelősség:</i> - Képviseli saját tudományos felismeréseit, eredményeit.	
A tantárgy tartalma:	
1. SPSS/JASP és EXCEL adatok konverziója, adatmanipuláció (SPSS, EXCEL, ROP-R, R) 2. Idősoros elemzések (különös tekintettel a trend és volatilitás modellezésére) 3. Simítási eljárások ismerete (például mozgóátlag alkalmazása) 4. Többszintű elemzések (jellemzően hierarchikus modellek alkalmazásai) 5. Összefoglalóan: modell alapú gondolkodás és általános (szimulációs, illetve bayesi) tesztelés elsajátítása	
A 3-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott szakirodalom felsorolása bibliográfiai adatokkal:	
Kötelező irodalom: • Vargha, A. (2019): Többváltozós statisztika dióhéjban: változó-orientált módszerek. Budapest, Pólya Kiadó (ISBN: 978-615-81228-1-8).	

<i>Ajánlott irodalom:</i> • Michelberger, P.; Mosóczi, M.; Sziedl, L. (2001): Alkalmazott folyamatstatisztika és idősor-analízis, Budapest, Typotex (ISBN: 963-9132-44-6) • Takács, Sz. (2022). Bevezetés a matematikai statisztikába, elmélet és gyakorlat, 3. kötet, Budapest, Antársz Kiadó (ebook, kereskedelmi forgalomban nem kapható) (ISBN: 978-615-81228-2-5) • Takács, Sz. (2022). Bevezetés a matematikai statisztikába, elmélet és gyakorlat, 4. kötet, Budapest, Antársz Kiadó (ebook, kereskedelmi forgalomban nem kapható) (ISBN: 978-615-80544-3-0)
Tantárgyfelelős (<i>név, beosztás, tud. fokozat</i>): Dr. Takács Szabolcs, PhD, egyetemi docens
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (<i>név, beosztás, tud. fokozat</i>): -

Title of subject: Time series/multilevel analysis	Number of credits: 7
Type of course (lecture / practice / consultation) and number of classes per semester: practice (24 seminars)	
Method of evaluation (exam / term mark / other): term mark	
Place in curriculum (semester): 1-4. semester	
Prerequisites (if any): None	
Aims and objectives of the course and skills, competences to be developed and acquired	
The course aims at: During the analysis of time series and multi-level analyses, students partially learn to analyze data in longitudinal, dense measurement situations. Within this framework, the modelling of trends and volatilities must be mastered. After that, we extend the modelling to the various smoothing procedures. During multilevel analyses, students learn hierarchical models (for example, hierarchical regression procedures). Along these lines, connecting the two areas (time series and multilevel structures), we introduce and apply model-based simulation procedures (and Bayesian methods) and simulation methods. Learning outcomes and acquired competencies: <i>Knowledge:</i> - Student has in-depth knowledge of time-series and multi-level analyses and can apply them properly. - They know and understands the methods of scientific research. <i>Skills:</i> - Students will be able to formulate questions necessary and relevant to the investigation of psychological phenomena, collect and process data using the scientific methods of psychology. - To analyse data independently and discover new relationships. - To formulate their opinion independently in accordance with professional and scientific expectations - even in a foreign language, they are able to defend it in professional forums. <i>Attitude:</i> - They strive to deepen and consolidate their special professional interest in the field of statistics. <i>Autonomy and responsibility:</i> - Represent their own scientific findings and results.	
Summary of course:	
1. SPSS/JASP and EXCEL data conversion, data manipulation (SPSS, EXCEL, ROP-R, R) 2. Time series analysis (with special regard to trend and volatility modeling) 3. Knowledge of smoothing procedures (e.g. application of moving average) 4. Multilevel analysis (typically applications of hierarchical models) 5. In summary: learning model-based thinking and general (simulation-based, and bayesian) testing	
Required and recommended readings (3-5 key readings):	
Required reading: • Vargha, A. (2019): Többváltozós statisztika dióhéjban: változó-orientált módszerek. Budapest, Pólya Kiadó (ISBN: 978-615-81228-1-8). Recommended reading: • Michelberger, P.; Mosóczy, M.; Sziedl, L. (2001): Alkalmazott folyamatstatisztika és idősor-analízis, Budapest, Typotex (ISBN: 963-9132-44-6)	

• Takács, Sz. (2022). Bevezetés a matematikai statisztikába, elmélet és gyakorlat, 3. kötet, Budapest, Antarész Kiadó (ebook, kereskedelmi forgalomban nem kapható) (ISBN: 978-615-81228-2-5) • Takács, Sz. (2022). Bevezetés a matematikai statisztikába, elmélet és gyakorlat, 4. kötet, Budapest, Antarész Kiadó (ebook, kereskedelmi forgalomban nem kapható) (ISBN: 978-615-80544-3-0)
Instructor in charge of the subject: Szabolcs Takács, associate professor, PhD
Instructor(s): -

Interocepció - A testi érzetek pszichofiziológiája modul tantárgyai

Tantárgy neve: A testérzetek pozitív aspektusai	kreditszám: 7 kredit
Tanóra típusa: ea. / szem. / gyak. / konz. és száma: szeminárium (24 óra)	
Számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyakorlati jegy	
Tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1-4. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): nincsenek	
Tantárgyleírás (az elsajátítandó ismeretanyag és a kialakítandó kompetenciák tömör, ugyanakkor informáló leírása, a tantárgy célja)	
A tantárgy célja a testbelsőből érkező információk feldolgozásának áttekintése, különös tekintettel a tudatosuló és pozitív értékeléssel párosuló érzetekre. Ezek a testérzetek a homeosztázis és/vagy a fajfenntartás szempontjából kulcsfontosságú állapotokhoz kapcsolódnak, amelyek kellemességük miatt önmegerősítők, s jelentős hatást gyakorolnak mind a pszichológiai működésre (információfeldolgozás, jóllét), mind a viselkedésre. A kurzus elvégzése során a hallgató megismeri az ide tartozó modalitások mérésének módszertanát, a kurrens szakirodalmi vitákat és problémákat; emellett lehetőséget kap saját doktori kutatási témája felé történő kitekintésre, az azzal való integrációra is. Tanulási eredmények, kompetenciák <i>Tudás:</i> - A hallgatók megismerik a vonatkozó modalitások mérésének módszertanát; - Megértik a különböző kísérleti pszichológiai és kognitív idegtudományi módszerek kutatási alkalmazásának lehetőségeit és azok korlátait; - Elsajátítják a releváns angol szaknyelvet. <i>Képesség:</i> - Képesek lesznek az angol nyelvű kutatási szakirodalom kritikus olvasására; - Képesek lesznek az interoceptív kutatási eredmények értelmezésére és azok elméleti jelentőségének és korlátainak megértésére; - A fenti tudást képesek a pszichológiai működéssel (viselkedés, affektus, érzelmek, stb.) kapcsolatos jelenségek széles körének elemzésére felhasználni; - Képesek lesznek a megismert paradigmákat kutatási kérdésekhez adaptálni. <i>Attitűd:</i> - Az interoceptióval kapcsolatos kutatási eredmények kritikus gondolkodás által vezérelt megközelítése. <i>Autonómia, felelősség:</i> - Felelősen képviseli azokat a módszereket, amelyekkel szakterületén dolgozik, és elfogadja más tudományágak autonómiáját, módszertani sajátosságait. - Kritikus tudatosság jellemzi szakmájához kapcsolódó kérdésekben.	
A tantárgy tartalma:	
1. Az interoceptió fogalma és jelentősége 2. Az interoceptív információk központi feldolgozása 3. Interoceptió és homeosztázis, az affektus jelentősége 4. Affektív érintés (fenomenológia, viselkedéses aspektusok, mérési paradigmák) 5. Fizikai aktivitás (fenomenológia, viselkedéses aspektusok, mérési paradigmák) 6. Érzéki öröm (fenomenológia, viselkedéses aspektusok, mérési paradigmák) 7. További modalitások (légzés, bizsergés) 8. Integráció	
A 3-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása	

bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, oldalak, ISBN):	
Kötelező irodalom:	
• Craig, A. D. (2015). <i>How Do You Feel? An Interoceptive Moment with Your Neurobiological Self</i>. Princeton, NJ. Princeton University Press. ISBN: 9780691156767 • Ekkekakis, P., Parfitt, G., & Petruzzello, S. J. (2011). The pleasure and displeasure people feel when they exercise at different intensities: Decennial update and progress towards a tripartite rationale for exercise intensity prescription. <i>Sports Medicine (Auckland, N.Z.)</i>, 41(8), 641–671. https://doi.org/10.2165/11590680-000000000-00000 • Köteles, F. (2021). <i>Body Sensations. The Conscious Aspects of Interoception</i>. Cham, Switzerland. Springer International Publishing. ISBN: 3030632008 • Dunbar, R. I. M. (2010). The social role of touch in humans and primates: Behavioural function and neurobiological mechanisms. <i>Neuroscience and Biobehavioral Reviews</i>, 34(2), 260–268. https://doi.org/10.1016/j.neubiorev.2008.07.001	
Ajánlott irodalom:	
• Köteles, F., & Ferentzi, E. (Eds.). (2019). <i>Tanulmányok az interocepcióról. Bárdos György professzor tiszteletére</i>. ELTE Eötvös Kiadó. ISBN: 9789634891536 • Laan, E., Janssen, E., & Janssen, E. (2007). How do men and women feel? Determinants of subjective experience of sexual arousal. In <i>The psychophysiology of sex</i> (pp. 278–290). Indiana University Press. • Morrison, I., Löken, L. S., & Olausson, H. (2010). The skin as a social organ. <i>Experimental Brain Research</i>, 204(3), 305–314. https://doi.org/10.1007/s00221-009-2007-y • Tihanyi, B. T., Ferentzi, E., Beissner, F., & Köteles, F. (2018). The neuropsychophysiology of tingling. <i>Consciousness and Cognition</i>, 58, 97–110. https://doi.org/10.1016/j.concog.2017.10.015	
Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Szemerszky Renáta, habilitált egyetemi docens, PhD	
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat): Köteles Ferenc, egyetemi tanár, DSc	
Title of subject: Positive body sensations	Number of credits: 7
Type of course (lecture / practice / consultation) and number of classes per semester: practice (24 seminars)	
Method of evaluation (exam / term mark / other): term mark	
Place in curriculum (semester): 1-4. semester	
Prerequisites (if there are): None	
Aims and objectives of the course and skills, competences to be developed and acquired	
The course aims to summarize the processing of the information originating from within the body, with a special emphasis on those sensations that reach conscious awareness and are associated with positive evaluation. These body sensations are associated with states that are of special importance from the viewpoint of homeostasis and/or reproduction, are self-reinforcing, and substantially impact both psychological functioning (information processing, well-being) and behavior. In the course, the student acquires the methodology of the assessment of these body sensations, becomes familiar with the debates and issues discussed in the recent literature; integration of the topic with own research interest and topic is also encouraged.	
Learning outcomes and acquired competencies:	
<i>Knowledge:</i>	
- Students learn the assessment of the included sensations - They understand the applicability and the limitations of various experimental and cognitive psychological methods; - They acquire the relevant English terminology.	

Capability: - Students will be able to critical reading of English literature; - They will be able to explain research findings with respect to interoception, and to understand their importance and limitations; - They will be able to apply this knowledge to a wide variety of phenomena related to psychological functioning (behavior, affect, emotions, etc.); - They will be able to adapt existing paradigms to research questions. Attitude: - A critical approach to empirical findings on various aspects of interoception. Autonomy and responsibility: - The student takes a responsible stand on the research methods she applies, and accepts the autonomy and methodological specialities of other areas of research; - The student is characterized by a critical consciousness with respect to issues associated with her profession.
Summary of course: 1. Definition and importance of interoception 2. Central processing of interoceptive information 3. Interoception and homeostasis; salience of affect 4. Sensual (affective) touch (phenomenology, behavioral aspects, assessment) 5. Physical activity (phenomenology, behavioral aspects, assessment) 6. Sexual enjoyment (phenomenology, behavioral aspects, assessment) 7. Other modalities (respiration, tingling) 8. Integration
Required and recommended readings (3-5 key readings): Required reading: • Craig, A. D. (2015). <i>How Do You Feel? An Interoceptive Moment with Your Neurobiological Self</i>. Princeton, NJ. Princeton University Press. ISBN: 9780691156767 • Ekkekakis, P., Parfitt, G., & Petruzzello, S. J. (2011). The pleasure and displeasure people feel when they exercise at different intensities: Decennial update and progress towards a tripartite rationale for exercise intensity prescription. <i>Sports Medicine (Auckland, N.Z.)</i>, 41(8), 641–671. https://doi.org/10.2165/11590680-000000000-00000 • Köteles, F. (2021). <i>Body Sensations. The Conscious Aspects of Interoception</i>. Cham, Switzerland. Springer International Publishing. ISBN: 3030632008 • Dunbar, R. I. M. (2010). The social role of touch in humans and primates: Behavioural function and neurobiological mechanisms. <i>Neuroscience and Biobehavioral Reviews</i>, 34(2), 260–268. https://doi.org/10.1016/j.neubiorev.2008.07.001 Recommended reading: • Köteles, F., & Ferentzi, E. (Eds.). (2019). <i>Tanulmányok az interocepcióról. Bárdos György professzor tiszteletére</i>. ELTE Eötvös Kiadó. ISBN: 9789634891536 • Laan, E., Janssen, E., & Janssen, E. (2007). How do men and women feel? Determinants of subjective experience of sexual arousal. In <i>The psychophysiology of sex</i> (pp. 278–290). Indiana University Press. • Morrison, I., Löken, L. S., & Olausson, H. (2010). The skin as a social organ. <i>Experimental Brain Research</i>, 204(3), 305–314. https://doi.org/10.1007/s00221-009-2007-y • Tihanyi, B. T., Ferentzi, E., Beissner, F., & Köteles, F. (2018). The neuropsychophysiology of tingling. <i>Consciousness and Cognition</i>, 58, 97–110. https://doi.org/10.1016/j.concog.2017.10.015
Instructor in charge of the subject: Renáta Szemerszky, associate professor, PhD
Instructor(s): Ferenc Köteles, full professor, DSc

Tantárgy neve: A testérzetek negatív aspektusai	kreditszám: 7 kredit
Tanóra típusa: ea. / szem. / gyak. / konz. és száma: szeminárium (24 óra)	
Számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyakorlati jegy	
Tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1-4. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): nincsenek	
Tantárgyleírás (az elsajátítandó ismeretanyag és a kialakítandó kompetenciák tömör, ugyanakkor informáló leírása, a tantárgy célja)	
A tantárgy célja a testbelsőből érkező információk feldolgozásának áttekintése, különös tekintettel a tudatosuló és negatív értékeléssel párosuló érzetekre (fájdalom, légszomj, stb.) és a tünetpercepcióra. Ezek a testérzetek potenciálisan kritikus homeosztatiszikus deficitet jeleznek, kellemetlenségüknél fogva magukra vonják a figyelmet, és jelentős hatást gyakorolnak mind a pszichológiai működésre (információfeldolgozás, jóllét), mind a viselkedésre. A kurzus elvégzése során a hallgató megismeri az ide tartozó modalitások mérésének módszertanát, a kurrens szakirodalmi vitákat és problémákat; emellett lehetőséget kap saját doktori kutatási témája felé történő kitekintésre, az azzal való integrációra is. Tanulási eredmények, kompetenciák <i>Tudás:</i> - A hallgatók megismerik a vonatkozó modalitások mérésének módszertanát; - Megértik a különböző kísérleti pszichológiai és kognitív idegtudományi módszerek kutatási alkalmazásának lehetőségeit és azok korlátait; - Elsajátítják a releváns angol szaknyelvet. <i>Képesség:</i> - Képesek lesznek az angol nyelvű kutatási szakirodalom kritikus olvasására; - Képesek lesznek az interoceptív kutatási eredmények értelmezésére és azok elméleti jelentőségének és korlátainak megértésére; - A fenti tudást képesek a pszichológiai működéssel (viselkedés, affektus, érzelmek, stb.) kapcsolatos jelenségek széles körének elemzésére felhasználni; - Képesek lesznek a megismert paradigmákat kutatási kérdésekhez adaptálni. <i>Attitűd:</i> - Az interoceptív kapcsolatos kutatási eredmények kritikus gondolkodás által vezérelt megközelítése. <i>Autonómia, felelősség:</i> - Felelősen képviseli azokat a módszereket, amelyekkel szakterületén dolgozik, és elfogadja más tudományágak autonómiáját, módszertani sajátosságait. - Kritikus tudatosság jellemzi szakmájához kapcsolódó kérdésekben.	
A tantárgy tartalma:	
1. Az interoceptív fogalma és jelentősége 2. Az interoceptív információk központi feldolgozása 3. Interoceptív és homeosztázis, az affektus jelentősége 4. Fájdalom (fenomenológia, viselkedéses aspektusok, mérési paradigmák) 5. Viszketés (fenomenológia, viselkedéses aspektusok, mérési paradigmák) 6. Légszomj (fenomenológia, viselkedéses aspektusok, mérési paradigmák) 7. Gyomorfeszülés (fenomenológia, viselkedéses aspektusok, mérési paradigmák) 8. További modalitások 9. Tünetpercepció 10. Integráció	
A 3-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal:	

Kötelező irodalom: • Craig, A. D. (2015). <i>How Do You Feel? An Interoceptive Moment with Your Neurobiological Self</i>. Princeton, NJ. Princeton University Press. ISBN: 9780691156767 • Köteles, F. (2021). <i>Body Sensations. The Conscious Aspects of Interoception</i>. Cham, Switzerland. Springer International Publishing. ISBN: 3030632008 • Ádám, G. (1998). <i>Visceral perception: Understanding Internal Cognition</i>. New York. Plenum Press. ISBN: 9781848009103	
Ajánlott irodalom: • Van den Bergh, O., Witthöft, M., Petersen, S., & Brown, R. J. (2017). Symptoms and the body: Taking the inferential leap. <i>Neuroscience & Biobehavioral Reviews</i>, 74, 185–203. https://doi.org/10.1016/j.neubiorev.2017.01.015 • Köteles, F., & Ferentzi, E. (Eds.). (2019). <i>Tanulmányok az interocepcióról. Bárdos György professzor tiszteletére</i>. ELTE Eötvös Kiadó. ISBN: 9789634891536	
Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Köteles Ferenc, egyetemi tanár, DSc	
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat): Szemerszky Renáta, habilitált egyetemi docens, PhD	
Title of subject: Negative body sensations	Number of credits: 7
Type of course (lecture / practice / consultation) and number of classes per semester: practice (24 seminars)	
Method of evaluation (exam / term mark / other): term mark	
Place in curriculum (semester): 1-4. semester	
Prerequisites (if there are): None	
Aims and objectives of the course and skills, competences to be developed and acquired	
The course aims to summarize the processing of the information originating from within the body, with a special emphasis on those sensations that reach conscious awareness and are associated with negative evaluation (pain, breathlessness, etc.) and on symptom perception. These body sensations might indicate a critical homeostatic deficit, catch attention due to their unpleasantness, and substantially impact both psychological functioning (information processing, well-being) and behavior. In the course, the student acquires the methodology of the assessment of these body sensations, becomes familiar with the debates and issues discussed in the recent literature; integration of the topic with own research interest and topic is also encouraged.	
Learning outcomes and acquired competencies:	
Knowledge: - Students learn the assessment of the included sensations - They understand the applicability and the limitations of various experimental and cognitive psychological methods; - They acquire the relevant English terminology.	
Capability: - Students will be able to critical reading of English literature; - They will be able to explain research findings with respect to interoception, and to understand their importance and limitations; - They will be able to apply this knowledge to a wide variety of phenomena related to psychological functioning (behavior, affect, emotions, etc.); - They will be able to adapt existing paradigms to research questions.	
Attitude: - A critical approach to empirical findings on various aspects of interoception.	
Autonomy and responsibility:	

- The student takes a responsible stand on the research methods she applies, and accepts the autonomy and methodological specialities of other areas of research; - The student is characterized by a critical consciousness with respect to issues associated with her profession.
Summary of course: 1. Definition and importance of interoception 2. Central processing of interoceptive information 3. Interoception and homeostasis; salience of negative affect 4. Pain (phenomenology, behavioral aspects, assessment) 5. Itch (phenomenology, behavioral aspects, assessment) 6. Breathlessness (phenomenology, behavioral aspects, assessment) 7. Distension of the stomach (phenomenology, behavioral aspects, assessment) 8. Other modalities 9. Symptom perception 10. Integration
Required and recommended readings (3-5 key readings):
Required reading: • Craig, A. D. (2015). <i>How Do You Feel? An Interoceptive Moment with Your Neurobiological Self</i>. Princeton, NJ. Princeton University Press. ISBN: 9780691156767 • Köteles, F. (2021). <i>Body Sensations. The Conscious Aspects of Interoception</i>. Cham, Switzerland. Springer International Publishing. ISBN: 3030632008 • Ádám, G. (1998). <i>Visceral perception: Understanding Internal Cognition</i>. New York. Plenum Press. ISBN: 9781848009103
Recommended reading: • Van den Bergh, O., Witthöft, M., Petersen, S., & Brown, R. J. (2017). Symptoms and the body: Taking the inferential leap. <i>Neuroscience & Biobehavioral Reviews</i>, 74, 185–203. https://doi.org/10.1016/j.neubiorev.2017.01.015 • Köteles, F., & Ferentzi, E. (Eds.). (2019). <i>Tanulmányok az interocepcióról. Bárdos György professzor tiszteletére</i>. ELTE Eötvös Kiadó. ISBN: 9789634891536
Instructor in charge of the subject: Ferenc Köteles, full professor, DSc
Instructor(s): Renáta Szemerszky, associate professor, PhD

A Tantárgy neve: A propiocepció pszichológiai vonatkozásai	kreditszám: 7 kredit
Tanóra típusa: ea. / szem. / gyak. / konz. és száma: szeminárium (24 óra)	
Számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyakorlati jegy	
Tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1-4. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): nincsenek	
Tantárgyleírás (az elsajátítandó ismeretanyag és a kialakítandó kompetenciák tömör, ugyanakkor informáló leírása, a tantárgy célja)	
A tantárgy célja a propiocepció, tehát a mozgatórendszerből érkező és a mozgatórendszer állapotára utaló információ pszichológiai vonatkozásainak áttekintése. A kurzus során bemutatásra kerülnek a propiocepció lehetséges pszichológiai hatásai, valamint a pszichés folyamatok hatása a propiocepcióra. Ezen túl a hallgatók megismerkednek az elméleti (pl. érzelemelmélet) és gyakorlati (pl. relaxációs technikák) vonatkozásokkal, valamint lehetőséget kapnak a téma mérési, módszertani ismereteinek elsajátítására. Tanulási eredmények, kompetenciák <i>Tudás:</i> - A hallgatók megismerik a vonatkozó szakirodalmat - Megértik az vonatkozó elméleti modelleket és kutatómódszertani ismereteket - Elsajátítják a releváns angol szaknyelvet. <i>Képesség:</i> - Képesek lesznek az angol nyelvű kutatási szakirodalom kritikus olvasására; - Képesek lesznek a propiocepció kutatási eredmények értelmezésére és azok elméleti és gyakorlati jelentőségének, valamint limitációinak megértésére; - A fenti tudást képesek a pszichológiai működéssel (viselkedés, affektus, érzelmek, stb.) kapcsolatos jelenségek széles körének elemzésére felhasználni; <i>Attitűd:</i> - A témával kapcsolatos kutatási eredmények kritikus gondolkodás által vezérelt megközelítése. <i>Autonómia, felelősség:</i> - Felelősen képviseli azokat a módszereket, amelyekkel szakterületén dolgozik, és elfogadja más tudományágak autonómiáját, módszertani sajátosságait. - Kritikus tudatosság jellemzi szakmájához kapcsolódó kérdésekben.	
A tantárgy tartalma:	
1. A propiocepció fogalma 2. A propioceptív információ feldolgozása 3. A propiocepció elvesztése/sérülése 4. A propioceptív pontosság fogalma 5. A propioceptív pontosság mérése 6. Propriocepció és mozgásszabályozás 7. Propriocepció és testi tudatosság 8. Propriocepció és affektivitás 9. Propriocepció és munkamemória 10. Propriocepció és figyelmi folyamatok	
A 3-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal:	
• Kötelező irodalom: Proske, U., & Gandevia, S. C. (2012). The proprioceptive senses: Their roles in signaling body shape, body position and movement, and muscle force. <i>Physiological Reviews</i>, 92(4),	

1651–1697. https://doi.org/10.1152/physrev.00048.2011 • Horváth, Á., Ferentzi, E., Schwartz, K., Jacobs, N., Meyns, P., & Köteles, F. (2022). The measurement of proprioceptive accuracy: A systematic literature review. <i>Journal of Sport and Health Science</i> . in Press. https://doi.org/10.1016/j.jshs.2022.04.001 • Ajánlott irodalom: Köteles, F. (2021). <i>Body Sensations. The Conscious Aspects of Interoception</i> . Cham, Switzerland. Springer International Publishing. ISBN: 3030632008 Gallagher, S. (2006). <i>How the body shapes the mind</i> . Clarendon Press. ISBN: 10-0199204160	
Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Köteles Ferenc, egyetemi tanár, DSc	
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k) , ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat): -	
Title of subject: Psychological aspects of proprioceptive accuracy	Number of credits: 7
Type of course (lecture / practice / consultation) and number of classes per semester: practice (24 seminars)	
Method of evaluation (exam / term mark / other): term mark	
Place in curriculum (semester): 1-4. semester	
Prerequisites (if there are): None	
Aims and objectives of the course and skills, competences to be developed and acquired	
The aim of this course is to review the psychological aspects of proprioception, i.e. the processing of information originating from the locomotor system that indicates the state of the motor system. The course will introduce the possible psychological effects of proprioception and the effect of psychological processes on proprioception. In addition, students will be introduced to the theoretical (e.g. theories of emotion) and practical (e.g. relaxation techniques) aspects of the topic and will have the opportunity to acquire measurement and methodological skills.	
Learning outcomes and acquired competencies:	
<i>Knowledge:</i>	
- Students will become familiar with the relevant literature - Understand relevant theoretical models and research methodologies - They acquire the relevant English terminology.	
<i>Capability:</i>	
- Students will be able to critical reading of English literature; - They will be able to explain research findings with respect to proprioception, and to understand their theoretical and practical implications and limitations - They will be able to apply this knowledge to a wide variety of phenomena related to psychological functioning (behavior, affect, emotions, etc.);	
<i>Attitude:</i>	
- A critical approach to empirical findings on the topic	
<i>Autonomy and responsibility:</i>	
- The student takes a responsible stand on the research methods they apply, and accepts the autonomy and methodological specialties of other areas of research; - The student is characterized by a critical consciousness with respect to issues associated with her profession.	
Summary of course:	
1. The concept of proprioception 2. Processing proprioceptive information 3. Loss/injury of proprioception 4. The concept of proprioceptive accuracy	

5. Measurement of proprioceptive accuracy 6. Proprioception and movement control 7. Proprioception and body awareness 8. Proprioception and affectivity 9. Proprioception and working memory 10. Proprioception and attentional processes
Required and recommended readings (3-5 key readings): Required reading: • Proske, U., & Gandevia, S. C. (2012). The proprioceptive senses: Their roles in signaling body shape, body position and movement, and muscle force. <i>Physiological Reviews</i>, 92(4), 1651–1697. https://doi.org/10.1152/physrev.00048.2011 • Horváth, Á., Ferentzi, E., Schwartz, K., Jacobs, N., Meyns, P., & Köteles, F. (2022). The measurement of proprioceptive accuracy: A systematic literature review. <i>Journal of Sport and Health Science</i>. in Press. https://doi.org/10.1016/j.jshs.2022.04.001 Recommended reading: • Köteles, F. (2021). <i>Body Sensations. The Conscious Aspects of Interoception</i>. Cham, Switzerland. Springer International Publishing. ISBN: 3030632008 - Gallagher, S. (2006). <i>How the body shapes the mind</i>. Clarendon Press. ISBN: 10-0199204160
Instructor in charge of the subject: Ferenc Köteles, full professor, DSc
Instructor(s): -

Tantárgy neve: Top-down tényezők a testi érzetek kialakulásában	kreditszám: 7 kredit
Tanóra típusa: ea. / szem. / gyak. / konz. és száma: szeminárium (24 óra)	
Számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyakorlati jegy	
Tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1-4. félév	
Előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>): nincsenek	
Tantárgyleírás (az elsajátítandó ismeretanyag és a kialakítandó kompetenciák tömör, ugyanakkor informáló leírása, a tantárgy célja)	
A tantárgy célja a testi érzetek kialakulását befolyásoló kognitív vagy top-down tényezőkkel (korábbi tapasztalatok, elvárások, negatív affektus, stb.) kapcsolatos tudományos ismeretek összefoglalása. E tényezők egyes esetekben elsődleges fontosságúak a testi érzetek kialakulásában, máskor jelentőségük kisebb, ám nem elhanyagolható. A kurzus elvégzése során a hallgató megismeri a top-down faktorok mérésének módszertanát, a kurrens szakirodalmi vitákat és problémákat; emellett lehetőséget kap saját doktori kutatási témája felé történő kitekintésre, az azzal való integrációra is.	
Tanulási eredmények, kompetenciák	
Tudás: - A hallgatók megismerik a vonatkozó modalitások mérésének módszertanát; - Megértik a különböző kísérleti pszichológiai és kognitív idegtudományi módszerek kutatási alkalmazásának lehetőségeit és azok korlátait; - Elsajátítják a releváns angol szaknyelvet. Képesség: - Képesek lesznek az angol nyelvű kutatási szakirodalom kritikus olvasására; - Képesek lesznek az interocepció kutatási eredmények értelmezésére és azok elméleti jelentőségének és korlátainak megértésére; - A fenti tudást képesek a pszichológiai működéssel (viselkedés, affektus, érzelmek, stb.) kapcsolatos jelenségek széles körének elemzésére felhasználni; - Képesek lesznek a megismert paradigmákat kutatási kérdésekhez adaptálni. Attitűd: - Az interocepcióval kapcsolatos kutatási eredmények kritikus gondolkodás által vezérelt megközelítése. Autonómia, felelősség: - Felelősen képviseli azokat a módszereket, amelyekkel szakterületén dolgozik, és elfogadja más tudományágak autonómiáját, módszertani sajátosságait. - Kritikus tudatosság jellemzi szakmájához kapcsolódó kérdésekben.	
A tantárgy tartalma:	
1. Top-down tényezők az emberi percepcióban 2. Elvárások (expektanciák) 3. Tanulás és tudás 4. Negatív affektus 5. Prediktív kódolás 6. Példa: a placebo és a nocebo jelenség 7. Példa: idiopátiás környezeti intoleranciák 8. Példa: a szívdobogás percepciója 9. Példa: a bizsergés jelensége 10. Integráció	
A 3-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, oldalak, ISBN):	
Kötelező irodalom: • Clark, A. (2015). <i>Surfing Uncertainty: Prediction, Action, and the Embodied Mind</i> (1 edition). Oxford University Press. ISBN: 978-0-19-021701-3	

• Köteles, F. (2021). <i>Body Sensations. The Conscious Aspects of Interoception</i>. Cham, Switzerland. Springer International Publishing. ISBN: 3030632008 • Pennebaker, J. W. (1982). <i>The Psychology of Physical Symptoms</i>. Springer. ISBN: 0387907300 Ajánlott irodalom: • Van den Bergh, O., Brown, R. J., Petersen, S., & Witthöft, M. (2017). Idiopathic Environmental Intolerance: A Comprehensive Model. <i>Clinical Psychological Science</i>, 5(3), 551–567. https://doi.org/10.1177/2167702617693327 • Van den Bergh, O., Witthöft, M., Petersen, S., & Brown, R. J. (2017). Symptoms and the body: Taking the inferential leap. <i>Neuroscience & Biobehavioral Reviews</i>, 74, 185–203. https://doi.org/10.1016/j.neubiorev.2017.01.015 • Tihanyi, B. T., Ferentzi, E., Beissner, F., & Köteles, F. (2018). The neuropsychophysiology of tingling. <i>Consciousness and Cognition</i>, 58, 97–110. https://doi.org/10.1016/j.concog.2017.10.015	
Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Köteles Ferenc, egyetemi tanár, DSc	
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k) , ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat): Szemerszky Renáta, habilitált egyetemi docens, PhD	
Title of subject: Top-down factors in the development of body sensations	Number of credits: 7
Type of course (lecture / practice / consultation) and number of classes per semester: practice (24 seminars)	
Method of evaluation (exam / term mark / other): term mark	
Place in curriculum (semester): 1-4. semester	
Prerequisites (if there are): None	
Aims and objectives of the course and skills, competences to be developed and acquired	
The course aims to summarize the scientific knowledge on cognitive or top-down factors (previous experiences, expectations, negative affect, etc.) that impact the development of body sensations. These factors play the primary role in the development of body sensations in certain cases; in other cases, their impact is less important but not negligible. In the course, the student acquires the methodology of the assessment of top-down factors, becomes familiar with the debates and issues discussed in the recent literature; integration of the topic with own research interest and topic is also encouraged. Learning outcomes and acquired competencies: <i>Knowledge:</i> - Students learn the assessment of the included sensations - They understand the applicability and the limitations of various experimental and cognitive psychological methods; - They acquire the relevant English terminology. <i>Capability:</i> - Students will be able to critical reading of English literature; - They will be able to explain research findings with respect to interoception, and to understand their importance and limitations; - They will be able to apply this knowledge to a wide variety of phenomena related to psychological functioning (behavior, affect, emotions, etc.); - They will be able to adapt existing paradigms to research questions. <i>Attitude:</i> - A critical approach to empirical findings on various aspects of interoception. <i>Autonomy and responsibility:</i>	

- The student takes a responsible stand on the research methods she applies, and accepts the autonomy and methodological specialities of other areas of research; - The student is characterized by a critical consciousness with respect to issues associated with her profession.
Summary of course: 1. Top-down factors in human perception 2. Expectations (expectancies) 3. Learning and knowledge 4. Negative affect 5. Predictive processing 6. Example: The placebo and nocebo phenomenon 7. Idiopathic environmental intolerances 8. Example: Perception of heartbeat 9. Example: The tingling phenomenon 10. Integration
Required and recommended readings (3-5 key readings):
Required reading: • Clark, A. (2015). <i>Surfing Uncertainty: Prediction, Action, and the Embodied Mind</i> (1 edition). Oxford University Press. ISBN: 978-0-19-021701-3 • Köteles, F. (2021). <i>Body Sensations. The Conscious Aspects of Interoception</i>. Cham, Switzerland. Springer International Publishing. ISBN: 3030632008 • Pennebaker, J. W. (1982). <i>The Psychology of Physical Symptoms</i>. Springer. ISBN: 0387907300
Recommended reading: • Van den Bergh, O., Brown, R. J., Petersen, S., & Witthöft, M. (2017). Idiopathic Environmental Intolerance: A Comprehensive Model. <i>Clinical Psychological Science</i>, 5(3), 551–567. https://doi.org/10.1177/2167702617693327 • Van den Bergh, O., Witthöft, M., Petersen, S., & Brown, R. J. (2017). Symptoms and the body: Taking the inferential leap. <i>Neuroscience & Biobehavioral Reviews</i>, 74, 185–203. https://doi.org/10.1016/j.neubiorev.2017.01.015 • Tihanyi, B. T., Ferentzi, E., Beissner, F., & Köteles, F. (2018). The neuropsychophysiology of tingling. <i>Consciousness and Cognition</i>, 58, 97–110. https://doi.org/10.1016/j.concog.2017.10.015
Instructor in charge of the subject: Ferenc Köteles, full professor, DSc
Instructor(s): Renáta Szemerszky, associate professor, PhD

Tantárgy neve: Testi érzetek és pszichológiai működés	kreditszám: 7 kredit
Tanóra típusa: ea. / szem. / gyak. / konz. és száma: szeminárium (24 óra)	
Számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyakorlati jegy	
Tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1-4. félév	
Előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>): nincsenek	
Tantárgyleírás (az elsajátítandó ismeretanyag és a kialakítandó kompetenciák tömör, ugyanakkor informáló leírása, a tantárgy célja)	
A tantárgy egyik célja az interocepció (testi érzetek) fogalmának és kutatása történetének áttekintése, illetve a főbb mérési módszerek bemutatása. A tárgy áttekinti továbbá a rendelkezésre álló szakirodalmat az interocepció és a pszichés működés klasszikus témakörei mentén, úgymint a személyiség, kognitív és érzelmi folyamatok. A kurzus elvégzése során a hallgató megismeri a kurrens szakirodalmi vitákat és problémákat, elsősorban az interocepció méréséhez, illetve az eredmények értelmezéséhez kapcsolódva. A kurzus célja továbbá, hogy a hallgatók lehetőséget kapjanak arra, hogy az interocepció-kutatás vitái kapcsán saját kutatási területük problémás területeire is jobban rálássanak.	
Tanulási eredmények, kompetenciák <i>Tudás:</i> - Az interocepció főbb mérési eljárásainak megismerése. - Ezen módszerek előnyeinek és hátrányainak megértése. - Kapcsolódó angol szakkifejezések elsajátítása. <i>Képesség:</i> - Szakcikk kritikus értelmezésére az interocepcióhoz kapcsolódó kérdésekben. - Képesség az interocepcióval kapcsolatos szakcikk kontextusban történő értelmezésére. - Tudományos álláspontok megvédésének és kritizálásának képessége. <i>Attitűd:</i> - A különböző elméleti munkák és empirikus kutatási eredmények kritikus és konstruktív szemlélete. - Szakcikk olvasásakor az adott munka erősségeinek és gyengeségeinek mérlegelése. - Az interocepció kutatásával kapcsolatos tipikus elméleti és módszertani problémákat mintául véve kritikus hozzáállás saját kutatási terület bevett elméleteivel és módszereivel kapcsolatban. <i>Autonómia, felelősség:</i> - Kritikus hozzáállás jellemzi tudományos kérdésekben, legyen szó akár elméleti, akár empirikus munkákról.	
A tantárgy tartalma:	
1. Az interocepció fogalma. Történeti áttekintés 2. Kapcsolódó elméletek 3. Az interocepció mérési típusai (kérdőívek, viselkedéses mérések) 4. Interocepció és személyiségjegyek 5. Interocepció és kognitív folyamatok 6. Interocepció és érzelmek (normál folyamatok, klinikum) 7. Kapcsolat egyéb klinikai kórképekkel 8. Interocepció és exterocepció	
A 3-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, oldalak, ISBN):	
Kötelező irodalom: • Ádám, G. (1998). <i>Visceral perception: Understanding Internal Cognition</i>. New York. Plenum Press. ISBN: 9781848009103 • Craig, A. D. (2015). <i>How Do You Feel? An Interoceptive Moment with Your Neurobiological</i>	

<i>Self</i>. Princeton, NJ. Princeton University Press. ISBN: 9780691156767 • Köteles, F. (2021). <i>Body Sensations. The Conscious Aspects of Interoception</i>. Cham, Switzerland. Springer International Publishing. ISBN: 3030632008 Ajánlott irodalom: • Ferentzi, E., Tihanyi, B. T., Szemerszky, R., Dömötör, Z., György, B., & Ferenc, K. (2018). Interocepció. Narratív összefoglaló [Interoception. Narrative review]. <i>Mentálhigiéné És Pszichoszomatika</i>, 19(4), 297–334. https://doi.org/10.1556/0406.19.2018.014 • Köteles, F., & Ferentzi, E. (Eds.). (2019). <i>Tanulmányok az interocepcióról. Bárdos György professzor tiszteletére</i>. ELTE Eötvös Kiadó. ISBN: 9789634891536
Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Ferentzi Eszter, egyetemi adjunktus, PhD
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat): Köteles Ferenc, egyetemi tanár, DSc

Title of subject: Body sensations and psychological functioning	Number of credits: 7
Type of course (lecture / practice / consultation) and number of classes per semester: practice (24 seminars)	
Method of evaluation (exam / term mark / other): term mark	
Place in curriculum (semester): 1-4. semester	
Prerequisites (if there are): None	
Aims and objectives of the course and skills, competences to be developed and acquired	
One of the aims of the course is to review the concept of interoception (bodily sensations) and the history of its research, as well as to present the main measurement methods. The course also reviews the available literature along the classic topics of interoception and psychological functioning, such as personality, cognitive and emotional processes. During the completion of the course, students get to know the current debates and problems in the literature, primarily related to the measurement of interoception and the interpretation of the results. The aim of the course is also to give the students the opportunity to better understand the problematic areas of their own research field through the examples of interoception research.	
Learning outcomes and acquired competencies: <i>Knowledge:</i> - Getting familiar the main measurement procedures of interoception. - Understanding the advantages and disadvantages of these methods. - Learning the related English terms. <i>Capability:</i> - Critical interpretation of papers about interoception. - Ability to interpret papers about interoception in scientific context. - Ability to defend and criticize scientific positions. <i>Attitude:</i> - Critical and constructive approach to various theoretical works and results of empirical works. - Consideration of both strengths and weaknesses of any given paper of the field. - Taking typical theoretical and methodological problems related to the research of interoception as examples and based on this the development of a critical attitude towards the theories and methods of their own research field. <i>Autonomy and responsibility:</i> - The student is characterized by a critical attitude in scientific questions, be it theoretical or empirical works.	
Summary of course:	
1. The concept of interoception. Historical overview 2. Related theories 3. Measures of interoception (questionnaires, behavioral measurements) 4. Interoception and personality traits 5. Interoception and cognitive processes 6. Interoception and emotions (normal processes, clinical conditions) 7. Relationship with other clinical conditions 8. Interoception and exteroception	
Required and recommended readings (3-5 key readings):	
Required reading: • Ádám, G. (1998). <i>Visceral perception: Understanding Internal Cognition</i>. New York. Plenum Press. ISBN: 9781848009103 • Craig, A. D. (2015). <i>How Do You Feel? An Interoceptive Moment with Your Neurobiological Self</i>. Princeton, NJ. Princeton University Press. ISBN: 9780691156767 • Köteles, F. (2021). <i>Body Sensations. The Conscious Aspects of Interoception</i>. Cham,	

Switzerland. Springer International Publishing. ISBN: 3030632008

Recommended reading:

- Ferentzi, E., Tihanyi, B. T., Szemerszky, R., Dömötör, Z., György, B., & Ferenc, K. (2018). Interocepció. Narratív összefoglaló [Interoception. Narrative review]. *Mentálhigiéné É s Pszichoszomatika*, 19(4), 297–334. <https://doi.org/10.1556/0406.19.2018.014>
- Köteles, F., & Ferentzi, E. (Eds.). (2019). *Tanulmányok az interocepcióról. Bárdos György professzor tiszteletére*. ELTE Eötvös Kiadó. ISBN: 9789634891536

Instructor in charge of the subject: Eszter Ferentzi, associate professor, PhD

Instructor(s): Ferenc Köteles, full professor, DSc

Kísérleti pszichológia, pszichofiziológia modul tantárgyai

Tantárgy neve: Észlelés és figyelem kísérleti pszichológiai és kognitív idegtudományi megközelítésben	kreditszám: 7
Tanóra típusa (ea. / gyak. / konz.) és száma: gyakorlat (24 óra)	
Számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyakorlati jegy	
Tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1-4 félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): nincsenek	
Tantárgyleírás (az elsajátítandó ismeretanyag és a kialakítandó kompetenciák tömör, ugyanakkor informáló leírása):	
A tárgy képzési célja, hogy korszerű áttekintést nyújtson az észlelés és figyelem pszichológiai, kognitív idegtudományi megközelítéseiről, elsősorban a látási és hallási modalitásra fókuszálva. A kurzus során - részben a klasszikus és kortárs szakirodalom irányított, közös feldolgozása révén - megismerkedünk a téma alapjelenségeivel, a téma aktuális kérdéseivel, a leggyakrabban alkalmazott kísérleti elrendezésekkel és kutatási módszerekkel, különös hangsúlyt helyezve az elektroencefalográfiára (eseményhez között potenciálokra és agyi oszcillációk vizsgálatára) építő kutatásokra. Tanulási eredmények, kompetenciák <i>Tudás:</i> - A hallgatók elsajátítják a figyelem és az észlelés pszichológiai és kognitív idegtudományi megközelítésének szempontrendszerét, - Megértik a különböző kísérleti pszichológiai és kognitív idegtudományi módszerek kutatási alkalmazásának lehetőségeit és azok korlátait. - Elsajátítják a releváns angol szaknyelvet. <i>Képesség:</i> - Képesek lesznek az angol nyelvű kutatási szakirodalom kritikus olvasására. - Képesek lesznek az észleléssel és figyelemmel kapcsolatos kutatási eredményeket értelmezni és azok elméleti jelentőségét és a bizonyítékok korlátait megérteni. - A fenti tudást képesek az észleléssel és figyelemmel kapcsolatos jelenségek széles (társas, társadalmi, ill. patológia-fókuszú) körének elemzésére felhasználni. - Képesek lesznek a megismert paradigmákat kutatási kérdésekhez adaptálni. <i>Attitűd:</i> - Az összefüggő jelenségek kritikus gondolkodás által vezérelt megközelítése. <i>Autonómia, felelősség:</i> - Kritikus tudatosság jellemzi szakmájához kapcsolódó kérdésekben - Elkötelezetten fejleszti tudását, lépést tart szakterületének fejlődésével - Képviseli saját tudományos felismeréseit, eredményeit, és elfogadja más tudományágak autonómiáját, módszertani sajátosságait.	
A tantárgy tartalma:	
Alapok - klasszikus figyelemelméletek. Vizuális figyelem. Vizuális keresés. Vizuális munkaemlékezet. Téri és tárgyhoz kapcsolódó figyelem. Orientáció. Hallási figyelem. Figyelmi és preattentív folyamatok hallásban és látásban. Prediktív kódolási elmélet. Modalitásfeletti figyelem. <i>Default mode</i> hálózat és tudat. Figyelmi diszfunkciók és életkori változások.	
A 3-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott szakirodalom felsorolása bibliográfiai adatokkal:	
Kötelező irodalom: • Czigler, I., Winkler, I. (2010) <i>Unconscious memory representations in perception. Processes and mechanisms in the brain</i>. John Benjamins Publishing Company, Amsterdam / Philadelphia • Eysenck, M.W., Keane, M.T. (2020) <i>Cognitive Psychology. A Student's Handbook</i> 8th Edition.	

Psychology Press

- Gazzaniga, M. S., Ivry, R. B., Mangun, G. R. (2019) *Cognitive neuroscience: the biology of the mind*. 5th Edition. New York, W.W. Norton & Company
- Nobre A. C., Kastner, S. (2014). *Oxford Handbook of Attention*. Oxford University Press
- Raichle, M. E. (2015). The Brain's Default Mode Network. *Annual Review of Neuroscience*, 38(1), 433–447. <https://doi.org/10.1146/annurev-neuro-071013-014030>

Ajánlott irodalom:

- Fritz, J.B., Elhilali, M., David, S.V., Shamma, S.A. (2007) Auditory attention —focusing the searchlight on sound. *Current Opinion in Neurobiology* 17, 437–455
- Luck, S. J. (2022). Applied event-related potential data analysis. LibreTexts. <https://doi.org/10.18115/D5QG92>
- Luck, S. J., Woodman, G. F., & Vogel, E. K. (2000). Event-related potential studies of attention. *Trends in Cognitive Sciences*, 4(11), 432–440. [https://doi.org/10.1016/S1364-6613\(00\)01545-X](https://doi.org/10.1016/S1364-6613(00)01545-X)
- Prime, D. J., Jolicoeur, P. (2010). Mental rotation requires visual short-term memory: evidence from human electric cortical activity. *Journal of Cognitive Neuroscience*, 22(11), 2437-2446. <https://doi.org/10.1162/jocn.2009.21337>
- Wolfe, J. M. (2021). Guided Search 6.0: An updated model of visual search. *Psychonomic Bulletin & Review*, 28(4), 1060–1092. <https://doi.org/10.3758/s13423-020-01859-9>

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Horváth János György, egyetemi tanár, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat): Gaál Zsófia Anna, PhD

Title of subject: Perception and attention – perspectives from experimental psychology and cognitive neuroscience	Number of credits: 7
Type of course (lecture / practice / consultation) and number of classes per semester: practice (24 seminars)	
Method of evaluation (exam / term mark / other): term mark	
Place in curriculum (semester): 1-4. semester	
Prerequisites (if there are): None	
Aims and objectives of the course and skills, competences to be developed and acquired The course aims at providing an up-to-date overview on attention and perception from experimental psychological and cognitive neuroscience viewpoints, with a main focus on vision and hearing. During the course – in part by joint reading and review of the classic and current literature – basic phenomena, main research topics, the most frequently used experimental approaches and methods are presented, with a special focus on electrophysiological approaches (event-related potentials, and oscillations).	
Learning outcomes and acquired competencies: <i>Knowledge:</i> - Students will become familiar with the experimental psychology- and cognitive neuroscience-base approaches and points of views on human perception and attention - They will understand relevant theoretical models and research methodologies, and their limitations - They will acquire the relevant English terminology. <i>Capability:</i> - Students will be able to critically read the English literature; - They will be able to interpret research findings on perception and attention, understand their theoretical relevance, limitations of the evidence, and their practical implications - They will be able to apply this knowledge to the analysis of a wide variety of perceptual and attentional phenomena (including social, or pathology-related aspects); - They will be able to adapt the paradigms of the literature to specific research questions. <i>Attitude:</i> - A critical approach to empirical findings on perception and attention. <i>Autonomy and responsibility:</i> - The student is characterized by a critical consciousness with respect to issues associated with her profession. - Devoted to extend her knowledge, and keeps being up-to-date with the progress in her field. - The student takes a responsible stand on the research methods they apply, and accepts the autonomy and methodological specialities of other areas of research.	
Summary of course: Fundamentals – classical theories of attention. Visual attention. Visual search. Visual working memory. Spatial and object-based attention. Orientation. Auditory attention. Attentive and pre-attentive processes in hearing and vision. Predictive coding. Supramodal attention. <i>Default mode network</i> and consciousness. Attentional dysfunctions and age related changes in attention.	
Required and recommended readings (3-5 key readings):	
Required reading: • Czigler, I., Winkler, I. (2010) <i>Unconscious memory representations in perception. Processes and mechanisms in the brain</i>. John Benjamins Publishing Company, Amsterdam / Philadelphia • Eysenck, M.W., Keane, M.T. (2020) <i>Cognitive Psychology. A Student's Handbook</i> 8th Edition. Psychology Press • Gazzaniga, M. S., Ivry, R. B., Mangun, G. R. (2019) <i>Cognitive neuroscience: the biology of the mind</i>. 5th Edition. New York, W.W. Norton & Company	

- Nobre A. C., Kastner, S. (2014). *Oxford Handbook of Attention*. Oxford University Press
- Raichle, M. E. (2015). The Brain's Default Mode Network. *Annual Review of Neuroscience*, 38(1), 433–447. <https://doi.org/10.1146/annurev-neuro-071013-014030>

Recommended reading:

- Fritz, J.B., Elhilali, M., David, S.V., Shamma, S.A. (2007) Auditory attention —focusing the searchlight on sound. *Current Opinion in Neurobiology* 17, 437–455
- Luck, S. J. (2022). Applied event-related potential data analysis. LibreTexts. <https://doi.org/10.18115/D5QG92>
- Luck, S. J., Woodman, G. F., & Vogel, E. K. (2000). Event-related potential studies of attention. *Trends in Cognitive Sciences*, 4(11), 432–440. [https://doi.org/10.1016/S1364-6613\(00\)01545-X](https://doi.org/10.1016/S1364-6613(00)01545-X)
- Prime, D. J., Jolicoeur, P. (2010). Mental rotation requires visual short-term memory: evidence from human electric cortical activity. *Journal of Cognitive Neuroscience*, 22(11), 2437–2446. <https://doi.org/10.1162/jocn.2009.21337>
- Wolfe, J. M. (2021). Guided Search 6.0: An updated model of visual search. *Psychonomic Bulletin & Review*, 28(4), 1060–1092. <https://doi.org/10.3758/s13423-020-01859-9>

Instructor in charge of the subject: Dr. Horváth, János György, egyetemi tanár, PhD

Instructor(s): Gaál, Zsófia Anna, PhD

Tantárgy neve: Cselekvés kísérleti pszichológiai és kognitív idegtudományi megközelítésben	kreditszám: 7
Tanóra típusa (ea. / gyak. / konz.) és száma: gyakorlat (24 óra)	
Számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyakorlati jegy	
Tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1-4 félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): nincsenek	
Tantárgyleírás (az elsajátítandó ismeretanyag és a kialakítandó kompetenciák tömör, ugyanakkor informáló leírása): A tárgy képzési célja, hogy korszerű áttekintést nyújtson az emberi cselekvés pszichológiai, kognitív idegtudományi megközelítéséről. A kurzus során - részben a klasszikus és kortárs szakirodalom irányított, közös feldolgozása révén - megismerkedünk a téma alapjelenségeivel, a cselekvés és cselekvésszervezés kurrens kérdéseivel, a leggyakrabban alkalmazott kísérleti elrendezésekkel és kutatási módszerekkel. Bemutatásra kerülnek a cselekvés társas (ill. társadalmi) kontextusának vizsgálatára szolgáló paradigmák, valamint a cselekvésszervezés sajátosságainak és egyes pszichiátriai kórképek közötti kapcsolatok modern kutatási megközelítései is. Tanulási eredmények, kompetenciák <i>Tudás:</i> - A hallgatók elsajátítják az emberi cselekvés pszichológiai és kognitív idegtudományi megközelítésének szempontrendszerét, - Megértik a különböző kísérleti pszichológiai és kognitív idegtudományi módszerek kutatási alkalmazásának lehetőségeit és azok korlátait. - Elsajátítják a releváns angol szaknyelvet. <i>Képesség:</i> - Képesek lesznek az angol nyelvű kutatási szakirodalom kritikus olvasására. - Képesek lesznek a cselekvéssel kapcsolatos kutatási eredményeket értelmezni és azok elméleti jelentőségét és a bizonyítékok korlátait megérteni. - A fenti tudást képesek a cselekvéssel kapcsolatos jelenségek széles (társas, társadalmi, ill. patológia-fókuszú) körének elemzésére felhasználni. - Képesek lesznek a megismert paradigmákat kutatási kérdésekhez adaptálni. <i>Attitűd:</i> - A cselekvéssel összefüggő jelenségek kritikus gondolkodás által vezérelt megközelítése.. <i>Autonómia, felelősség:</i> - Kritikus tudatosság jellemzi szakmájához kapcsolódó kérdésekben - Elkötelezetten fejleszti tudását, lépést tart szakterületének fejlődésével - Képviseli saját tudományos felismeréseit, eredményeit, és elfogadja más tudományágak autonómiáját, módszertani sajátosságait.	
A tantárgy tartalma: Duális cselekvéseméletek, végrehajtói funkciók, automaticitás. Feladatbeállítódás, feladatváltási paradigma, konfliktusfeladatok. A válaszkonfliktus kutatása és idegrendszeri korrelátumai. Az ideomotoros elmélet modern változatai (közös kódolás, Theory of Event Coding). Szenzorimotoros kontroll. Az emberi hibázás alapjelenségei: hibázást követő lelassulás, a cselekvés kimenetéhez kapcsolódó eseményhez kötött potenciálok (hibázási negativitás, feedback-related negativity, stb.) A hibázási negativitás mint endofentotípus és az obszesszív-kompulzív zavar (OCD) kapcsolata. A közös cselekvés (<i>joint action</i>) alapjelenségei. A Libet-féle kísérlet és utólete.	
A 3-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott szakirodalom felsorolása bibliográfiai adatokkal: Kötelező irodalom: • Dolk, T., Hommel, B., Colzato, L.S., Schütz-Bosbach, S., Prinz, W., & Liepelt, R. (2014). The joint Simon effect: A review and theoretical integration. <i>Frontiers in Psychology</i>, 5:974. • Franklin, D. W., & Wolpert, D. M. (2011). Computational Mechanisms of Sensorimotor Control. <i>Neuron</i>, 72(3), 425–442. https://doi.org/10.1016/j.neuron.2011.10.006	

- Gazzaniga, M. S., Ivry, R. B., Mangun, G. R. (2019) *Cognitive neuroscience: the biology of the mind*. 5th Edition. New York, W.W. Norton & Company
- Hommel, B. (2019). Theory of Event Coding (TEC) V2.0: Representing and controlling perception and action. *Attention, Perception, & Psychophysics*, 81, 2139-2154.
- Rosenbaum, D. A. (2010). *Human motor control* (2nd ed). Amsterdam; Boston, MA: Elsevier Inc.

Ajánlott irodalom:

- Falkenstein, M. (2004) ERP correlates of erroneous performance. In Errors, conflicts, and the brain. Eds: Ullsperger, M. & Falkenstein, M. Leipzig, Max Planck Institute for Human Cognitive and Brain Sciences
- Haggard, P. (2008). Human volition: towards a neuroscience of will. *Nature Reviews Neuroscience*, 9(12), 934–946. <https://doi.org/10.1038/nrn2497>
- Hommel, B. (2011). The Simon effect as tool and heuristic. *Acta Psychologica*, 136(2), 189–202. <https://doi.org/10.1016/j.actpsy.2010.04.011>
- Hommel, B., & Wiers, R. W. (2017). Towards a Unitary Approach to Human Action Control. *Trends in Cognitive Sciences*, 21(12), 940–949. <https://doi.org/10.1016/j.tics.2017.09.009>
- Luck, S. J. (2022). Applied event-related potential data analysis. LibreTexts. <https://doi.org/10.18115/D5QG92>
- Monsell, Stephen (1996). Control of mental processes. In V. Bruce, Editor, *Unsolved mysteries of the mind: Tutorial essays in cognition*, (pp. 93-148). Psychology Press, Hove, UK
- Rosenbaum, D.A. (2022) *Action, mind and brain. An introduction*. MIT Press, USA
- Riesel, A. (2019). The erring brain: Error-related negativity as an endophenotype for OCD-A review and meta-analysis. *Psychophysiology*, 56(4), e13348. <https://doi.org/10.1111/psyp.13348>
- Wegner, D.M. (2017) *The illusion of conscious will*. New Edition. MIT Press, USA

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Horváth János György, egyetemi tanár, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat): -

Title of subject: Actions – perspectives from experimental psychology and cognitive neuroscience	Number of credits: 7
Type of course (lecture / practice / consultation) and number of classes per semester: practice (24 seminars)	
Method of evaluation (exam / term mark / other): term mark	
Place in curriculum (semester): 1-4. semester	
Prerequisites (if there are): None	
Aims and objectives of the course and skills, competences to be developed and acquired The course aims at providing an up-to-date overview on human actions based on experimental psychological and cognitive neuroscience approaches. During the course – in part by joint reading and review of the current literature – basic phenomena, main research topics, the most frequently used experimental approaches and methods are presented. We also discuss paradigms aimed at the social determinants of human action representations, as well as their connections to certain psychiatric or neurological disorders.	
Learning outcomes and acquired competencies: <i>Knowledge:</i> - Students will become familiar with the experimental psychology- and cognitive neuroscience-base approaches and points of views of human action - They will understand relevant theoretical models and research methodologies, and their limitations - They will acquire the relevant English terminology. <i>Capability:</i> - Students will be able to critically read the English literature; - They will be able to interpret research findings on human action, understand their theoretical relevance, limitations of the evidence, and their practical implications - They will be able to apply this knowledge to the analysis of a wide variety of action-related phenomena (including social, or pathology-related aspects); - They will be able to adapt the paradigms of the literature to specific research questions. <i>Attitude:</i> - A critical approach to empirical findings on action. <i>Autonomy and responsibility:</i> - The student is characterized by a critical consciousness with respect to issues associated with her profession. - Devoted to extend her knowledge, and keeps being up-to-date with the progress in her field. - The student takes a responsible stand on the research methods they apply, and accepts the autonomy and methodological specialities of other areas of research.	
Summary of course: Dual-route models of human action, executive functions, automaticity. Task set, task-switching, conflict tasks. Response-conflict and its neural correlates. Ideomotor theory (common coding, Theory of Event Coding). Sensorimotor control. Basic phenomena in human error processing: post-error slowing, action-outcome related event-related potentials: error-related negativity (ERN), feedback-related negativity, etc. ERN as a potential endophenotype for obsessive-compulsive disorder. Joint action - basic phenomena. Volition - Libet's experiments and free will.	
Required and recommended readings (3-5 key readings): Required reading: • Dolk, T., Hommel, B., Colzato, L.S., Schütz-Bosbach, S., Prinz, W., & Liepelt, R. (2014). The joint Simon effect: A review and theoretical integration. <i>Frontiers in Psychology</i>, 5:974. • Franklin, D. W., & Wolpert, D. M. (2011). Computational Mechanisms of Sensorimotor Control. <i>Neuron</i>, 72(3), 425–442. https://doi.org/10.1016/j.neuron.2011.10.006 • Gazzaniga, M. S., Ivry, R. B., Mangun, G. R. (2019) <i>Cognitive neuroscience: the biology of the mind</i>. 5th Edition. New York, W.W. Norton & Company	

- Hommel, B. (2019). Theory of Event Coding (TEC) V2.0: Representing and controlling perception and action. *Attention, Perception, & Psychophysics*, 81, 2139-2154.
- Rosenbaum, D. A. (2010). *Human motor control* (2nd ed). Amsterdam; Boston, MA: Elsevier Inc.

Recommended reading:

- Falkenstein, M. (2004) ERP correlates of erroneous performance. In Errors, conflicts, and the brain. Eds: Ullsperger, M. & Falkenstein, M. Leipzig, Max Planck Institute for Human Cognitive and Brain Sciences
- Haggard, P. (2008). Human volition: towards a neuroscience of will. *Nature Reviews Neuroscience*, 9(12), 934–946. <https://doi.org/10.1038/nrn2497>
- Hommel, B. (2011). The Simon effect as tool and heuristic. *Acta Psychologica*, 136(2), 189–202. <https://doi.org/10.1016/j.actpsy.2010.04.011>
- Hommel, B., & Wiers, R. W. (2017). Towards a Unitary Approach to Human Action Control. *Trends in Cognitive Sciences*, 21(12), 940–949. <https://doi.org/10.1016/j.tics.2017.09.009>
- Luck, S. J. (2022). Applied event-related potential data analysis. LibreTexts. <https://doi.org/10.18115/D5QG92>
- Monsell, Stephen (1996). Control of mental processes. In V. Bruce, Editor, *Unsolved mysteries of the mind: Tutorial essays in cognition*, (pp. 93-148). Psychology Press, Hove, UK
- Rosenbaum, D.A. (2022) *Action, mind and brain. An introduction*. MIT Press, USA
- Riesel, A. (2019). The erring brain: Error-related negativity as an endophenotype for OCD- A review and meta-analysis. *Psychophysiology*, 56(4), e13348. <https://doi.org/10.1111/psyp.13348>
- Wegner, D.M. (2017) *The illusion of conscious will*. New Edition. MIT Press, USA

Instructor in charge of the subject: Dr. Horváth János György, egyetemi tanár, PhD

Instructor(s): -

Tantárgy neve: Pszichofiziológiai mérések	kreditszám: 7 kredit
Tanóra típusa: ea. / szem. / gyak. / konz. és száma: szeminárium (24 óra)	
Számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyakorlati jegy	
Tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1-4. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): nincsenek	
Tantárgyleírás (az elsajátítandó ismeretanyag és a kialakítandó kompetenciák tömör, ugyanakkor informáló leírása, a tantárgy célja) A tantárgy célja a pszichofiziológiában gyakran használt modalitások mérésével, feldolgozásával és értelmezésével kapcsolatos ismeretek összefoglalása. A kurzus elvégzése során a hallgató megismeri a kurrens szakirodalmi vitákat és problémákat; emellett lehetőséget kap saját doktori kutatási témája felé történő kitekintésre, az azzal való integrációra is.	
Tanulási eredmények, kompetenciák Tudás: • A hallgatók megismerik a vonatkozó modalitások mérésének módszertanát; • Megértik a különböző kísérleti pszichológiai és kognitív idegtudományi módszerek kutatási alkalmazásának lehetőségeit és azok korlátait; • Elsajátítják a releváns angol szaknyelvet. Képesség: • Képesek lesznek az angol nyelvű kutatási szakirodalom kritikus olvasására; • Képesek lesznek a pszichofiziológiai kutatási eredmények értelmezésére, azok elméleti jelentőségének és korlátainak megértésére; • A fenti tudást képesek a pszichológiai működéssel (viselkedés, affektus, érzelmek, stb.) kapcsolatos jelenségek széles körének elemzésére felhasználni; • Képesek lesznek a megismert paradigmákat kutatási kérdésekhez adaptálni. Attitűd: • A pszichofiziológiai méréseket is magukban foglaló kutatási eredmények kritikus gondolkodás által vezérelt megközelítése. Autonómia, felelősség: • Felelősen képviseli azokat a módszereket, amelyekkel szakterületén dolgozik, és elfogadja más tudományágak autonómiáját, módszertani sajátosságait. • Kritikus tudatosság jellemzi szakmájához kapcsolódó kérdésekben.	
A tantárgy tartalma: 1. A pszichofiziológiai mérések alapelvei 2. A vázizmok aktivitása (EMG) 3. A keringési rendszer aktivitása (HR, HRV, BP) 4. A légzőrendszer aktivitása (légzési frekvencia, légúti ellenállás) 5. Elektrodermális aktivitás 6. A kérgi aktivitás mérése (EEG), agyi képalkotó eljárások	
A 3-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, oldalak, ISBN):	
Kötelező: • Andreassi, J. L. (2007). <i>Psychophysiology: Human behavior & physiological response</i>, 5th ed. Lawrence Erlbaum Associates Publishers. ISBN: 978-0-8058-4950-9 • Cacioppo, J. T., Tassinary, L. G., & Berntson, G. G. (Eds.). (2017). <i>Handbook of psychophysiology</i>, 4rd ed. Cambridge University Press. ISBN: 978-1-108-72340-4 • Stern, R. M., Ray, W. J., & Quigley, K. S. (2000). <i>Psychophysiological Recording</i> (2nd edition). Oxford University Press. ISBN: 978-0-19-511359-4 Ajánlott: • Boucsein, W. (2012). <i>Electrodermal Activity</i>. Springer US. ISBN: 978-1-4614-1125-3 978-1-4614-1126-0 • Task Force of the European Society of Cardiology and the North American Society of Pacing and Electrophysiology. (1996). Heart Rate Variability: Standards of Measurement,	

Physiological Interpretation, and Clinical Use. <i>Circulation</i> , 93(5), 1043–1065.
Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Köteles Ferenc, egyetemi tanár, DSc
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k) , ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat): Horváth János, egyetemi tanár, DSc

Title of subject: Psychophysiological assessment	Number of credits: 7
Type of course (lecture / practice / consultation) and number of classes per semester: practice (24 seminars)	
Method of evaluation (exam / term mark / other): term mark	
Place in curriculum (semester): 1-4. semester	
Prerequisites (if there are): None	
Aims and objectives of the course and skills, competences to be developed and acquired The course summarizes the knowledge on the assessment, processing and interpretation of commonly used psychophysiological modalities. In the course, the student becomes familiar with the debates and issues discussed in the recent literature; integration of the topic with own research interest and topic is also encouraged.	
Learning outcomes and acquired competencies: <i>Knowledge:</i> • Students learn the assessment of the included sensations • They understand the applicability and the limitations of various experimental and cognitive psychological methods; • They acquire the relevant English terminology. <i>Capability:</i> • Students will be able to critical reading of English literature; • They will be able to explain research findings involving psychophysiological assessment, and to understand their importance and limitations; • They will be able to apply this knowledge to a wide variety of phenomena related to psychological functioning (behavior, affect, emotions, etc.); • They will be able to adapt existing paradigms to research questions. <i>Attitude:</i> • A critical approach to empirical findings including psychophysiological measurements. <i>Autonomy and responsibility:</i> • The student takes a responsible stand on the research methods she applies, and accepts the autonomy and methodological specialties of other areas of research; • The student is characterized by a critical consciousness with respect to issues associated with her profession.	
Summary of course: 1. Foundations of psychophysiological assessment 2. Activity of the striated muscles (EMG) 3. Activity of the cardiovascular system (HR, HRV, BP) 4. Activity of the respiratory system (respiration rate, respiratory resistance) 5. Electrodermal activity 6. Activity of the cerebral cortex (EEG), brain imaging techniques	
Required and recommended readings (3-5 key readings): Required reading: • Andreassi, J. L. (2007). <i>Psychophysiology: Human behavior & physiological response</i>, 5th ed. Lawrence Erlbaum Associates Publishers. ISBN: 978-0-8058-4950-9 • Cacioppo, J. T., Tassinary, L. G., & Berntson, G. G. (Eds.). (2017). <i>Handbook of psychophysiology</i>, 4rd ed. Cambridge University Press. ISBN: 978-1-108-72340-4 • Stern, R. M., Ray, W. J., & Quigley, K. S. (2000). <i>Psychophysiological Recording</i> (2nd edition). Oxford University Press. ISBN: 978-0-19-511359-4 Recommended reading: • Boucsein, W. (2012). <i>Electrodermal Activity</i>. Springer US. ISBN: 978-1-4614-1125-3 978-1-4614-1126-0 • Task Force of the European Society of Cardiology and the North American Society of Pacing and Electrophysiology. (1996). Heart Rate Variability: Standards of Measurement, Physiological Interpretation, and Clinical Use. <i>Circulation</i>, 93(5), 1043–1065.	

Instructor in charge of the subject: Ferenc Köteles, full professor, DSc
Instructor(s): János Horváth, full professor, DSc

Tantárgy neve: Kísérlettervezés, adatfeldolgozás és statisztikai szoftverek alkalmazása a kísérleti pszichológiában	kreditszám: 7
Tanóra típusa (ea. / gyak. / konz.) és száma: gyakorlat (24 óra)	
Számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyakorlati jegy	
Tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1-4 félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): nincsenek	
Tantárgyleírás (az elsajátítandó ismeretanyag és a kialakítandó kompetenciák tömör, ugyanakkor informáló leírása): A tárgy képzési célja, hogy korszerű, azonnal használható alapvető gyakorlati ismeretekkel vértessze fel a hallgatókat kísérleti pszichológiai adatgyűjtési helyzetek számítógépes implementálása, adatfeldolgozás, illetve statisztikai elemzések terén. A megszerzett alaptudás révén a hallgatók magabiztosan haladhatnak tovább a saját kutatási irányuknak megfelelő eszközök és eljárások megismerésében. A kurzus során a népszerű, rengeteg szabadon hozzáférhető programcsomaggal és könyvtárral rendelkező Python programnyelvvvel - beleértve a scipy, numpy és Psychopy csomagokat - és az R statisztikai programmal ismerkedünk meg és alkalmazzuk azokat (választhatóan) a hallgatók saját kísérleti eljárásai illetve adatai, vagy különböző, a szakirodalomból ismert egyszerűbb kísérleti elrendezések illetve szabadon hozzáférhető adathalmazok implementálására ill. feldolgozására. A kurzus formája kiscsoportos projektmunka lesz. Kiemelten foglalkozunk az adat- és statisztikai vizualizáció kérdésével, valamint az adathalmazok Open Science elveknek megfelelő dokumentálásával is. Tanulási eredmények, kompetenciák <i>Tudás:</i> - A hallgatók elsajátítják a Python leggyakrabban használt tudományos kiegészítőcsomagjainak alapvető használatát és az R programozás alapjait. - Megértik a számítógépes kísérleti adatgyűjtés főbb sajátosságait, nehézségeit és korlátait. - Átlátják a kísérleti adathalmazok Open Science elveknek megfelelő kezelésének szabályait. - Elsajátítják a releváns angol szaknyelvet. <i>Képesség:</i> - Képesek lesznek egyszerűbb, számítógéppel vezérelt kísérleti elrendezések létrehozására. - Képesek lesznek egyszerűbb digitális adathalmazok számítógépes feldolgozására, azok statisztikai elemzésére. - Képesek lesznek adatfeldolgozási és statisztikai eredmények összefoglalására mind szöveges, mind grafikai módszerekkel. <i>Attitűd:</i> - A kísérletezés kritikus gondolkodás által vezérelt megközelítése. - Magabiztosság az új adatfeldolgozási és elemzési módszerek megismerésében. <i>Autonómia, felelősség:</i> - Kritikus tudatosság jellemzi szakmájához kapcsolódó kérdésekben - Elkötelezetten fejleszti tudását, lépést tart szakterületének fejlődésével - Képviseli saját tudományos felismeréseit, eredményeit, és elfogadja más tudományágak autonómiáját, módszertani sajátosságait.	
A tantárgy tartalma: A Python programozás alapjai. Kísérletvezérlés a Psychopy programcsomaggal. Adatfeldolgozás és vizualizáció Pythonnal: Numpy, Scipy, Matplotlib. Az R alapjai. Statisztikai eljárások R-ben. Grafika R-ben. A tudományos adatok elhelyezése repozitóriumokban – a legjobb gyakorlatok.	
A 3-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott szakirodalom felsorolása bibliográfiai adatokkal: Kötelező irodalom: • Berenson, K.R. (2018) <i>Managing your research data and documentation</i>. American Psychological Association, Washington DC.	

- Hadley, W. (2016). *Ggplot2*. Springer Science+Business Media, LLC.
- Peirce, J. W., Gray, J. R., Simpson, S., MacAskill, M. R., Höchenberger, R., Sogo, H., Kastman, E., Lindeløv, J. (2019). PsychoPy2: experiments in behavior made easy. *Behavior Research Methods*. 51, 195–203. <https://doi.org/10.3758/s13428-018-01193-y>
- Poldrack, R.A. (2022) *Statistical Thinking for the 21st Century*. <https://statsthinking21.org/>
- Rougier, N.P. (2017) *From Python to Numpy*. <http://doi.org/10.5281/zenodo.225783>

Ajánlott irodalom:

- Crump M (2022). *rstatsmethods: Course website for Psych 7765 and 7766 Statistical Methods Applications. R package version 0.0.0.9004*. <https://crumplab.com/rstatsmethods/>
- Crump, M (2022) *Using R for Reproducible Research* <https://crumplab.com/rstatsmethods/#psyc-7709g-using-r-for-reproducible-research>
- Field, A., Miles, J., Field, Z. (2012) *Discovering statistics using R*. Sage Publication Ltd., London
- Rougier, N.P. (2015) *numpy-tutorial: Version 1.0* <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.28817> also <https://github.com/rougier/numpy-tutorial>
- Rougier, N.P. (2021) *Scientific Visualization: Python + Matplotlib*. <https://hal.inria.fr/hal-03427242/document>

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Horváth János György, egyetemi tanár, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat): -

Title of subject: Experiment design, data processing and statistical analysis in experimental psychology	Number of credits: 7
Type of course (lecture / practice / consultation) and number of classes per semester: practice (24 seminars)	
Method of evaluation (exam / term mark / other): term mark	
Place in curriculum (semester): 1-4. semester	
Prerequisites (if there are): None	
Aims and objectives of the course and skills, competences to be developed and acquired The course aims at providing fundamental, readily applicable practical skills for the implementation of computerized experiments, data processing, and statistical analysis. The acquired basic skills will provide a sound basis for students to acquire knowledge and more advanced skills in their chosen research direction. Students will learn the basics of the Python programming including the widely used scientific scipy, Numpy, and Psychopy libraries typically applied in experimental psychology and cognitive neuroscience, as well as the statistics program R. A hands-on approach will be pursued: The students may work on their own experimental designs or data, or – alternatively – basic experiments from the literature, or freely available, open datasets will be processed and analyzed in small teams. The course will also focus on data and statistical visualization, as well as on best Open Science practices for caring for experimental data.	
Learning outcomes and acquired competencies: <i>Knowledge:</i> - Students will be familiar with the most frequently used scientific libraries in the Python ecosystem, and the R program for statistical computing. - They will understand the characteristics, challenges, and limitations of computerized experimental data collection. - They will acquire the relevant English terminology. <i>Capability:</i> - Students will be able to implement basic computerized experimental paradigms. - Students will be able to process and analyze experimental data using computers. - Students will be able to summarize data processing and statistical results both in textual as well as graphical form. <i>Attitude:</i> - A critical approach to experimental design and conducting experiments. - Self-confidence in the acquisition of novel processing, and analytic methods. <i>Autonomy and responsibility:</i> - The student is characterized by a critical consciousness with respect to issues associated with her profession. - Devoted to extend her knowledge, and keeps being up-to-date with the progress in her field. - The student takes a responsible stand on the research methods they apply, and accepts the autonomy and methodological specialities of other areas of research.	
Summary of course: Fundamentals of Python programming. Implementing experiments in Psychopy. Data processing and visualization in Python: Numpy, Scipy, Matplotlib. Fundamentals of R. Statistical procedures in R. Graphics in R. Best practices for depositing data in repositories.	
Required and recommended readings (3-5 key readings): Required reading: • Berenson, K.R. (2018) <i>Managing your research data and documentation</i>. American Psychological Association, Washington DC. • Hadley, W. (2016). <i>Ggplot2</i>. Springer Science+Business Media, LLC. • Peirce, J. W., Gray, J. R., Simpson, S., MacAskill, M. R., Höchenberger, R., Sogo, H., Kastman, E., Lindeløv, J. (2019). PsychoPy2: experiments in behavior made easy. <i>Behavior</i>	

Research Methods. 51, 195–203. <https://doi.org/10.3758/s13428-018-01193-y>

- Poldrack, R.A. (2022) *Statistical Thinking for the 21st Century*. <https://statstinking21.org/>
- Rougier, N.P. (2017) *From Python to Numpy*. <http://doi.org/10.5281/zenodo.225783>

Recommended reading:

- Crump M (2022). *rstatsmethods: Course website for Psych 7765 and 7766 Statistical Methods Applications*. R package version 0.0.0.9004. <https://crumplab.com/rstatsmethods/>
- Crump, M (2022) *Using R for Reproducible Research* <https://crumplab.com/rstatsmethods/#psyc-7709g-using-r-for-reproducible-research>
- Field, A., Miles, J., Field, Z. (2012) *Discovering statistics using R*. Sage Publication Ltd., London
- Rougier, N.P. (2015) *numpy-tutorial: Version 1.0* <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.28817> also <https://github.com/rougier/numpy-tutorial>
- Rougier, N.P. (2021) *Scientific Visualization: Python + Matplotlib*. <https://hal.inria.fr/hal-03427242/document>

Instructor in charge of the subject: Dr. Horváth János György, university professor, PhD

Instructor(s): -

Tantárgy neve: Bevezetés az eseményhez kötött potenciálok módszerébe	kreditszám: 7
Tanóra típusa (ea. / gyak. / konz.) és száma: gyakorlat (24 óra)	
Számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyakorlati jegy	
Tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1-4 félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): nincsenek	
Tantárgyleírás (az elsajátítandó ismeretanyag és a kialakítandó kompetenciák tömör, ugyanakkor informáló leírása):	
A tárgy képzési célja, hogy korszerű, azonnal felhasználható gyakorlati ismeretekkel vértesse fel a hallgatókat az eseményhez kötött potenciálok (EKP) módszerének alkalmazásában. A kurzus az elméleti alapok áttekintését követően gyakorlati szemléletű: a módszerek megismerése a hallgatók saját adatai (válaszhatóan), vagy szabadon hozzáférhető adathalmazok feldolgozása és elemzése révén történik. A kurzus a szabadon hozzáférhető, nyíltforrású MNE-python humán neurofiziológiai adatfeldolgozó programcsomagra (Gramfort és mtsai., 2013) épít. Tanulási eredmények, kompetenciák <i>Tudás:</i> - A hallgatók elsajátítják az EKP módszer alkalmazásának alapjait. - Tisztában vannak az EKP módszer lehetőségeivel és korlátaival, képesek elhelyezni a többi kísérleti pszichológiai és kognitív idegtudományi módszer között. - Elsajátítják a releváns angol szaknyelvet. <i>Képesség:</i> - Képesek lesznek az angol nyelvű kutatási szakirodalom kritikus olvasására. - Képesek lesznek az EKP módszer révén szerzett kutatási eredményeket értelmezni és azok elméleti jelentőségét és a bizonyítékok korlátait megérteni. - A fenti tudást képesek a pszichológiai jelenségek széles körének elemzésére felhasználni. - Képesek lesznek a megismert paradigmákat kutatási kérdésekhez adaptálni. <i>Attitűd:</i> - Az EKP módszerrel végzett vizsgálatok és eredményeik kritikus gondolkodás által vezérelt megközelítése. <i>Autonómia, felelősség:</i> - Kritikus tudatosság jellemzi szakmájához kapcsolódó kérdésekben. - Elkötelezetten fejleszti tudását, lépést tart szakterületének fejlődésével - Képviseli saját tudományos felismeréseit, eredményeit, és elfogadja más tudományágak autonómiáját, módszertani sajátosságait.	
A tantárgy tartalma:	
EKP alapok, tipikus kísérleti elrendezések, EKP hullámformák. EKP-k értelmezése. Alapvető feldolgozási eljárások, műtermékek azonosítása, eltávolítása és korrekciója. Referenciválasztás. Szűrés. Műtermékek eltávolítása független komponens elemzéssel. Áramforrás sűrűség számítás. Az EKP bemutatás jellegzetes módszerei. Az EKP statisztikai elemzése - amplitúdó, latencia.	
A 3-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott szakirodalom felsorolása bibliográfiai adatokkal:	
Kötelező irodalom: • Cohen, M.X. (2014) <i>Analyzing neural time series data</i>. MIT Press, Cambridge, Massachusetts, USA • Gramfort, A., Luessi, M., Larson, E., Engemann, D.A., Strohmeier, D., Brodbeck, C., Goj, R., Jas, M., Brooks, T., Parkkonen, L., Hämäläinen, M.S. (2013). MEG and EEG data analysis with MNE-Python. <i>Frontiers in Neuroscience</i>, 7(267):1–13. https://doi.org/10.3389/fnins.2013.00267. • Keil, A., Debener, S., Gratton, G., Junghöfer, M., Kappenman, E. S., Luck, S. J., Luu, P., Miller, G. A., & Yee, C. M. (2014). Committee report: Publication guidelines and recommendations for studies using electroencephalography and magnetoencephalography: Guidelines for EEG	

and MEG. *Psychophysiology*, 51(1), 1–21. <https://doi.org/10.1111/psyp.12147>

- Luck, S. J. (2022). *Applied event-related potential data analysis*. LibreTexts. <https://doi.org/10.18115/D5QG92>
- Nunez, P. L., & Srinivasan, R. (2006). *Electric Fields of the Brain*. Oxford University Press. <https://doi.org/10.1093/acprof:oso/9780195050387.001.0001>

Ajánlott irodalom:

- Kilner, J. M. (2013). Bias in a common EEG and MEG statistical analysis and how to avoid it. *Clinical Neurophysiology*, 124(10), 2062–2063. <https://doi.org/10.1016/j.clinph.2013.03.024>
- Makin, T. R., & Orban de Xivry, J.-J. (2019). Ten common statistical mistakes to watch out for when writing or reviewing a manuscript. *ELife*, 8, e48175. <https://doi.org/10.7554/eLife.48175>
- Nieuwenhuis, S., Forstmann, B. U., & Wagenmakers, E.-J. (2011). Erroneous analyses of interactions in neuroscience: A problem of significance. *Nature Neuroscience*, 14(9), 1105–1107. <https://doi.org/10.1038/nn.2886>
- Rousselet, G. A., Foxe, J. J., & Bolam, J. P. (2016). A few simple steps to improve the description of group results in neuroscience. *European Journal of Neuroscience*, 44(9), 2647–2651. <https://doi.org/10.1111/ejn.13400>
- Sassenhagen, J., & Draschkow, D. (2019). Cluster-based permutation tests of MEG/EEG data do not establish significance of effect latency or location. *Psychophysiology*, e13335. <https://doi.org/10.1111/psyp.13335>
- Widmann, A., Schröger, E., & Maess, B. (2015). Digital filter design for electrophysiological data – a practical approach. *Journal of Neuroscience Methods*, 250, 34–46. <https://doi.org/10.1016/j.jneumeth.2014.08.002>

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Horváth János György, egyetemi tanár, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat): Gaál Zsófia Anna, PhD

Title of subject: Introduction to the method of event-related potentials	Number of credits: 7
Type of course (lecture / practice / consultation) and number of classes per semester: practice (24 seminars)	
Method of evaluation (exam / term mark / other): term mark	
Place in curriculum (semester): 1-4. semester	
Prerequisites (if there are): None	
Aims and objectives of the course and skills, competences to be developed and acquired The course aims at providing fundamental, readily applicable practical skills for the utilization of the method of event-related potentials (ERPs). Following an overview of the theoretical bases, the course follows a hands-on approach: the students will process and analyze their own datasets, using the open source MNE-python package (Gramfort et al., 2013) for exploring, visualizing, and analyzing human neurophysiological data.	
Learning outcomes and acquired competencies: <i>Knowledge:</i> - Students will acquire the fundamentals of the ERP method. - They will understand the capabilities and limitations of the method, and will be able to relate it to the other methods of experimental psychology and cognitive neuroscience. - They will acquire the relevant English terminology. <i>Capability:</i> - Students will be able to critically read the English literature; - They will be able to interpret ERP-based research findings, understand their theoretical relevance, limitations of the evidence, and their practical implications - They will be able to apply this knowledge to the analysis of a wide variety of psychological phenomena; - They will be able to adapt the typical ERP paradigms to specific research questions. <i>Attitude:</i> - A critical approach to empirical findings resulting from the application of the ERP method. <i>Autonomy and responsibility:</i> - The student is characterized by a critical consciousness with respect to issues associated with her profession. - Devoted to extend her knowledge, and keeps being up-to-date with the progress in her field. - The student takes a responsible stand on the research methods they apply, and accepts the autonomy and methodological specialities of other areas of research.	
Summary of course: Fundamentals of the ERP method, typical experimntal paradigms, ERP waveforms. Interpretation of ERPs. Basic processing, artifact detection, removal and correction. Choice of reference. Filtering. Artifact removal using independent component analysis. Current source density. Typical visualizations of ERPs. Statistical analyses of ERPs – amplitude and latency.	
Required and recommended readings (3-5 key readings): Required reading: • Cohen, M.X. (2014) <i>Analyzing neural time series data</i>. MIT Press, Cambridge, Massachusetts, USA • Gramfort, A., Luessi, M., Larson, E., Engemann, D.A., Strohmeier, D., Brodbeck, C., Goj, R., Jas, M., Brooks, T., Parkkonen, L., Hämäläinen, M.S. (2013). MEG and EEG data analysis with MNE-Python. <i>Frontiers in Neuroscience</i>, 7(267):1–13. https://doi.org/10.3389/fnins.2013.00267. • Keil, A., Debener, S., Gratton, G., Junghöfer, M., Kappenman, E. S., Luck, S. J., Luu, P., Miller, G. A., & Yee, C. M. (2014). Committee report: Publication guidelines and recommendations for studies using electroencephalography and magnetoencephalography: Guidelines for EEG and MEG. <i>Psychophysiology</i>, 51(1), 1–21.	

<https://doi.org/10.1111/psyp.12147>

- Luck, S. J. (2022). *Applied event-related potential data analysis*. LibreTexts. <https://doi.org/10.18115/D5QG92>
- Nunez, P. L., & Srinivasan, R. (2006). *Electric Fields of the Brain*. Oxford University Press. <https://doi.org/10.1093/acprof:oso/9780195050387.001.0001>

Recommended reading:

- Kilner, J. M. (2013). Bias in a common EEG and MEG statistical analysis and how to avoid it. *Clinical Neurophysiology*, 124(10), 2062–2063. <https://doi.org/10.1016/j.clinph.2013.03.024>
- Makin, T. R., & Orban de Xivry, J.-J. (2019). Ten common statistical mistakes to watch out for when writing or reviewing a manuscript. *ELife*, 8, e48175. <https://doi.org/10.7554/eLife.48175>
- Nieuwenhuis, S., Forstmann, B. U., & Wagenmakers, E.-J. (2011). Erroneous analyses of interactions in neuroscience: A problem of significance. *Nature Neuroscience*, 14(9), 1105–1107. <https://doi.org/10.1038/nn.2886>
- Rousselet, G. A., Foxe, J. J., & Bolam, J. P. (2016). A few simple steps to improve the description of group results in neuroscience. *European Journal of Neuroscience*, 44(9), 2647–2651. <https://doi.org/10.1111/ejn.13400>
- Sassenhagen, J., & Draschkow, D. (2019). Cluster-based permutation tests of MEG/EEG data do not establish significance of effect latency or location. *Psychophysiology*, e13335. <https://doi.org/10.1111/psyp.13335>
- Widmann, A., Schröger, E., & Maess, B. (2015). Digital filter design for electrophysiological data – a practical approach. *Journal of Neuroscience Methods*, 250, 34–46. <https://doi.org/10.1016/j.jneumeth.2014.08.002>

Instructor in charge of the subject: Dr. Horváth, János György, egyetemi tanár, PhD

Instructor(s): Gaál, Zsófia Anna, PhD

Mentális egészség modul tantárgyai

Tantárgy neve: A személyiség pozitív erőforrásai	kreditszám: 7
Tanóra típusa: ea. / szem. / gyak. / konz. és száma: gyakorlat (24 óra)	
Számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyakorlati jegy	
Tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1-4	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): -	
Tantárgyleírás (az elsajátítandó ismeretanyag és a kialakítandó kompetenciák tömör, ugyanakkor informáló leírása, a tantárgy célja):	
A kurzus a személyiség pozitív erőforrásainak kurrens elméleti és gyakorlati megközelítéseivel foglalkozik, mely megközelítés a rendszerszemléleten alapul. A kurzus áttekinti a személyiség protektív faktorait, amelyek a stresszel való megküzdést támogatják. A protektív tényezőkön túl a kurzus témája a reziliencia jelensége. A reziliencia egy olyan dinamikus folyamat, amely pozitív alkalmazkodást tesz lehetővé súlyos traumatikus, stresszteli állapotokban. A rezilienciát úgy közelítjük meg, mint az egyén olyan lehetőségét vagy kapacitását, amely az egyén pszichológiai, társas, kulturális és biológiai, fizikai adottságain keresztül támogatja a személy jóllétét. A kurzus során megismerjük a témához kapcsolódó legújabb kutatómódszertani eszközöket és azok alkalmazását. Tanulási eredmények, kompetenciák: <i>Tudás:</i> - A hallgatók elsajátítják a személyiséglélektan és a pozitív pszichológia vonatkozó megközelítésének ismereteit és szempontrendszerét, - Megismerik azokat a kvantitatív és kvalitatív eljárásokat, amelyek alkalmasak a reziliencia pszichológiai, biológiai és társadalmi-kulturális jelenségének vizsgálatára és értelmezésére - Megismerik azokat a hagyományos és elektronikus forráskeresési eljárásokat, keresőprogramokat, amelyek relevánsak a pszichológia adott szakterületén - Elsajátítják a releváns angol szaknyelvet. <i>Attitűd:</i> - A személyiség pozitív erőforrásaival kapcsolatos jelenségek kritikus gondolkodás által történő megközelítése. <i>Képesség:</i> - Képesek lesznek a megismert paradigmákat kutatási kérdésekhez adaptálni. - Képesek lesznek a kutatási eredményeiket önállóan megfogalmazni a szakmai-tudományos elvárásoknak megfelelően és hazai, nemzetközi szakmai fórumokon bemutatni - Képesek lesznek a szakterülettel kapcsolatos kutatási eredményeket értelmezni és azok elméleti jelentőségét és a bizonyítékok korlátait megérteni. - Képesek alkalmazott gyakorlati módszerek (prevenció, intervenció), valamint elemző és beavatkozó eljárások használatára. <i>Autonómia:</i> - Etikai és szakmai felelősséget vállal saját és az általa vezetett csoport produktumaiért. Kutatásait a szakmai etikai követelményeknek és engedélyeknek megfelelően végzi.	
A tantárgy tartalma:	
A kurzus fő témaköréi: 1. A pozitív pszichológia a klinikai és egészségpszichológiában 2. A személyiség protektív faktorai, a jóllét különböző aspektusai 3. A reziliencia klasszikus és modern szemlélete - elméleti koncepciók, modellek 4. A szisztematikus review a reziliencia témájában 5. A kutatómódszertan fejlődése a reziliencia területén – az egyes tényezők vizsgálatától a rendszerszemléletű megközelítésekig	

A 3-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal:

Kötelező irodalom:

- Nagy Henriett (2019) A pozitív pszichológia alkalmazása a klinikai és egészségpszichológiában. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, ISBN 978-963-284-595-1
- Yates, Tyrell és Masten (2015) Resilience Theory and the Practice of Positive Psychology from Individuals to Societies. In: Stephen Joseph (edit) Positive Psychology in Practice: Promoting Human Flourishing in Work, Health, Education, and Everyday Life. New York, John Wiley & Sons Inc. 773-788. ISBN 9781118756935
- Southwick és Charney (2018) Resilience: The Science of Mastering Life's Greatest Challenges. Cambridge University Press, ISBN 978-1-108-44166-7
- **Jon Coaffee (2019) Futureproof: How to Build Resilience in an Uncertain World, New Haven, CT: Yale University Press. ISBN 9780300228670**
- Reich, J.W., Zautra A.J., Hall, J.S. (2010): Handbook of adult resilience. The Guilford Press, ISBN 978-1-60623-488-4
- Southwick, S.M, Litz, B.T, Charney, D., Friedman M.J. (ed.) (2011) Resilience of Mental Health: Challenges across the lifespan. Cambridge University Press, ISBN 978-0-521-89839-3

Ajánlott Irodalom:

- Steven M. Southwick, George A. Bonanno, Ann S. Masten, Catherine Panter-Brick & Rachel Yehuda (2014) Resilience definitions, theory, and challenges: interdisciplinary perspectives, European Journal of Psychotraumatology, 5:1, 25338, DOI: 10.3402/ejpt.v5.25338
- Vanhove, Adam J.; Herian, Mitchel; Perez, Alycia L. U.; Harms, Peter D.; and Lester, Paul B., (2015) "Can resilience be developed at work? A meta-analytic review of resilience-building programme effectiveness". *P. D. Harms Publications*. 11.
<http://digitalcommons.unl.edu/pdharms/11>
- Jonas Lundberg and Björn JE Johansson (2015) Systemic resilience model, Reliability Engineering & System Safety, (141), 22-32 <http://dx.doi.org/10.1016/j.res.2015.03.013>

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Prof. Dr. Kiss Enikő Csilla, egyetemi tanár, PhD, habil.

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat): -

Title of subject: Positive resources of the personality	Number of credits: 7
Type of course (lecture / practice / consultation) and number of classes per semester: practice (24 seminars)	
Method of evaluation (exam / term mark / other): term mark	
Place in curriculum (semester): 1-4. semester	
Prerequisites (if there are): None	
Aims and objectives of the course and skills, competences to be developed and acquired	
The course deals with current theoretical and practical approaches to the positive resources of the personality, which approach is based on the system approach. The course reviews the protective factors of personality that support coping with stress. In addition to protective factors, the subject of the course is the phenomenon of resilience. Resilience is a dynamic process that enables positive adaptation in severe traumatic, stressful situations. We approach resilience as an individual's potential or capacity that supports the individual's well-being through the individual's psychological, social, cultural and biological, physical endowments. During the course, we learn about the latest research methodology tools related to the topic and their application. Learning outcomes and acquired competencies: <i>Knowledge:</i> - Students acquire the knowledge and criteria of the relevant approach of personality psychology and positive psychology, - They get to know the quantitative and qualitative procedures that are suitable for examining and interpreting the psychological, biological and socio-cultural phenomenon of resilience - They get to know the traditional and electronic source search procedures and search programs that are relevant in the specific field of psychology - They master the relevant English language. <i>Capability:</i> - They will be able to adapt the learned paradigms to research questions. - They will be able to formulate their research results independently in accordance with professional and scientific expectations and present them at domestic and international professional forums - They will be able to interpret the research results related to the field and understand their theoretical significance and the limitations of the evidence. - They are able to use applied practical methods (prevention, intervention), as well as analytical and interventional procedures. <i>Attitude:</i> - Approaching phenomena related to positive personality resources through critical thinking. <i>Autonomy and responsibility:</i> - Assumes ethical and professional responsibility for his own products and those of the group he leads. He conducts his research in accordance with professional ethical requirements and permits.	
Summary of course:	
The main topics of the course: 1. Positive psychology in clinical and health psychology 2. Protective factors of personality, various aspects of well-being 3. Classic and modern view of resilience - theoretical concepts, models 4. An overview of the different methods of systematic review on the topic of resilience 5. The development of research methodology in the field of resilience - from the examination of individual factors to systemic approaches	

Required and recommended readings (3-5 key readings):*Required readings:*

- Yates, Tyrell és Masten (2015) Resilience Theory and the Practice of Positive Psychology from Individuals to Societies. In: Stephen Joseph (edit) Positive Psychology in Practice: Promoting Human Flourishing in Work, Health, Education, and Everyday Life. New York, John Wiley & Sons Inc. 773-788. ISBN 9781118756935
- Southwick és Charney (2018) Resilience: The Science of Mastering Life's Greatest Challenges. Cambridge University Press, ISBN 978-1-108-44166-7
- **Jon Coaffee (2019) Futureproof: How to Build Resilience in an Uncertain World, New Haven, CT: Yale University Press. ISBN 9780300228670**
- Reich, J.W., Zautra A.J., Hall, J.S. (2010): Handbook of adult resilience. The Guilford Press, ISBN 978-1-60623-488-4
- Southwick, S.M, Litz, B.T, Charney, D., Friedman M.J. (ed.) (2011) Resilience of Mental Health: Challenges across the lifespan. Cambridge University Press, ISBN 978-0-521-89839-3

Recommended readings:

- Steven M. Southwick, George A. Bonanno, Ann S. Masten, Catherine Panter-Brick & Rachel Yehuda (2014) Resilience definitions, theory, and challenges: interdisciplinary perspectives, European Journal of Psychotraumatology, 5:1, 25338, DOI 10.3402/ejpt.v5.25338
- Vanhove, Adam J.; Herian, Mitchel; Perez, Alycia L. U.; Harms, Peter D.; and Lester, Paul B., (2015) "Can resilience be developed at work? A meta-analytic review of resilience-building programme effectiveness". *P. D. Harms Publications*. 11.
<http://digitalcommons.unl.edu/pdharms/11>
- Jonas Lundberg & Björn JE Johansson (2015) Systemic resilience model, Reliability Engineering & System Safety, (141), 22-32 <http://dx.doi.org/10.1016/j.ress.2015.03.013>

Instructor in charge of the subject: Prof. Dr. Kiss Enikő Csilla, full professor, PhD, habil.

Instructor(s): -

Tantárgy neve: Az érintés egészségpszichológiai vonatkozásai	kreditszám: 7
Tanóra típusa: ea. / szem. / gyak. / konz. és száma: gyakorlat, 24 óra	
Számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyakorlati jegy	
Tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1-4	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): -	
Tantárgyleírás (az elsajátítandó ismeretanyag és a kialakítandó kompetenciák tömör, ugyanakkor informáló leírása, a tantárgy célja):	
Számos kutatás támasztja alá, hogy az affektív érintés a pozitív kapcsolatok kontextusában a fizikai, a mentális és a kapcsolati egészséghez és jóléthez kapcsolódik. Ennek ellenére az érintés pszichológiája elhanyagolt területnek számít a(z egészség)pszichológiában. A COVID-19 megfékezésére világszerte elrendelt "társadalmi távolság tartás", amely kritikus fontosságú a vírus terjedésének lassítása szempontjából, aktuálisan erre a területre irányította a kutatók és a gyakorlatban dolgozó szakemberek figyelmét. A kurzus célja a hallgatók e területen való ismereteinek bővítése. Tanulási eredmények, kompetenciák: <i>Tudás:</i> - A hallgatók elsajátítják az affektív érintés egészségpszichológiai vonatkozásait. - Megismerik azokat a kvantitatív és kvalitatív eljárásokat, amelyek alkalmasak az affektív érintés fizikai, mentális és kapcsolati egészséggel való kapcsolata jelenségének vizsgálatára és értelmezésére. - Elsajátítják a releváns angol szaknyelvet. <i>Attitűd:</i> - Az affektív érintés jelenségek kritikus gondolkodás által történő megközelítése. <i>Képesség:</i> - Képesek lesznek a megismert paradigmákat kutatási kérdésekhez adaptálni. - Képesek lesznek a kutatási eredményeiket önállóan megfogalmazni a szakmai-tudományos elvárásoknak megfelelően és hazai, nemzetközi szakmai fórumokon bemutatni. - Képesek lesznek a szakterülettel kapcsolatos kutatási eredményeket értelmezni és azok elméleti jelentőségét és a bizonyítékok korlátait megérteni. - Képesek alkalmazott gyakorlati módszerek (prevenció, intervenció), valamint elemző és beavatkozó eljárások használatára. <i>Autonómia:</i> - Etikai és szakmai felelősséget vállal saját és az általa vezetett csoport produktumaiért. Kutatásait a szakmai etikai követelményeknek és engedélyeknek megfelelően végzi.	
A tantárgy tartalma:	
A kurzus fő témakörei: 6. Affektív érintés, diszkriminatív érintés. Az affektív érintés fogalma és jelentősége. 7. Az érintés és a fizikai egészség és jóllét kapcsolata - (keringési rendszer, endokrin aktivitás, immunaktivitás, alvásminőség, stb) - és magyarázó elméletek. 8. Az érintés és a mentális egészség és jóllét kapcsolata - és magyarázó elméletek. 9. Érintés és érzelem szabályozás. 10. Az érintés és a kapcsolati jóllét és egészség kapcsolata - és magyarázó elméletek. 11. Az érintés előnyeit befolyásoló tényezők - 1. 12. Az érintés előnyeit befolyásoló tényezők - 2. 13. Az érintés előnyeit befolyásoló tényezők - 3. 14. Az érintés egészségkárosító hatásai. 15. Az érintés megvonás, az érintésvágy - a COVID-19 alatt született kutatások.	
A 3-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal:	

Kötelező irodalom:

- Jakubiak, B. K., & Feeney, B. C. (2016). Affectionate touch to promote relational, psychological, and physical well-being in adulthood: A theoretical model and review of the research. *Personality and Social Psychology Review*, 20, 1–25. doi:10.1177/1088868316650307
- Field, T. (2010). Touch for socioemotional and physical well-being: A review. *Developmental Review*, 30(4), 367–383. <https://doi.org/10.1016/j.dr.2011.01.001>
- Gallace, A., & Spence, C. (2010). The science of interpersonal touch: An overview. *Neuroscience and Biobehavioral Reviews*, 34, 246–259. 10.1016/j.neubiorev.2008.10.004
- Morrison, I., Löken, L. S., & Olausson, H. (2010). The skin as a social organ. *Experimental Brain Research*, 204, 305–314. <http://dx.doi.org/10.1007/s00221-009-2007-y>.
- Morrison, I. (2016). Keep calm and cuddle on: social touch as a stress buffer. *Adaptive Human Behavior and Physiology*, 2, 344–362.
- Nyitrai, E. (2011): Az érintés hatalma, Kulcslyuk Kiadó, Budapest ISBN978 963 89026 6 5

Ajánlott Irodalom:

- Banerjee, D., Vasquez, V., Pecchio, M., Hegde, M. L., Ks Jagannatha, R., & Rao, T. S. (2021). Biopsychosocial intersections of social/affective touch and psychiatry: Implications of 'touch hunger' during COVID-19. *International Journal of Social Psychiatry*, 20764021997485. doi:10.1177/0020764021997485
- Field, T., Poling, S., Mines, S., Bendell, D., & Veazey, C. (2020). Touching and touch deprivation during a COVID-19 lockdown. *International Journal of Psychological Research and Reviews*, 3, 42–42.
- Floyd, K. (2018) *Affectionate Communication and Physical Health*, in Floyd, K. *Affectionate Communication in Close Relationships*, 172–194. doi:10.1017/9781108653510.009
- Gullledge, A., Hill, M., Lister, Z & Sallion, C (2007): Non-erotic physical affection: it's good for you, in: L'Abate, L. (ed): *Low-cost approaches to promote physical and mental health*, Theory, research and practice, Spriger, 371–383.
- Hertenstein, M. J., & Weiss, S. J. (Eds.). (2011). *The handbook of touch: Neuroscience, behavioral, and health perspectives*. Springer Publishing Company. ISBN 978 0 8261 2192 9
- L'abate, L. (2008). Hugging, holding, huddling and cuddling (3HC): A task prescription in couple and family therapy. *Journal of Clinical Activities, Assignments & Handouts in Psychotherapy Practice*, 1(1), 5–18. https://doi.org/10.1300/j182v02n01_02

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Nyitrai Erika PhD, egyetemi docens

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat): -

Title of subject: The health psychology aspects of affective touch	Number of credits: 7
Type of course (lecture / practice / consultation) and number of classes per semester: practice (24 seminars)	
Method of evaluation (exam / term mark / other): term mark	
Place in curriculum (semester): 1-4. semester	
Prerequisites (if there are): None	
Aims and objectives of the course and skills, competences to be developed and acquired	
A large body of research supports that affective touch in the context of positive relationships is linked to physical, mental, and relational health and well-being. Despite this, the psychology of touch is considered a neglected area in (health) psychology. The "social distancing" imposed worldwide, which is of critical importance in terms of slowing down the spread of the virus, has currently focused the attention of researchers and practitioners on this area. The aim of the course is to expand students' knowledge in this field. Learning outcomes and acquired competencies: <i>Knowledge:</i> - Students acquire the knowledge of the health psychological aspects of affective touch. - They get to know the quantitative and qualitative procedures that are suitable for examining and interpreting the psychological, biological and socio-cultural phenomenon of affective touch. - They master the relevant English language. <i>Capability:</i> - They will be able to adapt the learned paradigms to research questions. - They will be able to formulate their research results independently in accordance with professional and scientific expectations and present them at domestic and international professional forums - They will be able to interpret the research results related to the field and understand their theoretical significance and the limitations of the evidence. - They are able to use applied practical methods (prevention, intervention), as well as analytical and interventional procedures. <i>Attitude:</i> - Approaching phenomena related to positive personality resources through critical thinking. <i>Autonomy and responsibility:</i> - Assumes ethical and professional responsibility for his own products and those of the group he leads. He conducts his research in accordance with professional ethical requirements and permits.	
Summary of course:	
The main topics of the course: 1. Affective touch, discriminative touch. The concept and significance of affective touch. 2. The relationship between touch and physical health and well-being - (circulatory system, endocrine activity, immune activity, sleep quality, etc.) - and explanatory theories. 3. The relationship between touch and mental health and well-being - and explanatory theories. 4. Touch and emotion regulation. 5. The relationship between touch and relational well-being and health - and explanatory theories. 6. Factors influencing the benefits of touch - 1. 7. Factors influencing the benefits of touch - 2. 8. Factors influencing the benefits of touch - 3. 9. Harmful effects of touch. 10. Touch deprivation, the desire of touch - research born during COVID-19.	
Required and recommended readings (3-5 key readings):	
Required readings:	

- Jakubiak, B. K., & Feeney, B. C. (2016). Affectionate touch to promote relational, psychological, and physical well-being in adulthood: A theoretical model and review of the research. *Personality and Social Psychology Review*, 20, 1–25. doi:10.1177/1088868316650307
- Field, T. (2010). Touch for socioemotional and physical well-being: A review. *Developmental Review*, 30(4), 367–383. <https://doi.org/10.1016/j.dr.2011.01.001>
- Gallace, A., & Spence, C. (2010). The science of interpersonal touch: An overview. *Neuroscience and Biobehavioral Reviews*, 34, 246–259. 10.1016/j.neubiorev.2008.10.004
- Morrison, I., Löken, L. S., & Olausson, H. (2010). The skin as a social organ. *Experimental Brain Research*, 204, 305–314. <http://dx.doi.org/10.1007/s00221-009-2007-y>.
- Morrison, I. (2016). Keep calm and cuddle on: social touch as a stress buffer. *Adaptive Human Behavior and Physiology*, 2, 344–362.
- Nyitrai, E. (2011): Az érintés hatalma, Kulcslyuk Kiadó, Budapest ISBN978 963 89026 6 5

Recommended readings:

- Banerjee, D., Vasquez, V., Pecchio, M., Hegde, M. L., Ks Jagannatha, R., & Rao, T. S. (2021). Biopsychosocial intersections of social/affective touch and psychiatry: Implications of 'touch hunger' during COVID-19. *International Journal of Social Psychiatry*, 20764021997485. doi:10.1177/0020764021997485
- Field, T., Poling, S., Mines, S., Bendell, D., & Veazey, C. (2020). Touching and touch deprivation during a COVID-19 lockdown. *International Journal of Psychological Research and Reviews*, 3, 42–42.
- Floyd, K. (2018) *Affectionate Communication and Physical Health*, in Floyd, K. *Affectionate Communication in Close Relationships*, 172–194. doi:10.1017/9781108653510.009
- Gullledge, A., Hill, M., Lister, Z & Sallion, C (2007): Non-erotic physical affection: it's good for you, in: L'Abate, L. (ed): *Low-cost approaches to promote physical and mental health, Theory, research and practice*, Spriger, 371–383.
- Hertenstein, M. J., & Weiss, S. J. (Eds.). (2011). *The handbook of touch: Neuroscience, behavioral, and health perspectives*. Springer Publishing Company. ISBN 978 0 8261 2192 9
- L'abate, L. (2008). Hugging, holding, huddling and cuddling (3HC): A task prescription in couple and family therapy. *Journal of Clinical Activities, Assignments & Handouts in Psychotherapy Practice*, 1(1), 5–18. https://doi.org/10.1300/j182v02n01_02

Instructor in charge of the subject: Dr. Erika Nyitrai associate professor, PhD

Instructor(s): -

Tantárgy neve: Egészségkommunikáció	kreditszám: 7
Tanóra típusa (ea. / gyak. / konz.) és száma: gyakorlat (24 óra)	
Számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyakorlati jegy	
Tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1-4 félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): nincsenek	
Tantárgyleírás (az elsajátítandó ismeretanyag és a kialakítandó kompetenciák tömör, ugyanakkor informáló leírása, a tantárgy célja):	
A prevenció, a betegségmegelőzés és egészségfejlesztés ma már fontos prioritást képvisel az egészségpolitikában. Megfelelő kommunikációs stratégia nélkül azonban bármely program célt téveszthet. Az egészségkommunikáció, mely elsősorban az üzenetekkel foglalkozik – ám szorosan összefonódik a jelenségekre fókuszáló egészségpszichológiával – jelentős szerepet játszik a társas és fizikai környezethez való alkalmazkodás elősegítésében és annak formálásában. A kurzus azon kommunikációs technikák és technológiák bemutatásával foglalkozik, melyek célja, hogy kedvezően befolyásolják, illetve motiválják az egyéneket, populációkat és szervezeteket az emberi és a környezeti egészség fejlesztésének irányába. Az egészségfejlesztő kommunikáció hatékonysága szoros összefüggésben van az egészséggel kapcsolatos döntésekkel. A kurzus ezen összefüggések kutatására is kijelöl irányokat. Tanulási eredmények, kompetenciák <i>Tudás:</i> – A hallgatók megismerik és megértik a tudományos kutatás, szakmai önképzés és a hatékony kommunikáció módszereit. – Megismerik azokat a kvantitatív és kvalitatív eljárásokat, amelyek alkalmasak az egészségkommunikáció pszichológiai, kulturális és társadalmi jelenségeinek vizsgálatára és értelmezésére. – Megismerik azokat a hagyományos és elektronikus forráskeresési eljárásokat, keresőprogramokat, amelyek relevánsak a pszichológia adott szakterületén. – Elsajátítják a releváns angol szaknyelvet. <i>Képesség:</i> – Képesek lesznek a megismert paradigmákat kutatási kérdésekhez adaptálni. – Képesek lesznek kutatási eredményeiket önállóan megfogalmazni a szakmai-tudományos elvárásoknak megfelelően, valamint hazai és nemzetközi szakmai fórumokon bemutatni. – Képesek lesznek a szakterülettel kapcsolatos kutatási eredményeket értelmezni, illetve azok elméleti jelentőségét és a bizonyítékok korlátait megérteni. – Képesek alkalmazott gyakorlati módszerek (prevenció, intervenció), valamint elemző és beavatkozó eljárások használatára. <i>Attitűd:</i> – Törekcszenek arra, hogy speciális szakmai érdeklődésüket elmélyítsék és megszilárdítsák. – Nyitottak saját tudományterületük interdiszciplináris megközelítéseire. – Szem előtt tartják választott területük szakmai és társadalmi összefüggéseit. <i>Autonómia, felelősség:</i> – Kritikus tudatosság hivatásukhoz kapcsolódó kérdésekben. – Etikai és szakmai felelősség saját és az általuk vezetett csoport produktumaiért. – Kutatásaikat a szakmai etikai követelményeknek és engedélyeknek megfelelően végzik.	
A tantárgy tartalma:	
A kurzus fő témakörei: 1. A népegészségügy legfontosabb kihívásai és kommunikációs alapjai 2. Az egészségfogalom átalakulása 3. Társadalmi és magatartási tényezők rizikótényezői 4. A kockázatszlelés kommunikációs problémái	

5. Az egészségfejlesztés kommunikációs üzenete 6. A kommunikációs célcsoport kiválasztásának problémái 7. Az egészségmagatartás változásának legfontosabb szempontjai
A 3-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott szakirodalom felsorolása bibliográfiai adatokkal:
Kötelező irodalom: • Em Griffin (Author), Andrew Ledbetter (Author), Glenn Sparks (Author) (2022) A FIRST LOOK AT COMMUNICATION THEORY. 10th Edition, McGraw-Hill Education. • Em Griffin (2001) (Szerk. Ferenczi Andrea) Bevezetés a kommunikációelméletbe. Harmat Kiadó, Budapest, ISBN: 963-914-852-0 • Pilling János (2019) Orvosi kommunikáció a gyakorlatban. Medicina Könyvkiadó, Budapest, ISBN: 978- 963-226-700-5 • Pikó Bettina (2002) Egészségpszichológia. Új Mandátum Kiadó, Budapest, ISBN: 963-9336-89-0 • Buda Béla (1986) A közvetlen emberi kommunikáció szabályszerűségei. Animula, Budapest, ISBN: 978-963-333-043-2 • Wardle AJ, Steptoe A, Wardle J. Socioeconomic Differences in Attitudes and Beliefs about Healthy Lifestyles. Epidemiol Community Health. 2003;57(6):440–443.
Ajánlott irodalom: • Buda, Béla (2002) Percepció, empátia, tervezés a kommunikációban. Az Eszterházy Károly Főiskola tudományos közleményei (Új sorozat 29. köt.) = Acta Academiae Paedagogicae Agriensis. Sectio Scientiarum Economicarum et Socialium. pp. 9-18. ISSN 1587-949-6 • Michie S, Atkins L, West R. The Behaviour Change Wheel. A Guide to Designing Interventions. http://www.behaviouchangeWheel.com/ • Wardle AJ, Steptoe A, Wardle J. Socioeconomic Differences in Attitudes and Beliefs about Healthy Lifestyles. Epidemiol Community Health. 2003;57(6):440–443. • Császi Lajos: Az egészségnevelés reprezentációja a médiában, Média kutató, 2004 tél https://mediakutato.hu/cikk/2004_04_tel/01_az_egeszsegneveles_reprezentacioja
Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Ferenczi Andrea, egyetemi adjunktus, PhD.
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat): -

Title of subject: Health Communications	Number of credits: 7
Type of course (lecture / practice / consultation) and number of classes per semester: practice (24 seminars)	
Method of evaluation (exam / term mark / other): term mark	
Place in curriculum (semester): 1-4. semester	
Prerequisites (if there are): None	
Aims and objectives of the course and skills, competences to be developed and acquired	
Prevention, disease prevention, and health promotion are now important priorities in health policy. However, without a correct communication strategy, any program can miss the target. Health communication, which deals primarily with messages - but is closely intertwined with health psychology, which focuses on phenomena - plays a critical role in promoting and shaping adaptation to social and physical environments. The course will introduce communication techniques and technologies that aim to positively influence and motivate individuals, populations, and organizations toward the improvement of human and environmental health. The effectiveness of health promotion communication is closely linked to health-related decisions. The course will also provide directions for research on these relationships. Learning outcomes and acquired competencies: <i>Knowledge:</i> – Students will learn and understand methods of scientific research, professional self-education, and effective communication. – They will learn quantitative and qualitative methods that can be used to investigate and interpret psychological, cultural, and social phenomena in health communication. – They will be familiar with traditional and electronic resource search methods and search engines relevant to the field of psychology. – They will master the relevant English language. <i>Capability:</i> – They will be able to adapt the paradigms they learn to research questions. – They will be able to formulate their research results independently in line with professional and scientific standards and present them in national and international professional fora. – They will be able to interpret research findings in the field and understand their theoretical relevance and limitations of the evidence. – They will be able to use applied practical methods (prevention, intervention) and analytical and intervention procedures. <i>Attitude:</i> – They strive to deepen and consolidate their specific professional interests. – They are open to interdisciplinary approaches in their field. – They keep in mind the professional and societal context of their chosen field. <i>Autonomy and responsibility:</i> – Critical awareness of issues related to their vocation. – Ethical and professional responsibility for their own and their team's products. – Conduct their research in line with relevant professional ethical requirements, and licenses.	
Summary of course:	
The main topics of the course: 1. Communication basics and main challenges for public health 2. The changing concept of health 3. Social and behavioral risk factors 4. Communication problems in risk perception 5. The communication message of health promotion 6. Problems of target group selection in communication 7. Core aspects of health behavior change	

Required and recommended readings (3-5 key readings):**Required reading:**

- János Pilling (2020) Medical Communication in Practice. Medicina Könyvkiadó, Budapest, ISBN: 978-963-226-774-6
- János Pilling (Ed.) (2011): Medical Communication. Medicina Könyvkiadó, Budapest. ISBN: 978-963-226-335-9
- Em Griffin (Author), Andrew Ledbetter (Author), Glenn Sparks (Author) (2022) A FIRST LOOK AT COMMUNICATION THEORY. 10th Edition, McGraw-Hill Education.
- Wardle AJ, Steptoe A, Wardle J. Socioeconomic Differences in Attitudes and Beliefs about Healthy Lifestyles. *Epidemiol Community Health*. 2003;57(6):440–443.

Recommended reading:

- Michie S, Atkins L, West R. The Behaviour Change Wheel. A Guide to Designing Interventions. <http://www.behaviourchangewheel.com/>
- Dutta-Bergman, Mohan J. (2005) "The Relation Between Health-Orientation, Provider-Patient Communication, and Satisfaction: An Individual-Difference Approach". *Health Communication*. 18 (3): 291–303.
- Beato, Ricardo R.; Jana Telfer (July–August 2010) "Communication as an Essential Component of Environmental Health Science" (PDF). *Journal of Environmental Health*. 73 (1): 24–25. PMID 20687329. Retrieved 24 March 2013.

Instructor in charge of the subject: Dr. Andrea Ferenczi, University Senior Lecturer, PhD.

Instructor(s): -

Tantárgy neve: Pszichoterápiás elméletek és gyakorlatuk	kreditszám: 7
Tanóra típusa (ea. / gyak. / konz.) és száma: gyakorlat (24 óra)	
Számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyakorlati jegy	
Tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1-4 félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): nincsenek	
Tantárgyleírás (az elsajátítandó ismeretanyag és a kialakítandó kompetenciák tömör, ugyanakkor informáló leírása):	
A tárgy képzési célja a hallgatók megismertetése a modern pszichoterápiás elméletekkel, a kapcsolódó fő technikai eszközökkel és hatásmechanizmusokkal, valamint az ezekhez kapcsolódó korszerű kutatási eredményekkel. Tanulási eredmények, kompetenciák <i>Tudás:</i> - Részleteiben átlátja a pszichológia tudományos elméleti problémáit, rálátással rendelkezik a tudomány történeti fejlődésére, és képes átlátni folyamatszerű összefüggéseket. - Átfogó tájékozottsággal és ismeretekkel rendelkezik a klinikai - és egészségpszichológia és társtudományok szakirodalmában. - Részletes ismeretekkel rendelkezik a klinikai - és egészségpszichológia területein, és integrálja a társtudományok ismereteit. - Ismeri és érti a tudományos kutatás, szakmai önképzés és a hatékony kommunikáció módszereit. - Ismeri azokat a kvantitatív és kvalitatív eljárásokat, amelyek alkalmasak a különböző pszichológiai és kulturális jelenségek vizsgálatára és értelmezésére. - A klinikai - és egészségpszichológiának megfelelő speciális ismeretanyagot magas szinten sajátítja el. - Elmélyült ismeretekkel rendelkezik egy általa választott szűkebb szakterületi témában. - Ismeri azokat a hagyományos és elektronikus forráskeresési eljárásokat, keresőprogramokat, katalógusokat, amelyek relevánsak a pszichológia szakterületén. - Legalább két idegen nyelvet ismer a szakterületéhez szükséges szinten, idegen nyelvű szakcikk olvasására képes. <i>Képesség:</i> - Képes a pszichológiai jelenségek vizsgálatához szükséges és releváns kérdések megfogalmazására, adatok felvételére és feldolgozására a pszichológia tudományos módszereivel. - Képes olyan kutatások tervezésére és kivitelezésére, melyek alkalmasak pszichológiai és kulturális jelenségek több szempontú vizsgálatára. Képes a kapott eredmények releváns értelmezésére. - Képes adatok önálló elemzésére és új összefüggések feltárására. - Képes véleményét önállóan megfogalmazni a szakmai-tudományos elvárásoknak megfelelően (akár idegen nyelven is) és szakmai fórumokon megvédeni. - Képes a klinikai - és egészségpszichológia területén önálló munkára, sokoldalú és kritikai elemzésre. - Képes a klinikai - és egészségpszichológiában alkalmazott gyakorlati módszerek, elemző és beavatkozó eljárások használatára. <i>Attitűd:</i> - Munkája és kutatásai során figyelembe veszi a pszichológiai jelenségek történeti, kulturális és társadalmi meghatározottságát. - Törekszik arra, hogy speciális szakmai érdeklődését elmélyítse és megszilárdítsa. - Nyitott saját tudományterületének interdiszciplináris megközelítéseire. - Törekszik arra, hogy szakmai kommunikációjában a normáknak megfelelően nyilvánuljon	

meg. - Szem előtt tartja választott területének szakmai és társadalmi összefüggéseit. <i>Autonómia, felelősség:</i> - Tudatosan reflektál saját történeti és kulturális beágyazottságára. - Kritikus tudatosság jellemzi szakmájához kapcsolódó kérdésekben. - Felelősen képviseli azokat a módszereket, amelyekkel szakterületén dolgozik, és elfogadja más tudományágak autonómiáját, módszertani sajátosságait. - Ikötelezetten fejleszti tudását, lépést tart szakterületének fejlődésével. - Képviseli saját tudományos felismeréseit, eredményeit.
A tantárgy tartalma: A szeminárium célja hogy alapos betekintést adjon általánosságban a pszichoterápia, illetve több terápiás irányzat hatékonysági tényezőibe. A kurzus sorra veszi a fontosabb terápiás irányzatok jellegzetességeit az aktuális modern kutatásokkal együttesen, találkoztatva a klasszikus elméleti modelleket a kutatás lehetőségeivel és az eddigi vizsgálatok eredményeivel. A pszichoterápiás elméletek sorában a legnagyobb hangsúly a két legnépszerűbb megközelítésre, a pszichodinamikus és a kognitív/sématerápiás modellekre helyeződik, ezzel együtt azonban a feldolgozott témák sorában megjelenik a humanisztikus/személyközpontú, egzisztenciális, tanuláselméleti és transzperszonális megközelítés is. Sor kerül továbbá a harmadik generációs pszichoterápiás irányzatok és a kapcsolódó háttérkutatások bemutatására. A kurzus fókuszába kerül mindezek mellett az a fontos kérdés, hogy mely terápiás megközelítésnek milyen populáción van leginkább létjogosultsága a kutatási adatok tükrében. A tantárgy alapját képező modern szakirodalmi források feldolgozásában a hallgatók aktív szerepet vállálnak, az egyes témák megvitatása kiscsoportos helyzetben történik. A félévi anyag kapcsán tekintetbe vesszük a hallgatók tervezett disszertációinak fókuszpontjait.
A 3-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott szakirodalom felsorolása bibliográfiai adatokkal: Kötelező irodalom: • Corey, G.(2020): Theory and practice of counseling and psychotherapy. Cengage. • Levy, R.A.,Ablon, J.S.Kachele H.(2012, eds.):Psychodynamic Psychotherapy Research, Humana Press. • McLeod, J. (2022): Doing Research in Counselling and Psychotherapy, Sage, Ajánlott irodalom: • David D., Lynn S.J. (Ed.,2017): Evidence-Based Psychotherapy: The State of the Science and Practice, Wiley. • Dryden W. (1996): Research in Counselling and Psychotherapy Practical Applications, Sage. • Sommers-Flanagan, J. (2004):–Counseling and psychotherapy theories in context and practice: Skills, strategies, and techniques, Wiley.
Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Mirnics Zsuzsanna, egyetemi docens, PhD
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat): -

Title of subject: Psychotherapy: Theory and Research	Number of credits: 7
Type of course (lecture / practice / consultation) and number of classes per semester: practice (24 seminars)	
Method of evaluation (exam / term mark / other): term mark	
Place in curriculum (semester): 1-4. semester	
Prerequisites (if there are): None	
Aims and objectives of the course and skills, competences to be developed and acquired	
The aim of the course is to gain a thorough knowledge of modern psychotherapy theories, the main therapy techniques, mechanisms of therapy effectiveness as well as the modern research results related to these approaches. Learning outcomes and acquired competencies: <i>Knowledge:</i> - The student observes the scientific theoretical problems of psychology thoroughly, has a comprehensive insight into the historical development of the field - The student has comprehensive information and knowledge in the literature of clinical and health psychology and related sciences. - The student has detailed knowledge in the fields of clinical and health psychology and integrates the knowledge of related disciplines. - The student knows and understands the methods of scientific research, professional self-development and effective communication. - The student is familiar with the quantitative and qualitative procedures of research and can interpret various psychological and cultural phenomena. - The student has a mastery of clinical and health psychology at a high level. - The student has in-depth knowledge within a specific topic of his/her choice within the clinical and health psychology field. - The student can use the traditional and electronic source search procedures, search engines, and catalogs relevant to the field of psychology. - The student knows at least two foreign languages at the level required for his field of expertise, and is able to read professional articles in these foreign languages. <i>Capability:</i> - The student is able to formulate questions necessary and relevant to the investigation of psychological phenomena, can collect and process data using the scientific methods of psychology. - The student is able to plan and carry out research necessary for examining psychological and cultural phenomena. He/she is also able to interpret the obtained results in a relevant way. - The student is able to independently analyze data and discover data patterns. - The student is able to formulate his/her opinion competently in accordance with professional and scientific expectations (even in a foreign language) and he/she can defend it in professional forums. - The student is capable for independent work, versatile and critical analysis in the field of clinical and health psychology. - The student is able to use practical methods, analytical and intervention procedures used in clinical and health psychology <i>Attitude:</i> - In the course of his/her work and research, the student takes into account the historical, cultural and social determination of psychological phenomena. - The student strives to deepen and consolidate his/her special professional interests. - He/she is open to interdisciplinary approaches in a specific field of study.	

- He/she strives for self-expression in accordance with the standards of professional communication. - He/she keeps in mind the professional and social context of a chosen field. <i>Autonomy and responsibility:</i> - The student consciously reflects on phenomena within a social and cultural context. - The student is characterized by critical awareness in matters related to the profession of psychology. - The student responsibly represents the methods used in a specific field while being aware of those in other related disciplines. - The student is committed to constant lifelong learning within a chosen professional field. - The student presents the own scientific findings and results on a high level.
Summary of course: The aim of the seminar is to give a thorough insight into the effectiveness factors of psychotherapy. It examines the characteristics of the most important therapeutic approaches together with current modern research, bringing together classic theoretical models with research initiatives and their results so far. Particular emphasis is placed on possible research methods in connection with the current psychotherapy trends. In the range of psychotherapy theories, the greatest emphasis is placed on the two most generally accepted approaches, the psychodynamic and cognitive/schema therapy models, but at the same time, humanistic/person-centered, existential, learning theory and transpersonal approach will also be covered. Additionally, third-generation psychotherapies and related background research will be presented. The course addresses the important question of which therapeutic approach has the most merit in different populations in the light of research data. Students take an active role in the elaboration of the modern literature sources within a small group situation. Focus points of the semester, will take into account the students' planned dissertation topics.
Required and recommended readings (3-5 key readings): Required reading: • Corey, G.(2020): Theory and practice of counseling and psychotherapy. Cengage. • Levy, R.A.,Ablon, J.S.Kachele H.(2012, eds.):Psychodynamic Psychotherapy Research, Humana Press. • McLeod, J. (2022): Doing Research in Counselling and Psychotherapy, Sage, Recommended reading: • David D., Lynn S.J. (Ed.,2017): Evidence-Based Psychotherapy: The State of the Science and Practice, Wiley. • Dryden W. (1996): Research in Counselling and Psychotherapy Practical Applications, Sage. • Sommers-Flanagan, J. (2004):–Counseling and psychotherapy theories in context and practice: Skills, strategies, and techniques, Wiley.
Instructor in charge of the subject: Zsuzsanna Mirnics, associate professor, PhD
Instructor(s): -

Tantárgy neve: A fizikai aktivitás kapcsolata a mentális egészséggel: a futástól a keleti mozgásformákig	kreditszám: 7
Tanóra típusa: ea. / szem. / gyak. / konz. és száma: gyakorlat (24 óra)	
Számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyakorlati jegy	
Tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1 - 4	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): nincs	
Tantárgyleírás (az elsajátítandó ismeretanyag és a kialakítandó kompetenciák tömör, ugyanakkor informáló leírása): A tárgy képzési célja a rendszeres fizikai aktivitás, a jóllét és a mentális egészség közötti összefüggések áttekintése. A kurzus elvégzése során a hallgató megismeri, hogyan hat a testmozgás az affektusra és az önértékelésre, hogyan segíti elő a pszichológiai jóllétet és az életminőséget, és hogyan támogathatja a gyógyulást egyes mentális egészségi problémák esetében (depresszió, szorongás, Alzheimer-kór, demencia, skizofrénia, függőségek). A hallgatók betekintést nyerhetnek a keleti mozgásformák (pl. jóga, harcművészetek) mentális egészségre gyakorolt járulékos pozitív hatásaiba is, de megismerhetik a fizikai aktivitás potenciális árnyoldalát is (testedzés függőség). A kurzus törekszik az elméleti és a gyakorlati megközelítés integrálására: a kurrens szakirodalom mellett edzésprogramok, mérési módszerek és a módszertani megfontolások bemutatására is kitér. Tanulási eredmények, kompetenciák <i>Tudás:</i> - A hallgatók elsajátítják az egészségpszichológia vonatkozó ismereteit. - Megértik a releváns mérési módszerek alkalmazásának lehetőségeit és korlátait. - Elsajátítják a releváns angol szaknyelvet. <i>Képesség:</i> - Képesek lesznek a vonatkozó kutatási eredmények értelmezésére, azok elméleti és gyakorlati jelentőségének megértésére. - A fenti tudást képesek a pszichológiai működéssel (pozitív pszichológia, reziliencia, stb.) kapcsolatos jelenségek széles körének elemzésére felhasználni. - Képesek lesznek alkalmazott gyakorlati módszerek (prevenció, intervenció) használatára. - Képesek lesznek a megismert paradigmákat kutatási kérdésekhez adaptálni. <i>Attitűd:</i> - A fizikai aktivitás mentális egészségi hatásaival kapcsolatos jelenségek kritikus gondolkodás által történő megközelítése. <i>Autonómia, felelősség:</i> - Kritikus tudatosság jellemzi szakmájához kapcsolódó kérdésekben. - Kutatásait a szakmai etikai követelményeknek és engedélyeknek megfelelően végzi.	
A tantárgy tartalma: 1. A fizikai aktivitás által érintett idegrendszeri struktúrák és funkciók 2. Hatása a pszichológiai jóllétre és életminőségre 3. Az önértékeléssel való kapcsolata 4. Az affektusra gyakorolt hatása 5. A gyógyulást elősegítő hatása egyes mentális egészségi problémák esetében: depresszió, szorongás, Alzheimer-kór, demencia, skizofrénia, függőségek 6. A testmozgás iránti elkötelezettséget meghatározó faktorok 7. A mentális egészség és a fizikai aktivitás közötti kapcsolatot befolyásoló tényezők 8. Keleti mozgásformák (jóga, harcművészetek) járulékos pozitív hatásai a mentális egészségre: tudatos jelenlét, testi tudatosság, spiritualitás, önegyüttérzés 9. A testedzés függőség negatív hatásai a mentális egészségre	

A 3-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott szakirodalom felsorolása bibliográfiai adatokkal:

Kötelező irodalom:

- Biddle, S. J. H., Mutrie, N., Gorely, T., & Faulkner, G. (2021). *Psychology of Physical Activity: Determinants, Well-Being and Interventions* (4th edition). Routledge.
- Stubbs, B., & Rosenbaum, S. (2018). *Exercise-Based Interventions for Mental Illness: Physical Activity as Part of Clinical Treatment* (1st edition). Academic Press.
- Biddle, S. J. H., Ciaccioni, S., Thomas, G., & Vergeer, I. (2019). Physical activity and mental health in children and adolescents: An updated review of reviews and an analysis of causality. *Psychology of Sport and Exercise*, 42, 146–155. <https://doi.org/10.1016/j.psychsport.2018.08.011>
- Ekkekakis, P., Hartman, M. E., & Ladwig, M. A. (2020). Affective responses to exercise. In G. Tenenbaum & R. C. Eklund (Eds.), *Handbook of Sport Psychology* (4th ed., Vol. 1, pp. 233–253). John Wiley & Sons, Inc.
- Szabolcs, Z., Csala, B., Szabo, A., & Köteles, F. (2021). Psychological aspects of three movement forms of Eastern origin: A comparative study of aikido, judo and yoga. *Annals of Leisure Research*, 0(0), 1–21. <https://doi.org/10.1080/11745398.2020.1843507>

Ajánlott irodalom:

- Szabolcs, Z., Köteles, F., & Szabo, A. (2017). Physiological and psychological benefits of aikido training: A systematic review. *Archives of Budo*, 13, 271–283.
- Csala, B., Tihanyi, B. T., Boros, S., Selmeczi, J. C., & Köteles, F. (2017). A jógyakorlás és az affektivitás kapcsolatának potenciális mediátorai: Tudatos jelenlét, testi válaszkészség, önegyüttérés, spiritualitás. *Magyar Sporttudományi Szemle*, 18(71), 19–24.
- Tihanyi, B. T., Sági, A., Csala, B., Tolnai, N., & Köteles, F. (2016). Body awareness, mindfulness and affect: Does the kind of physical activity make a difference? *European Journal of Mental Health*, 11(01–02), 97–111. <https://doi.org/10.5708/EJMH.11.2016.1-2.6>
- Budde, H., & Wegner, M. (Eds.). (2018). *The Exercise Effect on Mental Health: Neurobiological Mechanisms* (1st edition). CRC Press.
- Clow, A., & Edmunds, S. (Eds.). (2013). *Physical Activity and Mental Health* (First edition). Human Kinetics.

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Szemerszky Renáta, habilitált egyetemi docens, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat): -

Title of subject: The relationship between physical activity and mental health: from running to eastern forms of movement	Number of credits: 7
Type of course (lecture / practice / consultation) and number of classes per semester: practice (24 seminars)	
Method of evaluation (exam / term mark / other): term mark	
Place in curriculum (semester): 1-4 semester	
Prerequisites (if there are): None	
Aims and objectives of the course and skills, competences to be developed and acquired	
The course aims at review the associations among regular physical activity, well-being and mental health. Students learn how exercise influences affect and self-esteem, how it promotes psychological well-being and quality of life, and how it can support healing in certain mental health problems (depression, anxiety, Alzheimer's disease, dementia, schizophrenia, addictions). Students gain insight into the additional positive effects of Eastern forms of exercise (e.g. yoga, martial arts) on mental health, but they can also learn about the potential downside of physical activity (exercise addiction). The course strives to integrate the theoretical and the practical approach: in addition to the current literature, it also covers the presentation of training programs, measurement methods and methodological considerations.	
Learning outcomes and acquired competencies:	
<i>Knowledge:</i>	
- Students acquire the relevant knowledge of health psychology. - They understand the possibilities and limitations of applying relevant measurement methods. - They acquire the relevant professional English language.	
<i>Capability:</i>	
- Students will be able to interpret relevant research results and understand their theoretical and practical significance. - They will be able to use the above knowledge to analyze a wide range of phenomena related to psychological functioning (positive psychology, resilience, etc.) - They will be able to use the applied practical methods (prevention, intervention). - They will be able to adapt the learned paradigms to research questions.	
<i>Attitude:</i>	
- Approaching phenomena related to the mental health effects of physical activity through critical thinking.	
<i>Autonomy and responsibility:</i>	
- Students are characterized by a critical awareness of issues related to his profession. - They conduct research in accordance with professional ethical requirements and permits.	
Summary of course:	
1. Nervous system structures and functions affected by physical activity 2. The effect of physical activity on psychological well-being and quality of life 3. The relationship of physical activity with self-esteem 4. The effect of physical activity on affect 5. The healing effect of physical activity in mental health problems: depression, anxiety, Alzheimer's disease, dementia, schizophrenia, addictions 6. Factors determining commitment to exercise	

7. Factors influencing the relationship between mental health and physical activity
8. Additional positive effects of Eastern forms of movement (yoga, martial arts) on mental health: mindfulness, body awareness, spirituality, self-compassion
9. Negative effects of exercise addiction on mental health

Required and recommended readings (3-5 key readings):

Required reading:

- Biddle, S. J. H., Mutrie, N., Gorely, T., & Faulkner, G. (2021). *Psychology of Physical Activity: Determinants, Well-Being and Interventions* (4th edition). Routledge.
- Stubbs, B., & Rosenbaum, S. (2018). *Exercise-Based Interventions for Mental Illness: Physical Activity as Part of Clinical Treatment* (1st edition). Academic Press.
- Biddle, S. J. H., Ciaccioni, S., Thomas, G., & Vergeer, I. (2019). Physical activity and mental health in children and adolescents: An updated review of reviews and an analysis of causality. *Psychology of Sport and Exercise*, 42, 146–155. <https://doi.org/10.1016/j.psychsport.2018.08.011>
- Ekkekakis, P., Hartman, M. E., & Ladwig, M. A. (2020). Affective responses to exercise. In G. Tenenbaum & R. C. Eklund (Eds.), *Handbook of Sport Psychology* (4th ed., Vol. 1, pp. 233–253). John Wiley & Sons, Inc.
- Szabolcs, Z., Csala, B., Szabo, A., & Köteles, F. (2021). Psychological aspects of three movement forms of Eastern origin: A comparative study of aikido, judo and yoga. *Annals of Leisure Research*, 0(0), 1–21. <https://doi.org/10.1080/11745398.2020.1843507>

Recommended reading:

- Szabolcs, Z., Köteles, F., & Szabo, A. (2017). Physiological and psychological benefits of aikido training: A systematic review. *Archives of Budo*, 13, 271–283.
- Csala, B., Tihanyi, B. T., Boros, S., Selmeczi, J. C., & Köteles, F. (2017). A jóga gyakorlás és az affektivitás kapcsolatának potenciális mediátorai: Tudatos jelenlét, testi válaszreakció, önegyüttérzés, spiritualitás. *Magyar Sporttudományi Szemle*, 18(71), 19–24.
- Tihanyi, B. T., Sági, A., Csala, B., Tolnai, N., & Köteles, F. (2016). Body awareness, mindfulness and affect: Does the kind of physical activity make a difference? *European Journal of Mental Health*, 11(01–02), 97–111. <https://doi.org/10.5708/EJMH.11.2016.1-2.6>
- Budde, H., & Wegner, M. (Eds.). (2018). *The Exercise Effect on Mental Health: Neurobiological Mechanisms* (1st edition). CRC Press.
- Clow, A., & Edmunds, S. (Eds.). (2013). *Physical Activity and Mental Health* (First edition). Human Kinetics.

Instructor in charge of the subject: Renata Szemerszky, PhD, Habil., associate professor

Instructor(s): -

Tantárgy neve: Természettel való kapcsolat, mentális és spirituális egészség	kreditszám: 7
Tanóra típusa (ea. / gyak. / konz.) és száma: gyakorlat (24 óra)	
Számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyakorlati jegy	
Tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1-4 félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): nincsenek	
Tantárgyleírás (az elsajátítandó ismeretanyag és a kialakítandó kompetenciák tömör, ugyanakkor informáló leírása): A kurzus célja hogy a hallgatók elméleti és gyakorlati áttekintést kapjanak a természeti környezet bio-pszicho-szocio-spirituális hatásairól. A kurzus során saját, önismereti jellegű tapasztalatokat gyűjthetnek a hallgatók, valamint megismerkedetnek a módszer külföldi és magyarországi gyakorlati alkalmazásaival és a téma kutatási lehetőségeivel. Témák: - A lelki jóllét bio-pszicho-szocio-spirituális megközelítése - Interakcionista, holisztikus, személy-orientált, ököpszichológiai megközelítés a pszichológiában - Modern kultúrák és természeti népek kultúrközi különbségei - A spirituális lelki egészség, a természettel való kapcsolat, a mentális egészség interdiszciplináris és interkulturális kutatási lehetőségei - A természetben végzett pszichológiai munka (oktatás és kutatás) gyakorlata A tárgy képzési célja, hogy elméleti és gyakorlati háttértudást nyújtson a természettel való kapcsolat, a mentális és a spirituális egészség komplex kapcsolatrendszeréről. A hallgatók egyrészt a témakör tudományos háttérét és elméleti modelljeit (személyközpontú, ököpszichológiai, spirituális és mentális egészség modellek), másrészt diszkutálják a legújabb empirikus - kvalitatív és kvantitatív - kutatási eredményeket is. Tanulási eredmények, kompetenciák Tudás: - Átfogó tájékozottsággal és ismeretekkel rendelkezik az egészség - és interkulturális pszichológia és társtudományok szakirodalmában. - Ismeri azokat a kvantitatív és kvalitatív eljárásokat, amelyek alkalmasak a különböző pszichológiai és kulturális jelenségek vizsgálatára és értelmezésére. - Az egészség-, öko- és interkulturális pszichológiának megfelelő speciális ismeretanyagot magas szinten sajátítja el. - Elmélyült ismeretekkel rendelkezik egy általa választott szűkebb szakterületi témában. - Legalább két idegen nyelvet ismer a szakterületéhez szükséges szinten, idegen nyelvű szakcikkek olvasására képes. Képesség: - Képes a pszichológiai jelenségek vizsgálatához szükséges és releváns kérdések megfogalmazására, adatok felvételére és feldolgozására a pszichológia tudományos módszereivel. - Képes olyan kutatások tervezésére és kivitelezésére, melyek alkalmasak pszichológiai és kulturális jelenségek több szempontú vizsgálatára. Képes a kapott eredmények releváns értelmezésére. - Képes az egészségpszichológia módszertani eszközeivel a kulturális jelenségek történeti elemzésére, - Képes az egészségpszichológia területén önálló munkára, sokoldalú és kritikai elemzésre. - Képes az egészségpszichológia területén alkalmazott gyakorlati módszerek, elemző és beavatkozó eljárások használatára. Attitűd:	

- Munkája és kutatásai során figyelembe veszi a pszichológiai jelenségek történeti, kulturális és társadalmi meghatározottságát.
- Felhasználja szakterületi tudását a jelenkori társadalmi változások megértésére.
- Szem előtt tartja választott területének szakmai és társadalmi összefüggéseit.
- Igénye van az Európán kívüli kultúrákra vonatkozó ismereteinek továbbfejlesztésére.
- Törekszik szakmai nyelvtudásának elmélyítésére.

Autonómia, felelősség:

- Tudatosan reflektál saját történeti és kulturális beágyazottságára.
- Kritikus tudatosság jellemzi szakmájához kapcsolódó kérdésekben.
- Felelősen képviseli azokat a módszereket, amelyekkel szakterületén dolgozik, és elfogadja más tudományágak autonómiáját, módszertani sajátosságait.
- Elkötelezetten fejleszti tudását, lépést tart szakterületének fejlődésével.
- Választott szakterületének megfelelően fejleszti önismeretét.
- Munkája során kezdeményezi az Európán kívüli szakmai közösségekkel, vitapartnerekkel való kooperációt.

A tantárgy tartalma:

A kurzus fontos hangsúlyt fektet az elméleti modellek, kutatási eredmények és gyakorlati alkalmazási területek integratív szemléletben történő bemutatására. A hallgatók gyakorlati terepmunkán is részt vesznek, melynek során alkalmazott lélektani, ököpszichológiai terepkísérletekben, terepkutatásokban vesznek részt és terveznek meg. A kurzus további célja az interdiszciplináris szemlélet (pszichológiai, hittudományi, egészségtudományi, orvostudományi) erősítése. A kurzus betekintést ad nemzetközi szakemberek, szakmai csapatok munkájába és lehetőséget biztosít hallgatóknak nemzetközi és interdiszciplináris kutatásokba való becsatlakozásra

A kurzus tömbösített formában történik, négy blokkban

1. Elméleti blokk (elméleti, szakirodalmi háttér diszkussziója)
2. Terepgyakorlat (saját-élményű gyakorlat)
3. Kutatómunka (kutatási terv készítés)
4. Nemzetközi workshop (külföldi egyetemek oktatóival, hallgatóival)

A 3-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott szakirodalom felsorolása bibliográfiai adatokkal:

Kötelező irodalom:

- Bergman, L. R., & Trost, K. (2006). The person-oriented versus the variable-oriented approach: Are they complementary, opposites, or exploring different worlds?. *Merrill-Palmer Quarterly* (1982-), 601-632.
- Lee, J., Li, Q., Tyrväinen, L., Tsunetsugu, Y., Park, B. J., Kagawa, T., & Miyazaki, Y. (2012). Nature therapy and preventive medicine. *Public Health-Social and Behavioral Health*, 16, 325-350.
- Sirgy M. J. (2021): *The Psychology of Quality of Life: Wellbeing and Positive Mental Health*. Springer.
- Trigwell, J. L., Francis, A. J., & Bagot, K. L. (2014). Nature connectedness and eudaimonic well-being: Spirituality as a potential mediator. *Ecopsychology*, 6(4), 241-251.
- Vakoch, D. A., & Castrillón, F. (Eds.). (2014). *Ecopsychology, phenomenology, and the environment: The experience of nature*. Springer Science + Business Media. <https://doi.org/10.1007/978-1-4614-9619-9>

Ajánlott irodalom:

- Frederickson, L. M., Anderson, D. A. (1999). A qualitative exploration of the wilderness experience as a source of spiritual inspiration. *Journal of Environmental Psychology*, 19, 21-39.
- Gullone, E. (2000). The biophilia hypothesis and life in the 21st century. *Journal of Happiness*

Studies, 1, 293–321.

- Hansen, M. M., Jones, R., & Tocchini, K. (2017). Shinrin-yoku (forest bathing) and nature therapy: A state-of-the-art review. *International journal of environmental research and public health*, 14(8), 851.
- McCurdy, L. E., Winterbottom, K. E., Mehta, S. S., & Roberts, J. R. (2010). Using nature and outdoor activity to improve children's health. *Current problems in pediatric and adolescent health care*, 40(5), 102-117.
- McDonald, M. G., Wearing, S., & Ponting, J. (2009). The nature of peak experience in wilderness. *The Humanistic Psychologist*, 37(4), 370-385.
- Naor, L., & Mayseless, O. (2020). The therapeutic value of experiencing spirituality in nature. *Spirituality in Clinical Practice*, 7(2), 114.
- Russell, K. C. (2000). Exploring how the wilderness therapy process relates to outcomes. *Journal of Experiential Education*, 23(3), 170-176.
- Russell, K. C., & Farnum, J. (2004). A concurrent model of the wilderness therapy process. *Journal of Adventure Education & Outdoor Learning*, 4(1), 39-55.
- Ulrich, R. S. (1993). Biophilia, biophobia, and natural landscapes. In S. R. Kellert, E. O. Wilson (Eds.) *The Biophilia Hypothesis*. Island Press, Washington DC. 73– 137.
- Williams, K., Harvey, D. (2001). Transcendent experience in forest environments. *Journal of Environmental Psychology*, 21, 249-260.
- Williams, B. (2000). The treatment of adolescent populations: An institutional vs. a wilderness setting. *Journal of Child and Adolescent Group Therapy*, 10(1), 47-56.

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Kövi Zsuzsanna egyetemi docens

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat): -

Title of subject: Nature-relatedness, mental and spiritual health	Number of credits: 7
Type of course (lecture / practice / consultation) and number of classes per semester: practice (24 seminars)	
Method of evaluation (exam / term mark / other): term mark	
Place in curriculum (semester): 1-4. semester	
Prerequisites (if there are): None	
Aims and objectives of the course and skills, competences to be developed and acquired	
The course aims at providing students a theoretical and practical overview of the bio-psycho-socio-spiritual effects of the natural environment. During the course, the students can gather their own experiences of self-knowledge, as well as learn about the practical applications of the method abroad and in Hungary and the research possibilities of the topic. Themes: - The bio-psycho-socio-spiritual approach to mental well-being - Interactionist, holistic, person-oriented, ecopsychological approach in psychology - Intercultural differences between modern cultures and natural peoples - Interdisciplinary and intercultural research opportunities for spiritual mental health, connection with nature, mental health - The practice of psychological work (education and research) in nature The goal of the subject is to provide theoretical and practical background knowledge on the complex relationship system of the relationship with nature, mental and spiritual health. On the one hand, students discuss the scientific background and theoretical models of the topic (person-centered, eco-psychological, spiritual and mental health models), and on the other hand, they discuss the latest empirical - qualitative and quantitative - research results.	
Learning outcomes and acquired competencies:	
<i>Knowledge:</i> - Has comprehensive information and knowledge in the literature of health and intercultural psychology and related sciences. - Knows the quantitative and qualitative procedures that are suitable for examining and interpreting various psychological and cultural phenomena. Acquires special knowledge material corresponding to health, eco and intercultural psychology at a high level. - Has in-depth knowledge in a narrower specialist topic of his choice. - Knows at least two foreign languages at the level required for his field of expertise, is able to read scientific articles in foreign languages. <i>Capability:</i> - Able to formulate questions necessary and relevant to the investigation of psychological phenomena, collect and process data using the scientific methods of psychology. - Capable of planning and carrying out research that is suitable for examining psychological and cultural phenomena from multiple perspectives. Able to interpret the obtained results in a relevant way. - Able to use the methodological tools of health psychology to analyze cultural phenomena historically, - Capable of independent work, versatile and critical analysis in the field of health psychology. - Able to use practical methods, analytical and intervention procedures applied in the field of health psychology. <i>Attitude:</i> - In the course of his work and research, takes into account the historical, cultural and social determination of psychological phenomena. - Tries to understand contemporary social changes. - Keeps in mind the professional and social context of his chosen field. - Has a need to further develop knowledge of cultures outside of Europe.	

- Strives to deepen professional language skills.

Autonomy and responsibility:

- Consciously reflects on own historical and cultural embeddedness.
- Is characterized by critical awareness in matters related to profession.
- Responsibly represents the methods with which he/she works in his/her field of expertise and accepts the autonomy and methodological peculiarities of other disciplines.
- Is committed to improving his knowledge and keeping up with the development of his/her field.
- Develops self-knowledge in accordance with chosen field of expertise.
- Initiates cooperation with professional communities and discussion partners outside Europe.

Summary of course:

The course places an important emphasis on the presentation of theoretical models, research results and practical application areas in an integrative approach. The students also take part in practical fieldwork, during which they participate in and plan applied psychological and ecopsychological field experiments and field research. Another goal of the course is to strengthen the interdisciplinary approach (psychology, theology, health sciences, medicine). The course provides an insight into the work of international specialists and professional teams and provides students with the opportunity to join international and interdisciplinary research

The course takes place in a block format, in four blocks

1. Theoretical block (discussion of theoretical and literature background)
2. Field exercise (experiential exercise)
3. Research work (creating a research plan)
4. International workshop (with lecturers and students of foreign universities)

Required and recommended readings (3-5 key readings):

Required reading:

- Bergman, L. R., & Trost, K. (2006). The person-oriented versus the variable-oriented approach: Are they complementary, opposites, or exploring different worlds?. *Merrill-Palmer Quarterly* (1982-), 601-632.
- Lee, J., Li, Q., Tyrväinen, L., Tsunetsugu, Y., Park, B. J., Kagawa, T., & Miyazaki, Y. (2012). Nature therapy and preventive medicine. *Public Health-Social and Behavioral Health*, 16, 325-350.
- Sirgy M. J. (2021): *The Psychology of Quality of Life: Wellbeing and Positive Mental Health*. Springer.
- Trigwell, J. L., Francis, A. J., & Bagot, K. L. (2014). Nature connectedness and eudaimonic well-being: Spirituality as a potential mediator. *Ecopsychology*, 6(4), 241-251.
- Vakoch, D. A., & Castrillón, F. (Eds.). (2014). *Ecopsychology, phenomenology, and the environment: The experience of nature*. Springer Science + Business Media. <https://doi.org/10.1007/978-1-4614-9619-9>

Recommended reading:

- Frederickson, L. M., Anderson, D. A. (1999). A qualitative exploration of the wilderness experience as a source of spiritual inspiration. *Journal of Environmental Psychology*, 19, 21-39.
- Gullone, E. (2000). The biophilia hypothesis and life in the 21st century. *Journal of Happiness Studies*, 1, 293-321.
- Hansen, M. M., Jones, R., & Tocchini, K. (2017). Shinrin-yoku (forest bathing) and nature therapy: A state-of-the-art review. *International journal of environmental research and public health*, 14(8), 851.

- McCurdy, L. E., Winterbottom, K. E., Mehta, S. S., & Roberts, J. R. (2010). Using nature and outdoor activity to improve children's health. *Current problems in pediatric and adolescent health care*, 40(5), 102-117.
- McDonald, M. G., Wearing, S., & Ponting, J. (2009). The nature of peak experience in wilderness. *The Humanistic Psychologist*, 37(4), 370-385.
- Naor, L., & Mayseless, O. (2020). The therapeutic value of experiencing spirituality in nature. *Spirituality in Clinical Practice*, 7(2), 114.
- Russell, K. C. (2000). Exploring how the wilderness therapy process relates to outcomes. *Journal of Experiential Education*, 23(3), 170-176.
- Russell, K. C., & Farnum, J. (2004). A concurrent model of the wilderness therapy process. *Journal of Adventure Education & Outdoor Learning*, 4(1), 39-55.
- Ulrich, R. S. (1993). Biophilia, biophobia, and natural landscapes. In S. R. Kellert, E. O. Wilson (Eds.) *The Biophilia Hypothesis*. Island Press, Washington DC. 73– 137.
- Williams, K., Harvey, D. (2001). Transcendent experience in forest environments. *Journal of Environmental Psychology*, 21, 249-260.
- Williams, B. (2000). The treatment of adolescent populations: An institutional vs. a wilderness setting. *Journal of Child and Adolescent Group Therapy*, 10(1), 47-56.

Instructor in charge of the subject: Dr. Kövi Zsuzsanna, Associate Professor, PhD

Instructor(s): -

Tantárgy neve: Mentális egészség támogatása a sportpszichológiában	kreditszám: 7
Tanóra típusa (ea. / gyak. / konz.) és száma: gyakorlat (24 óra)	
Számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyakorlati jegy	
Tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1-4 félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): nincsenek	
Tantárgyleírás (az elsajátítandó ismeretanyag és a kialakítandó kompetenciák tömör, ugyanakkor informáló leírása):	
A tárgy képzési célja a hallgatók bevezetése olyan (1) sportpszichológiai vonatkozású gyakorlatokba, amelyek a mentális egészséget, vagy annak bizonyos elemeit védik, támogatják, fejlesztik, valamint (2) az egyénfókuszú kísérleti módszerekbe, amelyekkel lehetséges tudományos igényességgel ezen gyakorlatok hatékonyságát felhasználóbarát módon tesztelni. A kurzus során megismert technikák és kísérletek nem csak a sportpszichológia területén alkalmazhatók és alkalmazandók, hanem egyéb pszichológiai területeken is jól használhatók. A kurzus során a hallgatók felépítenek saját doktori témájukhoz kapcsolódó egyénfókuszú kísérleti tervet. Tanulási eredmények, kompetenciák <i>Tudás:</i> - a hallgatók átlátják az alapvető sportpszichológiai technikák tipológiáját, kiigazodnak rajta; - a résztvevők számára világossá válik, hogy mely technikát milyen kompetenciákkal etikus használni; - megismerkednek az egyénfókuszú kísérletek specifikumaival, követelményeivel; - megismerik az egyénfókuszú kísérletekhez kötődő alapvető statisztikai eljárásokat. <i>Képesség:</i> - képesek lesznek alapvető sportpszichológiai technikák végrehajtására; - képesek lesznek egyénfókuszú kísérlet elrendezésű hatásvizsgálatok megtervezésére; - képesek lesznek egyénfókuszú kísérletek önálló végrehajtására; - képesek lesznek az egyénfókuszú kísérletekhez kötődő alapvető statisztikai eljárásokat alkalmazni. <i>Attitűd:</i> - a hallgatók elkötelezettséget mutatnak a sportpszichológiai ismereteknek a társadalom egyéb csoportjaiba való etikus és konstruktív alkalmazása mellett; - tudományos, kritikus gondolkodással közelítik meg az ok-okozatok, hatásvizsgálatok világát - a vizsgálatban résztvevők számára etikus kutatástervezés, és optimalizált kockázat-haszon elemzésre törekvés; - törekszenek arra, hogy a szakmai tartalmakra vonatkozó szóbeli és írásbeli kommunikációja közérthető legyen; - reflektíven gondolkodnak saját kutatói és gyakorlati pszichológusi tevékenységéről, és felhasználják azt tevékenységük fejlesztéséhez. <i>Autonómia, felelősség:</i> - egészséges felnőtt populáción önállóan végrehajthatnak szakmai kompetenciájuknak megfelelő gyakorlatokat és egyénfókuszú kísérleteket - etikai és szakmai felelősséget vállalnak az általuk előkészített és végrehajtott gyakorlatokért és kutatásokért	
A tantárgy tartalma:	
A kurzus fő témakörei: 1. A sportpszichológia célja és keretei 2. Egyénfókuszú kísérletek, kutatómódszertani kérdések 3. A mentális egészség előmozdítása érdekében olyan sportpszichológiai technikák megismerése,	

amelyek jövőbeli egyénfókuszú kísérlet alapját is képezhetik.
A 3-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott szakirodalom felsorolása bibliográfiai adatokkal:
Kötelező irodalom: • Barker, J., McCarthy, P., Jones, M., & Moran, A. P. (2011). <i>Single-case research methods in sport and exercise psychology</i>. Routledge. • Goschi G., Pálvölgyi Á. (2022). <i>Dobbantó. A sportpszichológia tankönyve I.</i> Magánkiadás. • Molnár, D., Smohai, M., Pigniczkiné Rigó, A., Pulai-Kottlár, G. (2019). A mentális tréning hatása kosárlabdázók mérkőzés teljesítményére és mindfulness képességére. <i>Psychologia Hungarica Caroliensis</i> 3(4), 57-79. • Szokolszky, Á. (2020). <i>A pszichológiai kutatás módszertana</i>. Budapest: Osiris. Ajánlott irodalom: • Tate, R. L., Perdices, M., Rosenkoetter, U., McDonald, S., Togher, L., Shadish, W., ... & Sampson, M. (2016). The Single-Case Reporting Guideline In BEhavioural Interventions (SCRIBE) 2016: Explanation and elaboration. <i>Archives of Scientific Psychology</i>, 4(1), 10.
Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Smohai Máté, egyetemi adjunktus, PhD
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat): -

Title of subject: Mental health support in sport psychology	Number of credits: 7
Type of course (lecture / practice / consultation) and number of classes per semester: practice (24 seminars)	
Method of evaluation (exam / term mark / other): term mark	
Place in curriculum (semester): 1-4. semester	
Prerequisites (if there are): None	
Aims and objectives of the course and skills, competences to be developed and acquired	
This course aims to introduce students to (1) sports psychology-related exercises that protect, support, and develop mental health, or certain elements thereof, and to (2) single case experimental design, with which it is possible to test the effectiveness of these exercises in a user-friendly manner with scientific rigor. The techniques and experiments learned during the course can be used not only in the field of sports psychology, but also in other psychological fields. During the course, students build a single case design research plan related to their own doctoral topic.	
Learning outcomes and acquired competencies:	
<i>Knowledge:</i> - the students see the typology of the basic sports psychology techniques; - it becomes clear to the participants which technique is ethical to use with which competences; - they become familiar with the specifics and requirements of single case design researches; - learn about the basic statistical procedures related to single case design researches. <i>Capability:</i> - students will be able to perform basic sports psychology techniques; - they will be able to plan single case design researches; - they will be able to autonomously execute single case design researches; - they will be able to apply basic statistical procedures related to single case design researches. <i>Attitude:</i> - students show a commitment to the ethical and constructive application of sports psychology knowledge to other groups in society; - they approach the world of causality and impact assessments with scientific, critical thinking - ethical research design for the study participants and striving for optimized risk-benefit analysis; - strive to ensure that oral and written communication regarding professional content is comprehensible; - they think reflectively about their own research and practical psychologist activity and use it to improve the quality of their work. <i>Autonomy and responsibility:</i> - they can independently carry out exercises and single case design researches according to their professional competence on a healthy adult population - assume ethical and professional responsibility for the exercises and research they prepare and carry out	
Summary of course:	
The main topics of the course: 1. Single case design researches 2. Framework and aims of sports psychology 3. In order to promote mental health, self-experience in sports psychology techniques that can form the basis of a future single case design research.	
Required and recommended readings (3-5 key readings):	
Required reading: • Barker, J., McCarthy, P., Jones, M., & Moran, A. P. (2011). Single-case research methods in	

sport and exercise psychology. Routledge.

- Goschi G., Pálvölgyi Á. (2022). Dobbantó. A sportpszichológia tankönyve I. Magánkiadás.
- Molnár, D., Smohai, M., Pigniczkiné Rigó, A., Pulai-Kottlár, G. (2019). A mentális tréning hatása kosárlabdázók mérkőzés teljesítményére és mindfulness képességére. Psychologia Hungarica Caroliensis 3(4), 57-79.
- Szokolszky, Á. (2020). A pszichológiai kutatás módszertana. Budapest: Osiris.

Recommended reading:

- Tate, R. L., Perdices, M., Rosenkoetter, U., McDonald, S., Togher, L., Shadish, W., ... & Sampson, M. (2016). The Single-Case Reporting Guideline In BEhavioural Interventions (SCRIBE) 2016: Explanation and elaboration. Archives of Scientific Psychology, 4(1), 10.

Instructor in charge of the subject: Dr. Máté Smohai, PhD, egyetemi adjunktus

Instructor(s): -

Tantárgy neve: A képi kifejezéspszichológia kurrens kutatási kérdései	kreditszám: 7
Tanóra típusa ³³ : ea. / szem. / gyak. / konz. és száma: gyakorlat (24 óra)	
Számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb ³⁴): gyakorlati jegy	
Tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1-4. félév	
Előtanulmányi feltételek <i>(ha vannak)</i> : –	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása, a tantárgy célja:	
A tárgy képzési célja, hogy a hallgató megismerkedjen a képi kifejezéspszichológia nyitott kérdéseivel, új paradigmáival és olyan eszközeivel, melyeket a hallgatók saját doktori munkájukhoz is fel tudnak használni. A kurzus aktualitása, hogy képi kifejezéspszichológia tudományterülete az utóbbi évtizedekben rohamos fejlődésnek indult, ami részben a mesterséges intelligencia-módszerek bevezetésének és a diagnosztikus gondolkodás számítógépes modellezésének (SSCA) köszönhető. A kurzus kiemelt jelentőséggel tárgyalja a nomotetikus és az idografikus megközelítés dilemmáját, a pszichológiai tudás inherens bizonytalanságának kérdéskörét, a projektív vs. objektív mérési módszerek hosszú múltra visszatekintő vitáját és az SSCA paradigmáját. A hallgatók olyan megoldási módszereket ismernek meg, amelyeket saját kutatási témájukban is alkalmazhatnak (heurisztikus tesztértelmezés, a prototípus, genotípus, fenotípus kifejezéspszichológiai fogalmi, rendszerszemléletű konfigurációelemzés, fenomenológiai és szemantikai térkép, kontextuselemzési módszerek). Tanulási eredmények, kompetenciák: <u>Tudás:</u> • A hallgatók megértik a kifejező viselkedés összefüggésekben történő elemzésének fontosságát. • Elsajátítanak olyan eszközöket, amelyeket saját kutatásaikban és klinikai munkájukban is alkalmazhatnak. • Áttekintéssel rendelkeznek a modern képi kifejezéspszichológiai vizsgálati módszerekről. <u>Attitűd:</u> • Az expresszív viselkedéssel és a projekcióval összefüggő jelenségek kritikus gondolkodással vezérelt, rendszerszemléletű megközelítése. <u>Képesség:</u> • Képesek lesznek az SSCA fogalmainak megértésére. • Képesek lesznek az SSCA konfigurációelemzési módszerének alkalmazására kérdőíves vagy projektív adatokon. • Képesek lesznek az SSCA paradigmáját és eszközeit új kutatási kérdésekhez adaptálni. <u>Autonómia:</u> • Önálló véleményt tud alkotni a kifejező viselkedés különböző megnyilvánulási formáiról. • Képes megbirkózni az emberi viselkedés komplexitásából eredő döntési bizonytalansággal.	
A tantárgy tartalma:	

A képi kifejezéspszichológia fogalma. Az SSCA elméleti alapjai. Hagyományos definíciók, az SSCA új kutatási tárgya: a hermeneutikai rendszer négy komponenstípusa közti dinamikus, reciprok tranzakciók feltárása. A képi kifejezéspszichológia alapkérdései: a kifejező (expresszív) viselkedés fogalma és a képi kifejezéspszichológia módszerei. Idiografikus megközelítés. Első teoréma: kontextualizálás, második teoréma: konfigurációelemzés. A heurisztikus tesztértelmezés fogalma és a pszichológiai tudás inherens bizonytalansága. A prototípus, genotípus, fenotípus kifejezéspszichológiai fogalmak. Rendszerszemléletű konfigurációelemzés (SSCA): szemléleti pozíciók, fenomenológiai térkép, kontextuselemzés, modellreakció, kommunikációs elemzés, esszencia, szemantikai térkép és sensus plenior.

A **3-5** legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott irodalom* (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, oldalak, ISBN):

Kötelező:

Editorial: Further Evidence that Projective Techniques Continue as Popular Clinical Assessment Tools in Practice Settings (2022). Journal of Projective Psychology & Mental Health, 29 (2), 61-63.

Piotrowski, C. (2022). Projective techniques in research: A brief history and current update [Editorial]. Journal of Projective Psychology & Mental Health, 29(1), 1–3.

Vass, Z. (2012). A psychological interpretation of drawings and paintings. The SSCA Method: A Systems Analysis Approach. Budapest: Alexandra Publisher.

Vass, Z. (2013). A rajzvizsgálat pszichodiagnosztikai alapjai. Budapest: Flaccus.

Ajánlott:

Becker-Weidman, A. (2020). House-Tree-Person Projective Drawing Test. In: Zeigler-Hill, V., Shackelford, T.K. (eds) Encyclopedia of Personality and Individual Differences. Springer, Cham
 Bertran, A. M. T., & Nistal, M. T. F. (2017). Cultural differences in the emotional indicators of the Two-People Drawing Test. Rorschachiana, 38(2), 129–142.

Horiuchi, F., Yoshino-Ozaki, A., Hattori, H., Hosokawa, R., Nakachi, K., Ito, R., Miyama, T., Tachibana, Y., Inoue, S., Kawabe, K. and Ueno, S. (2022). Expression of overadaptation in children through drawing a man as a projective measure: a community sample study. Pediatrics International, 64.

Kövi, Zs., Hittner, J. B., Mirnics, Zs., Grezsa, F., Smohai, M., Jakšić, N., Mészáros, V., Rózsa, S., Vargha, A., Tanyi, Zs., Vass, Z. (2021). Concurrent Validity of the Sixty-Second Drawing Test in Measuring High-Schoolers' Close Relationships and Depression. Rorschachiana 42 (1), 52-71.

Seyis, S. , Güleç, S. & Orak, O. S. (2022). Projective Assessment of Surgery Drawings Created by Children with and without Surgery . Black Sea Journal of Health Science , 5 (2), 174-179.

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Prof. Dr. Vass Zoltán, egyetemi tanár, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat): –

Title of subject: Methods in the psychology of visual expression for the psychodiagnostics of children and adults	Number of credits: 7
Type of course (lecture / practice / consultation) and number of classes per semester: practice (24 seminars)	
Method of evaluation (exam / term mark / other): term mark	
Place in curriculum (semester): 1-4. semester	
Prerequisites (if there are): None	
Aims and objectives of the course and skills, competences to be developed and acquired The course aims for the student to become familiar with the open questions, new paradigms, and tools of the psychology of visual expression, which the students can use for their doctoral research. The actuality of the course is that this field has undergone significant development in recent decades, partly due to the introduction of artificial intelligence methods and computer modeling of diagnostic thinking (SSCA, Seven-Step Configuration Analysis). The course discusses the dilemma of the nomothetic and the idiographic approach, the inherent uncertainty of psychological knowledge, the long-standing discussion of the projective vs. objective assessment, and the SSCA paradigm. Students get to know solution methods they can apply to their research topic (e.g. heuristic test interpretation, the psychological concepts of prototype, genotype, phenotype expression, configuration analysis, phenomenological vs. semantic map, and context analysis methods). Learning outcomes and acquired competencies: <i>Knowledge:</i> • They understand the importance of the interpretation of expressive behavior in context. • They learn new system-analysis methods that they can use in their research and clinical work. • They will have an overview of modern expressive-projective research tools. <i>Capability:</i> • A systems approach guided by critical thinking to phenomena related to expressive behavior and projection. <i>Attitude:</i> • They will be able to understand the main concepts of the SSCA. • They will be able to apply SSCA's configuration analysis method to questionnaires or projective data. • They will be able to apply the new paradigm of the SSCA to new research questions. <i>Autonomy and responsibility:</i> • He can form an independent opinion about different manifestations of expressive behavior. • He is able to cope with uncertainty resulting from the complexity of human behavior.	
Summary of course:	

Theoretical foundations of SSCA. Traditional definitions vs. the new research topic of SSCA: an exploration of dynamic, reciprocal transactions between the four component types of the hermeneutic system. Fundamental questions in the psychology of visual expression: the meaning of expressive behavior and new methods of its scientific examination. The idiographic approach. The first theorem of the SSCA: contextualization. Second theorem: configurations. The heuristic test interpretation (and the inherent uncertainty of psychological knowledge). The meaning of prototype, genotype, and phenotype in the psychology of visual expression. The Seven-Step Configuration Analysis (SSCA): seven positions, phenomenological and semantic map, context analysis, model reaction, communication analysis, essence, and sensus plenior.

Required and recommended readings (3-5 key readings):

Required reading:

Editorial: Further Evidence that Projective Techniques Continue as Popular Clinical Assessment Tools in Practice Settings (2022). *Journal of Projective Psychology & Mental Health*, 29 (2), 61-63.

Piotrowski, C. (2022). Projective techniques in research: A brief history and current update [Editorial]. *Journal of Projective Psychology & Mental Health*, 29(1), 1–3.

Vass, Z. (2012). A psychological interpretation of drawings and paintings. The SSCA Method: A Systems Analysis Approach. Budapest: Alexandra Publisher.

Vass, Z. (2013). A rajzvizsgálat pszichodiagnosztikai alapjai. Budapest: Flaccus.

Recommended reading:

Becker-Weidman, A. (2020). House-Tree-Person Projective Drawing Test. In: Zeigler-Hill, V., Shackelford, T.K. (eds) *Encyclopedia of Personality and Individual Differences*. Springer, Cham

Bertran, A. M. T., & Nistal, M. T. F. (2017). Cultural differences in the emotional indicators of the Two-People Drawing Test. *Rorschachiana*, 38(2), 129–142.

Horiuchi, F., Yoshino-Ozaki, A., Hattori, H., Hosokawa, R., Nakachi, K., Ito, R., Miyama, T., Tachibana, Y., Inoue, S., Kawabe, K. and Ueno, S. (2022). Expression of overadaptation in children through drawing a man as a projective measure: a community sample study. *Pediatrics International*, 64.

Kövi, Zs., Hittner, J. B., Mirnics, Zs., Grezsa, F., Smohai, M., Jakšić, N., Mészáros, V., Rózsa, S., Vargha, A., Tanyi, Zs., Vass, Z. (2021). Concurrent Validity of the Sixty-Second Drawing Test in Measuring High-Schoolers' Close Relationships and Depression. *Rorschachiana* 42 (1), 52-71.

Seyis, S. , Güleç, S. & Orak, O. S. (2022). Projective Assessment of Surgery Drawings Created by Children with and without Surgery . *Black Sea Journal of Health Science* , 5 (2), 174-179.

Instructor in charge of the subject: Prof. Dr. Zoltán Vass, PhD

Instructor(s): –

Társadalomlélektan, kulturális pszichológia modul tantárgyai

A tantárgy neve: Társas dinamikák: versengés, együttműködés, konfliktus és kulturális különbségek	kreditszám: 7
Tanóra típusa: ea. / szem. / gyak. / konz. és száma: gyakorlat (24 óra)	
Számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyakorlati jegy	
Tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1-4 félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): nincs	
Tantárgyleírás (az elsajátítandó ismeretanyag és a kialakítandó kompetenciák tömör, ugyanakkor informáló leírása):	
A tárgy képzési célja: A versengés, az együttműködés és a konfliktus az interperszonális és csoportközi kapcsolatok alapformái, amelyek kisgyermekkorától az időskorig, a családtól a szervezetekig jelen vannak. A kurzus célja az hogy doktori tanulmányok szintjén korszerű ismereteket nyújtson a versengésről, az együttműködésről és a konfliktusról és megismertessen a legújabb kutatási kérdésekkel és azokkal kapcsolatban aktív személyes tapasztalatokat nyújtson és kutatásra is készítessen. A kurzus fő fókuszja a versengés és az együttműködést és konfliktus a versengéssel való kapcsolatuk vonatkozásában tárgyalja és célja, hogy átfogó képet adjon ezekről a társas jelenségekről a társadalmi és társas kapcsolatok különböző szintjein és kontextusában. Célja, hogy a versengést egy átfogó modellben értelmezze, annak biológiai, pszichológiai, társadalmi és kulturális meghatározottságában. Tanulási eredmények, kompetenciák <i>Tudás:</i> - A kurzus során a hallgatók az érintett társas dinamikák komplex és többszintű megértését sajátítják el. - Képesek lesznek felismerni interperszonális versengési folyamatok különböző mintázatait. - Ismerni fognak olyan intervenciók lehetőségeit, amelyek a versengés konstruktív folyamatait és az együttműködő versengést segítik elő. - Megismerik a konfliktusmegoldás legújabb irányzatait. - Tudást szereznek a fenti jelenségek kulturális különbségeiről. <i>Képesség:</i> - Képesek lesznek tudatosan kezelni versengési folyamatokat - Képesek lesznek megteremteni a konstruktív és együttműködő versengés feltételeit - Képesek lesznek a versengési konfliktusok kulturálisan érzékeny megoldásainak az elősegítésére <i>Attitűd:</i> - Árnyalt és differenciált megközelítése a versengés/együttműködés/konfliktus jelenségeinek.	
A tantárgy tartalma:	
• A versengés fogalma. A versengő magatartás megértésének bio-pszicho-szocio-kulturális modellje • Versengés és kooperáció. A kooperáció elméletei • A versengés kulturális különbségei • Nemi különbségek a versengésben	

• A versengéssel kapcsolatos érzelmek: a győzelem és a veszteség feldolgozása és ezek kulturális különbségei • Versengés és személyiség • Versengés és konfliktus és a konfliktuskezelés kulturális különbségei • A konstruktív és destruktív versengés. Az együttműködő versengés.
A 3-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott szakirodalom felsorolása bibliográfiai adatokkal: Kötelező irodalom: • Coleman, P.T., Deutsch, M., Marcus, P.C. (2014). <i>Handbook of Conflict Resolution: Theory and Practice</i>. John Wiley & Sons. • Fülöp, M. (2021) Cooperation and Competition. In: (Eds) P.K. Smith, C. Hart, <i>Handbook of Childhood Social Development</i>, (pp. 555-572). Hoboken: Wiley-Blackwell • Fülöp, M., Orosz, G. (2015). State of the art in competition research, In. (eds.) R. Scott., Kosslyn, S. <i>Emerging Trends in the Social and Behavioral Sciences</i>. Hoboken, NJ: John Wiley and Sons • Henrich, J. Henrich, N. (2007). <i>Why Humans Cooperate? A Cultural and Evolutionary Explanation</i>. Oxford: Oxford University Press <i>Ajánlott irodalom:</i> • Balliet, D., & Van Lange, P. A. M. (2013). Trust, conflict, and cooperation: A meta-analysis. <i>Psychological Bulletin</i>, 139, 1090–1112. • De Dreu, C. K.W., Gelfand, M. (2013). <i>The Psychology of Conflict and Conflict Management in Organizations</i>. Psychology Press. • Fülöp, M. (2022). A versengő ember. In (Ed) Pléh, Cs. <i>Pszichológia</i>. (pp. 910-964). Budapest. Akadémiai Könyvkiadó. • Fülöp, M., Berkics, M. (2015) Perception of gender differences in competition in post-socialist Hungary. S. Safdar, N. Koszakovska-Berezecka (Eds.) <i>The Psychology of Gender through the Lens of Culture</i>. (pp.193-218) Switzerland: Springer International Publishing. • Fülöp M. (2021) Are They Competitive? Hungarian Business People and Competition Three Decades After the Regime Change. In: Di Fabio A. (eds) <i>Cross-cultural Perspectives on Well-Being and Sustainability in Organizations</i>. pp. 213-248. Springer, Cham. • Orosz, G., Tóth-Király, I., Büki, N., Ivaskevics, K., Bóthe, B., Fülöp, M. (2018). The Four Faces of Competition: The Development of the Multidimensional Competitive Orientation Inventory <i>Frontiers in Psychology: Personality and Social Psychology</i>. 9:779. doi: 10.3389/fpsyg.2018.00779 • Schneider, B.H, Soteras de Toro, M. sP., Woodburn, S., Fülöp, M., Cervino, C., Bernstein, S., Sandor, M., (2006) Cross-cultural differences in competition among children and adolescents. In: Chen, X., French, D., Schneider, B. (eds.) <i>Peer Relationships in Cultural Context</i>. Cambridge University Press. 310-339 • Sullivan, B.A., Snyder, M., Sullivan, J.L. (2008). <i>Cooperation: the political psychology of effective human interaction</i>. Malden: Blackwell Publishing. • Richerson, P., Baldini, R., Bell, A., Demps, K., Frost, K., Hillis, V., . . . Zefferman, M. (2015). Cultural group selection plays an essential role in explaining human cooperation: A sketch of the evidence. <i>Behavioral & Brain Sciences</i>, 39, Article e30. Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Fülöp Márta MTA Doktora, egyetemi tanár Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat): -

Title of subject: Social dynamics: competition, cooperation, conflict and cultural differences	credit: 7
Type of course (lecture / practice / consultation) and number of classes per semester: practice (24 seminars)	
Method of evaluation (exam / term mark / other): term mark	
Place in curriculum (semester): 1-4. semester	
Prerequisites (if there are): None.	
Aims and objectives of the course and skills, competences to be developed and acquired Competition, cooperation and conflict are the basic forms of interpersonal and intergroup relations that are present from early childhood to old age, from the family to organizations. The course aims to provide up-to-date knowledge at doctoral level on competition, cooperation and conflict and to introduce and provide active personal experience and research on recent research issues. The main focus of the course will be on competition and cooperation and conflict in relation to their relationship with competition and aims to provide a comprehensive picture of these social phenomena at different levels and in different contexts of societal and social relations. It aims to interpret competition in a comprehensive model, in its biological, psychological, social and cultural determinacy.	
<i>Knowledge:</i> - In this course, students will acquire a complex and multi-level understanding of the social dynamics concerned. - They will be able to recognise different patterns of interpersonal competition. - They will learn about intervention options that promote constructive processes of competition and cooperative competition. - They will learn about the latest trends in conflict resolution. - They will learn about cultural differences in these phenomena. <i>Attitude:</i> A nuanced and differentiated approach to the phenomena of competition/cooperation/conflict. <i>Capability:</i> - Be able to deal consciously with competitive processes - Be able to create the conditions for constructive and cooperative competition - Be able to promote culturally sensitive solutions to competitive conflicts	
Summary of course:	
Main content, thematic units • The concept of competition. A bio-psycho-socio-cultural model for understanding competitive behaviour • Competition and cooperation. Theories of cooperation • Cultural differences in competition • Gender differences in competition • Emotions associated with competition: processing winning and losing and their cultural differences • Competition and personality • Competition and conflict and cultural differences in conflict management • Constructive and destructive competition. Cooperative rivalry.	
Required and recommended readings (3-5 key readings):	
Required reading:	

- Coleman, P.T., Deutsch, M., Marcus, P.C. (2014). *Handbook of Conflict Resolution: Theory and Practice*. John Wiley & Sons.
- Fülöp, M. (2021) Cooperation and Competition. In: (Eds) P.K. Smith, C. Hart, *Handbook of Childhood Social Development*, (pp. 555-572). Hoboken: Wiley-Blackwell
- Fülöp, M., Orosz, G. (2015). State of the art in competition research, In. (eds.) R. Scott., Kosslyn, S. *Emerging Trends in the Social and Behavioral Sciences*. Hoboken, NJ: John Wiley and Sons
- Henrich, J. Henrich, N. (2007). *Why Humans Cooperate? A Cultural and Evolutionary Explanation*. Oxford: Oxford University Press

Recommended reading:

- Balliet, D., & Van Lange, P. A. M. (2013). Trust, conflict, and cooperation: A meta-analysis. *Psychological Bulletin*, 139, 1090–1112.
- De Dreu, C. K.W., Gelfand, M. (2013). *The Psychology of Conflict and Conflict Management in Organizations*. Psychology Press.
- Fülöp, M. (2022). A versengő ember. In (Ed) Pléh, Cs. *Pszichológia*. (pp. 910-964). Budapest. Akadémiai Könyvkiadó.
- Fülöp, M., Berkics, M. (2015) Perception of gender differences in competition in post-socialist Hungary. S. Safdar, N. Koszakovska-Berezecka (Eds.) *The Psychology of Gender through the Lens of Culture*. (pp.193-218) Switzerland: Springer International Publishing.
- Fülöp M. (2021) Are They Competitive? Hungarian Business People and Competition Three Decades After the Regime Change. In: Di Fabio A. (eds) *Cross-cultural Perspectives on Well-Being and Sustainability in Organizations*. pp. 213-248. Springer, Cham.
- Orosz, G., Tóth-Király, I., Büki, N., Ivaskovics, K., Bóthe, B., Fülöp, M. (2018). The Four Faces of Competition: The Development of the Multidimensional Competitive Orientation Inventory *Frontiers in Psychology: Personality and Social Psychology*. 9:779. doi: 10.3389/fpsyg.2018.00779
- Schneider, B.H, Soteras de Toro, M. sP., Woodburn, S., Fülöp, M., Cervino, C., Bernstein, S., Sandor, M., (2006) Cross-cultural differences in competition among children and adolescents. In: Chen, X., French. D., Schneider, B. (eds.) *Peer Relationships in Cultural Context*. Cambridge University Press. 310-339
- Sullivan, B.A., Snyder, M., Sullivan, J.L. (2008). Cooperation: the political psychology of effective human interaction. Malden: Blackwell Publishing.
- Richerson, P., Baldini, R., Bell, A., Demps, K., Frost, K., Hillis, V., . . . Zefferman, M. (2015). Cultural group selection plays an essential role in explaining human cooperation: A sketch of the evidence. *Behavioral & Brain Sciences*, 39, Article e30.

Instructor in charge of the subject: Prof. Márta Fülöp, full professor DSc

Instructor(s): -

Tantárgy neve: Evolúció és társadalom	Kreditszám: 7
Tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és óraszám: gyakorlat (24 óra)	
Számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyakorlati jegy	
Tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1-4. félév.	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): nincs	
Tantárgyleírás (az elsajátítandó ismeretanyag és a kialakítandó kompetenciák tömör, ugyanakkor informáló leírása, a tantárgy célja):	
A tárgy képzési célja, hogy a hallgatók megismerkedjenek az evolúciós szemlélettel és az evolúciós pszichológiával, illetve az evolúciós megközelítés alkalmazásával a társadalmi jelenségek magyarázatában és kutatásában, a személyközi kapcsolatokról (pl. párválasztás, dominancia, versengés) a nagyobb társadalmi folyamatokig (pl. politika, háború). Tanulási eredmények, kompetenciák <i>Tudás:</i> - az evolúciós gondolat illetve szemlélet ismerete; - az evolúciós pszichológia alapjainak és főbb témáinak ismerete; - valamely választott részterület irodalmának illetve kutatásainak alaposabb ismerete. <i>Képesség:</i> - az evolúciós megközelítésű szakirodalom értő feldolgozása; - az evolúciós magyarázat lehetőségének meglátása a különböző társadalmi folyamatok területein. <i>Attitűd:</i> - tudományos kérdések tanulmányozásában tudományos attitűd felvétele. <i>Autonómia, felelősség:</i> - a saját kompetenciák és határok ismerete az evolúciós pszichológiai kutatásokban illetve az evolúciós szemléletű szakirodalom feldolgozásában.	
A tantárgy tartalma: Az evolúció elmélete Darwintól napjainkig. A természetes és a szexuális szelekció fogalmi, az adaptáció és a vele rokon fogalmak. Az önzetlen viselkedés mint az elméletet érő legnagyobb kihívás, valamint az önzetlenségre született evolúciós magyarázatok. A szelekció szintjei. Az ember evolúciós története. Az őskori vadászó-gyűjtögető környezetre adaptálódott emberi elme és a modern világ: a „mismatch” fogalma. Az evolúció sebességének kérdése. Félreértések és ellenérzések az evolúciós megközelítéssel kapcsolatban. Az általános témákat három kiemelt témakör követi: nemek, csoportok, elmék. Nemek: hogyan hatott az emberi elmére és viselkedésre a párválasztás mint feladat? Párkeresési stratégiák. Nemi különbségek a párkeresésben: a szülői ráfordítás és következményei. Csoportok: az ember mint csoportlény és a potyautas-probléma, illetve a közjavak dilemmája. A moralitás és a morális érzelmek evolúciója mint a problémára született „megoldás”. A csoporton belüli és a csoportközi viszonyok evolúciós pszichológiája. Elmék: hogyan old meg az emberi elme feladatokat, és hogy modellezi mások elméjét. Az elme lehetséges problémái, zavarai, maladaptív működése – evolúciós nézőpontból. A három kiemelt témán túl (vagy akár azokon belül) egy-egy konkrét szemeszterben lehetséges az elmélyedés valamely más, evolúciós témában is, a hallgatók igényei és doktori témája szerint.	
A 3-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal:	
Kötelező irodalom: • Bereczkei T (2017) <i>Machiavellianism: The Psychology of Manipulation</i>. Routledge. • Buss, DM (2019) <i>Evolutionary Psychology. The New Science of the Mind</i>. Routledge.	

• Goldfinch, A (2015) <i>Rethinking Evolutionary Psychology</i>. Palgrave McMillan. • Shackelford, TK (2020) <i>The SAGE Handbook of Evolutionary Psychology: Foundations of Evolutionary Psychology</i>. SAGE Publications. • Shackelford, TK (2020) <i>The SAGE Handbook of Evolutionary Psychology: Applications of Evolutionary Psychology</i>. SAGE Publications. • Shackelford, TK (2020) <i>The SAGE Handbook of Evolutionary Psychology: Integration of Evolutionary Psychology with Other Disciplines</i>. SAGE Publications. Ajánlott: • Keeley, LH (1996) <i>War Before Civilization</i>. Oxford University Press. • Pinker, S (2002) <i>The Blank Slate. The Modern Denial of Human Nature</i>. Viking. • Roberts, C (ed, 2012) <i>Applied Evolutionary Psychology</i>. Oxford University Press. • Shackelford, TK, Hansen, RD (eds, 2016) <i>The Evolution of Morality</i>. Springer.
Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Berkics Mihály, egyetemi adjunktus, PhD
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k) , ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat): -

Title of subject: Evolution and Society	Number of credits: 7
Type of course (lecture / practice / consultation) and number of classes per semester: practice (24 seminars)	
Method of evaluation (exam / term mark / other): term mark	
Place in curriculum (semester): 1-4. semester	
Prerequisites (if there are): None.	
Aims and objectives of the course and skills, competences to be developed and acquired The aim of the course is to get students acquainted with the evolutionary approach and evolutionary psychology, and the application of the evolutionary approach in researching and explaining social and societal processes, from an interpersonal context (e.g. mating, dominance, competition) to broader societal processes (e.g. politics, war). Learning outcomes and acquired competencies: <i>Knowledge:</i> - knowledge of the evolutionary idea and approach; - knowledge of basics of evolutionary psychology; - more detailed knowledge of a chosen topic. <i>Capability:</i> - understanding and being able to process evolutionary psychological literature; - seeing the possibility of an evolutionary take on various social processes. <i>Attitude:</i> - taking a scientific attitude to study scientific problems. <i>Autonomy and responsibility:</i> - knowing one's competences and limits in evolutionary research and in reading and understanding evolutionary psychology. -	
Summary of course: The theory of evolution from Darwin to the present day. Notions of natural and sexual selection; adaptation and related concepts. Altruism as the biggest challenge to the theory – and the answers explaining why animals and humans can be selfless. Levels of selection. The evolutionary history of humankind. The human mind adapted to the ancient environment of hunter-gatherers versus the modern world: a „mismatch”. The question of the pace of evolution. Misunderstandings and resentment about evolutionary theory. These general topics are followed by three special topics: sexes, groups, and minds. We have sexes: how mating as an adaptational challenge has shaped human mind and behavior. Mating strategies and sex differences therein: parental investment and its consequences. We have groups: humans as group beings. The freerider problem and the public goods dilemma. Evolution of morality and moral emotion as a „solution” to these problems. The evolutionary psychology of within- vs between-group relations. We have minds: how the human mind solves problems, and how it models other minds. Possible problems, disorders and maladaptive functioning of the mind – in an evolutionary approach. Beyond the three special topics (or within them) it is possible that in a given semester we shall go deeper into some evolutionary topic, depending on students' needs and PhD topics.	
Required and recommended readings (3-5 key readings):	
Required: • Bereczkei T (2017) <i>Machiavellianism: The Psychology of Manipulation</i>. Routledge. • Buss, DM (2019) <i>Evolutionary Psychology. The New Science of the Mind</i>. Routledge. • Goldfinch, A (2015) <i>Rethinking Evolutionary Psychology</i>. Palgrave Macmillan. • Shackelford, TK (2020) <i>The SAGE Handbook of Evolutionary Psychology: Foundations of</i>	

<i>Evolutionary Psychology</i>. SAGE Publications. • Shackelford, TK (2020) <i>The SAGE Handbook of Evolutionary Psychology: Applications of Evolutionary Psychology</i>. SAGE Publications. • Shackelford, TK (2020) <i>The SAGE Handbook of Evolutionary Psychology: Integration of Evolutionary Psychology with Other Disciplines</i>. SAGE Publications. Recommended: • Keeley, LH (1996) <i>War Before Civilization</i>. Oxford University Press. • Pinker, S (2002) <i>The Blank Slate. The Modern Denial of Human Nature</i>. Viking. • Roberts, C (ed, 2012) <i>Applied Evolutionary Psychology</i>. Oxford University Press. • Shackelford, TK, Hansen, RD (eds, 2016) <i>The Evolution of Morality</i>. Springer.
Instructor in charge of the subject: Mihály Berkics, PhD, lecturer
Instructor(s): -

Tantárgy neve: Motivált társadalom	Kreditszám: 7
Tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és óraszám: szeminárium (24 óra)	
Számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyakorlati jegy	
Tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1-4. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): nincsenek	
Tantárgyleírás (az elsajátítandó ismeretanyag és a kialakítandó kompetenciák tömör, ugyanakkor informáló leírása):	
A tárgy képzési célja A PhD modul fő jellemzője, hogy azokra a társadalmi és egyéni jellemzőkre fókuszál, amelyek a társadalmat fenntartják és a társadalom irányát meghatározzák. Tanulási eredmények, kompetenciák <i>Tudás:</i> - Ismereteket szereznek olyan pszichológiai tényezőkről, amelyek a társadalmi és gazdasági mozgásokat és dinamikákat befolyásolhatják, így a teljesítménymotiváció, a bizalom vagy az irigység szerepéről, valamint az ezek megértését segítő elméletekkel és modellekkel. - Megismerkednek a társadalmi berendezkedéssel kapcsolatos lehetséges állampolgári attitűdökkel és az ezeket fenntartó motivációs háttérrel. - Megismerkednek a társadalmi folyamatok azonosítására szolgáló szociálpszichológiai kutatási módszerekkel. <i>Képesség:</i> - Képesek lesznek társadalmi folyamatok komplex, többszemponútú és több társadalmi szereplő szempontját tekintetbe vevő pszichológiai értelmezésére. - Képesek lesznek a társadalmi dinamikák feltárására alkalmas kutatási módszerek alkalmazására és ilyen kutatások megtervezésére és felépítésére. <i>Attitűd:</i> - A társadalmi folyamatok komplex pszichológiai megértése lehetővé teszi, hogy ne leegyszerűsített és meghatározott politikai pozícióból, hanem többszemponútúan és többféle perspektívából értelmezzék a társadalmi történéseket a múltban és a jelenben. - Ez lehetővé teszi, hogy számos kihívást jelentő társadalmi dilemmában árnyaltan tudjanak állást foglalni és jövőendő társadalomtudósként megfelelő intervenciók kidolgozását segíteni. <i>Autonómia, felelősség:</i> - Felelős szakemberként és állampolgárként a kurzuson tanultakat (is) felhasználva a társadalom jobb működtetéséhez hozzájáruló, tudományosan megalapozott véleményalkotás és állásfoglalás.	
A tantárgy tartalma: A „motivált társadalom” fogalmi felépítése mindazon szociálpszichológiai elméletekre támaszkodik, amelyek a társadalmi csoportok mozgató- és fékezőereivel, a hatalom motivációjával és hatékony működésével, valamint a törekvések és a gazdaság szintjének dinamikájával foglalkoznak. A kurzus főbb témái: • A teljesítő társadalom. Teljesítménymotiváció és gazdasági fejlődés • A megosztott társadalom. A társadalmi egyenlőtlenségek szociálpszichológiája. • Rendszerattitűdök és társadalmi dinamika • A bizalom szerepe a társadalomban. A társadalmi együttműködés motivációja. • Az irigység, mint társadalomformáló érzélem. Irigység és előítélet. Az irigység szerepe a gazdaságban.	
A 3-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott szakirodalom felsorolása bibliográfiai adatokkal:	
Kötelező irodalom:	

- Fiske, S., Markus, H.R. (2012). *Facing Social Class*. New York: Russel Sage Foundation.
- McClelland, D. C. (1961). *The Achieving Society*. Princeton, NJ: Van Nostrand.
- Hunyady, Gy. (2021) *Rendszerattitűdök a változó közgondolkodásban*. Debrecen: Debreceni Egyetem Kiadó.
- Schoeck, H. (2007). *Az irigység: A társadalom elmélete*, ford.: Olay Csaba, Budapest: Helikon Kiadó.
- Tyler, R. T. (2011): *Why people cooperate. The role of social motivation*. Princeton University Press.

Ajánlott irodalom:

- Bourdieu, P. F. (1978): *A társadalmi egyenlőtlenségek újratermelődése*. Budapest: Gondolat.
- Fiske, S. T. (2011). *Envy up, scorn down: How status divides us*. Russell Sage Foundation.
- Fukuyama, F. (2007). *Bizalom*. Budapest: Európa Könyvkiadó
- Carl, D., Gupta, V., Javidan, M. (2004) Power Distance. In R. J. House, P. J. Hanges, M. Javidan, P. W. Dorfman, & V. Gupta (Eds.), *Culture, leadership, and organizations: The GLOBE study of 62 societies* (pp. 239-281). Thousand Oaks, CA: Sage Publications.
- Cook, S. K., Hardin, R. & Levi, M. (2005). *Cooperation without trust?* New York: Russell Sage Foundation.
- Dorfman, & V. Gupta (Eds.), *Culture, leadership, and organizations: The GLOBE study of 62 societies* (pp. 513-563). Thousand Oaks, CA: Sage Publications.
- Goodhart, D. (2017) *The Road to Somewhere*. London: Hurst & Company Hanna
- Hámori, B. (1998). *Érzelemgazdaságtan*. Budapest: Kossuth Kiadó.
- Javidan, M. (2004). Performance orientation. In R. J. House, P. J. Hanges, M. Javidan, P. W. Jetten, J., Peters, K. (2019). *The social psychology of inequality*. Switzerland: Springer
- Örkény, A. (2022) *Társadalmi dilemmák és ütköző elvek*. Budapest: Gondolat Kiadó
- Scitovsky, T. (1992). *The Joyless Economy*: Oxford: Oxfors University Press.

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Fülöp Márta, DSc egyetemi tanár

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Hunyady György, Akadémikus, emeritus egyetemi tanár

Title of subject: Motivated Society	Number of credits: 7
Type of course (lecture / practice / consultation) and number of classes per semester: practice (24 seminars)	
Method of evaluation (exam / term mark / other): term mark	
Place in curriculum (semester): 1-4. semester	
Prerequisites (if there are): None.	
Aims and objectives of the course and skills, competences to be developed and acquired	
The aim of the course The main feature of the PhD module is that it focuses on the social and individual characteristics that sustain society and determine its direction. Learning outcomes and acquired competencies: <i>Knowledge:</i> - Students will gain knowledge of psychological factors that may influence social and economic processes and dynamics, such as the role of performance motivation, trust or envy, and the theories and models that help to understand them. - They will learn about possible citizenship attitudes related to the social system and the motivational background that sustains them. - They will become familiar with research methods in social psychology for the identification of social processes. <i>Capability:</i> - Students will be able to make complex, multi-perspective psychological interpretations of social processes, taking into account the perspectives of several social actors. - They will be able to apply research methods suitable for exploring social dynamics and to design and construct such research. <i>Attitude:</i> - A complex psychological comprehension of social processes will make it possible to interpret social events, past and present, not from a simplistic and defined political position, but from multiple perspectives and multiple points of view. - This enables students to take a nuanced stance on many of the challenging social dilemmas and, as future social scientists, to help design appropriate interventions. <i>Autonomy and responsibility:</i> - As a responsible professional and citizen, using (also) the learnings of the course to contribute to the better functioning of society, to formulate scientifically informed opinions and positions.	
Summary of course: The conceptual framework of the "motivated society" draws on social psychological theories that deal with the driving and curbing forces of social groups, the motivation and effective functioning of power, and the dynamics of aspirations and the level of the economy. Main topics of the course: • The performing society. Performance motivation and economic development • The divided society. Social psychology of social inequalities. • Systems and social dynamics • The role of trust in society. Motivations for social cooperation. • Envy as a society-shaping emotion. Envy and prejudice. The role of envy in the economy.	
Required and recommended readings (3-5 key readings): Required: • Fiske, S., Markus, H.R. (2012). <i>Facing Social Class</i>. New York: Russel Sage Foundation. • McClelland, D. C. (1961). <i>The Achieving Society</i>. Princeton, NJ: Van Nostrand.	

- Hunyady, Gy. (2021) *Rendszerattitűdök a változó közgondolkodásban*. Debrecen: Debreceni Egyetem Kiadó.
- Schoeck, H. (2007). *Az irigység: A társadalom elmélete*, ford.: Olay Csaba, Budapest: Helikon Kiadó.
- Tyler, R. T. (2011): *Why people cooperate. The role of social motivation*. Princeton University Press.

Recommended:

- Bourdieu, P. F. (1978): *A társadalmi egyenlőtlenségek újratemelődése*. Budapest: Gondolat.
- Fiske, S. T. (2011). *Envy up, scorn down: How status divides us*. Russell Sage Foundation.
- Fukuyama, F. (2007). *Bizalom*. Budapest: Európa Könyvkiadó
- Carl, D., Gupta, V., Javidan, M. (2004) Power Distance. In R. J. House, P. J. Hanges, M. Javidan, P. W. Dorfman, & V. Gupta (Eds.), *Culture, leadership, and organizations: The GLOBE study of 62 societies* (pp. 239-281). Thousand Oaks, CA: Sage Publications.
- Cook, S. K., Hardin, R. & Levi, M. (2005). *Cooperation without trust?* New York: Russell Sage Foundation.
- Dorfman, & V. Gupta (Eds.), *Culture, leadership, and organizations: The GLOBE study of 62 societies* (pp. 513-563). Thousand Oaks, CA: Sage Publications.
- Goodhart, D. (2017) *The Road to Somewhere*. London: Hurst & Company Hanna
- Hámori, B. (1998). *Érzelemgazdaságtan*. Budapest: Kossuth Kiadó
- Javidan, M. (2004). Performance orientation. In R. J. House, P. J. Hanges, M. Javidan, P. W. Jetten, J., Peters, K. (2019). *The social psychology of inequality*. Switzerland: Springer
- Örkény, A. (2022) *Társadalmi dilemmák és ütköző elvek*. Budapest: Gondolat Kiadó
- Scitovsky, T. (1992). *The Joyless Economy*. Oxford: Oxford University Press.

Instructor in charge of the subject: Dr. Márta Fülöp, DSc, full professor

Instructor(s): Dr. Hunyady György, Member of the Hungarian Academy of Sciences, professor emeritus

Tantárgy neve: A kulturális és kulturális összehasonlító pszichológia legújabb irányai és kutatási módszerei	Kreditszám: 7
Tanóra típusa (ea. / <u>szem.</u> / gyak. / konz.) és óraszám: gyakorlat (24 óra)	
Számonkérés módja (koll. / <u>gyj.</u> / egyéb): gyakorlati jegy.	
Tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1-4. félév.	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): nincsenek.	
Tantárgyleírás (az elsajátítandó ismeretanyag és a kialakítandó kompetenciák tömör, ugyanakkor informáló leírása, a tantárgy célja)	
A tárgy képzési célja: A tárgy az emberi viselkedés kulturális meghatározóinak különböző szintű megközelítéseit tárgyalja különböző kontextusokban. Ezen belül a legújabb irányzatokkal (pl. kulturális neuropszichológia) illetve a legújabb módszertani ismeretekkel kívánja megismertetni azokat a doktori hallgatókat, akik kulturális összehasonlító vizsgálatokat kívánnak végezni kutatómunkájuk során. Tanulási eredmények, kompetenciák <i>Tudás:</i> - Megismerik a legújabb kulturális összehasonlító kutatási területeket - Megismerik, hogy a kulturális közeg milyen módon alakítja az agy funkcionális működését és ezzel hogyan alapozza meg a kognitív, motivációs, érzelmi folyamatok kulturális eltéréseit. - Megismerik néhány kiválasztott alkalmazott területen a kulturális különbségek szerepét (pl. szervezetpszichológia, tanácsadás/terápia). - Megismerik a legújabb módszertani kérdéseket (pl. az invariancia kérdése) a kulturális és kulturális összehasonlító pszichológiában <i>Képesség:</i> - Képesek lesznek különböző kontextusokban megjelenő emberi magatartásokat a kulturális háttérrel tekintetbe véve értelmezni és megfelelő válaszokat adni rá. - Képesek lesznek a kutatási témához adekvát kulturális összehasonlító pszichológiai módszereket választani. <i>Attitűd:</i> - A kurzus a perspektíva-váltás képességének a fejlesztésével elősegíti a megértő és toleráns attitűd kialakulását és az azonosított különbségek nem hierarchikus (jobb- rosszabb) viszonyban értelmezésére. - Ezt a kulturálisan informált attitűdöt munkájukban és társadalmi megnyilvánulásaikban is érvényesítik. <i>Autonómia, felelősség:</i> - Felelős és önálló szakemberként képes megérteni a társadalmi jelenségeket és konfliktusokat kulturális perspektívából és ezeket a tudományos megalapozottságú ismereteket képes a társadalom számára közvetíteni.	
A tantárgy tartalma: A kurzus részben áttekinti a különböző kulturális dimenziók mentén az utóbbi évtizedben történő kutatásokat és az általuk felvetett módszertani kérdéseket és az ezekre adott szakmai válaszokat. A kurzus különös figyelmet fordít a legújabb eredményekre a neuropszichológiai kutatások terén ráirányítva a figyelmet arra, hogy a kulturális hatások az idegéletti folyamatokat is alakítják. Az általános kulturális pszichológiai ismeretek helyett különböző alkalmazott pszichológiai területeken (így a szervezetpszichológia és a tanácsadás/pszichoterápia) terén mélyül el a kulturális hatások megértésében.	

• Kulturális pszichológia legújabb kutatási területei: kulturális idegtudomány • Kulturális pszichológia legújabb kutatási területei: a kultúra szerepe a pszichológiai tanácsadásban/terápiában • Kulturális pszichológiai kutatások legújabb kérdései: pl. emikus/etikus kutatás, invariancia kérdése
A 3-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal: Kötelező: • Gelfand, M. (2018). <i>Rule makers and Rule Breakers</i>. New York: Simon&Schuster. • Kitayama, S., Varnum, M. E. W., & Salvador, C. E. (2019). Cultural neuroscience. In D. Cohen & S. Kitayama (Eds.), <i>Handbook of cultural psychology</i> (pp. 79–118). The Guilford Press. • Gelfand, M., Brett, J.M. (eds) (2004) <i>Handbook of Negotiation and Culture</i>. Stanford: Stanford University Press • Markus, H. R., & Hamedani, M. G. (2019). <u>People are culturally-shaped shapers: The psychological science of culture and culture change</u>. In S. Kitayama & D. Cohen (Eds.), <i>Handbook of Cultural Psychology</i> (2nd ed.). New York: Guilford Press. • Pedersen, P.B. et al. (2016). <i>Counseling Across Cultures</i>. London: Sage Publisher • Poortinga, Y., et al (2021). <i>Concept and Method in Cross-Cultural and Cultural Psychology</i>. Cambridge: Cambridge University Press Ajánlott: • Boehnke, K., Arnaut, C., Bremer, T., Chinyemba, R., Kiewitt, Y., Koudadjey, A. K., Mwangase, R., & Neubert, L. (2014). Toward Emically Informed Cross-Cultural Comparisons. <i>Journal of Cross-Cultural Psychology</i>. https://doi.org/10.1177/0022022114547571 • Chiao, J.Y. (eds) (2009). <i>Cultural Neuroscience. Cultural influences on brain function</i>. Amsterdam: Elsevier Publisher • Markus, H. R., Conner, A. (2013). <i>Clash!: 8 Cultural Conflicts That Make Us Who We Are</i>. New York: Hudson Street Press • Welzel, C., Brunkert, L., Kruse, S., & Inglehart, R. F. (2021). Non-invariance? An Overstated Problem With Misconceived Causes. <i>Sociological Methods & Research</i>, 0(0). https://doi.org/10.1177/0049124121995521
Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Fülöp Márta, DSc egyetemi tanár
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat): -

Title of subject: Recent trends and research methods in cultural and cross-cultural psychology	Number of credits: 7
Type of course (lecture / practice / consultation) and number of classes per semester: practice (24 seminars)	
Method of evaluation (exam / term mark / other): term mark	
Place in curriculum (semester): 1-4. semester	
Prerequisites (if there are): None.	
Aims and objectives of the course and skills, competences to be developed and acquired	
The aim of the course The subject will address different approaches to the cultural determinants of human behaviour at different levels and in different contexts. It aims to provide doctoral students who wish to carry out comparative cultural studies with the latest trends (e.g. cultural neuropsychology) and methodological knowledge. Learning outcomes and acquired competencies: <i>Knowledge:</i> - Students will learn about the latest areas of cross-cultural comparative research - Learn how the cultural context shapes the functionality of the brain and thus underlies cultural differences in cognitive, motivational and emotional processes. - Learn about the role of cultural differences in selected applied areas (e.g. organisational psychology, counselling/therapy). - Become familiar with recent methodological issues (e.g. the question of invariance) in cultural and cross-cultural comparative psychology <i>Capability:</i> - Students will be able to interpret and react to human behaviour in different contexts, taking into account the cultural background. - They will be able to choose cultural comparative psychology methods appropriate to the research topic. <i>Attitude:</i> - By developing the ability to change perspectives, the course promotes the development of an understanding and tolerant attitude and the interpretation of identified differences in a non-hierarchical (better-worse) relationship. - This culturally informed attitude will be put into practice in their work and in their social manifestations. <i>Autonomy and responsibility:</i> - As responsible and autonomous professionals, they are able to understand social phenomena and conflicts from a cultural perspective and to communicate this scientifically based knowledge to society.	
Summary of course: The course will partly review the research conducted in the last decade along different cultural dimensions, the methodological issues they raise and the professional responses to them. The course will pay particular attention to recent advances in neuropsychological research, drawing attention to the fact that cultural influences also shape neurobehavioural processes. Instead of general knowledge of cultural psychology, the understanding of cultural influences will be deepened in various applied psychological fields (such as organisational psychology and counselling/psychotherapy). - Recent research areas in cultural psychology: cultural neuroscience - Recent research areas in cultural psychology: the role of culture in psychological counselling/therapy - Recent areas of research in cultural psychology: e.g. emic/etic research, invariance	
Required and recommended readings (3-5 key readings):	

Required:

- Gelfand, M. (2018). *Rule makers and Rule Breakers*. New York: Simon&Schuster.
- Kitayama, S., Varnum, M. E. W., & Salvador, C. E. (2019). Cultural neuroscience. In D. Cohen & S. Kitayama (Eds.), *Handbook of cultural psychology* (pp. 79–118). The Guilford Press.
- Gelfand, M., Brett, J.M. (eds) (2004) *Handbook of Negotiation and Culture*. Stanford: Stanford University Press
- Markus, H. R., & Hamedani, M. G. (2019). People are culturally-shaped shapers: The psychological science of culture and culture change. In S. Kitayama & D. Cohen (Eds.), *Handbook of Cultural Psychology* (2nd ed.). New York: Guilford Press.
- Pedersen, P.B. et al. (2016). *Counseling Across Cultures*. London: Sage Publisher
- Poortinga, Y., et al (2021). *Concept and Method in Cross-Cultural and Cultural Psychology*. Cambridge: Cambridge University Press

Recommended:

- Boehnke, K., Arnaut, C., Bremer, T., Chinyemba, R., Kiewitt, Y., Koudadjey, A. K., Mwangase, R., & Neubert, L. (2014). Toward Emically Informed Cross-Cultural Comparisons. *Journal of Cross-Cultural Psychology*. <https://doi.org/10.1177/0022022114547571>
- Chiao, J.Y. (eds) (2009). *Cultural Neuroscience. Cultural influences on brain function*. Amsterdam: Elsevier Publisher
- Markus, H. R., Conner, A. (2013). *Clash!: 8 Cultural Conflicts That Make Us Who We Are*. New York: Hudson Street Press
- Welzel, C., Brunkert, L., Kruse, S., & Inglehart, R. F. (2021). Non-invariance? An Overstated Problem With Misconceived Causes. *Sociological Methods & Research*, 0(0). <https://doi.org/10.1177/0049124121995521>

Instructor in charge of the subject: Dr. Márta Fülöp, DSc, full professor

Instructor(s): -

Tantárgy neve: Értékek, identitás és boldogság változó társadalmi-kulturális kontextusban	Kreditszám: 7
Tanóra típusa (ea. / <u>szem.</u> / gyak. / konz.) és óraszám: szeminárium (24 óra)	
Számonkérés módja (koll. / <u>gyj.</u> / egyéb): gyakorlati jegy.	
Tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1-4. félév.	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): nincsenek.	
Tantárgyleírás (az elsajátítandó ismeretanyag és a kialakítandó kompetenciák tömör, ugyanakkor informáló leírása, a tantárgy célja)	
A tárgy képzési célja, hogy megismertesse a nagy nemzetközi összehasonlító kutatásokat (pl. ESS, EVS), ezek módszertani sajátosságait és az általuk vizsgált pszichológiai területeket. Az ismétlődően, több országban párhuzamosan felvett reprezentatív adatbázisok adatainak elemzésével válik lehetővé a személyiség, a pszichológiai működés társadalmi-kulturális meghatározottságának, az ezekkel összefüggésben való változásának vizsgálata. A kurzus során a nemzetközi összehasonlító kutatások eredményeinek áttekintésével és saját elemzéssel is ebben mélyednek el a doktori hallgatók. Tanulási eredmények, kompetenciák <i>Tudás:</i> - Azonosítani tudja a társadalmi és személyes változás dimenzióit, ismeri az értelmezésükre használt fogalmi kereteket, ezeket össze tudja kötni a társadalmi kontextusukkal, a kulturális összehasonlító kutatások dimenzióival. - Ismeri a személyes és társadalmi változás kimutatására használt kvalitatív és kvantitatív módszereket, a nagy adatbázisokon végzett longitudinális elemzés eszközeit. - Elmélyült ismeretekkel, szakértői jártassággal rendelkezik a nemzetközi összehasonlító adatbázisok (pl. ESS, EVS, Eurobarometer) értékekre, szociális identitásra, élettel való elégedettségére vonatkozó kérdéseiről, azokat feldolgozó kutatások eredményeiről. <i>Képesség:</i> - Történeti időben és kulturális sajátosságaiban képes a társadalmi értékeket, szociális identitást, szubjektív jóllétet és más egyén és csoport szintjén is megjelenő pszichológiai jellemzőket elemezni. - A társadalmi és a személyes változást ki tudja mutatni nagymintás empirikus adatbázisok kvantitatív elemzésével és kvalitatív elemzéssel egyaránt. - Az értékek és a szociális identitás társadalmi-kulturális kontextusban való vizsgálatának eredményeit el tudja helyezni szélesebb pszichológiai kontextusban, a saját elemzési eredményeit szakmai vitára készen kommunikálni tudja. <i>Attitűd:</i> - A személyiség és a társadalmi pozíció vizsgálata során figyelembe veszi a pszichológiai jelenségek történeti, kulturális és társadalmi meghatározottságát. - Nyitott a tárgyalt jelenségek interdiszciplináris megközelítésére. - Saját elemzésének történeti és kulturális beágyazottságára reflektál a témában szerzett tapasztalatokat felhasználva a jelenkori társadalmi változások megértésére. <i>Autonómia, felelősség:</i> - Megérti a kulturális és társadalmi meghatározottság szerepét a lelki működésben és a személyek közötti interakciókban, reflektál a saját kulturális, társadalmi meghatározottságaira, - Képviseli kulturális és szakmai identitását a kutatásaiban, szakmai munkájában. - Saját tudományos eredményeinek közösségi hasznosíthatóságát keresi.	
A tantárgy tartalma: Az értékek, szubjektív jóllét, társadalmi identitás vizsgálatában három dimenziót vezetünk be: társadalmi, nemzeti-kulturális, történeti-idői meghatározottságukban vizsgáljuk ezeket a jelenségeket és a közöttük lévő összefüggéseket. A kurzus a kulturális/nemzetek közötti	

összehasonlítás elméletei és módszertana mellett, a pszichológiai változás kutatási eredményeire, ezek nyomán a pszichológiai meghatározottságaink élethosszig való változásának lehetőségét vizsgáló kutatói szemléletre támaszkodik. Azt vizsgáljuk közösen, hogy a személyiségünket meghatározó alapvető pszichológiai jellemzőinkre mennyiben jellemző a társadalmi-kulturális hatásokra kialakuló változás, milyen viszonyban van ez az életkorból, élettörténetből fakadó változásokkal. Ugyanakkor azt is vizsgáljuk, hogy a különböző generációk által képviselt eltérő értékek milyen módon alakítják a társadalmi normákat, intézményeket. A személyiség és a társadalmi környezet interakcióját igyekszik feltárni a kurzus. A kurzus résztvevői önálló elemzésük eredményét is bemutatják, melyet meglévő adatbázisok másodelemzésével végeznek el.
A 3-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal: Kötelező: • Breen, M. J. (Szerk.). (2017). <i>Values and identities in Europe: Evidence from the European Social Survey</i>. Routledge. • Ester, P., Braun, M., & Mohler, P. P. (eds.). (2006). <i>Globalization, value change, and generations: A cross-national and intergenerational perspective</i>. Brill. • Reynolds, K. J., & Branscombe, Nyla R. (Szerk.). (2015). <i>Psychology of change: Life contexts, experiences, and identities</i>. Psychology Press. • Diener, E., Helliwell, J. F., & Kahneman, D. (Szerk.). (2010). <i>International differences in well-being</i>. Oxford University Press. Ajánlott: • Arnett, J. J. (2014). <i>Emerging adulthood: The winding road from the late teens through the twenties</i> (Second Edition). Oxford University Press. • Caprara, G. V., & Vecchione, M. (2018). On the Left and Right Ideological Divide: Historical Accounts and Contemporary Perspectives: On the Left and Right Ideological Divide. <i>Political Psychology</i>, 39, 49–83. • Easterlin, R. A. (2006). Life cycle happiness and its sources. <i>Journal of Economic Psychology</i>, 27(4), 463–482. • Hunyady Gy. (2011). Politikai váltás pszichológiai kontextusa: Érzelmi atmoszféra, értékvilág és demokratikus felfogások. <i>Alkalmazott Pszichológia</i>, 12(4), 5–26. • Kiss P. (1999). A konzervativizmus pszichológiai és társadalmi kontextusban. <i>Alkalmazott Pszichológia</i>, 1(2), 75–87. • Twenge, J. M. (2014). <i>Generation me: Why today's young Americans are more confident, assertive, entitled--and more miserable than ever before</i>. Atria Paperback.
Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. habil. Kiss Paszkál, egyetemi docens
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat): -

Title of subject: Values, identity, and happiness in changing social-cultural contexts	Number of credits: 7
Type of course (lecture / practice / consultation) and number of classes per semester: practice (24 seminars)	
Method of evaluation (exam / term mark / other): term mark	
Place in curriculum (semester): 1-4. semester	
Prerequisites (if there are): None.	
Aims and objectives of the course and skills, competences to be developed and acquired	
The aim of the course is to introduce the major international comparative studies (e.g. ESS, EVS, Eurobarometer), their methodological composition and the different psychological domains they cover. The analysis of data from large representative databases, which are repeatedly and simultaneously collected in several countries, will allow us to study the socio-cultural determinants of personality and psychological functioning, and their changes as influenced by these determinants. In the course, doctoral students will explore this by reviewing the results of international comparative research and conducting their own analyses. Learning outcomes and acquired competencies: <i>Knowledge:</i> • Identify the dimensions of social and personal change, use the conceptual frameworks to interpret them, and relate personal change to their social contexts and to the dimensions of comparative cultural research. • Knowledge of the qualitative and quantitative methods used to detect personal and social change, the tools for longitudinal analysis on large databases. • In-depth knowledge and expertise in international comparative databases (e.g. ESS, EVS, Eurobarometer) on values, social identity, life satisfaction and the results of research on these issues. <i>Capability:</i> • It is able to analyse social values, social identity, subjective well-being and other psychological characteristics at the level of individuals and groups in their historical time and cultural specificities. • Can detect social and personal change through both quantitative analysis and qualitative analysis of large empirical datasets. • Can place the results of the analysis of values and social identity in a socio-cultural context in a broader psychological context and can communicate the results of their own analysis in a way that is ready for professional discussion. <i>Attitude:</i> • Take historical, cultural, and social determinants of psychological phenomena into account when studying of personality and social position. • Open to an interdisciplinary approach to the phenomena addressed. • Use their experience of the subject to understand contemporary social change, by reflecting on the historical and cultural embeddedness of its own analysis. <i>Autonomy and responsibility:</i> • Understand the role of cultural and social determinants in psychological functioning and interpersonal interactions, reflect on their own cultural and social determinants, • Represent their cultural and professional identity in their research and professional work. • Seek to make their own scientific findings useful to the community.	

Summary of course: We introduce three dimensions (social, national-cultural, historical-temporal) in the study of the interrelationship between values, subjective well-being and social identity. In addition to theories and methodologies of cultural/national comparison, the course draws on research findings and a perspective to study lifelong change in the composition of personality. Together we will examine the extent to which our basic psychological characteristics that define our personality are characterised by change in response to socio-cultural influences, and how this relates to changes resulting from age and life history. We will also examine the ways in which different values represented by different generations shape social norms and institutions. Thus, the interaction between personality and social environment will be explored. Participants in the course will also present the results of their own analysis, which will be carried out by secondary analysis of existing databases.
Required and recommended readings (3-5 key readings): Required reading: • Breen, M. J. (Ed.). (2017). <i>Values and identities in Europe: Evidence from the European Social Survey</i>. Routledge. • Ester, P., Braun, M., & Mohler, P. P. (eds.). (2006). <i>Globalization, value change, and generations: A cross-national and intergenerational perspective</i>. Brill. • Reynolds, K. J., & Branscombe, Nyla R. (Eds.). (2015). <i>Psychology of change: Life contexts, experiences, and identities</i>. Psychology Press. • Diener, E., Helliwell, J. F., & Kahneman, D. (Eds.). (2010). <i>International differences in well-being</i>. Oxford University Press. Recommended reading: • Arnett, J. J. (2014). <i>Emerging adulthood: The winding road from the late teens through the twenties</i> (Second Edition). Oxford University Press. • Caprara, G. V., & Vecchione, M. (2018). On the Left and Right Ideological Divide: Historical Accounts and Contemporary Perspectives: On the Left and Right Ideological Divide. <i>Political Psychology</i>, 39, 49–83. • Easterlin, R. A. (2006). Life cycle happiness and its sources. <i>Journal of Economic Psychology</i>, 27(4), 463–482. • Hunyady Gy. (2011). Politikai váltás pszichológiai kontextusa: Érzelmi atmoszféra, értékvilág és demokratikus felfogások. <i>Alkalmazott Pszichológia</i>, 12(4), 5–26. • Kiss P. (1999). A konzervativizmus pszichológiai és társadalmi kontextusban. <i>Alkalmazott Pszichológia</i>, 1(2), 75–87. • Twenge, J. M. (2014). <i>Generation me: Why today's young Americans are more confident, assertive, entitled--and more miserable than ever before</i>. Atria Paperback.
Instructor in charge of the subject: Paszkál Kiss, PhD, associate professor
Instructor(s): -

Tantárgy neve: Pszichológia és társadalom(történet)	kreditszám: 7
Tanóra típusa (ea. / gyak. / konz.) és száma: gyakorlat (24 óra)	
Számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyakorlati jegy	
Tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1-4 félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): nincsenek	
Tantárgyleírás (az elsajátítandó ismeretanyag és a kialakítandó kompetenciák tömör, ugyanakkor informáló leírása):	
A kurzus célja, hogy a hallgató társadalomtörténeti keretben ismerje meg a 20. századi (döntően kelet-európai) pszichológia kérdéseit. A kurzus áttekinti a 1) pszichiátriai, klinikai pszichológia gyakorlatokat (különös hangsúllyal a tömeges traumákra) a korabeli szakirodalom és források alapján, kiemelten kezelve a narratívákat. 2) Az európai társadalmak mentális állapotára irányuló kutatásokat szociálpszichológiai szempontból. 3) És a pszichológiát, mint társadalmi gyakorlatot kritizáló / támogató tudományt, különös tekintettel Kelet-Európára. Tanulási eredmények, kompetenciák <i>Tudás:</i> • Elmélyült ismeretekkel rendelkezik a pszichológia / pszichiátria társadalomtörténeti beágyazottságáról a 20. századi időszakban. • A pszichológia egyes diszciplínáit társadalmi – történeti folyamatokba ágyazottan szemléli. • Ismeri és érti a pszichológiatörténeti kutatás módszertanát. <i>Attitűd:</i> • Törekszik arra, hogy szakmai érdeklődését elmélyítse és megszilárdítsa a pszichológiatörténet területén. • „Homo lector”: az olvasásra mint gondolkodásformáló tevékenységre tekint. <i>Képesség:</i> • Képes történeti keretben értelmezni kortárs pszichológiai jelenségeket. • Képes adatok önálló elemzésére és új összefüggések feltárására. • Képes véleményét önállóan megfogalmazni a szakmai-tudományos elvárásoknak megfelelően (akár idegen nyelven is) és szakmai fórumokon megvédeni. <i>Autonómia:</i> • Képviseli saját tudományos felismeréseit, eredményeit.	
A tantárgy tartalma:	
• Kinek a történelme? (elméletalkotók és társadalmi gyakorlat) • Történelmi trauma: történeti vagy általános emberi? • Mentális betegségek történetisége (anamnézisek alapján) • Európai társadalmak mentális állapotára irányuló főbb kutatások szociálpszichológiai kontextusban • Pszichotudományok: a modernizáció elősegítői és kritikussai	
A 3-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott szakirodalom felsorolása bibliográfiai adatokkal:	
Kötelező irodalom: • Kivimäki Ville – Leese Peter (2021) <i>Trauma, Experience and Narrative in Europe after World War II</i>. Palgrave Macmillan • László János 2008: <i>The Science of Stories. An Introduction to Narrative Psychology</i>. Routledge • Rose Nikolas 1999: <i>Governing the Soul: The Shaping of the Private Self</i>. Routledge • Savelli Mat –Marks Sarah szerk. (2015): <i>Psychiatry in Communist Europe</i>. Palgrave-	

Macmillan.
<i>Ajánlott irodalom:</i> • Hunyady György 1998: Stereotypes during the decline and fall of communism. Routledge • Pléh Csaba – Mészáros Judit – Csépe Valéria szerk. (2019) <i>A pszichológiatörténet-írás módszerei és a magyar pszichológiatörténet</i>. Gondolat Kiadó. Budapest.
Tantárgyfelelős: Dr. Csikós Gábor, PhD, egyetemi adjunktus
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat): -

Title of subject: Psychology and the (history of) society	Number of credits: 7
Type of course (lecture / practice / consultation) and number of classes per semester: practice (24 seminars)	
Method of evaluation (exam / term mark / other): term mark	
Place in curriculum (semester): 1-4. semester	
Prerequisites (if there are): None	
Aims and objectives of the course and skills, competences to be developed and acquired The course aims at interpreting the great questions of (Eastern-European) psychology within the framework of social history. In the course we 1) review the practices of clinical psychology and psychiatry based on contemporary literature and sources. Narrative approach is used in understanding mass traumas of the 20th century. 2) We discuss the social psychological aspects of European research focusing on the general mental health of society. 3) We critically investigate the concept of psych-sciences to see the role of psychology in criticizing/ legitimizing social practices (especially in Eastern Europe)	
Learning outcomes and acquired competencies: <i>Knowledge:</i> <i>The student</i> • has deep knowledge of the social(historical) embeddedness of psychology/psychiatry in the 20th century. • can interpret subdisciplines of psychology within a social and historical framework. • is familiar with the research methodology in the history of psychology. <i>Capability:</i> <i>The student</i> • can interpret contemporary psychological issues within a historical frame • can analyze data and explore the context and possible new connections among phenomena. • can use scientific language in reasoning within the academic setting in their mother tongue and a foreign language. <i>Attitude:</i> <i>The student</i> • is ambitious in professional improvement and deepening their knowledge in the social history of psychology. • is a Homo lector who regards reading as an activity that shapes their mentality. <i>Autonomy and responsibility:</i> <i>The student</i> - stands for their knowledge and findings in research. -	
Summary of course: • Whose history? (Theorists and social practice) • Mass trauma: historical or general? • The historicity of mental illness (narratives in clinical interviews) • Social psychological aspects of the main research focusing on the general mental health of European societies. • Psych-sciences: promoting or criticizing modernity?	
Required and recommended readings (3-5 key readings):	
Required reading: • Kivimäki Ville – Leese Peter (2021) <i>Trauma, Experience and Narrative in Europe after</i>	

<i>World War II</i>. Palgrave Macmillan • László János 2008: The Science of Stories. An Introduction to Narrative Psychology. Routledge • Rose Nikolas 1999: Governing the Soul: The Shaping of the Private Self. Routledge • Savelli Mat –Marks Sarah szerk. (2015): <i>Psychiatry in Communist Europe</i>. Palgrave-Macmillan. Recommended reading: • Hunyady György 1998: Stereotypes during the decline and fall of communism. Routledge • Pléh Csaba – Mészáros Judit – Csépe Valéria szerk. (2019) <i>A pszichológiatörténet-írás módszerei és a magyar pszichológiatörténet</i>. Gondolat Kiadó. Budapest.
Instructor in charge of the subject: Gábor Csikós senior lecturer, PhD
Instructor(s): -

Tantárgy neve: Narratív megközelítés a szociálpszichológiában	kreditszám: 7
Tanóra típusa (ea. / gyak. / konz.) és száma: gyakorlat (24 óra)	
Számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyakorlati jegy	
Tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1-4 félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): nincsenek	
Tantárgyleírás (az elsajátítandó ismeretanyag és a kialakítandó kompetenciák tömör, ugyanakkor informáló leírása):	
A tantárgy képzési célja, hogy a hallgató megismerje a narratív megközelítés alkalmazásait a szociálpszichológia területén. A kurzus áttekinti a narratív megközelítés alapján született szociálpszichológiai elméleteket és módszereket. Tanulási eredmények, kompetenciák <i>Tudás:</i> - Elmélyült ismeretekkel rendelkezik a narratív megközelítés különböző értelmezéseiről, ezeket megfelelően alkalmazni tudja. - Ismeri és érti a tudományos kutatás narratív módszereit. <i>Képesség:</i> - Képes a szociálpszichológiai jelenségek vizsgálatához szükséges és releváns kérdések megfogalmazására, adatok felvételére és feldolgozására a narratív megközelítés alkalmazásával. - Képes adatok önálló elemzésére és új összefüggések feltárására. - Képes véleményét önállóan megfogalmazni a szakmai-tudományos elvárásoknak megfelelően (akár idegen nyelven is) és szakmai fórumokon megvédeni. <i>Attitűd:</i> - Törekszik arra, hogy speciális szakmai érdeklődését elmélyítse és megszilárdítsa a szociálpszichológia területén. <i>Autonómia, felelősség:</i> - Képviseli saját tudományos felismeréseit, eredményeit. A tantárgy tartalma: • A társas tudás narratív szerveződése • A szociális reprezentáció narratív szerveződése • Történetek szerepe az attribúciós következtetésekből • Az érzelem narratív szerveződése • A szociális identitás narratív megközelítése • Az élettörténeti narratívum konstrukciója A 3-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott szakirodalom felsorolása bibliográfiai adatokkal: Kötelező irodalom: • László J. (2012). <i>Történelem történetek. Bevezetés a narratív szociálpszichológiába</i>. Budapest, Akadémiai Kiadó. • Pólya T. (2007). <i>Identitás az elbeszélésben. Szociális identitás és narratív perspektíva</i>. Budapest, Új Mandátum Kiadó. • Schiff, B. (2017). <i>A new narrative for psychology</i>. New York, Oxford University Press. Ajánlott irodalom: • Armstrong, P. B. (2020). <i>Stories and the brain. The neuroscience of narrative</i>. Baltimore, Johns Hopkins University Press. • Hutto, D. D. (2012). <i>Folk psychological narratives: The sociocultural basis of understanding reasons</i>. Bradford Book. Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Pólya Tibor, egyetemi docens, PhD. habil.	

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat): -	
Title of subject: Narrative approach to social psychology	Number of credits: 7
Type of course (lecture / practice / consultation) and number of classes per semester: practice (24 seminars)	
Method of evaluation (exam / term mark / other): term mark	
Place in curriculum (semester): 1-4. semester	
Prerequisites (if there are): None	
Aims and objectives of the course and skills, competences to be developed and acquired	
The course aims to introduce the applications of the narrative approach in the field of social psychology. The course will review theories and methods based on the narrative approach. Learning outcomes and acquired competencies: <i>Knowledge:</i> - You will have an in-depth knowledge of the different interpretations of the narrative approach and be able to apply them appropriately. - Knowledge and understanding of narrative methods in scientific research. <i>Capability:</i> - Ability to formulate relevant and necessary questions for the study of social psychological phenomena, to collect and process data using a narrative approach. - Ability to analyse data independently and to explore new contexts. - Ability to formulate opinions independently in accordance with professional and scientific standards and to defend them in professional fora. <i>Attitude:</i> - It seeks to deepen and consolidate its specific professional interest in the field of social psychology. <i>Autonomy and responsibility:</i> - Represent your own scientific findings and results.	
Summary of course:	
- The narrative organisation of social knowledge - Narrative organisation of social representation - The role of stories in attribution inference - Narrative organisation of emotion - The narrative approach to social identity - The construction of the life story narrative	
Required and recommended readings (3-5 key readings):	
Required reading: • László, J. (2008). <i>The science of stories</i>. London, Routledge. • Schiff, B. (2017). <i>A new narrative for psychology</i>. New York, Oxford University Press. Recommended reading: • Armstrong, P. B. (2020). <i>Stories and the brain. The neuroscience of narrative</i>. Baltimore, Johns Hopkins University Press. • Hutto, D. D. (2012). <i>Folk psychological narratives: The sociocultural basis of understanding reasons</i>. Bradford Book.	
Instructor in charge of the subject: Tibor Pólya, Associate professor, PhD. Habil.	
Instructor(s): -	

Közösségi pszichológia modul tantárgyai

Tantárgy neve: Szociális identitás, közösség és mentális egészség	kreditszám: 7
Tanóra típusa (ea. / gyak. / konz.) és száma: gyakorlat (24 óra)	
Számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyakorlati jegy	
Tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1-4 félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): nincsenek	
Tantárgyleírás (az elsajátítandó ismeretanyag és a kialakítandó kompetenciák tömör, ugyanakkor informáló leírása):	
A tárgy képzési célja, hogy a mentális egészség közösségi feltételeinek elemzésében bemutassa a szociális identitás elméletének alkalmazási lehetőségeit. A közösség egészének szerepét vizsgáljuk a stresszkeltő életesemények társas-társadalmi kontextusaként és velük való megküzdés eszközeként. A szociális identitás elmélete az önkategorizációs elmélettel kiegészítve jó értelmezési keretet nyújt arra, hogy bemutassuk, miként lehetnek maguk a közösségek (pl. elhagyásuk, újakba belépés) is stresszkeltő életesemények forrásai, a traumák átélésének meghatározó társas-társadalmi kontextusai. Másrészt az elmélet arra is lehetőséget ad, hogy a közösségek (meglévők, újak és kifejezetten a megküzdést segítő) erejét megértsük a megküzdést elősegítő közösségi környezetként, a társas támogatáson túlmutató erőforrásként. Mindezzel a szociális identitás elméletének felhasználási lehetőségeit vizsgáljuk a közösségi pszichológiai kutatási eszközeként és fejlesztési programok alapjaként.	
Tanulási eredmények, kompetenciák	
Tudás: - Ismeri a mentális egészséget befolyásoló társas-társadalmi tényezőkről alkotott közösségi pszichológiai modelleket. - A stresszkeltő életesemények szerepét látja a mentális egészségre gyakorolt hatásukban. - Ismer a szociális identitás elméletének legújabb kutatási és fejlesztési eredményeit, melyek a csoportok szerepét vizsgálják a mentális egészségben.	
Képesség: - A stresszkeltő életesemények, traumák megélésében azonosítani tudja a közösségi kontextus szerepét. - A megküzdésben a személyes és közösségi tényezők kölcsönhatását ki tudja mutatni. - A szociális identitás elméletét alkalmazni tudja a mentális egészség megőrzésének társas-társadalmi feltételeit kutatva és a fejlesztési lehetőségeket vizsgálva.	
Attitűd: - A mentális egészség feltételeinek vizsgálatában a környezeti tényezőket fontosnak tartja. - A személyiség működésében a növekedésre való nyitottságot, a mentális egészség megőrzésére való képességet is látja a patológiás folyamatok ellenpontjaként.	
Autonómia, felelősség: - Pozitív pszichológiai szemlélet jellemzi. - A közösségi feltételek alakításában a mentális egészség megőrzésének fontos eszközét látja, amit szakemberként tudatosan használ. - A kutatást és fejlesztést egységes egésznek tekinti, a kutató szakember felelősségét látja a vizsgált közösségek körülményeinek, működésének javításában.	
A tantárgy tartalma:	
A közösségi pszichológiai általános modelljéből indulunk ki (ld. Dohrenwend modellje), mely a stresszkeltő életesemények szerepét hangsúlyozza a mentális egészség alakulásában. Ezek hatását a környezeti és személyes tényezők kölcsönhatásában vizsgáljuk. A társas-társadalmi kontextus személyes jelentőségét, a közvetítő mechanizmusokat a szociális identitás elméletének legújabb	

kutatási eredményeit áttekintve vesszük számba. A kutatási eredmények mellett áttekintjük a fejlesztési lehetőségeket is, melyeket az elméletre építettek az utóbbi időben. A kurzus a doktori hallgatók kutatási témájához kapcsolódva tárgyalja: 1. A közösségi pszichológia stresszmodelljét és az általa kínált megküzdési lehetőségeket a mentális egészség feltételeiként. 2. A szociális identitás elmélet (és az önkategorizációs elmélet) klasszikus és újabb következtetéseit a csoporttagság személyes jelentőségére. 3. A közösségek szerepét a személy számára stresszkeltő események átélésében. 4. A közösségek szerepét a stresszkeltő életeseményekkel, traumákkal való megküzdésben.
A 3-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott szakirodalom felsorolása bibliográfiai adatokkal:
Kötelező irodalom: • Bond, M. A., Serrano-García, I., & Keys, C. (Szerk.). (2017). APA handbook of community psychology (First Edition). American Psychological Association. • Haslam, C., Cruwys, T., Haslam, S. A., Dingle, G., & Chang, M. X. L. (2016). Groups 4 Health: Evidence that a social-identity intervention that builds and strengthens social group membership improves mental health. <i>Journal of affective disorders</i>, 194, 188-195. • Haslam, C., Haslam, S. A., Jetten, J., Cruwys, T., & Steffens, N. K. (2021). Life change, social identity, and health. <i>Annual Review of Psychology</i>, 72, 635-661. • Jetten, J., Haslam, C., & Haslam, A. (Szerk.). (2012). <i>The Social Cure: Identity, Health and Well-Being</i>. Psychology Press. • Praharso, N. F., Tear, M. J., & Cruwys, T. (2017). Stressful life transitions and wellbeing: A comparison of the stress buffering hypothesis and the social identity model of identity change. <i>Psychiatry research</i>, 247, 265-275. • Reynolds, K. J., & Branscombe, N. R. (Eds.). (2014). <i>Psychology of change: Life contexts, experiences, and identities</i>. Psychology Press. Ajánlott irodalom: • Contrada, R. J., & Ashmore, R. D. (Szerk.). (1999). <i>Self, social identity, and physical health: Interdisciplinary explorations</i>. Oxford University Press. • Putnam, R. D. (2000). <i>Bowling alone: The collapse and revival of American community</i>. Simon & Schuster. • Stroebe, W. (2011). <i>Social psychology and health</i> (3. ed). Open Univ. Press. • Van Bavel, J. et al (2022). National identity predicts public health support during a global pandemic. <i>Nature communications</i>, 13(1), 1-14. • van Zomeren, M. (2018). <i>From self to social relationships an essentially relational perspective on social motivation</i>. Cambridge University Press.
Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Kiss Paszkál, habilitált egyetemi docens
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat): -

Title of subject: Social Identity, community, and mental health	Number of credits: 7
Type of course (lecture / practice / consultation) and number of classes per semester: practice (24 seminars)	
Method of evaluation (exam / term mark / other): term mark	
Place in curriculum (semester): 1-4. semester	
Prerequisites (if there are): None	
Aims and objectives of the course and skills, competences to be developed and acquired	
The training objective of this course is to present the application of social identity theory in the analysis of the community conditions of mental health. The role of the community as an overall socio-social context for stressful life events and as a means of coping with them will be explored. Social identity theory, complemented with self-categorisation theory, provides a good interpretative framework to show how communities themselves (e.g. leaving them, joining new ones) can be sources of stressful life events, and the defining socio-social contexts for experiencing trauma. On the other hand, the theory also provides an opportunity to understand the power of communities (existing, new and specifically designed for help) as an important social environment for coping, a resource beyond individual social support. In doing so, we will explore the potential uses of social identity theory as a research tool in community psychology and as a basis for designing developmental programmes. Learning outcomes and acquired competencies: <i>Knowledge:</i> - Knows the community psychology models about social determinants of mental health. - Understands the role of stressful life events in influencing mental health. - Is familiar with recent research and development in social identity theory that examines the role of groups in mental health. <i>Capability:</i> - Can identify the role of community context in the experience of stressful life events and trauma. - Can identify the interaction of personality and community factors in coping. - Can apply social identity theory to explore the socio-social conditions for mental health and to explore opportunities for its development. <i>Attitude:</i> - Considers environmental factors as important in the study of mental health conditions. - Emphasizes the chance to growth in the functioning of the personality and the ability to maintain mental health as contrasted to pathological processes. <i>Autonomy and responsibility:</i> - Has positive psychology as a major conceptual framework. - Finds community conditions to be important means for preserving mental health as an important professional purpose of psychologists. - He sees research and development as interconnected, and sees the responsibility of researchers in improving the conditions and functioning of the communities under study.	
Summary of course:	
We start from the general model of community psychology (e.g Dohrenwend's model), which emphasises the role of stressful life events in mental health. Their impact is examined in the interaction of environmental and personal factors. The socio-social context as it is experienced by the individual and its effects mediated by group membership will be reviewed in the light of recent research in social identity theory. In addition to the research findings, we also review recent development programs that have been built on the theory. The course will discuss these themes in relation to the doctoral students' research topics: 1. The stress model of community psychology and its focus in coping processes as conditions for	

mental health.

2. Classic and recent results of social identity theory (and self-categorization theory) in explaining personal meaning attributed to group membership.

3. The role of communities in going through stressful events for the individual.

4. The role of communities in coping with stressful life events and traumas.

Required and recommended readings (3-5 key readings):

Required reading:

- Bond, M. A., Serrano-García, I., & Keys, C. (Szerk.). (2017). APA handbook of community psychology (First Edition). American Psychological Association.
- Haslam, C., Cruwys, T., Haslam, S. A., Dingle, G., & Chang, M. X. L. (2016). Groups 4 Health: Evidence that a social-identity intervention that builds and strengthens social group membership improves mental health. *Journal of affective disorders*, 194, 188-195.
- Haslam, C., Haslam, S. A., Jetten, J., Cruwys, T., & Steffens, N. K. (2021). Life change, social identity, and health. *Annual Review of Psychology*, 72, 635-661.
- Jetten, J., Haslam, C., & Haslam, A. (Szerk.). (2012). *The Social Cure: Identity, Health and Well-Being*. Psychology Press.
- Prahars, N. F., Tear, M. J., & Cruwys, T. (2017). Stressful life transitions and wellbeing: A comparison of the stress buffering hypothesis and the social identity model of identity change. *Psychiatry research*, 247, 265-275.
- Reynolds, K. J., & Branscombe, N. R. (Eds.). (2014). *Psychology of change: Life contexts, experiences, and identities*. Psychology Press.

Recommended reading:

- Contrada, R. J., & Ashmore, R. D. (Szerk.). (1999). *Self, social identity, and physical health: Interdisciplinary explorations*. Oxford University Press.
- Putnam, R. D. (2000). *Bowling alone: The collapse and revival of American community*. Simon & Schuster.
- Stroebe, W. (2011). *Social psychology and health* (3. ed). Open Univ. Press.
- Van Bavel, J. et al (2022). National identity predicts public health support during a global pandemic. *Nature communications*, 13(1), 1-14.
- van Zomeren, M. (2018). *From self to social relationships an essentially relational perspective on social motivation*. Cambridge University Press.

Instructor in charge of the subject: Paszkál Kiss, PhD, associate professor

Instructor(s): -

Tantárgy neve: Új kihívások a pár- és családterápiában	kreditszám: 7
Tanóra típusa (ea. / gyak. / konz.) és száma: gyakorlat (24 óra)	
Számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyakorlati jegy	
Tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1-4 félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): nincsenek	
Tantárgyleírás (az elsajátítandó ismeretanyag és a kialakítandó kompetenciák tömör, ugyanakkor informáló leírása):	
A tárgy képzési célja: A családformák a 21. században számos átalakuláson mennek keresztül, illetve újak vannak születőben. Ezek mind új kihívások elé állítják a párok és családok rendszerét, illetve a támogató szakembereket egyaránt. Ezen új családtípusok, formák közül ismerkedünk meg néhányval a kurzus során, mint például örökbefogadó családok, szivárványcsaládok, egyszülős családok, mozaik családok, multikulturális családok. Olyan speciális élethelyzetekre is rátekintünk, mint a fogyatékkal élőkkel, mentális betegséggel küzdőkkel együttélő családok, és az ő speciális problémáik. Ezen rendszerek működési dinamikájába és a terápiás folyamatokat érintő speciális kihívásokba is betekintünk a kurzus során. Tanulási eredmények, kompetenciák <i>Tudás:</i> - A hallgató ismerje meg és sajátítsa el azokat a pszichológiai (személyiséglélektani, rendszerszemléleti) alapfogalmakat, ismereteket, melyek a fenti rendszerek sajátosságait a leginkább leírják. Képes legyen rálátni azokra az intervenciók lehetőségeire, melyek a segítő szakemberek rendelkezésére állnak ezen családok segítségével. <i>Képesség:</i> - A hallgató képes legyen a rendszerszemléleti alapfogalmak és jelenségek mentén értelmezni a speciális háttérű párok és családok működésének dinamikáját, valamint képessé váljon ezek felismerésére a gyakorlatban. <i>Attitűd:</i> - Nyitott és elfogadó hozzáállás a speciális háttérű párok és családok folyamatainak megértéséhez. <i>Autonómia, felelősség:</i> - A hallgató magabiztosan eligazodjon a rendszerszemlélet legfontosabb fogalmaiban, és az egyes irányzatok mentén képessé váljon a speciális háttérű párok és családok működési dinamikájának átlátására. A tantárgy tartalma: - A rendszerszemlélet legfontosabb alapelvei, és fogalmai. A családok strukturális és működési sajátosságainak általános áttekintése - Egyszülős családok működése, dinamikája, intervenciók lehetőségei - Mozaik családok működése, dinamikája, intervenciók lehetőségei - Örökbefogadó családok, nevelőszülős családok működése, dinamikája, intervenciók lehetőségei - Szivárványcsaládok működése, dinamikája, intervenciók lehetőségei - Multikulturális családok működése, dinamikája, intervenciók lehetőségei - Mentális betegség, fogyatékkal élés a családban. A 3-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott szakirodalom felsorolása bibliográfiai adatokkal:	

Kötelező irodalom: • Bátki Anna, Ribiczey Nóra (szerk): Családhatórozó. A sokszínűség problémája. Budapest: Open Books, 2021 • Peggy Papp: Párok tévúton – Új irányelvek terapeutáknak, Családterápiás sorozat 25., Budapest: Animula Kiadó, 2014 • Minuchin S., Rosman B., Baker L.: Pszichoszomatikus családok, Budapest: Animula Kiadó, 1995 • Krahenbühl V., Jellouschek H., Kohaus-Jellouschek M., Weber R.: Mozaikcsaládok: Budapest: Animula Kiadó, 2009 Ajánlott irodalom: • Minuchin S: Családok és családterápia, Budapest: Animula Kiadó, 2006 • Berg I.K: Konzultáció sokproblémás családokkal. Budapest: Animula Kiadó, 2004. • Onnis L.: A pszichoszomatikus zavarok rendszerszemlélete: Budapest: Animula Kiadó, 1993. • Bognár Gábor, Telkes József: A válás lélektana, Budapest Haas and Singer Könyvkiadó, 1994.
Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): dr. Szabó-Bartha Anett, egyetemi adjunktus, PhD
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat): -

Title of subject: New Challenges in couple and family therapy	Number of credits: 7
Type of course (lecture / practice / consultation) and number of classes per semester: practice (24 seminars)	
Method of evaluation (exam / term mark / other): term mark	
Place in curriculum (semester): 1-4. semester	
Prerequisites (if there are): None	
Aims and objectives of the course and skills, competences to be developed and acquired	
Aim of the course: Family forms are undergoing many transformations, and new ones are emerging in the 21st century. All of these present new challenges to the system of couples and families, as well as to the supporting professionals. We will get to know some of these new family types and forms during the course, such as adoptive families, rainbow families, single-parent families, mosaic families, and multicultural families. We also look at special life situations, such as families living with people with disabilities and people with mental illness, and their special problems. During the course, we also look into the operational dynamics of these systems and the special challenges affecting therapeutic processes. Learning outcomes and acquired competencies: <i>Knowledge:</i> - Students should get to know and master the psychological (personality psychology, systems theory) basic concepts and knowledge that best describe the characteristics of the above systems. Be able to see the intervention options that are available to the support professionals to help these families. <i>Capability:</i> - Students should be able to interpret the dynamics of the functioning of couples and families with special backgrounds along the lines of the basic concepts and phenomena of the systems approach, as well as be able to recognize them in practice <i>Attitude:</i> - Students should have an open and accepting attitude to understand the processes of couples and families with special backgrounds. <i>Autonomy and responsibility:</i> - Students should be able to confidently navigate the most important concepts of the system approach and be able to understand the operational dynamics of couples and families with special backgrounds along the lines of each trend.	
Summary of course:	
- The most important principles and concepts of the systems approach. A general overview of the structural and functional characteristics of families - Functioning and dynamics of single-parent families, intervention options - Functioning and dynamics of mosaic families, intervention options - Functioning and dynamics of adoptive families and foster families, intervention options - Functioning and dynamics of rainbow families, intervention options - Functioning and dynamics of multicultural families, intervention options - Mental illness, living with a disability in the family.	
Required and recommended readings (3-5 key readings):	
Required reading: • Bártki Anna, Ribiczey Nóra (szerk): <i>Családhatórozó. A sokszínűség problémája.</i> Budapest: Open Books, 2021 • Peggy Papp: <i>Párok tévúton – Új irányelvek terapeutáknak, Családterápiás sorozat 25.,</i>	

Budapest: Animula Kiadó, 2014 • Minuchin S., Rosman B., Baker L.: Pszichoszomatikus családok, Budapest: Animula Kiadó, 1995 • Krahenbühl V., Jellouschek H., Kohaus-Jellouschek M., Weber R.: Mozaikcsaládok: Budapest: Animula Kiadó, 2009 Recommended reading: • Minuchin S: Családok és családterápia, Budapest: Animula Kiadó, 2006 • Berg I.K: Konzultáció sokproblémás családokkal. Budapest: Animula Kiadó, 2004. • Onnis L.: A pszichoszomatikus zavarok rendszerszemlélete: Budapest: Animula Kiadó, 1993. • Bognár Gábor, Telkes József: A válás lélektana, Budapest Haas and Singer Könyvkiadó, 1994.
Instructor in charge of the subject: Anett Szabó-Bartha, senior lecturer, PhD
Instructor(s): -

Tantárgy neve: Keresztyén spiritualitás, személyiség és közösség	kreditszám: 7
Tanóra típusa (ea. / gyak. / konz.) és száma: gyakorlat (24 óra)	
Számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyakorlati jegy	
Tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1-4 félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): nincsenek	
Tantárgyleírás (az elsajátítandó ismeretanyag és a kialakítandó kompetenciák tömör, ugyanakkor informáló leírása):	
A tárgy célja, hogy a hallgatók betekintést nyerjenek a vallásosság egyéni és közösségi megélésének lélektani összefüggéseinek teológiai értelmezésébe, lássák azokat a kölcsönös kapcsolatokat, amelyek a vallásosság és a személyiség működése, a viselkedés és az élményfeldolgozás között megfigyelhetők, milyen módon van a közösség hatással a spirituális fejlődésre és mentális egészségre. A keresztyén spiritualitásban kiemelt fontosságú a hitmegélés közösségi aspektusa. A kurzusban vizsgáljuk, hogy a közösség spiritualitás tapasztalatainak, attitűdjének átadását, átörökítését. Kutatva, hogy hogyan adódik át, őrződik meg a spiritualitás az emberi közösségi interakciók és egyéni kapcsolatok által. Tanulási eredmények, kompetenciák <i>Tudás:</i> - A vallási és spirituális jelenségek számos különböző megjelenési módját ismeri. - Tisztában van a valláspszichológia társadalmi és közösségi vetületeinek elméleteivel, főbb fogalmaival - Ismeri a témával kapcsolatos jelentősebb kutatási irányvonalakat, módszereket és főbb eredményeket. <i>Képesség:</i> - A vallásos viselkedés és a spirituális élmények háttérében álló pszichológiai szempontokat elemezni tudja. - A vallási és spirituális jelenségeket a pszichológiai elméletek szemszögéből, de azokon túli kiindulópontokból is értelmezni tudja. - Elemezni tudja a különböző társadalmi és közösségi folyamatokat és azok hatását a vallásos magatartásra. - Megszerzett tudását alkalmazni tudja új kérdések megfogalmazásában, kutatások tervezésében. <i>Attitűd:</i> - Nyitottság és társadalmi érzékenység a különböző vallások és vallásgyakorlatok iránt, a közösségi felelősségvállalás tisztelete - Interdiszciplináris szemlélet, az valláspszichológia, teológia és a társ-diszciplínák kapcsolatának figyelembevétele <i>Autonómia, felelősség:</i> - A társadalmi és közösségi értékek iránti tisztelet és azok integrálása a pszichológusi munkába és kutatásokba - Ismereteinek megosztása közösségi és társadalmi szinteken.	
A tantárgy tartalma:	
Ebben a kurzusban párbeszédbe kerül a pszichológia és a keresztyén teológia. A spiritualitás témája nemcsak a teológia, hanem immár a társadalomtudományok területén is egy könyvtárnyi irodalommal rendelkezik és számos próbálkozás történt annak meghatározására, hogy mit jelent a spirituális személyiség, milyen ismérvei vannak annak, aki a hitben érett ember. A pszichológia, szociológia, antropológia, a kommunikációtudomány tájékozódási alappontja az ember, ezért egyéni, közösségi meghatározottságokból vezeti le a spiritualitást is. A teológia viszont abból indul	

ki, hogy Isten valós személy, az emberi spiritualitás ezzel az Isteni személlyel való kapcsolatban jön létre. Ezeknek az eltérő nézőpontoknak a bemutatása segítheti a társadalomtudományi és pszichológiai kutatások határainak felismerését, de átfogó jellemzőinek megértését is. Az interdiszciplináris megközelítésünk, ugyanakkor termékeny tudományos párbeszédre ad lehetőséget, melyben eltérő premisszáik alapján, de egymás előfeltevéseit tisztelve vizsgáljuk az emberi működés kulcsfolyamatait.

A tantárgy négy nagyobb témaköre és választható altémái:

1. Vallásosság és spiritualitás pasztorálpaszichológiai nézőpontból:
 - Különbség a vallás és a spiritualitás között
 - A vallásosság és spiritualitás pszichológiai elméletei
 - Vallási és spirituális tapasztalatok
 - Vallás és élettörténet – a vallásosság narratív megközelítése
 - A lelkigondozás keresztyén gyakorlata
2. (Keresztyén) spiritualitás és személyiség
 - Vallásos fejlődés és lelki növekedés elméletei
 - Az istenkép, istenreprezentáció és az önkép fejlődése
 - A spirituális intelligencia elméletek
 - A vallásos orientáció és a viselkedés összefüggései
 - A személyes és társadalmi értékrendszerek feszültségei a mai világban
3. (Keresztyén) spiritualitás és mentális egészség
 - Vallás, spiritualitás és mentális egészség
 - Lelki egészség, szenvedés és megküzdés pasztorálpaszichológiai nézőpontból
 - A fundamentalizmus pszichológiai aspektusai
 - A megtérésről lélektani megközelítésben
 - A megküzdés és feloldozás keresztyén rítusai
4. (Keresztyén) spiritualitás és közösség
 - A vallásos tapasztalat
 - Szakrális kommunikáció: imádság, misztika, meditáció
 - A szervezeti spiritualitás természetének, jellemzőinek leírása
 - A hitstílusok megnyilvánulási formái a keresztyén közösségekben

A 3-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott szakirodalom felsorolása bibliográfiai adatokkal:

Kötelező irodalom:

- Bucher, Anton A.: A spiritualitás pszichológiája, Oriold és Társai, 2018.
- Horváth-Szabó Katalin, Vallás és emberi magatartás, Piliscsaba 2007.
- Németh Dávid: Pasztorálintropológia, Budapest: Károli Gáspár Református Egyetem; L'Harmattan Kiadó, 2012.
- Siba Balázs: Isten és élettörténet, Budapest, Loisir Kiadó, 2010.
- Siba Balázs: Spirituális intelligencia a vezetésben – A keresztyén hit mérlegén, in: László, Emőke; Pap Ferenc (szerk.): Krisztust dalolni merem: Tanulmányok Békési Sándor hatvanötödik születésnapja alkalmából, Cluj-Napoca, Románia : Presa Universitară Clujeană, 2020, 313-337.

Ajánlott irodalom:

- Csíkszentmihályi Mihály: A fejlődés útjai – A harmadik évezred pszichológiája, Budapest, Nyitott Könyvműhely, 2011.
- Schweitzer, F.: Vallás és életút, Bp. 1999.
- Siba Balázs: A rítus mint belépés a vallás átmeneti terébe, In: VALLÁSTUDOMÁNYI SZEMLE 16., 2020, 25-34.
- Siba Balázs; Szabóné László Lilla; Lányi Gábor (szerk.): Lelki éhség: Protestáns spiritualitás a 21. században, Budapest, Kálvin Kiadó, 2021.

Wigglesworth, C.: SQ21: The 21 Skills of Spiritual Intelligence, New York, SelectBooks, 2012.
Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Prof. Dr. Siba Balázs egyetemi tanár
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat): -

Title of subject: Christian spirituality, personality and community	Number of credits: 7
Type of course (lecture / practice / consultation) and number of classes per semester: practice (24 seminars)	
Method of evaluation (exam / term mark / other): term mark	
Place in curriculum (semester): 1-4. semester	
Prerequisites (if there are): None	
Aims and objectives of the course and skills, competences to be developed and acquired	
The aim of the course is to provide students with insights into the theological understanding of the psychological context of the individual and communal experience of religiosity, the interrelationships between religiosity and personality functioning, behaviour and processing of experience, and the ways in which community affects spiritual development and mental health. In Christian spirituality, the communal aspect of faith life is of particular importance. In this course, we explore how the community's spirituality experiences and attitudes are transmitted. We explore how spirituality is transmitted and preserved through human community interactions and individual relationships.	
Learning outcomes and acquired competencies:	
<i>Knowledge:</i> - Knowledge of the many different manifestations of religious and spiritual phenomena. - Awareness of the theories and main concepts of the social and community dimensions in psychology of religion. - Knowledge of major research trends, methods and main findings in this field <i>Capability:</i> - Can analyse the psychological aspects underlying religious behaviour and spiritual experiences. - To be able to interpret religious and spiritual phenomena from the perspective of psychological theories, but also from beyond them. - Analyse the different social and community processes and their impact on religious behaviour. - Apply the knowledge acquired in formulating new questions and designing research. <i>Attitude:</i> - Openness and social sensitivity to different religions and religious practices, respect for community responsibility - Interdisciplinary approach, taking into account the relationship between psychology of religion, theology and co-disciplines <i>Autonomy, responsibility:</i> - Respect for social and community values and their integration into psychology work and research - Sharing knowledge at community and social levels.	
Summary of course:	
In this course, psychology and Christian theology are brought into dialogue. The subject of spirituality has a library of literature not only in theology but now also in the social sciences, and there have been many attempts to define what it means to be a spiritual person, what are the characteristics of someone who is mature in faith. Human existence provides a ground for spirituality in psychology, sociology, anthropology, and communication science, therefore spirituality is principally derived from individual and communal determinations. Theology, on the other hand, is based on the assumption that God is a real person, and that human spirituality is created in relation to this divine person. The presentation of these different perspectives can help us to recognise the limits of social science and psychological research, but also to understand its overall characteristics. Our interdisciplinary approach, however, allows for a productive dialogue in which we explore key processes of human functioning on the basis of different premises but respecting each other's presuppositions.	

The four major themes and optional sub-themes of the subject: 1. Religiousness and spirituality from a pastoral-psychological perspective: - Difference between religion and spirituality - Psychological theories of religiosity and spirituality - Religious and spiritual experiences - Religion and life history - a narrative approach to religiosity - The Christian practice of pastoral care 2. (Christian) spirituality and personality - Theories of religious development and spiritual growth - Development of the image of God, representation of God and self-image - Theories of spiritual intelligence - The relationship between religious orientation and behaviour - Tensions between personal and social value systems in today's world 3. (Christian) spirituality and mental health - Religion, spirituality, and mental health - Mental health, suffering and coping from a pastoral psychological perspective - Psychological aspects of fundamentalism - On conversion from a psychological perspective - Christian rituals of coping and absolution 4. (Christian) spirituality and community - Religious experience - Sacred communication: prayer, mysticism, meditation - Description of the nature and characteristics of organisational spirituality - Manifestations of faith styles in Christian communities
Required and recommended readings (3-5 key readings): Required reading: • Bucher, Anton A.: A spiritualitás pszichológiája, Oriold és Társai, 2018. • Horváth-Szabó Katalin, Vallás és emberi magatartás, Piliscsaba 2007. • Németh Dávid: Pasztorálanropológia, Budapest: Károli Gáspár Református Egyetem; L'Harmattan Kiadó, 2012. • Siba Balázs: Isten és élettörténet, Budapest, Loisir Kiadó, 2010. • Siba Balázs: Spirituális intelligencia a vezetésben – A keresztyén hit mérlegén, in: László, Emőke; Pap Ferenc (szerk.): Krisztust dalolni merem: Tanulmányok Békési Sándor hatvanötödik születésnapja alkalmából, Cluj-Napoca, Románia : Presa Universitară Clujeană, 2020, 313-337. Recommended reading: • Csíkszentmihályi Mihály: A fejlődés útjai – A harmadik évezred pszichológiája, Budapest, Nyitott Könyvműhely, 2011. • Schweitzer, F.: Vallás és életút, Bp. 1999. • Siba Balázs: A rítus mint belépés a vallás átmeneti terébe, In: VALLÁSTUDOMÁNYI SZEMLE 16., 2020, 25-34. • Siba Balázs; Szabóné László Lilla; Lányi Gábor (szerk.): Lelki éhség: Protestáns spiritualitás a 21. században, Budapest, Kálvin Kiadó, 2021. • Wigglesworth, C.: SQ21: The 21 Skills of Spiritual Intelligence, New York, SelectBooks, 2012.
Instructor in charge of the subject: Prof. Dr. Siba Balázs, full professor, PhD
Instructor(s): -

Tantárgy neve: Segítő csoportok szerepe a tanácsadásban	kreditszám: 7
Tanóra típusa (ea. / gyak. / konz.) és száma: gyakorlat (24 óra)	
Számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyakorlati jegy	
Tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1-4 félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): nincsenek	
Tantárgyleírás (az elsajátítandó ismeretanyag és a kialakítandó kompetenciák tömör, ugyanakkor informáló leírása): A kurzus célja, hogy a hallgatók megismerjék a csoportok különböző pszichológiai elméleteit, ezen belül külön hangsúllyal a rendszerszemléletű megközelítésre. A csoportdinamika, vezetés, különböző populációkkal végzett munka témáját, társadalmi, etikai és kulturális vonatkozásokat a pszichológiai tanácsadás keretében tárgyaljuk. A tárgy képzési célja a különböző közösségekben végzett csoportos tanácsadás, segítői csoport működésének mélyebb megismerése, a különböző társadalmi csoportokkal végezett segítő csoportok sajátosságainak ismerete, rendszerszemléletű megközelítése. Tanulási eredmények, kompetenciák <i>Tudás:</i> csoportdinamikai jelenségek, a csoportműködést befolyásoló kulturális és társadalmi tényezők a segítői csoportok hatótényezőinek ismerete. <i>Képesség:</i> a csoportfolyamatok és dinamikai jelenségek értelmezésének képessége, a különböző közösségek igényeinek a felismerése, a csoportok rendszerszemléletű megközelítése. <i>Attitűd:</i> A csoport rendszerszemléletű megközelítésére való fogékonyság, nyitottság a kulturális és társadalmi különbségekre, a közösségek igényeire való érzékenység, ugyanakkor a kutatói objektivitás megtartása. <i>Autonómia, felelősség:</i> a csoportos tanácsadás, rendszerszemlélet, közösségek pszichológiája területén való jártasság, ismeretek megszerzése, tájékozódás a legújabb kutatásokról.	
A tantárgy tartalma:	
• A csoportok különböző pszichológiai nézőpontokból, csoporttípusok a pszichológiai munkában • Segítői csoportok alakulásának szakaszai és jellemzői • Csoportdinamikai sajátosságok a segítői csoportokban • A csoportok rendszerszemlélete • Kulturális, társadalmi és etikai vonatkozások • Különböző populációkkal végzett csoportos munka a tanácsadásban • Csoportokkal végzett munka különböző közösségi színterekben	
A 3-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott szakirodalom felsorolása bibliográfiai adatokkal:	
Kötelező irodalom:	
• DeLucia-Waack, J.L., Kalodner, C.R., Riva, M. (2014). Handbook of Group Counseling and Psychotherapy 2nd edition, Sage • Gladding, T.S. (2019). Groups: A Counseling Specialty (The Merrill Counseling Series) 8th Edition, Pearson • Szőnyi Gábor (2019). Csoportok és csoportozók. Medicina	
Ajánlott irodalom:	
• Connors, J.V., & Caple, R.B. (2005). A Review of Group Systems Theory. <i>The Journal for Specialists in Group Work</i>, 30, 110 - 93. • Corey, M. S., Corey, G., & Corey, C. (2018). <i>Groups: Process and practice</i> (10th Ed.). Belmont, CA: Brooks/Cole. • Tubbs, S. (in press). System approach to small group interactions. 12th edition, Blackwells	

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Koltói Lilla, egyetemi adjunktus, PhD
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat): -

Title of subject: Helping groups in counselling	Number of credits: 7
Type of course (lecture / practice / consultation) and number of classes per semester: practice (24 seminars)	
Method of evaluation (exam / term mark / other): term mark	
Place in curriculum (semester): 1-4. semester	
Prerequisites (if there are): None	
Aims and objectives of the course and skills, competences to be developed and acquired	
The course aims at becoming familiar with the different psychological theories of groups, with a special emphasis on the systems approach. The topic of group dynamics, leadership, work with different populations, social, ethical and cultural aspects are discussed in the framework of psychological counseling. Learning outcomes and acquired competencies: <i>Knowledge:</i> knowledge of group dynamics, cultural and social factors influencing group functioning, the influencing factors of the helping groups. <i>Capability:</i> students can interpret group processes and dynamic phenomena, they can recognize the needs of different communities, and approach groups from a systemic point of view. <i>Attitude:</i> responsiveness to the systemic approach of groups, openness to cultural and social differences, sensitivity to the needs of communities, while at the same time maintaining research objectivity. <i>Autonomy and responsibility:</i> acquiring expertise in the field of group counseling, systems approach, psychology of communities, acquisition of knowledge, information about the latest research.	
Summary of course:	
The aim of the course getting familiar with group counseling in different communities, gaining a deeper understanding of the functioning of a helping group, knowledge of the specifics of helping groups carried out with different social groups, from the perspective of system approach. Topics of the course: • Groups in different psychological perspectives, types of groups in psychological work • Stages and characteristics of formation of helping groups • Group dynamics in helping groups • Systems approach to groups • Cultural, social and ethical aspects • Group work with different populations in counselling • Working with groups in different community arenas.	
Required and recommended readings (3-5 key readings):	
Required reading: • DeLucia-Waack, J.L., Kalodner, C.R., Riva, M. (2014). Handbook of Group Counseling and Psychotherapy 2nd edition, Sage • Gladding, T.S. (2019). Groups: A Counseling Specialty (The Merrill Counseling Series) 8th Edition, Pearson • Szőnyi Gábor (2019). Csoportok és csoportozók. Medicina Recommended reading: • Connors, J.V., & Caple, R.B. (2005). A Review of Group Systems Theory. <i>The Journal for Specialists in Group Work</i>, 30, 110 - 93. • Corey, M. S., Corey, G., & Corey, C. (2018). <i>Groups: Process and practice</i> (10th Ed.).	

Belmont, CA: Brooks/Cole.
• Tubbs, S. (in press). System approach to small group interactions. 12th edition, Blackwells
Instructor in charge of the subject: Lilla Koltói, senior lecturer, PhD
Instructor(s): -

Tantárgy neve: Egészségpszichológia közösségi és társadalmi színtereken	kreditszám: 7
Tanóra típusa (ea. / gyak. / konz.) és száma: gyakorlat (24 óra)	
Számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyakorlati jegy	
Tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1-4 félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): nincsenek	
Tantárgyleírás (az elsajátítandó ismeretanyag és a kialakítandó kompetenciák tömör, ugyanakkor informáló leírása):	
A tárgy képzési célja áttekinteni, hogy az egészségpszichológia elméletei és legújabb kutatási eredményei alapján milyen konklúziók és kérdésfelvetések születtek azzal kapcsolatban, hogy a társadalmi és kulturális kontextus hogyan alakítja az egészség- és betegségfelfogást, a megélést, a preventív egészségmagatartást és a betegséggel való megküzdést. Továbbá, képet formálni arról, hogy a személyes és online közösségek milyen erőforrást jelentenek az egészségmegőrzésben és a gyógyulásban, illetve, hogy negatív esetben miként járulhatnak hozzá diszfunkcionális nézetek vagy rizikómagatartás kialakulásához. Tanulási eredmények, kompetenciák <i>Tudás:</i> - Ismeri az egészségpszichológia főbb irányzatait és az azokat befolyásoló tudománytörténeti, társadalmi és kulturális hatásokat. - Tisztában van az egészségpszichológia társadalmi és közösségi vetületeinek elméleteivel, főbb fogalmaival - Ismeri a témával kapcsolatos jelentősebb kutatási irányvonalakat, módszereket és főbb eredményeket. <i>Képesség:</i> - Azonosítani tudja, hogy milyen szerepet játszik egy adott kor társadalmi-kulturális berendezkedése az egészségmagatartásban és a betegségek kialakulásában, illetve az azokkal való megküzdésben. - Elemezni tudja a különböző társadalmi és közösségi folyamatokat és azok hatását az egészségmagatartásra. - Megszerzett tudását alkalmazni tudja új kérdések megfogalmazásában, kutatások tervezésében. <i>Attitűd:</i> - Komplex, bio-pszicho-szociális szemlélet az egészség és betegség témaköreivel kapcsolatban - Nyitottság és társadalmi érzékenység, a közösségi felelősségvállalás tisztelete - Interdiszciplináris szemlélet, az egészségpszichológia és a társ-diszciplinák kapcsolatának figyelembevétele <i>Autonómia, felelősség:</i> - Egészségtudatosság, az egészség fejlesztésének, fenntartásának képviselője a pszichológusi	

szerep szempontjából - A társadalmi és közösségi értékek iránti tisztelet és azok integrálása a pszichológusi munkába és kutatásokba - Ismereteinek megosztása közösségi és társadalmi szinteken.
A tantárgy tartalma: A kurzus során megvitatásra kerülnek azok a társadalmi-kulturális hatások, melyek befolyásolták az egészségpszichológia történeti fejlődését, az egészségről-betegségről való komplex, bio-pszicho-szociális gondolkodást. Áttekintjük azokat a globális és társadalmi-kulturális változásokat, továbbá lokális-közösségi hatásokat, lehetőségeket és problémákat, melyek folyamatosan formálják az egészségviselkedést és az egészséggel-betegséggel kapcsolatos reprezentációkat. A kurzus további részében ezeket a szempontokat aszerint vizsgáljuk meg, hogy miként integrálódtak a kutatás és a gyakorlati alkalmazás kérdésfelvetéseibe. Áttekintjük a közösségi egészségpszichológia kulcsfontosságú alapvetéseit és a kortárs vitákat a személyes és online közösségek egészségfejlesztő és/vagy diszfunkcionális viselkedést erősítő szerepével kapcsolatban. Megvizsgáljuk az elemzés és cselekvés társadalmi-közösségi szintjének értékeit, a kollektív fellépés szerepét az egészség javításában és a pszichoszociális tényezők szerepét a közösségi részvétel és az egészség különböző vonatkozásai között. Kiemelt hangsúlyt kap a digitális egészség témaköre a közösségi felhasználás szempontjából, továbbá a közösségi média különböző formáinak alkalmazása a testkép- és énkép, az önelfogadás és identitás, továbbá az egészségfejlesztés területein.
A 3-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott szakirodalom felsorolása bibliográfiai adatokkal: Kötelező irodalom: • Kazarian, S. – Evans D. (Szerk): <i>Handbook of Cultural Health Psychology</i>. Academic Press, 2001. • Murray, Michael & Nelson, Geoffrey & Poland, Blake & Maticka-Tyndale, Eleanor & Ferris, Lorraine. (2004). <i>Assumptions and Values of Community Health Psychology</i>. Journal of health psychology. 9. 323-33. • Campbell, C., & Cornish, F. (2014). <i>Reimagining community health psychology: Maps, journeys and new terrains</i>. Journal of Health Psychology, 19(1), 3-15. • Cecil G. Helman: <i>Kultúra, egészség és betegség</i>. Melánia Kiadó, Budapest, 1998. • Urbán, Róbert: <i>Az egészségpszichológia alapjai</i>. Budapest: ELTE Eötvös Kiadó, 2017. Ajánlott irodalom: • Demetrovics Zsolt, Urbán Róbert, Rigó Adrien, Oláh Attila: <i>Az egészségpszichológia elmélete és alkalmazásai I-II</i>. Flaccus, Budapest, 2012. • Kulcsár Zsuzsanna: <i>Egészségpszichológia</i>. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 1998. • Kállai J., Oláh A. és Varga J. (2007): <i>Egészségpszichológia a gyakorlatban</i>. Medicina, Budapest. • Csabai Márta: <i>Tünetvándorlás. A hisztériától a krónikus fáradtságig</i>. József Műhely Kiadó, Budapest, 2007
Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Prof. Dr. Csabai Márta, egyetemi tanár, PhD
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat): -

Title of subject: Health psychology in community and social scenes	Number of credits: 7
Type of course (lecture / practice / consultation) and number of classes per semester: practice (24 seminars)	
Method of evaluation (exam / term mark / other): term mark	
Place in curriculum (semester): 1-4. semester	
Prerequisites (if there are): None	
Aims and objectives of the course and skills, competences to be developed and acquired	
The course aims at to acquaint the doctoral student with the conclusions and questions raised by the theories of health psychology and the latest research results regarding how the social and cultural context shapes the perception of health and illness, preventive health behavior, and coping with illness. Furthermore, to form an image of the resources communities provide for all of this, and the different ways of how they can contribute to the development of health-promotion, or to dysfunctional attitudes or risk-taking behavior in a negative case. Learning outcomes and acquired competencies: <i>Knowledge:</i> - Knowledge of the main trends in health psychology and the historical, social, and cultural processes that influence them. - Awareness of the theories and main concepts of the social and community aspects of health psychology - Familiarity with the most important research trends, methods and main results related to the topic. <i>Capability:</i> - Can identify the role played by the socio-cultural context of a given era in health behavior, and in the development of diseases, as well as in coping with them. - Can analyze different social and community processes and their impact on health behavior. - Can use acquired knowledge in formulating new questions and planning research. <i>Attitude:</i> - Complex, bio-psycho-social approach to the issues of health and illness - Openness and social sensitivity, respect for community, and responsibility - Interdisciplinary approach, taking into account the relationship between health psychology and co-disciplines <i>Autonomy and responsibility:</i> - Health consciousness, representing the development and maintenance of health as part of the psychologist's role - Respect for social and community values and their integration into professional practice and research - Sharing one's knowledge at community and social levels.	
Summary of course:	
The socio-cultural influences that played a role in the historical development of health psychology, and the complex, bio-psycho-social thinking about health and illness will be presented and discussed during the course. Students will gain an overview of the social and cultural changes, which continuously shape health behavior and representations related to health and illness, either through globalization, or local community influences. In the rest of the course, we will examine these aspects according to how they are integrated into research and practical applications. Students will also learn	

about the key concepts of community health psychology and the contemporary debates about the role of in-person and online communities in promoting health and/or reinforcing dysfunctional behavior. We'll examine the values of the socio-community level of analysis, the role of collective action in improving health, and the role of psychosocial factors in various aspects of community participation in health issues. Emphasis will be placed on the theme of digital health from the point of view of community usage, and the use of different forms of social media in the areas of body- and self-image, self-acceptance, identity, and health promotion.

Required and recommended readings (3-5 key readings):

Required reading:

- Kazarian, S. – Evans D. (Szerk): *Handbook of Cultural Health Psychology*. Academic Press, 2001.
- Murray, Michael & Nelson, Geoffrey & Poland, Blake & Maticka-Tyndale, Eleanor & Ferris, Lorraine. (2004). *Assumptions and Values of Community Health Psychology*. Journal of health psychology. 9. 323-33.
- Campbell, C., & Cornish, F. (2014). *Reimagining community health psychology: Maps, journeys and new terrains*. Journal of Health Psychology, 19(1), 3-15.
- Cecil G. Helman: *Kultúra, egészség és betegség*. Melánia Kiadó, Budapest, 1998.
- Urbán, Róbert: *Az egészségpszichológia alapjai*. Budapest, ELTE Eötvös Kiadó, 2017.

Recommended reading:

- Demetrovics Zsolt, Urbán Róbert, Rigó Adrien, Oláh Attila: *Az egészségpszichológia elmélete és alkalmazásai I-II*. Flaccus, Budapest, 2012.
- Kulcsár Zsuzsanna: *Egészségpszichológia*. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 1998.
- Kállai J., Oláh A. és Varga J. (2007): *Egészségpszichológia a gyakorlatban*. Medicina, Budapest.
- Csabai Márta: *Tünetvándorlás. A hisztériától a krónikus fáradtságig*. József Műhely Kiadó, Budapest, 2007

Instructor in charge of the subject: Prof. Márta Csabai full professor PhD

Instructor(s): -

Tantárgy neve: Közeli kapcsolatok és testi-lelki egészség	kreditszám: 7
Tanóra típusa (ea. / gyak. / konz.) és száma: gyakorlat (24 óra)	
Számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyakorlati jegy	
Tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1-4 félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): nincsenek	
Tantárgyleírás (az elsajátítandó ismeretanyag és a kialakítandó kompetenciák tömör, ugyanakkor informáló leírása):	
A tárgy képzési célja annak bemutatása, hogy a közeli kapcsolatokban szerzett korai és aktuális tapasztalatok hogyan járulnak hozzá a testi, lelki és kapcsolati egészség mértékéhez, az egészség objektív és szubjektív jellemzőinek alakulásához. A kurzus célja az is, hogy a kapcsolati, pszichológiai és fiziológiai folyamatokat rendszerszemléletű keretbe helyezze és ilyen módon tárgyalja.	
Tanulási eredmények, kompetenciák	
<i>Tudás:</i> • Ismeri a közeli kapcsolatok és az egészségi állapot közötti összefüggések kutatásának alapvető módszertani kérdéseit és eljárásait. • Ismeri a közeli kapcsolatok egészségi állapotra gyakorolt hatását, az összefüggések elméleti modelljeit és ezek empirikus evidenciáit. • Ismeri a közeli kapcsolatok és az egészségi állapot közötti összefüggések alapvető fiziológiai folyamatait. <i>Képesség:</i> • Képes olyan elméleti és empirikus kutatások felkutatására és értékelésére, melyek célja a közeli kapcsolatok és a testi-lelki egészség közötti összefüggések feltárása. • Fel tudja ismerni, hogy az egyéni biológiai és pszichológiai folyamatok milyen tranzakcióban állnak a közeli kapcsolatok tapasztalataival és folyamataival. • Megszerzett tudását alkalmazni tudja új kérdések megfogalmazásában, kutatások tervezésében. <i>Attitűd:</i> • Komplex, bio-pszicho-szociális szemlélet az egészség és betegség témaköreivel kapcsolatban • Nyitottság és társadalmi érzékenység, a közösségi felelősségvállalás tisztelete • Interdiszciplináris szemlélet, az egészségpszichológia és a társ-diszciplínák kapcsolatának figyelembevétele <i>Autonómia, felelősség:</i> • Egészségtudatosság, az egészség fejlesztésének, fenntartásának képviselője a pszichológusi szerep szempontjából • A társadalmi és közösségi értékek iránti tisztelet és azok integrálása a pszichológusi munkába és kutatásokba. • Ismereteinek megosztása közösségi és társadalmi szinteken.	
A tantárgy tartalma:	
A kurzus során a következő fő témaköröket tárgyaljuk: • A testi, lelki és kapcsolati egészség indikátorai, ezek mérési módjainak alapjai. • A kapcsolati folyamatok kutatásának módszertani kihívásai • Korai kapcsolatok: a testi, pszichés és társas folyamatok kölcsönhatásai	

• Közeli kapcsolatok és egészség: epidemiológiai evidenciák • Közeli kapcsolatok és egészség: pszichológiai folyamatok • Közeli kapcsolatok és egészség: fiziológiai folyamatok • Életkori trajektóriák, speciális élethelyzetek és környezetek szerepe A kurzus során a résztvevők lehetőséget kapnak arra, hogy saját kutatási témájukat megvizsgálják a közeli kapcsolatok tudományos eredményeinek nézőpontjából. A kurzus fontos elemét jelentik a feldogozott témakörökkel és kutatásokkal kapcsolatos szakmai eszmecserek és viták is.
A 3-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott szakirodalom felsorolása bibliográfiai adatokkal: Kötelező irodalom: Falconier, M. K., & Kuhn, R. (2019). Dyadic coping in couples: A conceptual integration and a review of the empirical literature. <i>Frontiers in Psychology</i>, 10, 571. https://doi.org/10.3389/fpsyg.2019.00571 Fraley, R. C. (2019). Attachment in adulthood: Recent developments, emerging debates, and future directions. <i>Annual Review of Psychology</i>, 70(1), 401-422. Miller, G., Chen, E., & Cole, S. W. (2009). Health psychology: Developing biologically plausible models linking the social world and physical health. <i>Annual Review Of Psychology</i>, 60, 501-524. Pietromonaco PR, Collins NL. Interpersonal mechanisms linking close relationships to health. <i>Am Psychol</i>. 2017 Sep;72(6):531-542. doi: 10.1037/amp0000129 Uchino, B. N., & Way, B. M. (2017). Integrative pathways linking close family ties to health: A neurochemical perspective. <i>American Psychologist</i>, 72(6), 590–600. https://doi.org/10.1037/amp0000049 Ajánlott irodalom: Farrell, A. K., Imami, L., Stanton, S. C., & Slatcher, R. B. (2018). Affective processes as mediators of links between close relationships and physical health. <i>Social and Personality Psychology Compass</i>, 12(7), e12408. Kluwer, E. S., Karremans, J. C., Riedijk, L., & Knee, C. R. (2020). Autonomy in relatedness: How need fulfillment interacts in close relationships. <i>Personality and Social Psychology Bulletin</i>, 46(4), 603-616. Murdock, K. W., Zilioli, S., Ziauddin, K., Heijnen, C. J., & Fagundes, C. P. (2018). Attachment and telomere length: more evidence for psychobiological connections between close relationships, health, and aging. <i>Journal of behavioral medicine</i>, 41(3), 333-343. Weinstein, N., Rodriguez, L. M., Knee, C. R., & Kumashiro, M. (2016). Self-determined self-other overlap: Interacting effects on partners' perceptions of support and well-being in close relationships. <i>Journal of Research in Personality</i>, 65, 130-139.
Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Prof. Dr. Martos Tamás, egyetemi tanár, Ph.D.
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat): -

Title of subject: Close relationships and physical and mental health	Number of credits: 7
Type of course (lecture / practice / consultation) and number of classes per semester: practice (24 seminars)	
Method of evaluation (exam / term mark / other): term mark	
Place in curriculum (semester): 1-4. semester	
Prerequisites (if there are): None	
Aims and objectives of the course and skills, competences to be developed and acquired	
The course aims at showing how early and ongoing experiences in close relationships contribute to physical, mental and relational health, and to the development of objective and subjective health states. The course also aims to place relational, psychological and physiological processes in a systems framework and discuss them in this way. Learning outcomes and acquired competencies: <i>Knowledge:</i> • To know the basic methodological issues and procedures of research on the relationship between close relationships and health status. • Knowledge of the impact of close relationships on health, theoretical models of the associations and their empirical evidence. • Knowledge of the basic physiological processes of the associations between close relationships and health status. <i>Capability:</i> • To explore and evaluate theoretical and empirical research aimed at investigating the associations between close relationships and physical and mental health. • To recognise how individual biological and psychological processes are in transaction with the experiences and processes of close relationships. • To use acquired knowledge in formulating new questions and planning research. <i>Attitude:</i> • Complex, bio-psycho-social approach to the issues of health and illness • Openness and social sensitivity, respect for community, and responsibility • Interdisciplinary approach, taking into account the relationship between health psychology and co-disciplines <i>Autonomy and responsibility:</i> • Health consciousness, representing the development and maintenance of health as part of the psychologist's role • Respect for social and community values and their integration into professional practice and research • Sharing one's knowledge at community and social levels.	
Summary of course:	
The main topics covered in the course are: 1. Indicators of physical, mental and relational health and the measurement of these indicators. 2. Methodological challenges of research in relationship processes 3. Early relationships: interactions between physical, psychological and social processes 4. Close relationships and health: epidemiological evidence 5. Close relationships and health: psychological processes 6. Close relationships and health: physiological processes	

7 The role of age trajectory, specific life situations and environments
During the course, participants will have the opportunity to examine their own research topic from the perspective of scientific findings on close relationships. An important element of the course will be professional discussions and debates on the topics and research explored.
Required and recommended readings (3-5 key readings):
Required reading: Falconier, M. K., & Kuhn, R. (2019). Dyadic coping in couples: A conceptual integration and a review of the empirical literature. <i>Frontiers in Psychology</i>, 10, 571. https://doi.org/10.3389/fpsyg.2019.00571 Fraley, R. C. (2019). Attachment in adulthood: Recent developments, emerging debates, and future directions. <i>Annual Review of Psychology</i>, 70(1), 401-422. Miller, G., Chen, E., & Cole, S. W. (2009). Health psychology: Developing biologically plausible models linking the social world and physical health. <i>Annual Review Of Psychology</i>, 60, 501-524. Pietromonaco PR, Collins NL. Interpersonal mechanisms linking close relationships to health. <i>Am Psychol</i>. 2017 Sep;72(6):531-542. doi: 10.1037/amp0000129 Uchino, B. N., & Way, B. M. (2017). Integrative pathways linking close family ties to health: A neurochemical perspective. <i>American Psychologist</i>, 72(6), 590–600. https://doi.org/10.1037/amp0000049 Recommended reading: Farrell, A. K., Imami, L., Stanton, S. C., & Slatcher, R. B. (2018). Affective processes as mediators of links between close relationships and physical health. <i>Social and Personality Psychology Compass</i>, 12(7), e12408. Kluwer, E. S., Karremans, J. C., Riedijk, L., & Knee, C. R. (2020). Autonomy in relatedness: How need fulfillment interacts in close relationships. <i>Personality and Social Psychology Bulletin</i>, 46(4), 603-616. Murdock, K. W., Zilioli, S., Ziauddin, K., Heijnen, C. J., & Fagundes, C. P. (2018). Attachment and telomere length: more evidence for psychobiological connections between close relationships, health, and aging. <i>Journal of behavioral medicine</i>, 41(3), 333-343. Weinstein, N., Rodriguez, L. M., Knee, C. R., & Kumashiro, M. (2016). Self-determined self-other overlap: Interacting effects on partners' perceptions of support and well-being in close relationships. <i>Journal of Research in Personality</i>, 65, 130-139.
Instructor in charge of the subject: Prof. Dr. Tamás Martos, full professor, Ph.D.
Instructor(s): -

Fejlődépszichológia modul tantárgyai

Tantárgy neve: A pre és perinatális életidő jelentősége a személyiségfejlődésben	akreditszám: 7
Tanóra típusa (ea. /szem./ gyak. / konz.) és száma: gyakorlat (24 óra)	
Számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyakorlati jegy	
Tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1-4 félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): nincsenek	
Tantárgyleírás (az elsajátítandó ismeretanyag és a kialakítandó kompetenciák tömör, ugyanakkor informáló leírása):	
A tárgy képzési célja: A családdá válás, a gyermekvárás és születés körüli - kritikusnak tekinthető - életidő jelentős befolyással bír mind a szülők, mind pedig a születendő gyermek, a csecsemő jóllétére. Az itt zajló történések komoly kihívást jelentenek a családok számára, következményei pedig kihatnak a társadalomra. A perinatális pszichológia kutatási területei a magzati élményeknek és kompetenciáknak, az anya, apa és magzata közötti kapcsolatnak, a szülés-születés minőségének és a korai kötődésnek az egészséges fejlődésre, illetve az ezekből adódó rövid és hosszútávú hatásokra, szomatikus, kognitív és viselkedéses zavarok megismerésére fókuszálnak. A perinatális pszichológiai ismeretanyag nagyban épít az önbeszámolás, kvantitatív és kvalitatív mérésekre, esetelemzésekre, azonban a módszertani repertoár és objektivitás növelése érdekében kívánatos a más tudományterületekkel való szorosabb együttműködés, így pl. az orvosi technológia bevonása a kutatásokba. A kutatási eredményeknek komoly gyakorlati relevanciája van. Hasznosulhatnak a várandósgondozás, szülészet, neonatológia területén, az egészségügyi szakmai ajánlások, jó gyakorlatok kidolgozásakor, a pszichológia területén a prevenció és terápiás módszerek kialakításában és továbbfejlesztésében. A kurzus célja, hogy a hallgatók megismerjék, feldolgozzák az egészségmegőrzés, prevenció és intervenció szempontjából fontos pre és perinatális - nemzetközi és hazai kutatási és terápiás eredményeken alapuló - perinatális ismeretanyagot. Szemléletükben képessé váljanak a perinatális életidő interdiszciplináris megközelítésére. Tanulási eredmények, kompetenciák <i>Tudás:</i> • A hallgatók megismerik a perinatális tudomány kialakulásának történetét, főbb fejezeteit • A hallgatók megismerik perinatális életidő szülői és magzati oldalát • A hallgatók megismerik a szülés-születés neuroendokrinológiáját, módjait, pszichés vonatkozásait és távolra nyúló hatásait • A hallgatók megismerik a perinatális témák transzgenerációs vetületeit <i>Képesség:</i> • képessé válnak a szakirodalom kritikus olvasásával, megérteni az evidencia alapú kutatások eredményeit, azok elméleti és gyakorlati jelentőségét • képessé válnak az angol (idegen) nyelvű szakirodalom feldolgozására • képessé válnak a saját kutatási kérdéseik megfogalmazásánál reflektálni a tudományos paradigmákra, valamint a nemzetközi és hazai szakmai ajánlásokra a perinatális kérdésekben (pl. WHO) <i>Attitűd:</i> • rugalmas, nyitott és integratív szemlélettel fogadják a perinatális témák interdiszciplináris megközelítését <i>Autonómia, felelősség:</i> • messzemenő szakmai igényességgel törekednek a korszerű ismeretek elsajátítására • tudatosan reflektálnak a saját perinatális tapasztalataikra és legjobb tudásuk és képességük	

szerint törekednek a fejlődésre • képviselik saját tudományos felismeréseiket, eredményeiket.
A tantárgy tartalma: • A pszichológia a szülés előtti és körüli életet kutató tudományok sorában • Szülővé válni: krízis és fejlődési potenciál egyéni, párkapcsolati és családi szinten, szülői attitűdök • Fogamzás: tervezett, várt, akart babák, reprodukciós nehézségek • A várandósság folyamata: testi-lelki változások, három trimeszter, három feladat, teratogének • Magzati fejlődés: kompetenciák és tévhitek • Prenatális kötődés: anya-magzat, apa-magzat kapcsolat és az összehangolódás segítségének jelentősége • Szülni és megszületni: „aranyórák”, korababák • Pre- és perinatális depresszió, gyász, veszteség • Gyermekágy
A 3-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott szakirodalom felsorolása bibliográfiai adatokkal:
Kötelező irodalom: • Varga, K., Andrek, A., & Molnár, J.E. (2019). A szülés és születés minősége a perinatális tudományok megközelítésében, Medicina Kiadó • Duarte-Guterman P, Leuner B, Galea LAM. (2019). The long and short term effects of motherhood on the brain. <i>Front Neuroendocrinol.</i> 2019 Apr;53:100740. doi: 10.1016/j.yfrne.2019.02.004. Epub 2019 Feb 28.PMID: 30826374 Review. • Andrek A., Kekecs Z., Hadházi É., Boukydis Z. & Varga K. (2016): Re-Evaluation of the Psychometric Properties of the Maternal–Fetal Attachment Scale in a Hungarian Sample. <i>Journal of Obstetric, Gynecologic & Neonatal Nursing</i>, September-October, 2016, Volume 45, Issue 5, Pages e15-e25. DOI: http://dx.doi.org/10.1016/j.jogn.2016.05.005 • Rollè, L.; Giordano, M.; Santoniccolo, F.; Trombetta, T. (2020). Prenatal Attachment and Perinatal Depression: A Systematic Review. <i>Int. J. Environ. Res. Public Health</i> 2020, 17, 2644. https://doi.org/10.3390/ijerph17082644 • Yuen, W. S., Lo, H. C., Wong, W. N., & Ngai, F. W. (2022). The effectiveness of psychoeducation interventions on prenatal attachment: A systematic review. <i>Midwifery</i>, 104, 103184. Ajánlott irodalom: • Nagy, E., Thompson, P., Mayor, L. & Doughty, H. (2021). Do foetuses communicate? Foetal responses to interactive versus non-interactive maternal voice and touch: An exploratory analysis, <i>Infant Behavior and Development</i> 63(2021)101562 • Hadházi É., Andrek A. & Kekecs Z. (2017). Előzetes eredmények egy magyar mintán kidolgozott Intrauterin Kapcsolati Kérdőív méréses tapasztalatairól – pilot study - Az anya-magzat kapcsolat párkapcsolattal és szülői bánásmóddal való összefüggéseinek vizsgálata, <i>Mentálhigiéné és Pszichoszomatika</i> 18/ 3, 263–300.DOI: 10.1556/0406.18.2017.012 • Hoekzema E, Tamnes CK, Berns P, Barba-Müller E, Pozzobon C, Picado M, Lucco F, Martínez-García M, Desco M, Ballesteros A, Crone EA, Vilarroya O, Carmona S. (2020) Becoming a mother entails anatomical changes in the ventral striatum of the human brain that facilitate its responsiveness to offspring cues. <i>Psychoneuroendocrinology</i>. 2020 Feb;112:104507. doi: 10.1016/j.psyneuen.2019.104507. Epub 2019 Nov 5.PMID: 31757430 • Barba-Müller E, Craddock S, Carmona S, Hoekzema E. (2019). Brain plasticity in pregnancy and the postpartum period: links to maternal caregiving and mental health. <i>Arch Womens Ment Health</i>. 2019 Apr;22(2):289-299. doi: 10.1007/s00737-018-0889-z. Epub 2018 Jul 14.PMID: 30008085 • Coflkun, A. M., Okcu, G., & Arslan, S. (2019). The impact of distress experienced during pregnancy on prenatal attachment. <i>PERINATAL</i>, 27(2), 49-55. • Fahimeh Ranjbar, J. Catja Warmelink & Maryam Gharacheh (2020) Prenatal attachment in

pregnancy following assisted reproductive technology: a literature review, Journal of Reproductive and Infant Psychology, 38:1, 86-108, DOI: 10.1080/02646838.2019.1705261
Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Hadházi Éva, egyetemi docens
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat):

Title of subject: The importance of the pre- and perinatal period of life in personality development	Number of credits: 7
Type of course (lecture / practice / consultation) and number of classes per semester: practice (24 seminars)	
Method of evaluation (exam / term mark / other): term mark	
Place in curriculum (semester): 1-4. semester	
Prerequisites (if there are): None	
Aims and objectives of the course and skills, competences to be developed and acquired	
The course aims at... Becoming a family, expecting children, and the period of life around birth, can be considered critical. It has a significant influence on the well-being of both the parents and the unborn child, the infant. What is happening here is a serious challenge for families, and its consequences affect society. The aim of the course for the students is: to master it the pre- and perinatal knowledge. This material – based on international and domestic research and therapeutic results – is important in terms of health preservation, prevention and intervention. Students should become capable of an interdisciplinary approach to perinatal life. Learning outcomes and acquired competencies: <i>Knowledge:</i> • Students get to know the history and main chapters of the development of perinatal science • Students get to know the parental and fetal side of perinatal life • Students get to know the neuroendocrinology, methods, psychological aspects and far-reaching effects of childbirth • Students get to know the transgenerational aspects of perinatal topics.. <i>Capability:</i> • they become able to read the literature critically and understand the results of evidence-based research, their theoretical and practical significance • they become capable of processing English (foreign) language literature • when formulating their own research questions, they become able to reflect on scientific paradigms, as well as international and domestic professional recommendations on perinatal issues (e.g. WHO). <i>Attitude:</i> - they accept the interdisciplinary approach to perinatal topics with a flexible, open mind and integrative approach <i>Autonomy and responsibility:</i> • they strive to acquire up-to-date knowledge with far-reaching professional sophistication • they consciously reflect on their own perinatal experiences and strive to improve to the best of their knowledge and ability • represent their own scientific findings and results.	
Summary of course:	
• The role of psychology in the range of sciences investigating life before and around birth • Becoming a parent: crisis and development potential at the individual, relationship and family level, parental attitudes • Conception: planned, expected, wanted babies, reproductive difficulties • The process of pregnancy: physical and mental changes, three trimesters, three tasks,	

teratogens • Fetal development: competencies and misconceptions • Prenatal attachment: mother-fetus, father-fetus relationship and the importance of supporting it • Giving birth and being born: "golden hour", premature babies • Pre- and perinatal depression, grief, loss • The life after childbirth
Required and recommended readings (3-5 key readings): Required reading: • Varga, K., Andrek, A., & Molnár, J.E. (2019). A szülés és születés minősége a perinatális tudományok megközelítésében, Medicina Kiadó • Varga K. és Suhai-Hodász G. (2002): Szülés és születés lélektanon innen és túl, Pólya Kiadó, Bp. • Leff, J. R. (1993): Pregnancy. The Inside Story. Sheldon Press. London Recommended reading: • Andrek A., Kekecs Z., Hadházi É., Boukydis Z. & Varga K. (2016): Re-Evaluation of the Psychometric Properties of the Maternal–Fetal Attachment Scale in a Hungarian Sample. Journal of Obstetric, Gynecologic & Neonatal Nursing, September-October, 2016, Volume 45, Issue 5, Pages e15-e25. DOI: http://dx.doi.org/10.1016/j.jogn.2016.05.005 • Chamberlain, D. (1998): The Mind of Your Newborn Baby, North Atlantic Books, Berkeley, California • Hadházi É., Andrek A. & Kekecs Z. (2017). Előzetes eredmények egy magyar mintán kidolgozott Intrauterin Kapcsolati Kérdőív méréses tapasztalatairól – pilot study - Az anya–magzat kapcsolat párkapcsolattal és szülői bánásmóddal való összefüggéseinek vizsgálata, Mentálhigiéné és Pszichoszomatika 18/ 3, 263–300. DOI: 10.1556/0406.18.2017.012 • Janus L. (2001): The enduring effects of prenatal experiencing, Mattes Verlag, Heidelberg • Piontelli, A. (2012): A magzattól a gyermekig. Lélekben Otthon Könyvek, Budapest.
Instructor in charge of the subject: Dr. Hadházi Éva, University Associate Professor
Instructor(s): -

Tantárgy neve: <i>A reziliencia potenciál összefüggései normatív és patológiás fejlődési folyamatokban.</i>	kreditszám: 7
Tanóra típusa (ea. / gyak. / konz.) és száma: gyakorlat (24 óra)	
Számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyakorlati jegy	
Tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1-4 félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): nincsenek	
Tantárgyleírás (az elsajátítandó ismeretanyag és a kialakítandó kompetenciák tömör, ugyanakkor informáló leírása):	
A tárgy képzési célja A reziliencia kutatások hozzájárulnak az életminőséget védő és/vagy támogató tényezők megismeréséhez, valamint az adaptációt segítő tényezők azonosításához. A rezilienciát a rendszer azon képességeként definiálják – legújabban – amely képes sikeresen alkalmazkodni a rendszer működését, túlélését és a jövőbeli fejlődését fenyegető kihívásokhoz. A gyermekkori reziliencia kutatások eredményei igazolják a korai tapasztalatok fontosságát. Az átélt stresszhez és a megterhelő életkörülményhez való sikeres alkalmazkodás hozzájárul az optimális életminőséghez és a jóllétéhez. A stresszre adott válaszreakciók azonban lehetnek maladaptívak is, amelyek gyakran patológiák kialakulásához vezetnek, mint pl. a szorongásos zavarok, a pszichoszomatikus tünetképzés. Az adaptív működést egyéni, családi és társadalmi tényezők határozzák meg. Munkánkban elsősorban az egyéni és a családi tényezőkre fókuszálunk, különös tekintettel a reziliencia potenciálra, a kognitív- és érzelemszabályozásra, az érzelmek színezetére.	
Tanulási eredmények, kompetenciák <i>Tudás:</i> • a hallgatók megfelelő ismereteket szerez a stressz biológiai és lélektani működéséről • a hallgatók ismereteket szereznek a főbb reziliencia elméletekről, az egyén és a környezet komplex kölcsönhatásáról a fejlődési tényezők összefüggésében. • a hallgatók megfelelő ismereteket szereznek a patológiás állapotok és a reziliencia kölcsönhatásáról • a hallgatók megfelelő ismereteket a pszichoszomatikus betegség (különös tekintettel evészavarok) és a reziliencia betegséget befolyásoló lehetőségéről. <i>Képesség:</i> • képessé válnak a pszichológiai jelenségek vizsgálatához szükséges és releváns kérdések megfogalmazására, • képessé válnak a szakirodalom kritikus olvasására, az evidencia alapú kutatások eredményeinek megértésére. • képessé válnak az idegennyelvű szakirodalomban tájékozódni, feldolgozni azt. • képessé válnak az adatok felvételére és feldolgozására a pszichológia tudományos módszereivel. • képessé válnak az adatok önálló elemzésére és új összefüggések feltárására illetve tudományos paradigmákra reagálni. • képessé válnak véleményét önállóan, a szakmai-tudományos elvárásoknak megfelelően, akár idegen nyelven is megfogalmazni eredményeiket, és szakmai fórumokon megvitatni azt. <i>Attitűd:</i> • rugalmas, nyitott és integratív szemlélettel fogadják a reziliencia elméletek interdiszciplináris megközelítését • törekszenek a szakmai kommunikációban a normáknak megfelelően megnyilvánulni, nyitottan,	

rugalmasan, egyes témák megvitatására készen. <i>Autonómia, felelősség:</i> • képviselik azokat a módszereket, amelyekkel szakterületen dolgoznak, és elfogadják más tudományágak autonómiáját, módszertani sajátosságait. • elkötelezetten fejlesztik tudásukat, lépést tartanak a szakterület fejlődésével.
A tantárgy tartalma: • normatív és patológia stressz reakciók • kognitív-és érzelmszabályozás a stressz összefüggésében • a stressz, mint lehetőség a reziliencia szempontjából • normatív és patológiás fejlődési lehetőségek. Protektív faktorok szerepe • reziliencia és az életmímnőség, jóllét • reziliencia és az egyéni és környezeti tényezők, család működés • reziliencia és a patológiás állapotok összefüggései (szorongások, hngulati problémák) • reziliencia és a pszichoszomatikus összefüggések, evészavarok.
A 3-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott szakirodalom felsorolása bibliográfiai adatokkal: Kötelező irodalom: DeYoung, C., Cicchetti, D., Rogosch, F. A. (2011). Moderation of the association between childhood maltreatment and neuroticism by the corticotropin-releasing hormone receptor 1 gene. <i>Journal of Child Psychology and Psychiatry</i>, 52, 898–906. doi: 10.1111/j.1469-7610.2011.02404. Kalisch, R., Baker, D. G., Basten, U., Boks, M. P., Bonanno, G. A., Brummelman, E., Kleim, B. (2017). <i>The resilience framework as a strategy to combat stress-related disorders. Nature Human Behaviour</i>, 1(11), 784–790. doi:10.1038/s41562-017-0200-8. Kulcsár Zs. (2006). Korai személyiségfejlődés és énfunkciók. Budapest, Argumentum. Masten A., Lucke A.L., Nelson K.M., Stallworthy I.C.(2021). Resilience in development and psychopathology: Multisystem perspectives. <i>Annual Reviews of Clinical Psychology Vol. 17</i>. pp. 521-549. Luthar, S. S. (1991). <i>Vulnerability and Resilience: A Study of High-Risk Adolescents. Child Development</i>, 62(3), 600–616. doi:10.1111/j.1467-8624.1991.tb01555. Ajánlott irodalom: Bányai É., Varga K. (szerk.). <i>Affektív pszichológia: az emberi késztetések és érzelmek világa</i>. (499-529.) Budapest: Medicina Könyvkiadó. Bonanno, G. A. (2004). Loss, trauma, and human resilience: have we underestimated the human capacity to thrive after extremely aversive events? <i>American Psychologist</i>, 59, 20–28. doi: 10.1037/0003-066X.59.1.20 Bonanno, G. A., Westphal, M., Mancini, A. D. (2011). Resilience to loss and potential trauma. <i>Annual Review of Clinical Psychology</i>, 7, 511–535. doi: 10.1146/annurev-clinpsy-032210-104526.ü Garmezy, N., Rutter, M. (Eds.). (1983). <i>Stress, coping, and development in children</i>. New York, NY: McGraw-Hill. Kövesdi A. (2019). A reziliencia fejlesztése testi tudatossággal. In: Fehér P., Kövesdi A., Szemerey M. (szerk.). <i>Testképek a gyógyításban</i>. Budapest: L'Harmattan Kiadó.
Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Kövesdi Andrea, PhD, egyetemi docens
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat):

Subject name: Correlations of resilience potential in normative and pathological developmental processes.	Number of credits: 7
Type of course (lecture / practice / consultation) and number of classes per semester: practice (24 seminars)	

Method of evaluation (exam / term mark / other): term mark
Place in curriculum (semester): 1-4. semester
Prerequisites (if there are): None
Aims and objectives of the course and skills, competences to be developed and acquired
The training objective of the subject. Resilience research contributes to the knowledge of factors that protect and/or support the quality of life, as well as to the identification of factors that help adaptation. Resilience is defined – most recently – as the system's ability to successfully adapt to challenges that threaten its operation, survival and future development. The results of childhood resilience research confirm the importance of early experiences. Successful adaptation to experienced stress and stressful life circumstances contributes to optimal quality of life and well-being. However, responses to stress can also be maladaptive, which often lead to the development of pathologies, such as anxiety disorders, psychosomatic symptoms. Adaptive functioning is determined by individual, family and social factors. In our work, we focus primarily on individual and family factors, with particular regard to resilience potential, cognitive and emotional regulation, and the color of emotions. Learning outcomes and acquired competencies: <i>Knowledge:</i> • students acquire adequate knowledge of the biological and psychological functioning of stress • students gain knowledge about the main theories of resilience, the complex interaction of the individual and the environment in the context of development factors. • students acquire adequate knowledge of the interaction between pathological conditions and resilience • the students have adequate knowledge about the possibility of psychosomatic illness (especially eating disorders) and resilience affecting the illness. <i>Ability:</i> • they become capable of formulating the necessary and relevant questions for the examination of psychological phenomena, • they become capable of critically reading the literature and understanding the results of evidence-based research. • they become able to find information in foreign language literature and process it. • they become capable of recording and processing data using the scientific methods of psychology. • they become capable of independent analysis of data and the discovery of new relationships and react to scientific paradigms. • they become able to express their opinions independently, in accordance with professional and scientific expectations, even in a foreign language, and to discuss them in professional forums. <i>Attitude:</i> • they accept the interdisciplinary approach of resilience theories with a flexible, open and integrative approach • strive to express themselves in professional communication in accordance with the standards, open, flexible, ready to discuss certain topics. <i>Autonomy, responsibility:</i> – they represent the methods with which they work in their field, and they accept the autonomy and methodological peculiarities of other disciplines. – they are committed to improving their knowledge and keeping up with the development of the field. Summary of course: - normative and pathological stress reactions

- cognitive and emotional regulation in the context of stress - stress as an opportunity for resilience - normative and pathological developmental possibilities. Role of protective factors - resilience and quality of life, well-being - resilience and individual and environmental factors, family functioning - resilience and the correlations of pathological conditions (anxiety, mood problems) - resilience and psychosomatic connections, eating disorders.
Required and recommended readings (3-5 key readings):
Required reading: Bányai É., Varga K. (szerk.). <i>Affektív pszichológia: az emberi késztetések és érzelmek világa.</i> (499-529.) Budapest: Medicina Könyvkiadó. DeYoung, C., Cicchetti, D., Rogosch, F. A. (2011). Moderation of the association between childhood maltreatment and neuroticism by the corticotropin-releasing hormone receptor 1 gene. <i>Journal of Child Psychology and Psychiatry</i> , 52, 898–906. doi: 10.1111/j.1469-7610.2011.02404. Kalisch, R., Baker, D. G., Basten, U., Boks, M. P., Bonanno, G. A., Brummelman, E., Kleim, B. (2017). <i>The resilience framework as a strategy to combat stress-related disorders.</i> <i>Nature Human Behaviour</i> , 1(11), 784–790. doi:10.1038/s41562-017-0200-8. Masten A., Lucke A.L., Nelson K.M., Stallworthy I.C.(2021). Resilience in development and psychopathology: Multisystem perspectives. <i>Annual Reviews of Clinical Psychology</i> Vol. 17. pp. 521-549. Luthar, S. S. (1991). <i>Vulnerability and Resilience: A Study of High-Risk Adolescents.</i> <i>Child Development</i> , 62(3), 600–616. doi:10.1111/j.1467-8624.1991.tb01555.
Recommended reading: Bonanno, G. A. (2004). Loss, trauma, and human resilience: have we underestimated the human capacity to thrive after extremely aversive events? <i>American Psychologist</i> , 59, 20–28. doi: 10.1037/0003-066X.59.1.20 Bonanno, G. A., Westphal, M., Mancini, A. D. (2011). Resilience to loss and potential trauma. <i>Annual Review of Clinical Psychology</i> , 7, 511–535. doi: 10.1146/annurev-clinpsy-032210-104526.ü Garmezy, N., Rutter, M. (Eds.). (1983). <i>Stress, coping, and development in children.</i> New York, NY: McGraw-Hill. Kövesdi A. (2019). A reziliencia fejlesztése testi tudatossággal. In. Fehér P., Kövesdi A., Szemerey M. (szerk.). <i>Testképek a gyógyításban.</i> Budapest: L'Harmattan Kiadó.

Tantárgy neve: Érzelem- és viselkedésszabályozás csecsemő- és kisgyermekkorban	kreditszám: 7
Tanóra típusa (ea. / gyak. / konz.) és száma: gyakorlat (24 óra)	
Számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyakorlati jegy	
Tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1-4 félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): nincsenek	
Tantárgyleírás (az elsajátítandó ismeretanyag és a kialakítandó kompetenciák tömör, ugyanakkor informáló leírása):	
A tárgy képzési célja, hogy átfogó ismereteket adjon a csecsemő- és kisgyermekkorai érzelme-, állapot- figyelem- és viselkedésszabályozás fejlődéséről, beleértve a tipikus, és az attól eltérő szabályozási mintázatok neurális hátterének, etiológiai faktorainak, rizikó- és védőtenyezőinek, genetikai és epigenetikai korrelátumainak kutatásait, továbbá ezek rövid- és hosszútávú fejlődési következményeit. A tipikustól eltérő regulációs területeken belül a tantárgy külön hangsúlyt helyez a csecsemőkorai evés-, alvás-, és sírászavar, valamint a figyelem- és a stressz-szabályozás, illetve a szenzoros feldolgozás alakulásának komplex összetevőinek kutatásaira, beleértve a biológiai, kapcsolati és pszichológiai tényezőket. További cél, hogy a résztvevők megismerkedjenek a téma kutatásának módszertanával, speciális diagnosztikai eljárásokkal, továbbá a video-technika alkalmazási lehetőségeivel a regulációs problémák egyéni és kapcsolati mintázatainak, illetve klinikai és szubklinikai szintjeinek felmérésében.	
Tanulási eredmények, kompetenciák	
<i>Tudás:</i>	
- Elmélyült ismeretekkel rendelkezik a regulációs mintázatok kutatásának etiológiai tényezőiről, valamint interakciós és genetikai, epigenetikai korrelátumairól. - Átfogó ismeretekkel rendelkezik a csecsemő- és kisgyermekkorai regulációs mintázatok és zavarok felmérésének és kutatásának módszertanáról. - Ismeri a csecsemő- és kisgyermekkorai regulációs mintázatok diagnosztikájának kurrens kritériumrendszerét, a regulációs mintázatok és zavarok kutatási irányainak főbb területeit.	
<i>Képesség:</i>	
• Képes olyan kutatási modelleket tervezni, amelyben a kvalitatív és kvantitatív módszerek integrálásával a regulációs problémák komplexitását vizsgálhatja. • Képes a csecsemő- és kisgyermekkorai regulációs zavarok sajátosságainak komplex fejlődési modellben történő felmérésére. • Képes a regulációs mintázatok hététerében álló kapcsolati és interakciós mintázatok többfajta módszerrel történő azonosítására és a regulációs problémák klinikai és szubklinikai szintjeinek differenciálására.	
<i>Attitűd:</i>	
• Törekszik arra, hogy a témával kapcsolatos ismereteit folyamatosan fejlessze és integrálja a kutatómódszertani ismereteivel. • A csecsemő- és kisgyermekkorai regulációs problémák vizsgálata során figyelembe veszi azok pszichológiai, társas és biológiai komplexitását. • Felismeri és kritikusan kezeli a regulációs problémák és zavarok kutatásának vitatott pontjait.	
<i>Autonómia, felelősség:</i>	
• A regulációs mintázatok és zavarok kutatásának tervezésében kiemelten veszi figyelembe és körültekintően építi be az etikai szempontokat. • Nyitott a regulációs mintázatok módszertani tárházának fejlesztésére, és kritikusan alkalmazza	

azokat különféle populációkon. • Ismeri és elfogadja a szakmai kompetencialehetőségeket és korlátokat a regulációs problémák diagnosztikájában és kutatásában.
A tantárgy tartalma: Elméleti ismeretek: • A csecsemő- és kisgyermekkorai regulációs mintázatok kutatásai a bio-pszicho-szociális modellben. A figyelem-, a viselkedés- és a stressz-szabályozás, valamint a szenzoros feldolgozás neurális háttere, genetikai és epigenetikai korrelátumai. Az alvás, az evés és a stressz valamint a cirkadián ritmus és a figyelem szabályozási mintáinak fejlődése a korai időszakban. • A regulációs minták fejlődésének társas meghatározói: szülői szenzitivitás, a stressz és csecsemősírás szülői észlelése, a csecsemő viselkedésének értelmezése és a mentalizáció a regulációs mintázatok fejlődésében. • A regulációs mintázatok zavarai a fejlődési pszichopatológiai modellben. A regulációs zavarok kurrens diagnosztikai kritériumai: az evés- alvás- és sírászavar, valamint a szenzoros feldolgozás zavarai. • Pre- peri és posztnatális rizikófaktorok és védőtenyezők a regulációs minták fejlődésében és a regulációs problémák kialakulásában. Kapcsolati és interakciós mintázatok a regulációs problémákban: klinikai és szubklinikai szintek. • A regulációs zavarok hosszútávú fejlődési következményei: az érzelem- a viselkedés- és a figyelemszabályozás zavarai gyermek és serdülőkorban. Módszertani ismeretek: • Megfigyelési eljárások és interakció elemzési technikák a regulációs minták felmérésében. • A szülői észlelés és mentalizáció vizsgáló módszerei videó-technikával. • Kérdőíves eljárások és interjúk módszerek az evés-, alvás és sírászavarok felmérésében és kutatásában. • Kvalitatív és kvantitív eljárások kombinálása a regulációs problémák komplex felmérésben és prevenciójában, intervenciójában. Gyakorlati készségek: • A résztvevők különféle szabályozási kontextusokban készült/készített szülő-csecsemő interakciók videófelvételeinek elemzésével mélyítik el a kurzus során elsajátított elméleti és módszertani ismereteiket.
A 3-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott szakirodalom felsorolása bibliográfiai adatokkal: Kötelező irodalom: Schore, A. N. (2015). <i>Affect regulation and the origin of the self: The neurobiology of emotional development</i>. Routledge. Tronick, E. (2007). <i>The neurobehavioral and social-emotional development of infants and children</i>. WW Norton & Company. Jaekel, J., Sorg, C., Breeman, L., Baumann, N., Bilgin, A., Bäuml, J. G., & Wolke, D. (2021). Early regulatory problems and parenting: life-long risk, vulnerability or susceptibility for attention, internalizing and externalizing outcomes?. <i>European Child & Adolescent Psychiatry</i>, 30(10), 1523-1531. Bilgin, A., Baumann, N., Jaekel, J., Breeman, L. D., Bartmann, P., Bäuml, J. G., ... & Wolke, D. (2020). Early crying, sleeping, and feeding problems and trajectories of attention problems from childhood to adulthood. <i>Child development</i>, 91(1), e77-e91. Cierpka, M. (szerk.) (2016). <i>Regulatory Disorders in Infants. Assessment, Diagnosis, and Treatment</i>. Springer International Publishing, Switzerland. Ajánlott irodalom: Hámori, E., Simon, R. B., Márkus, L. V., & Farkas, F. (2020). Érzelmi és társas mintázatok a fapofa- (still face) helyzetben 3–6 hónapos csecsemőknél. <i>Magyar Pszichológiai Szemle</i>, 75(3), 425-454. Barbosa, M., Beeghly, M., Moreira, J., Tronick, E., & Fuertes, M. (2018). Robust stability and physiological correlates of infants' patterns of regulatory behavior in the still-face paradigm at 3 and 9

months. <i>Developmental Psychology</i> , 54(11), 20-32.
DC: 0-5 TM . (2016/2019). A csecsemő- és kora gyermekkorai lelki egészség és fejlődés zavarainak diagnosztikai klasszifikációs rendszere. Medicina Könyvkiadó Zrt. Budapest, 2019.
Hámori E. (2020). A korai kapcsolat zavarai. Pszichoanalízis, kötődélmélet és csecsemő kutatás a korai kapcsolati patológiák megértésében. Második, bővített kiadás. Oriold és Társai, Budapest
Leerkes, E. M., Blankson, A. N., & O'Brien, M. (2009). Differential effects of maternal sensitivity to infant distress and nondistress on social-emotional functioning. <i>Child development</i> , 80(3), 762-775.
Leerkes, E. M., Bailes, L. G., Eagleton, S. G., Buehler, C., Shriver, L. H., & Wideman, L. (2022). Maternal sleep problems, depression, and infant negative emotionality are associated with maternal feeding to soothe in early infancy. <i>Appetite</i> , 106098.
Fontana, C., Marasca, F., Provitera, L., Mancinelli, S., Pesenti, N., Sinha, S., ... & Fumagalli, M. (2021). Early maternal care restores LINE-1 methylation and enhances neurodevelopment in preterm infants. <i>BMC Medicine</i> , 19(1), 1-16.
Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. habil Hámori Eszter, egyetemi docens
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. habil Hámori Eszter, egyetemi docens, Dr. Földi Rita, PhD, egyetemi docens

Title of subject: Emotional and behavioural regulation in infancy and early childhood	Number of credits: 7
Type of course (lecture / practice / consultation) and number of classes per semester: practice (24 seminars)	
Method of evaluation (exam / term mark / other): term mark	
Place in curriculum (semester): 1-4. semester	
Prerequisites (if there are): None	
Aims and objectives of the course and skills, competences to be developed and acquired	
The course aims at providing students with comprehensive knowledge of the development of emotional, attentional and behavioural regulation in infancy and early childhood, including the research on the neuronal background, the etiological factors, the risk and the protective factors as well as the genetic and the epigenetic correlates and the short- and long-term consequences of the development of these regulations. The course places special focus on the research of the complex components of eating-, sleeping-, and crying disorders, as well as on the development of atypical regulation patterns of stress-regulations and sensory processing in infancy, including the biological, relational, and psychological factors in the development of these patterns. Further objective of the course is to get acquainted students with the research methodology, the diagnostic procedures and the application of video-based methods in the assessment of the clinical and subclinical levels of the individual and relational patterns of regulation problems.	
Learning outcomes and acquired competencies: <i>Knowledge:</i> • Has thorough knowledge of the research in etiological factors of regulatory patterns and the interactional, genetic and epigenetic correlates of them. • Has a comprehensive knowledge of the research methodology of the assessment of regulatory patterns and its disorders in infancy and early childhood. • Is familiar with the current diagnostic criteria of the maladaptive regulatory patterns in infancy and early childhood and with the main streams of research on these patterns and their disorders. <i>Capability:</i>	

- Able to elaborate research models for studying the complexity of regulatory problems by means of integrating qualitative and quantitative research methodology.
- Able to assess the special features of regulatory disorders in infancy and early childhood in a complex developmental model.
- Capable of applying various methodological procedures in order to identify the relational and interactional patterns of regulatory patterns and is able to differentiate between clinical and subclinical levels of regulatory problems by the help of these procedures.

Attitude:

- Pursues to develop his knowledge about the field and to integrate them with his methodological preparedness of this research area.
- Takes the complexity of the psychological, social and biological factors of infant and early childhood regulatory problems into account while examining the nature of these problems.
- Can recognize and critically think about the debated points of regulatory disorder research.

Autonomy and responsibility:

- Gives high priority to ethical aspects while planning research in regulatory patterns and disorders in infancy and early childhood.
- Open to develop new sets of research methods of regulatory patterns and seek to apply them critically in various populations.
- Familiar with and accept the possibilities and limits of professional competences in the assessment and research of regulatory disorders.

Summary of course:

Theoretical knowledge:

- Research on infant and early childhood regulation patterns in the bio-psycho-social model. Neuronal background and the genetic and epigenetic correlates of attention and stress regulation and sensory processing. Development of the regulation patterns of sleeping, eating and distress, as well as of the circadian rhythm and attention in early stages of development.
- Social determinants of the development of regulation patterns: maternal sensitivity, parental perception of infant crying, interpretation of infant behaviour and mentalization in the development of regulation patterns.
- Disorders of regulation patterns in the developmental psychopathology model. Current diagnostic criteria of regulation disorders: disorders of eating, sleeping and crying, as well as of sensory processing.
- Pre- peri- and postnatal risk factors in the development of regulatory patterns and their disorders. Relational and interactional patterns in regulatory disorders, clinical and subclinical levels.
- Long-term developmental consequences of regulatory problems: disorders of emotional, behavioral and attention regulation in childhood and adolescence.

Methodological skills:

- Observational procedures and techniques of interactional analysis in the assessment of regulation patterns.
- Studying parental perception and mentalization by means of video techniques.
- Questionnaires and interview procedures in the research and the assessment of eating, sleeping and crying disorders.
- Combining qualitative and quantitative methods in the complex assessment of regulatory problems as well as in their prevention and intervention.

Practical skills: • Participants deepen their theoretical and methodological skills by means of observing and analyzing video records of parent-infant regulatory patterns in different contexts.
Required and recommended readings (3-5 key readings): Required reading: Schore, A. N. (2015). <i>Affect regulation and the origin of the self: The neurobiology of emotional development</i>. Routledge. Tronick, E. (2007). <i>The neurobehavioral and social-emotional development of infants and children</i>. WW Norton & Company. Jaekel, J., Sorg, C., Breeman, L., Baumann, N., Bilgin, A., Bäuml, J. G., & Wolke, D. (2021). Early regulatory problems and parenting: life-long risk, vulnerability or susceptibility for attention, internalizing and externalizing outcomes?. <i>European Child & Adolescent Psychiatry</i>, 30(10), 1523-1531. Bilgin, A., Baumann, N., Jaekel, J., Breeman, L. D., Bartmann, P., Bäuml, J. G., ... & Wolke, D. (2020). Early crying, sleeping, and feeding problems and trajectories of attention problems from childhood to adulthood. <i>Child development</i>, 91(1), e77-e91. Cierpka, M. (szerk.) (2016). <i>Regulatory Disorders in Infants. Assessment, Diagnosis, and Treatment</i>. Springer International Publishing, Switzerland. Recommended reading: Hámori, E., Simon, R. B., Márkus, L. V., & Farkas, F. (2020). Érzelmi és társas mintázatok a fapofa- (still face) helyzetben 3–6 hónapos csecsemőknél. <i>Magyar Pszichológiai Szemle</i>, 75(3), 425-454. Barbosa, M., Beeghly, M., Moreira, J., Tronick, E., & Fuertes, M. (2018). Robust stability and physiological correlates of infants' patterns of regulatory behavior in the still-face paradigm at 3 and 9 months. <i>Developmental Psychology</i>, 54(11), 20-32. DC: 0-5™. (2016/2019). A csecsemő- és kora gyermekkorai lelki egészség és fejlődés zavarainak diagnosztikai klasszifikációs rendszere. Medicina Könyvkiadó Zrt. Budapest, 2019. Hámori E. (2020). A korai kapcsolat zavarai. Pszichoanalízis, kötődélmélet és csecsemő kutatás a korai kapcsolati patológiák megértésében. Második, bővített kiadás. Oriold és Társai, Budapest Leerkes, E. M., Blankson, A. N., & O'Brien, M. (2009). Differential effects of maternal sensitivity to infant distress and nondistress on social-emotional functioning. <i>Child development</i>, 80(3), 762-775. Leerkes, E. M., Bailes, L. G., Eagleton, S. G., Buehler, C., Shriver, L. H., & Wideman, L. (2022). Maternal sleep problems, depression, and infant negative emotionality are associated with maternal feeding to soothe in early infancy. <i>Appetite</i>, 106098. Fontana, C., Marasca, F., Provitera, L., Mancinelli, S., Pesenti, N., Sinha, S., ... & Fumagalli, M. (2021). Early maternal care restores LINE-1 methylation and enhances neurodevelopment in preterm infants. <i>BMC Medicine</i>, 19(1), 1-16.
Instructor in charge of the subject: Dr. habil Eszter Hámori, associate professor
Instructor(s): Dr. habil Eszter Hámori, associate professor, Dr. Földi Rita, associate professor

Tantárgy neve: A kötődéelmélet klasszikus és modern kutatásai és alkalmazási területei	kreditszám: 7
Tanóra típusa (ea. / gyak. / konz.) és száma: gyakorlat (24 óra)	
Számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyakorlati jegy	
Tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1-4 félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): nincsenek	
Tantárgyleírás (az elsajátítandó ismeretanyag és a kialakítandó kompetenciák tömör, ugyanakkor informáló leírása):	
A tárgy képzési célja, hogy átfogó ismereteket adjon a kötődéelmélet klasszikus koncepcióiról, történeti fejlődéséről, klasszikus és modern kutatási eredményeiről, kutatási módszertanáról és alkalmazási területeiről, beleértve a a normatív és a fejlődési pszichopatológiai vonatkozásokat, valamint a pszichoterápiás intervenció kötődéelméleten alapuló lehetőségeit. Az elméleti ismeretek átadásának célja, hogy rávilágítson a Bowlby féle kötődéelmélet komplexitására és az életúton keresztül ívelő jelentőségére az idegrendszeri, a kognitív, a pszichés és a társas fejlődésben, azok adaptív és maladaptív mintázatainak alakulásában és napjaink modern kötődéskutatásinak szemléletére és gyakorlatára tett hatásában. A kurzus további célja, hogy megismertesse a résztvevőket a kötődéskutatók módszertanának alapjaival: a megfigyeléses, a kérdőíves, a projektív és az interjú eljárások alkalmazásával csecsemőkortól felnőttkorig, illetve a kötődés rétegeinek felmérésére az általunk kidolgozott mintázatelemzés lehetőségével. Tanulási eredmények, kompetenciák <i>Tudás:</i> - Elmélyült ismeretekkel rendelkezik a kötődés kutatásának elméleti alapjairól, történeti fejlődéséről, a klasszikus és modern koncepciókról a kötődés normatív fejlődéséről és fejlődési pszichopatológiai vonatkozásairól. - Átfogó ismeretekkel rendelkezik a kötődés kutatásának módszertanáról. - Ismeri a kötődés mintázatelemzésének koncepcióját, és kötődéelméleti alkalmazását. <i>Képesség:</i> - Képes olyan kutatási modelleket tervezni, amelyben a kvalitatív és kvantitatív módszerek integrálásával a kötődés komplexitását vizsgálhatja. - Képes a kötődés és a kötődési zavarok sajátosságainak komplex fejlődési modellben történő vizsgálatára. - Képes a kötődési mintázatok háttérben álló kapcsolati és kognitív tényezők többfajta módszerrel történő azonosítására. <i>Attitűd:</i> - Törekszik arra, hogy a témával kapcsolatos ismereteit folyamatosan fejlessze és integrálja a kutatómódszertani ismereteivel. - A kötődés és a kötődési problémák vizsgálata során figyelembe veszi azok pszichológiai, társas és biológiai komplexitását. - Felismeri és kritikusan kezeli a kötődés és a kötődési zavarok kutatásának vitatott pontjait. <i>Autonómia, felelősség:</i> - A kötődés és a kötődési zavarok kutatásának tervezésében kiemelten veszi figyelembe és körültekintően építi be az etikai szempontokat. - Nyitott a kötődés kutatások módszertani tárházának fejlesztésére, és kritikusan alkalmazza azokat különféle populációkon. - Ismeri és elfogadja a szakmai kompetencialehetőségeket és korlátokat a kötődési sajátosságok	

felmérésében és zavarainak diagnosztikájában.
A tantárgy tartalma: Elméleti és gyakorlati ismeretek: • A kötődésemélet történeti gyökerei: Spitz, Harlow, Bowlby és Robertson klinikai és etológiai megfigyelései. • A kötődés természete, evolúciós gyökerei, humán sajátosságai. Egyéni különbségek a kötődés kialakulásában. A Belső Munkamodell kialakulása és a természete. • A kötődés biológiai korrelátumai: genetikai és epigenetikai kutatások, kötődés és stressz-szabályozás idegrendszeri kapcsolatai. • A kötődés alakulásának folyamata, fejlődési periódusai. Az anyai szenzitivitás, a szülői mentalizáció és a kötődés mintázatai, valamint ezek szerepe a stressz-szabályozásért felelős idegrendszeri pályák és kortikális területek fejlődésében. • A kötődés univerzalitása és meghatározó tényezői: kulturális azonosságok és különbségek a kötődésben. • Kötődés gyermek és serdülőkorban: klasszikus és modern kutatások, mérési módszerek. • Kötődés felnőtt- és időskorban. Romantikus kapcsolatok és életútvizsgálatok, és mérési módszerek. • Kötődés és fejlődési pszichopatológia. A dezorganizált kötődés és magyarázó elméletei. Mérési módszerek a dezorganizált kötődés azonosításában. • Atipikus fejlődés (pl. ASD, értelmi fogyatékos, stb.) és kötődés. • Kötődéseméleten alapuló intervenciók és prevenciók eljárások. Módszertani és gyakorlati készségek: • A résztvevők különféle kötődési eljárások felvételével a gyakorlat szintjén szerezhetnek tapasztalatot a gyermek, vagy a felnőttkori kötődést vizsgáló főbb eljárástípusok alkalmazásában, ezáltal is gazdagítva a kvalitatív kutatási esetelemzés végzéséhez szükséges módszertani kompetenciáikat. A gyakorlat jelentős részben épül a résztvevő terepmunkájára, melynek során a módszerek felvételét és értékelését vezetett kutatás keretén belül végzi. Az elsajátítandó módszerek lényege, hogy a kötődés élményvilágának többféle rétegét ragadják meg, így a módszertani jártasságon túl az elméleti ismeretek elmélyítését is segítik.
A 3-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott szakirodalom felsorolása bibliográfiai adatokkal: Kötelező irodalom: Bowlby, J. (1988) <i>A biztos bázis. A kötődésemélet klinikai alkalmazásai</i>. Animula Kiadó, 2009. Cassidy, J., Shaver, P., R. (Eds.) (2016): <i>Handbook of attachment. Theory, Research and Clinical Applications</i>. 3. ed. New York: The Guilford Press. Hámori E. (2015). <i>A kötődésemélet perspektívái. A klasszikusoktól napjainkig</i>. Animula Kiadó, Budapest. Granqvist, P. (2021). Attachment, culture, and gene-culture co-evolution: expanding the evolutionary toolbox of attachment theory. <i>Attachment & Human Development</i>, 23(1), 90-113. Ulmer-Yaniv, A., Waidergoren, S., Shaked, A., Salomon, R., & Feldman, R. (2022). Neural representation of the parent-child attachment from infancy to adulthood. <i>Social Cognitive and Affective Neuroscience</i>, 17(7), 609-624. Beckwith, H., van IJzendoorn, M., Freeston, M., Woolgar, M., Stenner, P., & Duschinsky, R. (2022). A “transmission gap” between research and practice? A Q-methodology study of perceptions of the application of attachment theory among clinicians working with children and among attachment researchers. <i>Attachment & Human Development</i>, 24(6), 661-689. Ajánlott irodalom: Ainsworth, M. D. S., Blehar, M. C., Waters, E., & Wall, S. N. (2015). <i>Patterns of attachment: A psychological study of the strange situation</i>. Psychology Press. Hámori E. (szerk) (2017). A kötődéskutatások változó arca. Tematikus szám. <i>Magyar Pszichológiai Szemle</i>, 72(1). Hámori, E., Dankháziné Hajtman, E., Urbán, S., Martos, T., Kézdy, A., & Horváth-Szabó, K. (2016). A felnőtt kötődés új típusai? <i>ALKALMAZOTT PSZICHOLOGIA</i>, 16(3), 57-77. Hámori, E., & Horváth, J. (2017). A kötődés élményrétegei serdülő-és felnőttkorban. <i>Magyar Pszichológiai</i>

<i>Szemle, 72(1), 107-126.</i> Rogers, C. R., Chen, X., Kwon, S. J., McElwain, N. L., & Telzer, E. H. (2022). The role of early attachment and parental presence in adolescent behavioral and neurobiological regulation. <i>Developmental Cognitive Neuroscience, 53</i>, 101046.
Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. habil Hámori Eszter, egyetemi docens
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. habil Hámori Eszter, egyetemi docens

Title of subject: Attachment theory – its classical and current researches and applied areas.	Number of credits: 7
Type of course (lecture / practice / consultation) and number of classes per semester: practice (24 seminars)	
Method of evaluation (exam / term mark / other): term mark	
Place in curriculum (semester): 1-4. semester	
Prerequisites (if there are): None	
Aims and objectives of the course and skills, competences to be developed and acquired	
The course aims at providing participants with a comprehensive knowledge of classical concepts of attachment theory, its historical developments, and its classical and current research findings, as well as its research methodology and its translational areas, including its connections to normal development and developmental psychopathology, and psychotherapeutic interventions. Further objective of transferring theoretical knowledge is to elucidate the complexity of Bowlby's attachment theory and its significance in our understanding of its lifespan consequences in the development of adaptive and maladaptive patterns of neural, cognitive psychic and social development, as well as its impact on the approaches to current research practice. Further aim of the course is to get acquainted students with basics of attachment research methodology: the applications of observational procedures, questionnaires, projective and interview methods from infancy to adulthood. Beyond these students will have the opportunity to gain experience in the method of pattern analysis that had been developed by our attachment research group.	
Learning outcomes and acquired competencies:	
<i>Knowledge:</i> • Has thorough knowledge of the theoretical basis, the historical development and classical and current concepts of attachment research as well as of the normative and developmental psychopathological aspects of the development of attachment. • Has comprehensive knowledge of the methodology of attachment research. • Is familiar with the concept of pattern analysis and its application to attachment research. <i>Capability:</i> • Able to build research models by integrating qualitative and quantitative methods in order to investigate the complexity of attachment. • Able to study the characteristics of attachment and its disorders in a complex developmental model. • Able to identify the relational and cognitive aspects of attachments patterns by means of various methodology. <i>Attitude:</i> • Endeavours to improve continuously his theoretical knowledge of the topic and to integrate that with his methodological skills.	

• While investigating attachment and attachment problems he takes into account its psychological, social and biological complexity. • Recognizes debated points of research in attachment and its disorders and approaches them with critical eyes. <i>Autonomy and responsibility:</i> • In planning research in attachment and its disorders he takes into account vigorously the ethical aspects and builds them prudently in his research. • Open to innovate research procedures and apply new research methods in various populations with due measures. • Knows and accepts the potentials and the limits of his professional competence in assessing the characteristics of attachment and its disorders.
Summary of course: Theoretical knowledge: • Historical root of attachment theory: clinical and etological observations of Spitz, Bowlby and Robertson. • The nature of attachment relationship, and its evolutionary roots and human characteristics. Individual differences in the development of attachment. Formation and the nature of Internal Working Models. • Biological correlates of attachment: genetic and epigenetic studies; the neuronal background of the regulation of stress and attachment. • The process and the developmental phases of the formations of attachment. Maternal sensitivity, parental mentalization and the patterns of attachment. Parental factors in the development a neuronal pathways and cortical areas that are responsible for stress-regulation. • The universality of attachment patterns and their determinants. Cultural similarities and differences in the attachment patterns. • Attachment in children and adolescents: classical and current studies and methods of measurement. • Attachment in adults and elderly people. Romantic relationship and lifespan development of attachment. • Attachment and developmental psychopathology. Desorganized attachment and its explanations. Measurement methods in identifying attachment desorganization. • Atypical development and attachment (ASD, intellectual disability, etc.) • Intervention and prevention programmes based on attachment theory. Methodological and practical skills: • Participants can gain experience in the application of the main types procedures that measures attachment in children and adults, therefore enriching their skills that are necessary for being able to discuss and analyze research cases qualitatively. • Research practice like this is mostly based on the participant's fieldwork. The course aims to help participants to improve their competence in administering attachment procedures as well as helps them to analyze results in the model of attachment complexity. In this way their practical work can further contribute to deepening theoretical knowledge.
Required and recommended readings (3-5 key readings): Required reading: Bowlby, J. (1988) <i>A biztos bázis. A kötődéelmélet klinikai alkalmazásai</i>. Animula Kiadó, 2009. Cassidy, J., Shaver, P., R. (Eds.) (2016): <i>Handbook of attachment. Theory, Research and Clinical Applications</i>. 3. ed. New York: The Guilford Press. Hámori E. (2015). <i>A kötődéelmélet perspektívái. A klasszikusoktól napjainkig</i>. Animula Kiadó, Budapest. Granqvist, P. (2021). Attachment, culture, and gene-culture co-evolution: expanding the evolutionary toolbox

of attachment theory. <i>Attachment & Human Development</i>, 23(1), 90-113. Ulmer-Yaniv, A., Waidergoren, S., Shaked, A., Salomon, R., & Feldman, R. (2022). Neural representation of the parent-child attachment from infancy to adulthood. <i>Social Cognitive and Affective Neuroscience</i>, 17(7), 609-624. Beckwith, H., van IJzendoorn, M., Freeston, M., Woolgar, M., Stenner, P., & Duschinsky, R. (2022). A “transmission gap” between research and practice? A Q-methodology study of perceptions of the application of attachment theory among clinicians working with children and among attachment researchers. <i>Attachment & Human Development</i>, 24(6), 661-689. Recommended reading: Ainsworth, M. D. S., Blehar, M. C., Waters, E., & Wall, S. N. (2015). Patterns of attachment: A psychological study of the strange situation. Psychology Press. Hámori E. (szerk) (2017). A kötődéskutatások változó arca. Tematikus szám. <i>Magyar Pszichológiai Szemle</i>, 72(1). Hámori, E., Dankháziné Hajtman, E., Urbán, S., Martos, T., Kézdy, A., & Horváth-Szabó, K. (2016). A felnőtt kötődés új típusai? <i>ALKALMAZOTT PSZICHOLOGIA</i>, 16(3), 57-77. Hámori, E., & Horváth, J. (2017). A kötődés élményrétegei serdülő-és felnőttkorban. <i>Magyar Pszichológiai Szemle</i>, 72(1), 107-126. Rogers, C. R., Chen, X., Kwon, S. J., McElwain, N. L., & Telzer, E. H. (2022). The role of early attachment and parental presence in adolescent behavioral and neurobiological regulation. <i>Developmental Cognitive Neuroscience</i>, 53, 101046.
Instructor in charge of the subject: Dr. habil Eszter Hámori, associate professor
Instructor(s): Dr. habil Eszter Hámori, associate professor

Tantárgy neve: <i>Protektív tényezők és a komplex személyiségfejlődés gyermek-és serdülőkorban.</i>	kreditszám: 7
Tanóra típusa (ea. / gyak. / konz.) és száma: gyakorlat (24 óra)	
Számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyakorlati jegy	
Tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1-4 félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): nincsenek	
Tantárgyleírás (az elsajátítandó ismeretanyag és a kialakítandó kompetenciák tömör, ugyanakkor informáló leírása):	
A tárgy képzési célja: A személyiségfejlődés komplex és számos tényező által meghatározott dinamikus folyamat. Az egyéni és a szociális képességek kölcsönhatásában egymást facilitálva fejlődnek a tapasztalatok a biológiai érés szabályszerűsége szerint. A csecsemő kívülről befelé fejlődik, a külvilági ingerek hatására a veleszületett apparátus aktiválódik és a tanulási folyamatok lehetővé teszik az újabb kihívások megoldását. A gondozó optimális jelenléte megteremti a fejlődés optimális körülményeit a csecsemő fejlődésének. A személyiség protektív faktorainak kibontakozásához részben a gondozói környezet, részben a genetikai (epigenetikai) adottságok járulnak hozzá. A személyiség protektív faktorai közül a kurzus kiemelt szerepet szán a rezilienciának. A mentalizáció teremti meg a lehetőséget a reziliencia potenciál kialakulásához, ahogy az érett érzelemszabályozás is a mentalizációból fejlődik ki. A képzelet lehetővé teszi mások és a saját állapot leképezését, a személy képet alkot önmagáról a tapasztalatok és a visszajelzések alapján. A szelf fejlődését az említett jelenségek befolyásolják. A személyiségfejlődést elsősorban egyéni oldalról vizsgáljuk, a szülő-gyermek aspektussal kiegészítve. Tanulási eredmények, kompetenciák <i>Tudás:</i> • a hallgatók megfelelő ismereteket szerez a mentalizáció fejlődéséről és a kapcsolat szerepéről a fejlődésben • a hallgatók ismereteket szereznek a mentalizáció és reziliencia kapcsolatáról • a hallgatók megfelelő ismereteket szereznek a kognitív-és érzelemszabályozás valamint a szelf fejlődés modern elméleteiről • a hallgatók megfelelő ismereteket a reprezentáció és a képzelet jelentőségéről az emberi kapcsolatok és a reziliencia tükrében <i>Képesség:</i> • képessé válnak a pszichológiai jelenségek vizsgálatához szükséges és releváns kérdések megfogalmazására, • képessé válnak a szakirodalom kritikus olvasására, az evidencia alapú kutatások eredményeinek megértésére. • képessé válnak az idegennyelvű szakirodalomban tájékozódni, feldolgozni azt. • képessé válnak az adatok felvételére és feldolgozására a pszichológia tudományos módszereivel. • képessé válnak az adatok önálló elemzésére és új összefüggések feltárására és tudományos paradigmákra reagálni. • képessé válnak véleményét önállóan, a szakmai-tudományos elvárásoknak megfelelően, akár idegen nyelven is megfogalmazni eredményeiket, és szakmai fórumokon megvitatni azt. <i>Attitűd:</i>	

• rugalmas, nyitott és integratív szemlélettel fogadják a reziliencia elméletek interdiszciplináris megközelítését • törekszenek a szakmai kommunikációban a normáknak megfelelően megnyilvánulni, nyitottan, rugalmasan, egyes témák megvitatására készen. <i>Autonómia, felelősség:</i> • képviselik azokat a módszereket, amelyekkel szakterületen dolgoznak, és elfogadják más tudományágak autonómiáját, módszertani sajátosságait. • elkötelezetten fejlesztik tudásukat, lépést tartanak a szakterület fejlődésével. • elkötelezetten fejlesztik tudását, lépést tart a szakterületének fejlődésével.
A tantárgy tartalma: A személyiség protektív tényezői a fejlődés összefüggésében: - protektív tényezők - mentalizáció fejlődése - mentalizáció komplex rendszere a reziliencia potenciál lehetősége - kognitív-és érzelmszabályozás és mentalizáció - test séma, testkép, testi tudatosság, szelf fejlődés, - képzeleti munka, képzelet, reprezentációk, bejósolása - szimbólizáció, rajztevékenységben tükröződő lelki folyamatok (fa rajz) - a reziliencia potenciál és a személyiség fejlődés krízisei
A 3-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott szakirodalom felsorolása bibliográfiai adatokkal: Kötelező irodalom: Allen J.G., Fonagy P., Bateman A.W.(2011). <i>Menatlizáció a klinikai gyakorlatban</i>. Budapest, Lélekben Otthon Kiadó. Fonagy P., Gergely Gy., Elliot L., Target J., Target M. (2022). <i>Affektusszabályozás, mentalizáció és a szelf kialakulása</i>. Budapest Lélekben Otthon Kiadó. Gergely, G. (2007). The social construction of the subjective self: The role of affect-mirroring, markedness, and ostensive communication in self-development. In L. Mayes, P. Fonagy, & M. Target (Eds.), <i>Developmental science and psychoanalysis: Integration and innovation</i> (pp. 45–88). Karnac Books. Kalisch, R., Baker, D. G., Basten, U., Boks, M. P., Bonanno, G. A., Brummelman, E., Kleim, B. (2017). <i>The resilience framework as a strategy to combat stress-related disorders</i>. <i>Nature Human Behaviour</i>, 1(11), 784–790. doi:10.1038/s41562-017-0200-8. Kövesdi A. (2022). A reziliencia fejlődési perspektívái. In. Csókási K. Teleki Sz. (szerk.). <i>Sorsunk – jelenünk: Tanulmányok Prof. Dr. Kiss Enikő Csilla köszöntésére</i>. Budapest, Akadémia Kiadó. Masten A., Lucke A.L., Nelson K.M., Stallworthy I.C.(2021). Resilience in development and psychopathology: Multisystem perspectives. <i>Annual Reviews of Clinical Psychology Vol. 17</i>. pp. 521-549. Ajánlott irodalom: Bonanno, G. A., Westphal, M., Mancini, A. D. (2011). Resilience to loss and potential trauma. <i>Annual Review of Clinical Psychology</i>, 7,511–535. doi: 10.1146/annurev-clinpsy-032210-104526.ü Garnezy, N., Rutter, M. (Eds.). (1983). <i>Stress, coping, and development in children</i>. New York, NY: McGraw-Hill. Gopnik A., Meltzoff A.N., Kuhl P. (2003). <i>Bölcsék a bölcsőben</i>. Typotex Kiadó, Budapest. Hobson P.P. (2002). <i>The Cradle of Thought: Exploring the Origins of Thinking</i>. Oxford University

Press. New York.
Kövesdi A. (2019). A reziliencia fejlesztése testi tudatossággal. In. Fehér P., Kövesdi A., Szemerey M. (szerk.). <i>Testképek a gyógyításban</i> . Budapest: L'Harmattan Kiadó.
Luthar, S. S. (1991). <i>Vulnerability and Resilience: A Study of High-Risk Adolescents</i> . <i>Child Development</i> , 62(3), 600–616. doi:10.1111/j.1467-8624.1991.tb01555.
Szabó R. (2015). Metaforák és szimbólumok. C.G. Jung szimbólumértelmezésének és fogalmi metaforák elméletének összevetése. Budapest, Oriold és Társai.
Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Kövesdi Andrea, PhD, egyetemi docens
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Földi Rita, PhD, egyetemi docens

Subject name: Protective factors and complex personality development in childhood and adolescence.	Number of credits: 7
Type of course (lecture / practice / consultation) and number of classes per semester: practice (24 seminars)	
Method of evaluation (exam / term mark / other): term mark	
Place in curriculum (semester): 1-4. semester	
Prerequisites (if there are): None	
Aims and objectives of the course and skills, competences to be developed and acquired	
The training objective of the subject. Personality development is a complex and dynamic process determined by many factors. Facilitating each other in the interaction of individual and social abilities, they develop according to the regularity of experiences and biological maturation. The baby develops from the outside in, the innate apparatus is activated as a result of stimuli from the outside world and the learning processes make it possible to solve new challenges. The optimal presence of the caregiver creates optimal conditions for the development of the infant. The development of the protective factors of the personality is partly contributed by the caring environment and partly by genetic (epigenetic) endowments. Among the protective factors of personality, the course assigns a special role to resilience. Mentalization creates the opportunity for the development of resilience potential, just as mature emotion regulation also develops from mentalization. Imagination enables us to picture the states of others and our own, and creates an image of ourselves based on experiences and feedback. The development of the selfie is influenced by the mentioned phenomena. Personality development is primarily examined from an individual perspective, supplemented by the parent-child aspect.	
Learning outcomes and acquired competencies: Knowledge: 9. students acquire adequate knowledge about the development of mentalization and the role of relationships in development 10. students gain knowledge about the relationship between mentalization and resilience 11. students acquire adequate knowledge of modern theories of cognitive and emotional regulation and self-development 12. students have adequate knowledge of the importance of representation and imagination in the light of human relationships and resilience	
Ability: 8. they become capable of formulating the necessary and relevant questions for the examination of	

psychological phenomena, 9. they become capable of critically reading the literature and understanding the results of evidence-based research. 10. they become able to find information in foreign language literature and process it. 11. they become capable of recording and processing data using the scientific methods of psychology. 12. they become capable of independent analysis of data and the discovery of new relationships and react to scientific paradigms. 13. they become able to express their opinions independently, in accordance with professional and scientific expectations, even in a foreign language, and to discuss them in professional forums. <i>Attitude:</i> • they accept the interdisciplinary approach of resilience theories with a flexible, open and integrative approach • strive to express themselves in professional communication in accordance with the standards, open, flexible, ready to discuss certain topics. <i>Autonomy, responsibility:</i> • they represent the methods with which they work in their field, and they accept the autonomy and methodological peculiarities of other disciplines. • they are committed to improving their knowledge and keeping up with the development of the field. • he is committed to improving his knowledge and keeping up with the development of his field.
Summary of course: Protective factors of personality in the context of development: - protective factors - development of mentalization - the complex system of mentalization is the possibility of resilience potential - cognitive and emotional regulation and mentalization - body schema, body image, body awareness, self development, - imaginative work, imagination, representations, divination - symbolization, spiritual processes reflected in drawing activity (wood drawing) - crises of resilience potential and personality development
Required and recommended readings (3-5 key readings): Required reading: Allen J.G., Fonagy P., Bateman A.W. (2011). <i>Menatlizáció a klinikai gyakorlatban</i>. Budapest, Lélekben Otthon Kiadó. Fonagy P., Gergely Gy., Elliot L., Target J., Target M. (2022). <i>Affektusszabályozás, mentalizáció és a szelf kialakulása</i>. Budapest Lélekben Otthon Kiadó. Gergely, G. (2007). The social construction of the subjective self: The role of affect-mirroring, markedness, and ostensive communication in self-development. In L. Mayes, P. Fonagy, & M. Target (Eds.), <i>Developmental science and psychoanalysis: Integration and innovation</i> (pp. 45–88). Karnac Books. Kalisch, R., Baker, D. G., Basten, U., Boks, M. P., Bonanno, G. A., Brummelman, E., Kleim, B. (2017). <i>The resilience framework as a strategy to combat stress-related disorders</i>. <i>Nature Human Behaviour</i>, 1(11), 784–790. doi:10.1038/s41562-017-0200-8. Kövesdi A. (2022). A reziliencia fejlődési perspektívái. In. Csókási K. Teleki Sz. (szerk.). <i>Sorsunk – jelenünk: Tanulmányok Prof. Dr. Kiss Enikő Csilla köszöntésére</i>. Budapest, Akadémia Kiadó.

Masten A., Lucke A.L., Nelson K.M., Stallworthy I.C.(2021). Resilience in development and psychopathology: Multisystem perspectives. *Annual Reviews of Clinical Psychology Vol. 17*. pp. 521-549.

Recommended reading:

Bonanno, G. A., Westphal, M., Mancini, A. D. (2011). Resilience to loss and potential trauma. *Annual Review of Clinical Psychology*, 7, 511–535. doi: 10.1146/annurev-clinpsy-032210-104526.ű

Garmezy, N., Rutter, M. (Eds.). (1983). *Stress, coping, and development in children*. New York, NY: McGraw-Hill.

Gopnik A., Meltzoff A.N., Kuhl P. (2003). *Bölcsék a bölcsőben*. Typotex Kiadó, Budapest.

Hobson P.P. (2002). *The Cradle of Thought: Exploring the Origins of Thinking*. Oxford University Press. New York.

Kövesdi A. (2019). A reziliencia fejlesztése testi tudatossággal. In. Fehér P., Kövesdi A., Szemerey M. (szerk.). *Testképek a gyógyításban*. Budapest: L'Harmattan Kiadó.

Luthar, S. S. (1991). *Vulnerability and Resilience: A Study of High-Risk Adolescents*. *Child Development*, 62(3), 600–616. doi:10.1111/j.1467-8624.1991.tb01555.

Szabó R. (2015). *Metaforák és szimbólumok. C.G. Jung szimbólumértelmezésének és fogalmi metaforák elméletének összevetése*. Budapest, Oriold és Társai.